



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost



---

# JEDNOTNÝ AKČNÍ PLÁN

---

Červen 2021



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

Foto na úvodní straně © Creative\_Commons

Autor: Zdeněk Fiedler flyfoto 2013 (<http://www.flyfoto.cz/2013/03/liberec.html>)



## OBSAH

<b>SEZNAM OBRÁZKŮ</b> .....	<b>5</b>
<b>SEZNAM TABULEK</b> .....	<b>7</b>
<b>SEZNAM ZKRATEK</b> .....	<b>8</b>
<b>ZÁKLADNÍ POJMY</b> .....	<b>9</b>
<b>ÚVOD</b> .....	<b>11</b>
<b>1. VSTUPNÍ ANALÝZA</b> .....	<b>15</b>
<b>1.1 Popis území</b> .....	<b>16</b>
Vymezení aglomerace.....	16
Základní popis území a pozice aglomerace v rámci regionu a České republiky .....	17
<b>1.2 Analytická část</b> .....	<b>19</b>
<b>1.2.1 Lidské zdroje a občanská vybavenost</b> .....	<b>19</b>
1.2.1.1 Situační analýza.....	19
1.2.1.2 SWOT analýza .....	35
1.2.1.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030.....	36
<b>1.2.2 Technická infrastruktura, dopravní obslužnost a dostupnost</b> .....	<b>37</b>
1.2.2.1 Situační analýza.....	37
1.2.2.2 SWOT analýza .....	45
1.2.2.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030 .....	46
<b>1.2.3 Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí</b> .....	<b>47</b>
1.2.3.1 Situační analýza.....	47
1.2.3.2 SWOT analýza .....	54
1.2.3.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030 .....	55
<b>1.2.4 Cestovní ruch</b> .....	<b>56</b>
1.2.4.1 Situační analýza.....	56
1.2.4.2 SWOT analýza .....	59
1.2.4.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030 .....	60
<b>1.2.5 Životní prostředí a veřejný prostor</b> .....	<b>61</b>
1.2.5.1 Situační analýza.....	61
1.2.5.2 SWOT analýza .....	72
1.2.5.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030 .....	73
<b>1.2.6 Správa území</b> .....	<b>74</b>
1.2.6.1 Situační analýza.....	74
1.2.6.2 SWOT analýza .....	76
1.2.6.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030 .....	76
<b>1.2.7 Analýza stakeholderů</b> .....	<b>77</b>
<b>1.2.8 Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu</b> .....	<b>82</b>
Téma A: Vzdělávání.....	83



Téma B: Sociální soudržnost a zaměstnanost .....	85
Téma C: Doprava .....	88
Téma D: Životní prostředí.....	90
Téma E: Cestovní ruch a kultura .....	92
<b>1.3 Doporučení pro nastavení opatření .....</b>	<b>94</b>
Téma A: Vzdělávání.....	94
Téma B: Sociální soudržnost a zaměstnanost .....	95
Téma C: Doprava .....	97
Téma D: Životní prostředí.....	99
Téma E: Cestovní ruch a kultura .....	101
<b>2. ANALÝZA STRATEGIÍ .....</b>	<b>103</b>
<b>2.1 ANALÝZA HLAVNÍCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ JÁDROVÝCH MĚST     AGLOMERACE.....</b>	<b>104</b>
2.1.1 Analýza Aktualizace strategie rozvoje statutárního města Liberec 2014 – 2020.....	117
2.1.2 Analýza Aktualizace strategie rozvoje JBC 2014 – 2020.....	120
<b>2.2 ANALÝZA SEKTOROVÝCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ .....</b>	<b>122</b>
2.2.1 Vazba regionálních sektorových strategických dokumentů na opatření návrhové části.....	123
2.2.2 Hodnocení sektorových strategických dokumentů .....	127
<b>3. TVORBA A IMPLEMENTACE STRATEGIÍ .....</b>	<b>148</b>
<b>3.1 ŘÍZENÍ IMPLEMENTAČNÍ ČÁSTI SEKTOROVÝCH STRATEGIÍ .....</b>	<b>149</b>
3.1.1 Role orgánů města a magistrátu.....	151
<b>3.2 Tvorba sektorových strategií .....</b>	<b>155</b>
3.2.1 Příprava projektu.....	156
3.2.2 Analytická část.....	157
3.2.3 Návrhová část.....	158
3.2.4 Implementační část.....	159
<b>3.3 Pravidla monitoringu a aktualizace hlavního strategického dokumentu města včetně     Akčního plánu a sektorových strategií.....</b>	<b>160</b>
<b>3.4 Komunikační strategie.....</b>	<b>163</b>
<b>3.5 Soustava indikátorů .....</b>	<b>167</b>
<b>ZÁVĚR.....</b>	<b>185</b>
<b>PŘÍLOHY .....</b>	<b>187</b>





## SEZNAM OBRÁZKŮ

---

Obr. 1: Koeficient integrace do aglomerace .....	17
Obr. 2: Poloha aglomerace .....	18
Obr. 3: Změna počtu obyvatel mezi roky 2010 a 2019 .....	20
Obr. 4: Pohyb obyvatel v obcích aglomerace v letech 2010–2019.....	21
Obr. 5: Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin .....	21
Obr. 6: Koeficient zóny suburbanizace, 2016 .....	22
Obr. 7: Index stáří.....	23
Obr. 8: Intenzita bytové výstavby .....	24
Obr. 9: Intenzita bytové výstavby .....	25
Obr. 10: Podíl osob v exekuci.....	27
Obr. 11: Počet sociálních bytů .....	28
Obr. 12: Počet obyvatel ve věku 65+ na 100 obyv. a počet lůžek v pobytových zařízeních sociální péče .....	29
Obr. 13: Počet obyvatel ve věku 0–4 let, kapacity mateřských škol .....	31
Obr. 14: Počet obyvatel ve věku 5–14 let, kapacity základních škol .....	32
Obr. 15: Počet obyvatel ve věku 15–19 let, kapacity středních škol .....	33
Obr. 16: Intenzita dopravy, 2016 .....	38
Obr. 17: Počet osobních automobilů na 1000 obyvatel.....	39
Obr. 18: Převažující typ kanalizace a přítomnost ČOV .....	41
Obr. 19: Přítomnost veřejného vodovodu .....	42
Obr. 20: Firmy zajišťující svoz odpadu, přítomnost sběrného dvora .....	43
Obr. 21: Způsob řešení likvidace biologicky rozložitelného odpadu .....	44
Obr. 22: Změna počtu obyvatel a pracovních míst mezi roky 2019 a 2014 .....	49
Obr. 23: Podíl nezaměstnaných osob.....	52
Obr. 24: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti.....	53
Obr. 25: Podnikatelské subjekty se zjištěnou aktivitou v oboru Ubytování, stravování a pohostinství na 1000 obyvatel; výskyt hromadných ubytovacích zařízení .....	57
Obr. 26: Struktura pozemků.....	61
Obr. 27: Koeficient ekologické stability .....	62
Obr. 28: Ohrožení povodněmi .....	63



Obr. 29: Toky s povodňovým rizikem a zápalová území Q100 .....	64
Obr. 30: Úroveň hluku ukazatel L <sub>dn</sub> (den – večer – noc), 2017.....	66
Obr. 31: Klimatické charakteristiky .....	67
Obr. 32: Intenzita sucha na konci června 2017, 2018, 2019, 2020.....	68
Obr. 33: Chráněná území a území Natura 2000.....	69
Obr. 34: Územní systém ekologické stability na území aglomerace.....	70
Obr. 35: Index kriminality .....	75
Obr. 37: Hlavní aktéři systému.....	160
Obr. 38: Aktualizace akčního plánu.....	160
Obr. 39: Vyhodnocení strategie – plnění indikátorů.....	161
Obr. 40: Aktualizace strategie.....	161
Obr. 41: Tematická strategie.....	162



## SEZNAM TABULEK

---

Tab. 1: Obce s 5 a více zdravotnickými zařízeními.....	26
Tab. 2: Největší zaměstnavatelé aglomerace na konci roku 2019 .....	51
Tab. 3: Nejnavštěvovanější památky, muzea, galerie, památníky a divadla Liberecko-jablonecké aglomerace za rok 2019 .....	58
Tab. 4: Hodnocení sektorových strategických dokumentů v aglomeraci.....	130



## SEZNAM ZKRATEK

---

AOPK ČR	Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
ČOV	čistička odpadních vod
ČSÚ	Český statistický úřad
CHKO	chráněná krajinná oblast
ICT	informační a komunikační technologie
ITI	integrované územní investice (Integrated Territorial Investments)
JAP	Jednotný akční plán
MA21	Místní Agenda 21
MAS	Místní akční skupina
MMJ	Magistrát města Jablonec nad Nisou
MML	Magistrát města Lierec
MMR ČR	Ministerstvo pro místní rozvoj ČR
MPSV ČR	Ministerstvo práce a sociálních věcí ČR
MV ČR	Ministerstvo vnitra ČR
OPZ	Operační program Zaměstnanost
SEA	strategické posuzování vlivů na životní prostředí
SECAP	Akční plán pro udržitelnou energii a klima (Sustainable Energy and Climate Action Plan)
SMJ	Statutární město Jablonec nad Nisou
SML	Statutární město Liberec
SO ORP	správní obvod obce s rozšířenou působností
SUMP	plán udržitelné městské mobility (Sustainable Urban Mobility Plan)
VVI	věda, výzkum a inovace
ZZO	zřizované a zakládané organizace města.



## ZÁKLADNÍ POJMY

---

<b>Akční plán</b>	prováděcí dokument pokrývající realizaci příslušných strategických a dokumentů pouze v krátkodobém časovém horizontu; rozpracovává jednotlivé aktivity do podoby projektů včetně všech odpovídajících charakteristik potřebných k úspěšné realizaci, zpravidla se vytváří na jeden či dva roky
<b>Koncepce</b>	typ strategického dokumentu, který řeší konkrétní problematiku, stěžejní je analytická a strategická část, přičemž implementační část opomíjí nebo se jí věnuje pouze okrajově; implementace tak musí být řešena v samostatném dokumentu
<b>Plán</b>	typ strategického dokumentu, který obvykle řeší jeden či více cílů stejné úrovně, které rozpracovává, stěžejní je zde implementační část, která je plnohodnotná, zahrnuje všechny její prvky
<b>Princip partnerství</b>	zapojení všech relevantních aktérů do tvorby a realizace strategie
<b>SEA</b>	strategické posuzování vlivů na životní prostředí plánů a programů schvalovaných na úrovni lokální, regionální a státní v různých oblastech
<b>HIA</b>	hodnocení vlivů na veřejné zdraví, které je zpravidla součástí posouzení vlivů na životní prostředí dle zákona č. 100/2001 Sb., zpravidla se zpracovává pro posouzení zdravotních rizik spojených s hlukem a znečištěním ovzduší
<b>Sektorová strategie</b>	veřejná strategie naplňující všechny její charakteristiky se zaměřením na konkrétní rozvojovou oblast, téma, jako je například doprava, kultura, sport, atd.
<b>Strategické řízení</b>	oblast řízení zaměřující se na dlouhodobé plánování a směřování organizace veřejné správy, výchozími prvky je vize, mise a cíle
<b>Strategie</b>	typ strategického dokumentu, která obsahuje tři provázané a vyvážené části: analytickou, strategickou a implementační
<b>Veřejná strategie</b>	veřejná strategie je střednědobý až dlouhodobý strategický dokument veřejné správy tvořící ucelený soubor opatření směřujících k dosažení cílů ve stanovené oblasti; obsahuje



vzájemně vyvážené a propojené tři části: analytickou, strategickou a implementační; obsahuje vymezení problému, podkladová data a analýzy, vizi, cíle, opatření, způsob implementace včetně vymezení aktérů, časový a finanční rámec implementace včetně sady indikátorů.<sup>1</sup>

---

<sup>1</sup> Definování jednotlivých pojmů vychází zejména z Metodiky přípravy veřejných strategií, která byla zpracována Ministerstvem financí ve spolupráci s Ministerstvem pro místní rozvoj a dalšími aktéry (Asociace krajů ČR, Svaz měst a obcí ČR atp.).



## ÚVOD

---

Jednotný akční plán (JAP) byl vytvořen jako reakce na konkrétní problémy v oblasti strategického plánování, se kterými se aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou potýká. **Cílem JAP je nastavit vhodné podmínky pro efektivní implementaci strategií.** Jednotlivá města a obce zpravidla zpracovávají různé strategie a koncepce v návaznosti na aktuální potřeby nebo povinnost vyplývající ze zákona. Často jsou vytvářeny nahodile a nekoordinovaně, ať už ve smyslu vertikálního či horizontálního přístupu.

Zejména statutární město Liberec, jakožto největší město aglomerace, realizuje řadu sektorových strategií, koncepcí či plánů, jejichž tvorba a implementace není zajištěna jednotně, koordinovaně, se zajištěním konkrétních odpovědností a komunikací napříč magistrátu. Jednotlivé strategie jsou realizovány ad hoc, komunikace mezi odbory není správně nastavená, proto následně chybí provázanost jednotlivých dokumentů a jejich návaznost jak na hlavní strategický dokument města, tak na další nadřazené strategické dokumenty (ať už se to týká úrovně regionální, národní nebo Evropské unie). Takový systém je samozřejmě neefektivní a nehospodárný. Současně není zajištěna adekvátní implementace, monitoring a evaluace, mnoho strategií se stává „mrtvým dokumentem“. V případě, že není zohledňován hlavní strategický dokument města, může docházet k upřednostňování dílčích zájmů, které nevychází z priorit stanovených hlavním strategickým plánem.

Na toto reaguje právě JAP, který tuto problematiku komplexně analyzuje a jeho cílem je ukotvit strategické řízení v jednom dokumentu, který bude platný a využitelný pro všechny odbory, potažmo celou aglomeraci. Je důležité, aby dokumenty byly vytvářeny v souladu s platnou Metodikou přípravy veřejných strategií<sup>2</sup>, aby vykazovaly návaznost na další strategie, ať už horizontální (napříč rezorty), tak vertikální (soulad s nadřazenými strategiemi). V posledních letech je důraz kladen na územní dimenzi, což je pojem spojený zejména s koncentrací prostředků z programů ESI fondů ve specifických typech území. Stále více se v rámci regionálního rozvoje hovoří o celých aglomeracích, kdy rozvoj měst již není řešen izolovaně, ale jsou sledovány vazby v rámci většího území. Nezohledňují se primárně správní hranice měst a obcí, ale přirozené vazby v území, které jsou dány dojížděnkou/vyjížděnkou za prací, vzděláním, dalšími službami, společnou MHD, atp. V návaznosti na význam územní dimenze vznikají tzv. integrované strategie platné pro celou aglomeraci (v minulém programovacím území v rámci IPRÚ, ve stávajícím období ITI). Kromě integrovaných strategií vznikl pro toto širší území i plán udržitelné městské dopravy (jeho rámec vytvářený v letech 2017 – 2018 a následně i komplexní plán, vytvářený v letech 2020 – 2021). V případě těchto dokumentů stojí statutární město Liberec v pozici nositele, který za součinnosti ostatních měst dokumenty zpracovává a celý proces koordinuje. Je to přirozeně dané významem města v rámci aglomerace a jeho velikostí, kromě toho má také personální kapacity pro výkon těchto činností (na MML funguje oddělení rozvojové koncepce v rámci odboru strategického rozvoje a dotací).

---

<sup>2</sup> Aktuálně platná verze z prosince 2018.



## CÍL JEDNOTNÉHO AKČNÍHO PLÁNU

**Žádoucí konečný stav** je efektivnější strategické řízení napříč celou aglomerací, které vychází z implementace Jednotného akčního plánu. Je nastaven koordinovaný přístup tvorby jednotlivých koncepcí, jsou nastaveny indikátory a milníky implementace akčního plánu. Je nastavena spolupráce při tvorbě se zástupci SML, experty, odbornou veřejností i dalšími stakeholdery.

Jednotný akční plán byl zpracovaný ve dvou krocích. Protože je cílem dělat – tam, kde je to efektivní – strategie pro celou aglomeraci, byla externě zajištěna vstupní analýza pro toto celé širší území. Vstupem byla data pracovních skupin, data z dotazníků a veřejně dostupná sekundární data. Je zde obecně popsáno sledované území aglomerace, byla provedena socioekonomická analýza včetně situační analýzy, SWOT analýzy, odhadu trendů a předpokladů do roku 2030 pro tyto rozvojové oblasti: lidské zdroje a občanská vybavenost; technická infrastruktura, dopravní obslužnost a dostupnost; ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí; cestovní ruch; životní prostředí a veřejný prostor; správa území; analýza stakeholderů. Na to navazuje analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu. Součástí je i seznam stakeholderů pro všechny rozvojové oblasti.

Výstupem této první fáze je tedy vstupní analýza řešeného území, jejíž součástí je v reakci na problémovou analýzu (problémové oblasti) návrh opatření, ze kterých je patrné, jakým směrem jednotlivé rozvojové oblasti strategicky řídit. Jsou to důležité informace pro tvorbu dalších strategických dokumentů. S ohledem na výše uvedené pak na komplexní analýzu navazuje analýza strategického řízení, která hodnotí strategické plánování v území. Jsou zde vyhodnoceny hlavní strategické plány jádrových měst a sektorové strategie vytvořené ve sledovaném území. S ohledem na vydefinované problémové oblasti je zkoumáno, zda jsou tyto v souladu s vytvořenými strategickými dokumenty v území.

Na to navazuje Implementační část strategií, kde je definován vhodný proces tvorby strategií, jejich kvalitativní a obsahová stránka, komunikační strategie mezi všemi stakeholdery, je zde seznam základních indikátorů pro monitoring naplňování strategií.





## PŘÍPRAVA JAP A ORGANIZAČNÍ ZAJIŠTĚNÍ

Příprava Jednotného akčního plánu probíhala současně, koordinovaně, s tvorbou Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2021+ (dále jen „SR SML 2021+“), Plánem udržitelné městské mobility Liberec – Jablonec nad Nisou 2021 – 2030 (dále jen „SUMP“) a přípravou tvorby ITI – integrované strategie pro Liberecko-jabloneckou aglomeraci. Mohly tak být společně využívány určité vytvořené organizační struktury a koordinovaně tak probíhala příprava uvedených strategií efektivněji, v širším kontextu.

Základní organizační struktura pro tvorbu JAP:

Vedoucí projektu/garant	<b>Mgr. Barbara Steinzová</b> (vedoucí oddělení rozvojové koncepce MML)
Projektový tým	<b>Ing. Pavlína Tvrdíková, Ph.D.</b> (oddělení rozvojové koncepce) <b>Mgr. Monika Kumstová</b> (oddělení rozvojové koncepce) <b>Bc. Martin Havlík</b> (externí odborník na strategické plánování) <b>vedoucí odborů MML</b>
Externí dodavatel	<b>GaREP spol. s r.o.</b>
Odborné pracovní skupiny	

Tvorba Jednotného akčního plánu započala přípravou analytické části. Výběrové řízení na zakázku vyhrála firma GaREP spol. s r.o., která zahájila svoji činnost na počátku září 2020. V září byla shromážděna dostupná data, byly identifikovány relevantní koncepce a probíhalo dotazníkové šetření členských obcí aglomerace. Firma zpracovávala od září do prosince 2020 vstupní analytickou část včetně návrhové části.

Příprava probíhala v koordinaci s pracovními skupinami, které vznikly pro jednotlivá rozvojová témata. Analytické práce vyústily v popis území (základní informace o území) a analytickou část, která se skládá ze situační analýzy, SWOT analýzy, odhadu budoucích trendů a předpokladů, analýzy stakeholderů a analýzy problémů, rozvojových potřeb a potenciálu území za jednotlivá předem stanovená témata.

Analytická část byla doplněna také o faktografické podněty členů pracovních skupin. Specifická byla tvorba odhadu budoucích trendů a předpokladů. Jako základ odhadu byla použita studie s názvem „Globální megatrendy pro aktualizovaný Strategický rámec udržitelného rozvoje, Seznam globálních megatrendů“<sup>3</sup>. Trendy a předpoklady byly

<sup>3</sup> Dostupné z <https://www.vlada.cz/assets/ppov/udrzitelny-rozvoj/CR-2030/Prehled-globalnich-megatrendu.pdf>



zpracovateli aktualizovány, přizpůsobeny podmínkám aglomerace a doplněny o podněty z jednání pracovních skupin.

Z analytických prací a diskuzního setkání pracovních skupin následně vyplynuly pro aglomeraci klíčové problémy, potřeby a potenciál, rozvojová témata. Na základě zmiňovaného byla v prosinci 2020 stanovena **doporučení pro nastavení opatření a vazba na strategické dokumenty**. Dokument byl následně podroben písemnému připomínkovému řízení ze strany pracovních skupin.

Pro oblast mobility a veřejného prostoru bylo rovněž využito schůzek v rámci tvorby SUMP, kde působily dvě pracovní skupiny pro území Liberce a pro území Jablonce nad Nisou, a kdy proběhlo několik schůzek se zástupci libereckého i jabloneckého magistrátu.

Z hlediska strategického řízení probíhaly schůzky s vedoucími členy SML a MML, a to zejména v souvislosti s tvorbou nového strategického dokumentu města Liberec. Dne 30. 9. 2019 proběhl seminář pro vedoucí zaměstnance SML a MML na téma strategické plánování, udržitelný rozvoj, MA21 a práce s veřejností. Další seminář týkající se strategického řízení města pro Zastupitelstvo města proběhl dne 5. 10. 2020. Ke strategickému řízení města se scházel garant s vedoucími zaměstnanci SML a MML v průběhu léta a podzimu 2020, poslední schůzky proběhly v červenci 2021. Ke strategickému řízení se v souvislosti s tvorbou Strategie rozvoje SML 21+ scházeli v průběhu roku 2020 náměstci primátora SML, tajemník MML a vedoucí odborů MML, aby byly stanoveny priority vedení města.

Další seminář pro zastupitele města, kde má být představena Strategie rozvoje SML 2021+ a SUMP, je naplánovaný na září 2021.

Na vstupní analýzu pro sledované území navázala tvorba další stěžejní části, a to analýza strategických dokumentů v území, což bylo zpracováno oddělením rozvojové koncepce MML. Následně byla zpracována implementační část JAP, na které se podílel celý projektový tým.



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

## 1. VSTUPNÍ ANALÝZA

---



## 1.1 Popis území

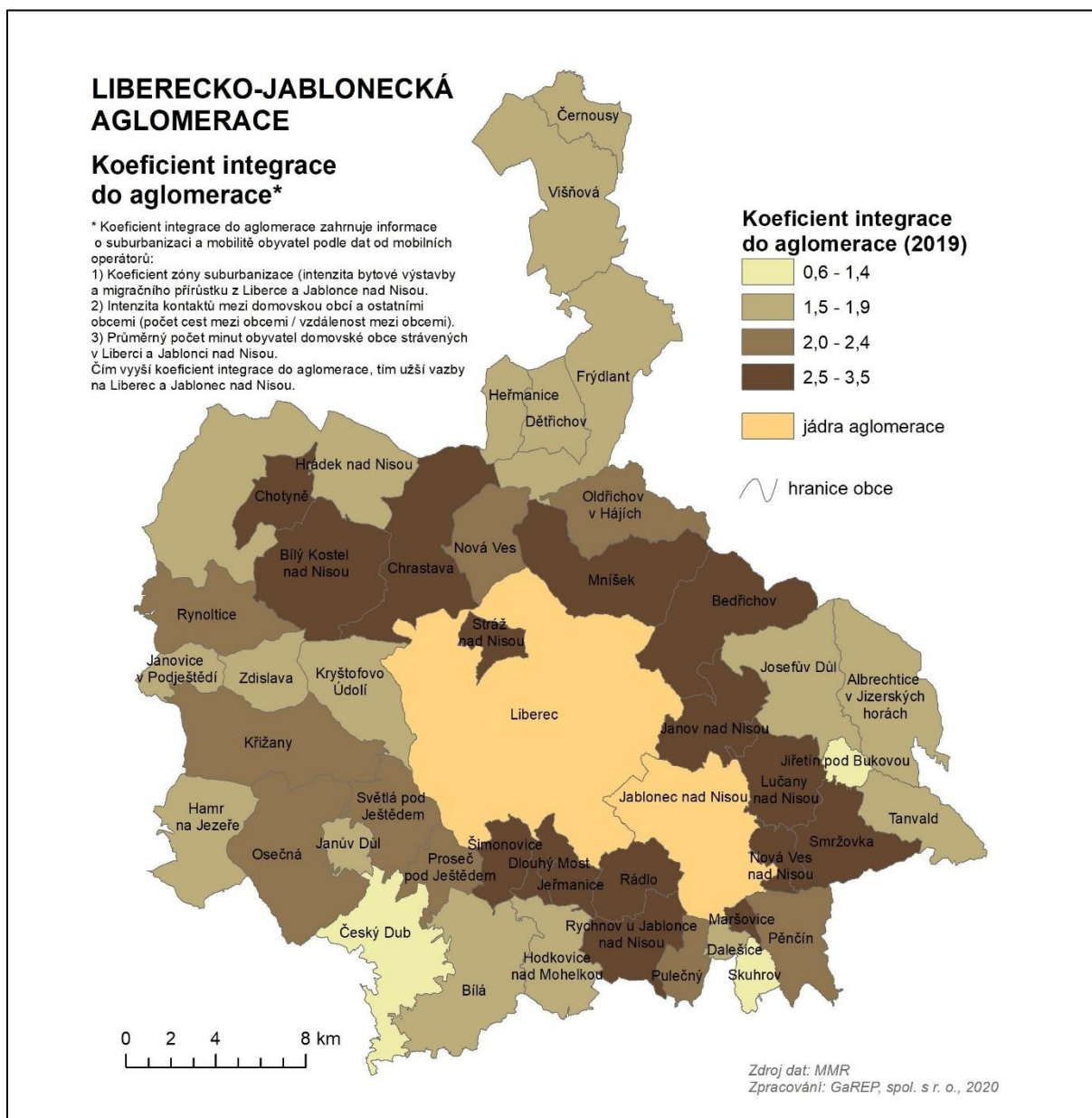
---

### Vymezení aglomerace

- Liberecko-jablonecká aglomerace je vymezena podle metodiky MMR<sup>4</sup> dle míry suburbanizace a dat od mobilních operátorů o pohybu obyvatel, na území 47 obcí, zahrnující obce šesti SO ORP (Česká Lípa, Frýdlant, Jablonec nad Nisou, Liberec, Tanvald, Železný Brod) v Libereckém kraji (obce blíže viz příloha 1). Co do počtu obcí se jedná o třetí nejmenší aglomeraci ze všech 13 aglomerací a metropolitních oblastí.
- Území aglomerace se celé nachází v Libereckém kraji. Území však není skladebné dle okresů nebo správních obvodů obce s rozšířenou působností (SO ORP). Jediné SO ORP, které plně spadalo do aglomerace, je SO ORP Jablonec nad Nisou. Od 1. 1. 2021 je však součástí SO ORP Jablonec nad Nisou také obec Frýdštejn, která není součástí aglomerace.
- V rámci České republiky se jedná o jednu ze čtyř více jádrových (Liberec a Jablonec nad Nisou) aglomerací a metropolitních oblastí. Nejužší vazby vychází v obcích s dobrou dopravní dostupností na jádrová města a zároveň v obcích, kde probíhá výstavba (započítání suburbanizace). Obce, kde výstavba neprobíhá, nevykázaly tak úzké vazby, přestože se nachází v těsné blízkosti jádrových měst.

---

<sup>4</sup> Blíže viz vymezení provedené Ministerstvem pro místní rozvoj ([www.mmr.cz](http://www.mmr.cz), sekce Územní dimenze).



**Obr. 1: Koeficient integrace do aglomerace**

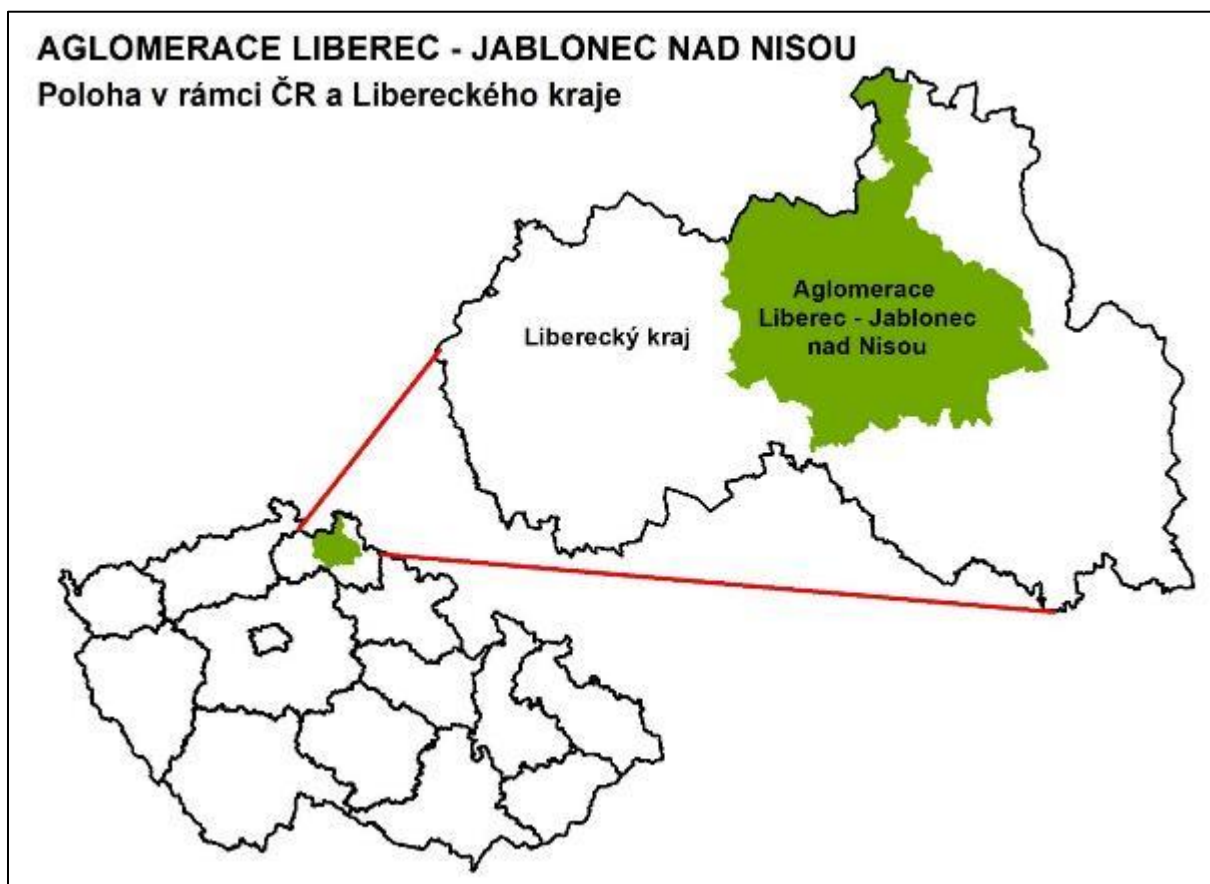
Pramen: Data: MMR, Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR, vlastní zpracování

### Základní popis území a pozice aglomerace v rámci regionu a České republiky

- Aglomerace má dvě významná jádra: hlavní krajské město Liberec (104 802 obyvatel k 31. 12. 2019) a Jablonec nad Nisou (45 773 obyvatel). Mezi sekundární centra patří co do počtu obyvatel výrazně menší města Hrádek nad Nisou (7 613 obyvatel), Frýdlant (7 565 obyvatel), Chrastava (6 198 obyvatel) a Tanvald (6 531 obyvatel), přičemž Frýdlant a Tanvald jsou obcemi tzv. III. typu – obce s rozšířenou působností.
- Celkový počet obyvatel aglomerace k 31. 12. 2019 byl 221 241 obyvatel, což je 49,9 % obyvatel Libereckého kraje. Co do počtu obyvatel se jedná o 8. největší aglomeraci ze všech aglomerací a metropolitních oblastí.



- Rozloha aglomerace činí 80 616 ha (k 31. 12. 2019), což je 25,5 % rozlohy celého Libereckého kraje. Co do rozlohy se jedná o 5. nejmenší aglomeraci za všech aglomerací a metropolitních oblastí v České republice.
- Průměrná hustota zalidnění aglomerace je ve srovnání s ostatními aglomeracemi a metropolitními oblastmi vysoká – 274,4 obyvatel na km<sup>2</sup>, což je však významně ovlivněno hustotou zalidnění v obou jádrových městech. Ve srovnání s ostatními aglomeracemi a metropolitními oblastmi se jedná o 5. nejvyšší hustotu zalidnění. Hustota zalidnění v celém kraji (140,3 obyvatel na km<sup>2</sup>) a v celé ČR (134,0 obyvatel na km<sup>2</sup>) je výrazně nižší.
- Poloha aglomerace nacházející se u česko-polské hranice v severních Čechách je v rámci České republiky excentrická, přesto je dostupnost z Prahy nebo jiných krajských měst v okolí, ale i Polska nebo Německa dobrá.



**Obr. 2: Poloha aglomerace**  
Pramen: vlastní zpracování



## 1.2 Analytická část

Analytická část se zaměřuje na zhodnocení situace aglomerace v jednotlivých problémových oblastech. Obsahuje popis stavu rozvoje z pohledu jednotlivých oblastí hospodářského a sociálního života. Zachycuje hlavní trendy vývoje (pozitivní a negativní, vnější a vnitřní) a postihuje vzájemné vazby.

Je založena na dostupných datech, informacích z pracovních skupin a relevantních koncepcích. Nejedná se o komplexní rozbor situace v aglomeraci, ale speciálně se zaměřuje na vybraná problematická témata:

- Lidské zdroje a občanská vybavenost
- Technická infrastruktura, dopravní obslužnost a dostupnost
- Ekonomický potenciál, podnikatelské prostředí
- Cestovní ruch
- Životní prostředí a veřejný prostor
- Správa území

Pro jednotlivá témata je zpracována situační analýza, SWOT analýza a odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030.

---

### 1.2.1 LIDSKÉ ZDROJE A OBČANSKÁ VYBAVENOST

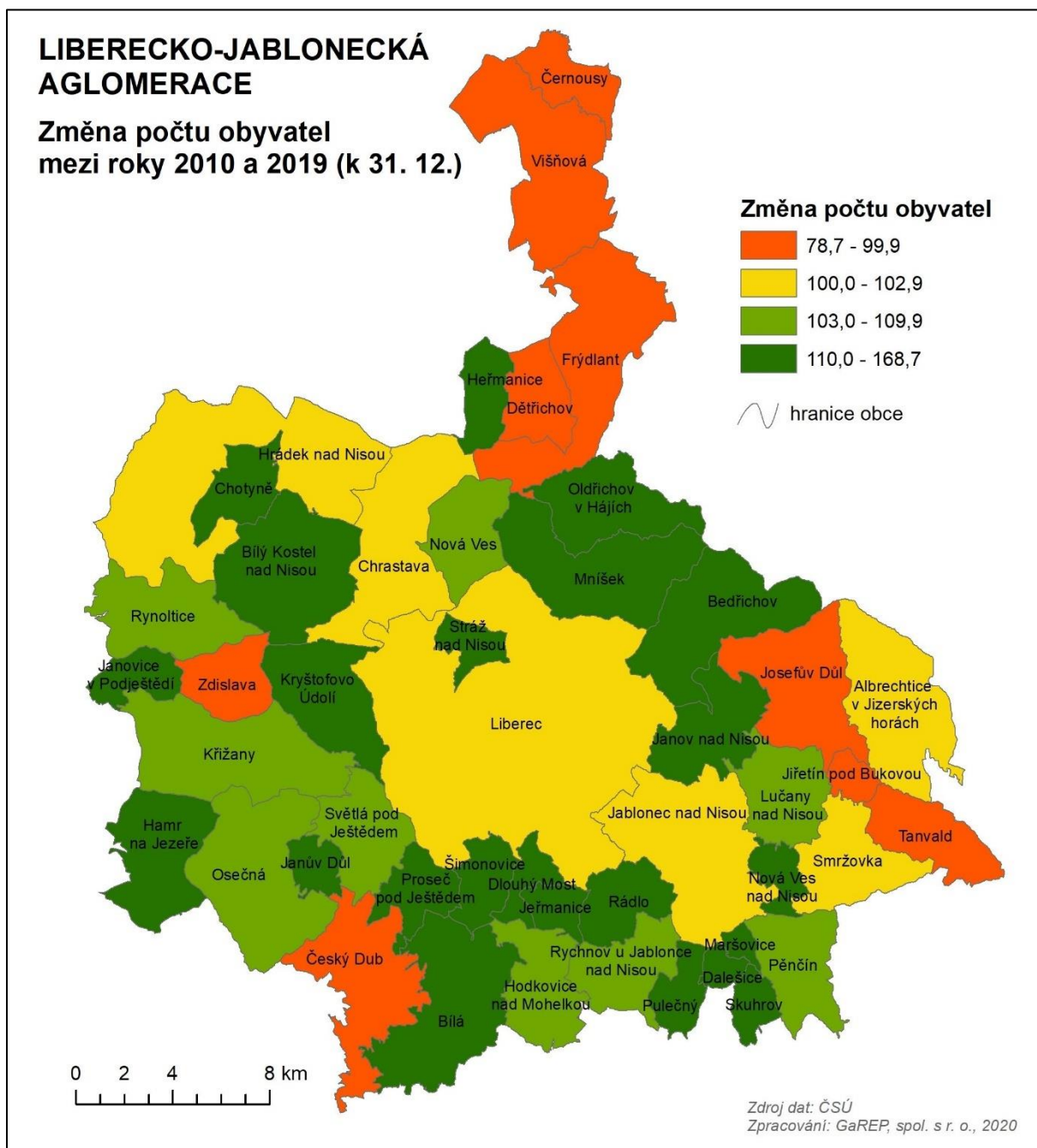
---

#### 1.2.1.1 Situační analýza

##### *Obyvatelstvo*

- **Počet obyvatel** na území 47 obcí aglomerace k 31. 12. 2019 byl 221 241, z toho 108 478 mužů (49 %) a 112 763 žen (51 %). Počet obyvatel za posledních 10 let vzrostl o více než 6 tis. osob, přičemž roste i v obou jádrových městech. Počet obyvatel během posledních 10 let klesl pouze v devíti obcích, z nichž čtyři leží ve Frýdlantském výběžku. Na území celého Libereckého kraje se počet obyvatel za posledních 10 let změnil jen nepatrně – narostl o 3,7 tis. obyvatel, tedy o 0,9 %, za což mají zásluhu převážně obce aglomerace.
- Průměrná hustota zalidnění obcí v aglomeraci k 31. 12. 2019 činila 167,6 obyv./km<sup>2</sup>; s nárůstem počtu obyvatel narůstá postupně mírně i hustota zalidnění. Nejvyšší hustota zalidnění je v jádrových městech Jablonec nad Nisou (1458,6 obyv./km<sup>2</sup>) a Liberec (987,9 obyv./km<sup>2</sup>). V aglomeraci jsou však i tři obce s hustotou zalidnění nižší než 20 obyv./km<sup>2</sup>. Vzhledem k exponovanosti aglomerace je hustota zalidnění vyšší, než je průměr kraje 140,3 obyv./km<sup>2</sup> a ČR 135,6 obyv./km<sup>2</sup>.
- Dynamika růstu počtu obyvatel byla nejvyšší v posledních 5 letech, mezi roky 2019 a 2014. Počet obyvatel vzrostl téměř o 4 500, tj. o 2 %. Nejvíce dynamicky (o více než 15 %) rostly obce v zázemí města Liberce s dobrou dopravní dostupností na Prahu (Šimonovice, Proseč pod Ještědem, Rádlo).



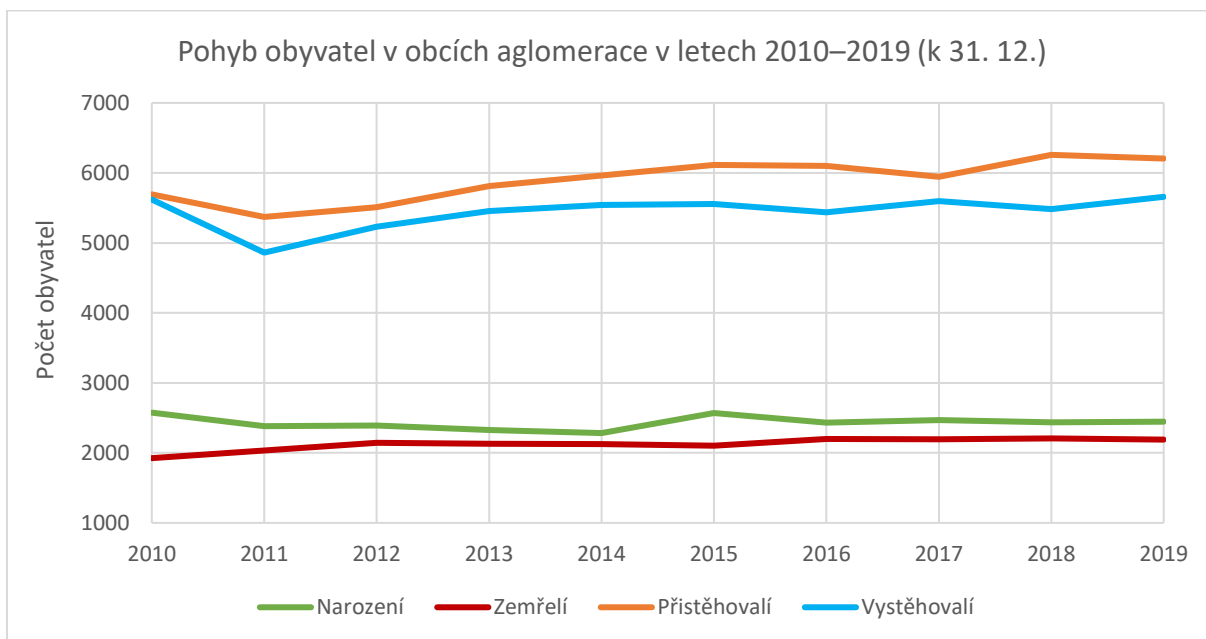


**Obr. 3: Změna počtu obyvatel mezi roky 2010 a 2019**

Pramen: ČSÚ, Databáze demografických údajů za obce ČR, vlastní zpracování

- o **Pohyb obyvatel** na území aglomerace dokládá níže uvedený graf, který znázorňuje trend vývoje počtu živě narozených, zemřelých, přistěhovalých a vystěhovalých. Za posledních 10 let se v obcích aglomerace narodilo 24,3 tis. obyvatel a zemřelo 21,3 tis. obyvatel, přistěhovalo se 59,0 tis. obyvatel a vystěhovalo 54,4 tis. obyvatel. V žádném roce nebyl počet zemřelých vyšší než počet narozených a počet vystěhovalých nebyl vyšší než počet přistěhovalých. Počet obyvatel na území aglomerace tedy mírně roste jak přirozeně, tak migračně.

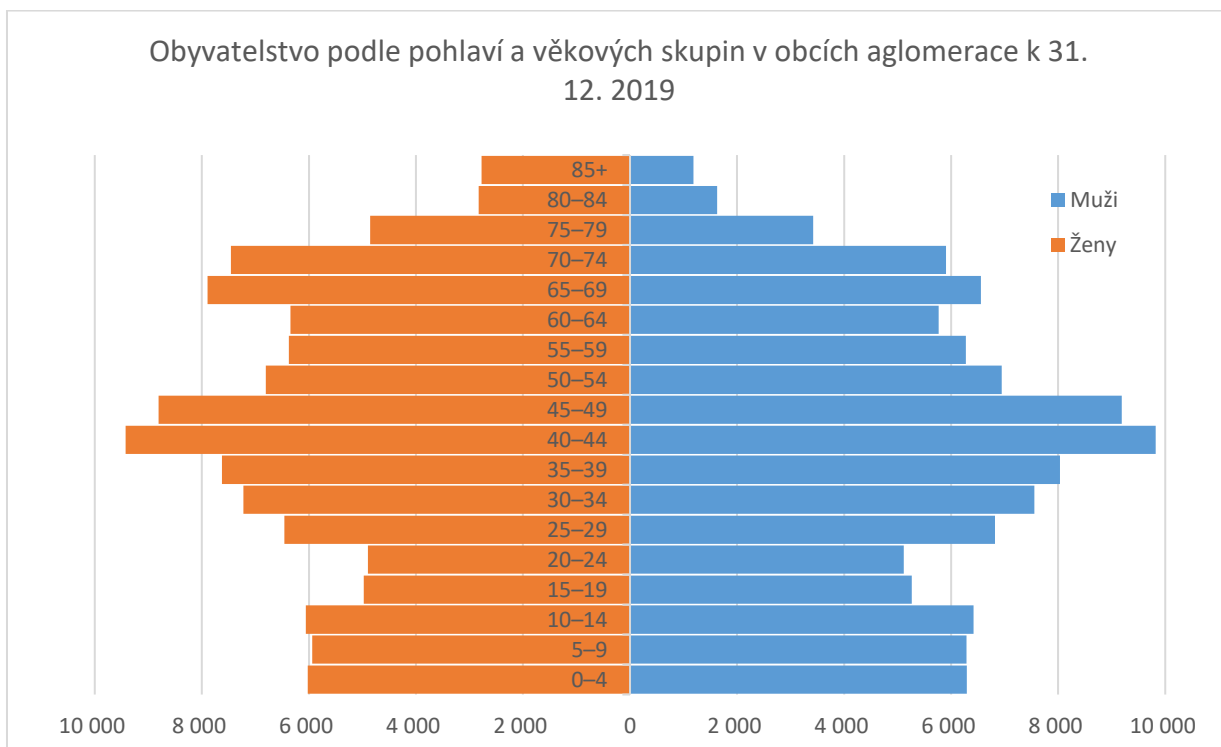




**Obr. 4: Pohyb obyvatel v obcích aglomerace v letech 2010–2019**

Pramen: ČSÚ (Databáze demografických údajů za obce ČR) vlastní zpracování

- o **Věková struktura** obyvatel obcí aglomerace je znázorněna věkovou pyramidou, která má regresivní tvar, tzn., že obyvatel v dětské složce je méně než obyvatel v produktivním věku a obyvatelstvo tak bude postupně stárnout.

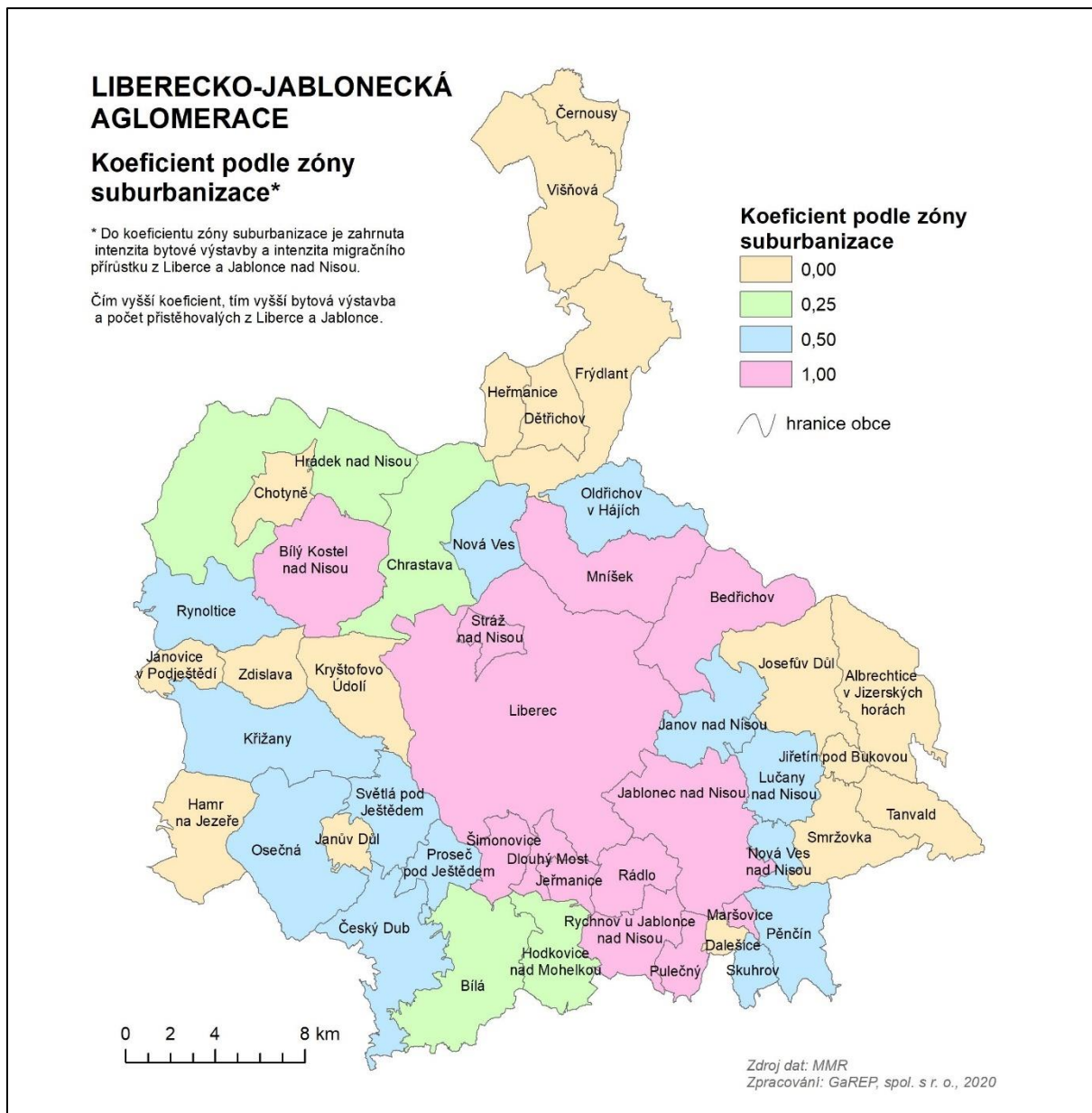


**Obr. 5: Obyvatelstvo podle pohlaví a věkových skupin**

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní zpracování



- Stav obyvatelstva na území aglomerace je silně ovlivněn procesem **suburbanizace** z jádrových měst Liberec a Jablonec nad Nisou, což je typické i pro ostatní velká města České republiky. Nově přistěhovalí s sebou do menších obcí přinášejí způsob života typický pro velká města. Noví obyvatelé disponují ekonomickými a sociálními vazbami na jádrová města, což klade silné požadavky zejména na dopravní dostupnost a obslužnost.
- **Suburbanizační zóny (viz obr. 6)** se nachází zejména na jižním úpatí Jizerských hor (Bedřichov a Mníšek) s dobrou dopravní dostupností do Liberce a jižně od Liberce s dobrou dopravní dostupností směrem na Prahu.



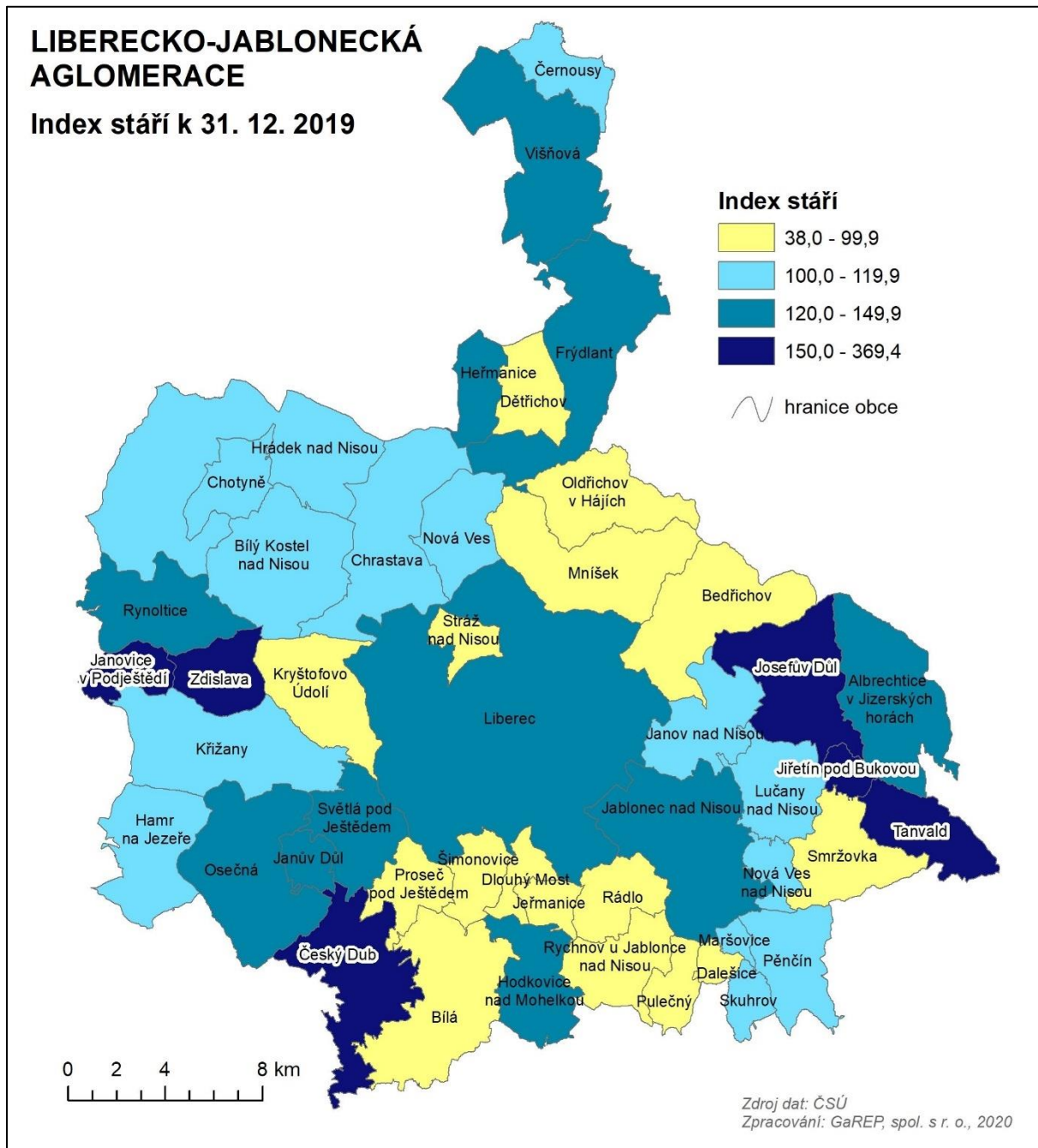
**Obr. 6: Koeficient zóny suburbanizace, 2016**

Pramen: Data: MMR, Vymezení území pro Integrované teritoriální investice (ITI) v ČR, vlastní zpracování

- **Průměrný věk** k 31. 12. 2019 dosáhl 41,4 let; stejně jako na území celé ČR postupně mírně roste, je však nižší než průměrný věk v ČR (42,5 let) i v Libereckém kraji (42,3).



- o **Index stáří** obyvatel obcí aglomerace dosáhl k 31. 12. 2019 hodnoty 120,2, u mužů 98,4, u žen 143,2. V aglomeraci bylo ke konci roku 2019 pouze 16 obcí, kde byl index stáří nižší než 100 (tzn. počet dětí byl vyšší než počet osob v seniorském věku). Byly zde však i tři obce, kde byl index stáří vyšší než 200.

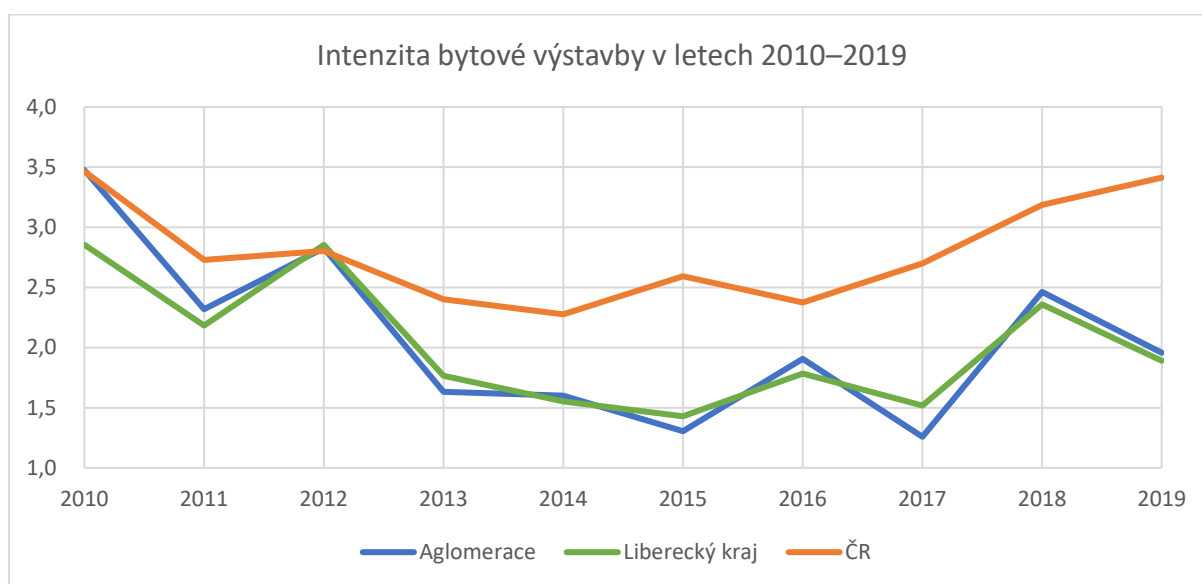


**Obr. 7: Index stáří**

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní zpracování



- **Vzdělanostní struktura** vychází z dat SLDB 2011. V obcích aglomerace převažovali obyvatelé nad 15 let se středoškolským vzděláním bez maturity (33,2 %), necelá třetina (30,0 %) obyvatel mělo středoškolské vzdělání s maturitou. Bez vzdělání nebo pouze základní vzdělání mělo 17,8 % a nejméně zastoupeni byli obyvatelé s vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním (13,0 %). U 6,0 % obyvatel nebylo vzdělání zjištěno. Ve srovnání s Libereckým krajem je vzdělanostní struktura mírně příznivější (podíl osob s nejméně středoškolským vzděláním s maturitou je v kraji 39,5 %, zatímco v aglomeraci 43,0 %). Rozdíly vzdělanostní struktury aglomerace a ČR jsou minimální. Při SLDB 2021 lze předpokládat zlepšení vzdělanostní struktury ve všech zmíněných územích.
- **Index ekonomického zatížení** (poměr počtu seniorů a dětí k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku) obyvatel obcí aglomerace dosáhl k 31. 12. 2019 hodnoty 58,3. To znamená, že počet osob v neproduktivním věku přesahuje počet obyvatel v produkčním věku. Do budoucna lze se zvyšováním podílu osob ve věku nad 65 let předpokládat zvyšování tohoto ukazatele.
- **Bytová výstavba** má za posledních 10 let v obcích aglomerace kolísavý trend. Nejvyšší počet dokončených bytů byl evidován v roce 2010 (748 dokončených bytů), naopak nejnižší v roce 2017 (276 dokončených bytů), v průměru bylo dokončeno 451 bytů za rok. Za sledované desetileté období se samotné město Liberec podílí na počtu dokončených bytů více než 40 %, společně s Jabloncem nad Nisou pak více než 50 %. Intenzita bytové výstavby na území aglomerace a Libereckého kraje je v podstatě totožná, ve srovnání s intenzitou bytové výstavby za ČR je od roku 2013 do současnosti mírně nižší.

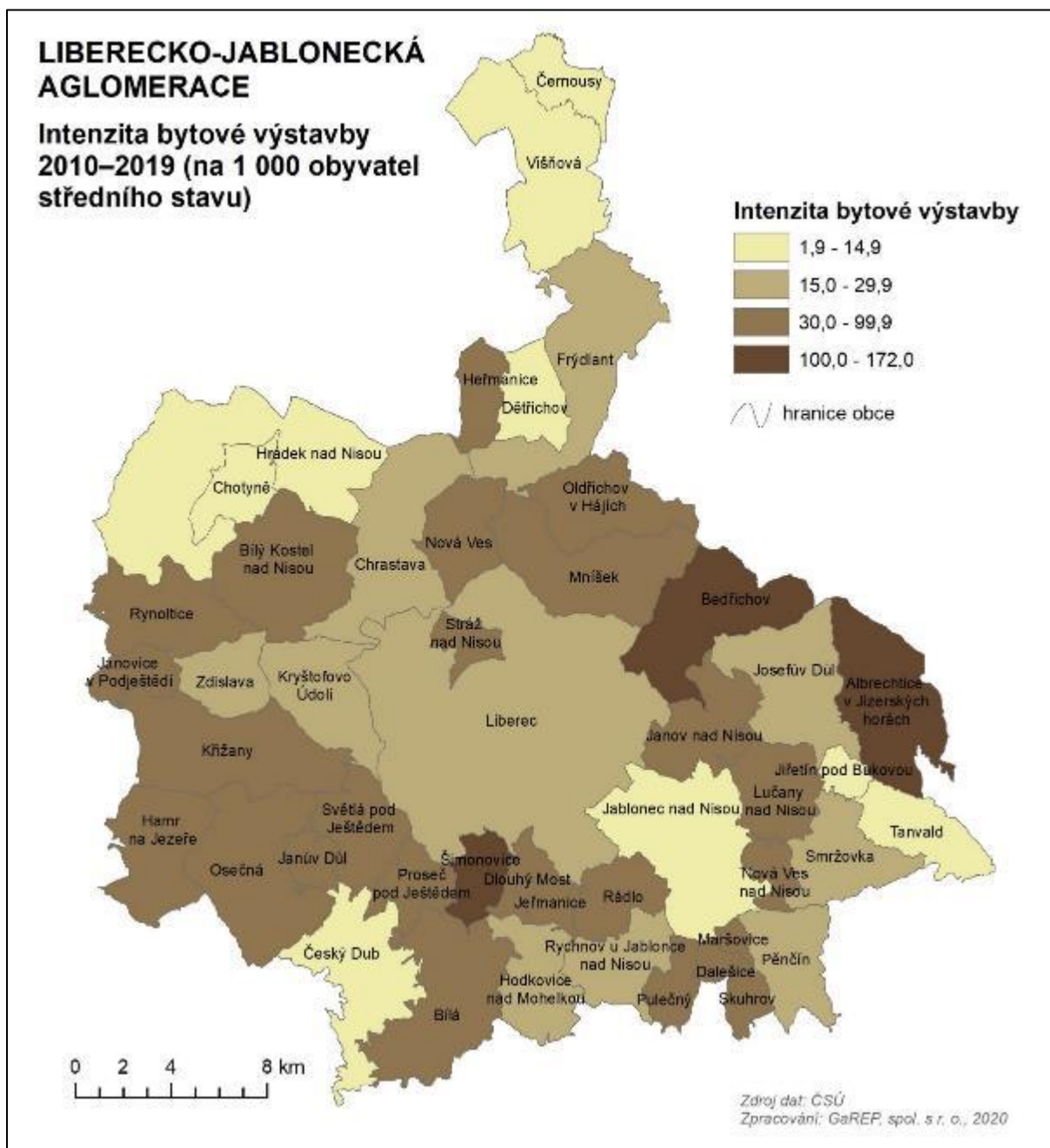


**Obr. 8: Intenzita bytové výstavby**

Pramen: ČSÚ ([https://www.czso.cz/csu/czso/bvz\\_cr](https://www.czso.cz/csu/czso/bvz_cr)), vlastní zpracování

- **Intenzita bytové výstavby na 1 000 obyvatel středního stavu za roky 2010–2019** jev obou jádrových městech spíše nižší. Vyšších hodnot dosahují obce v okruhu Liberce (proces suburbanizace) a také obce, které jsou atraktivní z hlediska cestovního ruchu (např. Bedřichov, Albrechtice v Jizerských horách).





**Obr. 9: Intenzita bytové výstavby**

Pramen: ČSÚ ([https://www.czso.cz/csu/czso/bvz\\_cr](https://www.czso.cz/csu/czso/bvz_cr)), vlastní zpracování

### **System zdravotnictví**

- o Nejvýznamnějším poskytovatelem **zdravotní péče** na území aglomerace je Krajská nemocnice Liberec, jejíž součástí je i Nemocnice Frýdlant. Podle Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027 jsou hlavním problémem pro libereckou nemocnici nevhodné prostorové podmínky, nevyhovující stav inženýrských sítí a špatný technický stav budov. Potřebná je i postupná obnova a modernizace přístrojového vybavení. Na území aglomerace se dále nachází okresní Nemocnice Jablonec nad Nisou (menší, avšak moderní zařízení okresního významu, kde probíhá výstavba nového pavilonu). Nemocnice (soukromá) se nachází i v Tanvaldu s mikroregionálním významem.



- o **Počet lůžek ve zdravotnických zařízeních** přepočtený na obyvatele je pod republikovým průměrem, stejně jako počet lékařů a ošetrovatelského personálu.
- o **Hospicovou péči** zajišťuje Hospic sv. Zdislavy v Liberci. Na území aglomerace se nachází lůžka psychiatrické péče při Krajské nemocnici Liberec. Schází centra duševního zdraví. Existuje nedostatek péče na pomezí sociálních a zdravotních služeb pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Schází provázanost zdravotních a sociálních služeb.
- o Podobně jako v celé republice se aglomerace potýká s nedostatkem **zubařů**, kteří jsou nerovnoměrně rozloženi a **praktických lékařů** (zejména dětských, hlavně na Frýdlantsku).
- o Problém je zejména v nerovnosti **dostupnosti zdravotní péče** mezi městy a venkovem. Drtivá většina zdravotnických zařízení se nachází v Liberci (425) a Jablonci nad Nisou (188).

**Tab. 1: Obce s 5 a více zdravotnickými zařízeními**

Obec	Počet zdravotnických zařízení
<b>Liberec</b>	425
<b>Jablonec nad Nisou</b>	188
<b>Tanvald</b>	32
<b>Frýdlant</b>	29
<b>Hrádek nad Nisou</b>	20
<b>Chrastava</b>	11
<b>Smržovka</b>	10
<b>Český Dub</b>	9
<b>Hodkovice nad Mohelkou</b>	9
<b>Osečná</b>	7
<b>Rychnov u Jablonce nad Nisou</b>	6

Pramen: Národní registr poskytovatelů zdravotních služeb

- o V aglomeraci, podobně jako v celé republice, rostou počty **duševních onemocnění** u dětí i dospělých. Existuje přitom nedostatek odborných pracovníků zejména psychiatrů, klinických psychologů a sester.

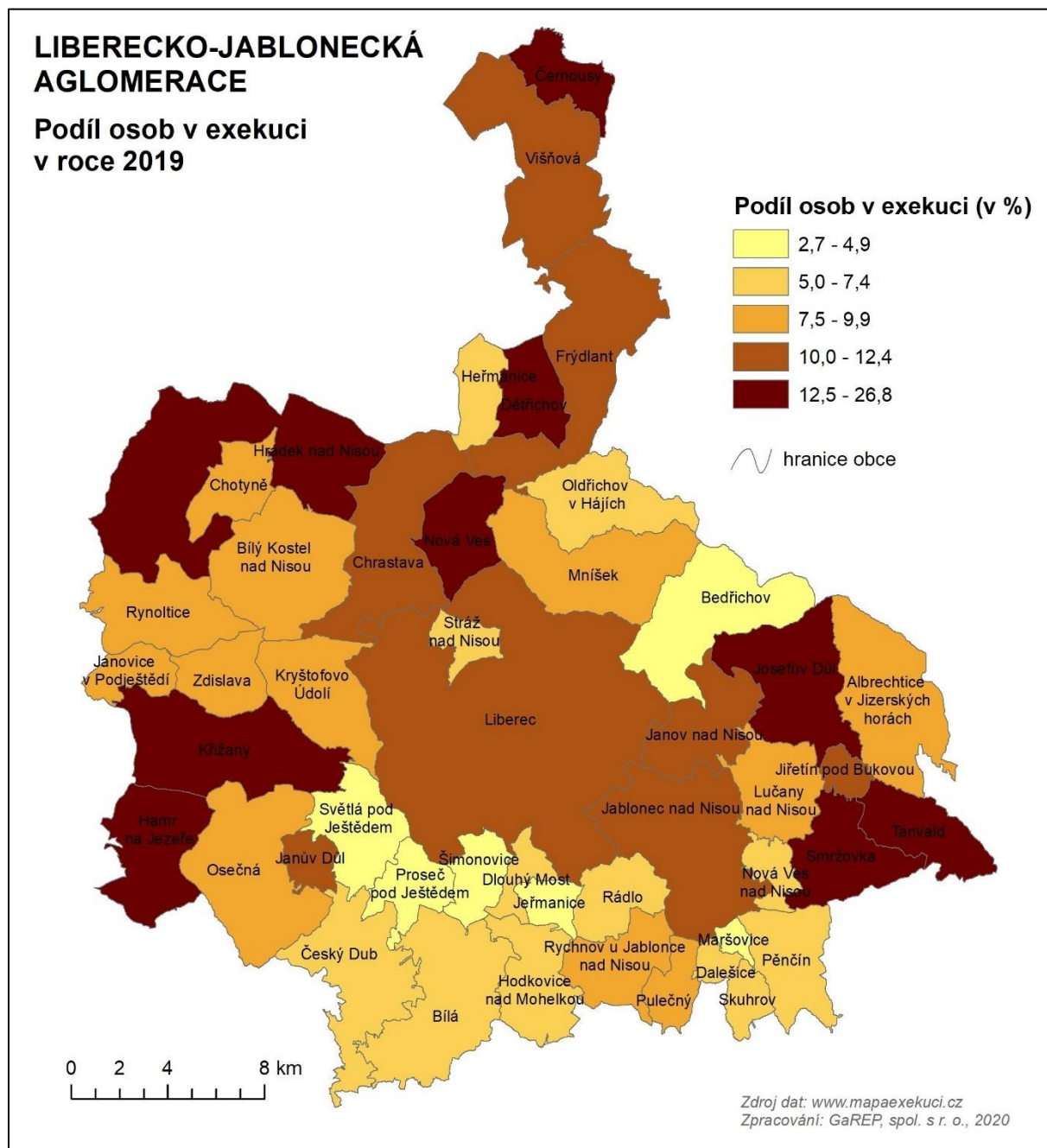
### **Sociální oblast**

- o Na území aglomerace se nachází řada **sociálně vyloučených lokalit** jak na Liberecku, tak na Tanvaldsku, Frýdlantsku i Jablonecku. Ve spolupráci s Agenturou pro sociální začleňování fungují tzv. Lokální partnerství<sup>5</sup> v těchto lokalitách.
- o **Podíl osob v exekuci** se v obcích aglomerace výrazně liší, a to od hodnoty 2,66 % ve Světlé pod Ještědem až po 26,83 % v Černousech. Z hlediska prostorového rozložení jsou vyšší hodnoty spíše na severu území. Průměrný podíl osob v exekuci za celou aglomeraci

<sup>5</sup> Lokální partnerství je platforma, na které dochází k pravidelnému setkávání zástupců samosprávy, státní správy, neziskového sektoru a dalších aktérů, kteří jsou nebo mohou být angažováni v procesu sociálního začleňování v obci. Řeší strategické plány a konkrétní projekty pro podporu sociálního začleňování.



je 8,9 %, což je mírně méně než v celém kraji (10,6 %) a srovnatelné s celou ČR (8,7 %).  
Schází dluhové poradenství v menších městech aglomerace.



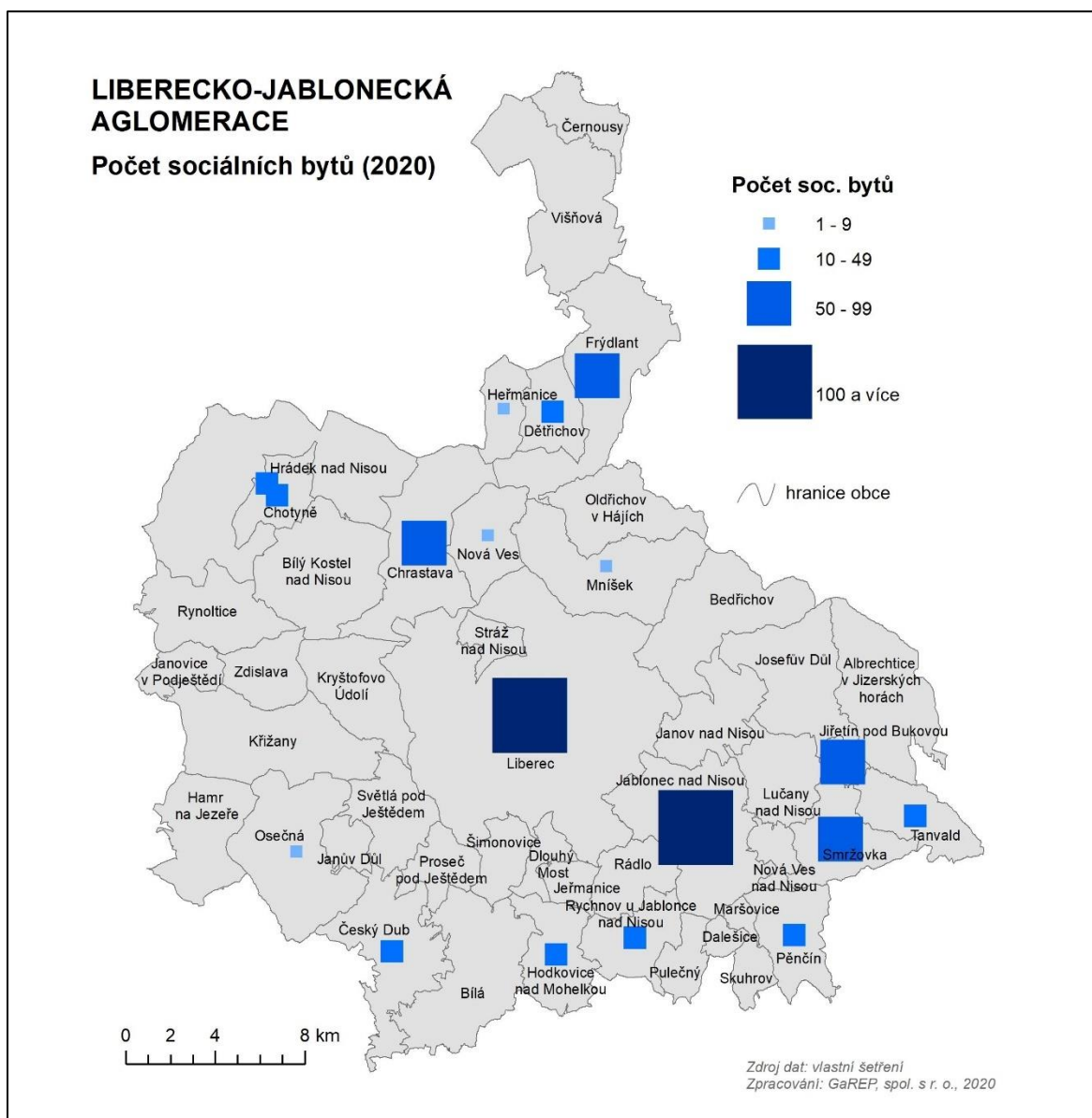
**Obr. 10: Podíl osob v exekuci**

Pramen: [mapaexekuci.cz](http://mapaexekuci.cz), vlastní zpracování

- Podle informací z jednotlivých obcí se na území aglomerace nachází více než 2 500 **sociálních bytů**, drtivá většina (80,5 %) v Liberci a Jablonci nad Nisou. Ve více než polovině obcí není žádný sociální byt, v ostatních obcích se jedná o desítky bytů. Nejvíce sociálních bytů je určeno pro seniory (domy s byty zvláštního určení, kde je poskytována pečovatelská služba), následované domovy pro osoby se zdravotním postižením a azylovými domy.



- Schází **prostupnost sociálního bydlení**<sup>6</sup> – v ubytovnách se nachází lidé, kteří by mohli být umístění v sociálních bytech, lidé z ubytoven nedosáhnou na komerční nájem, zůstávají tak v ubytovnách.



**Obr. 11: Počet sociálních bytů**

Pramen: vlastní šetření

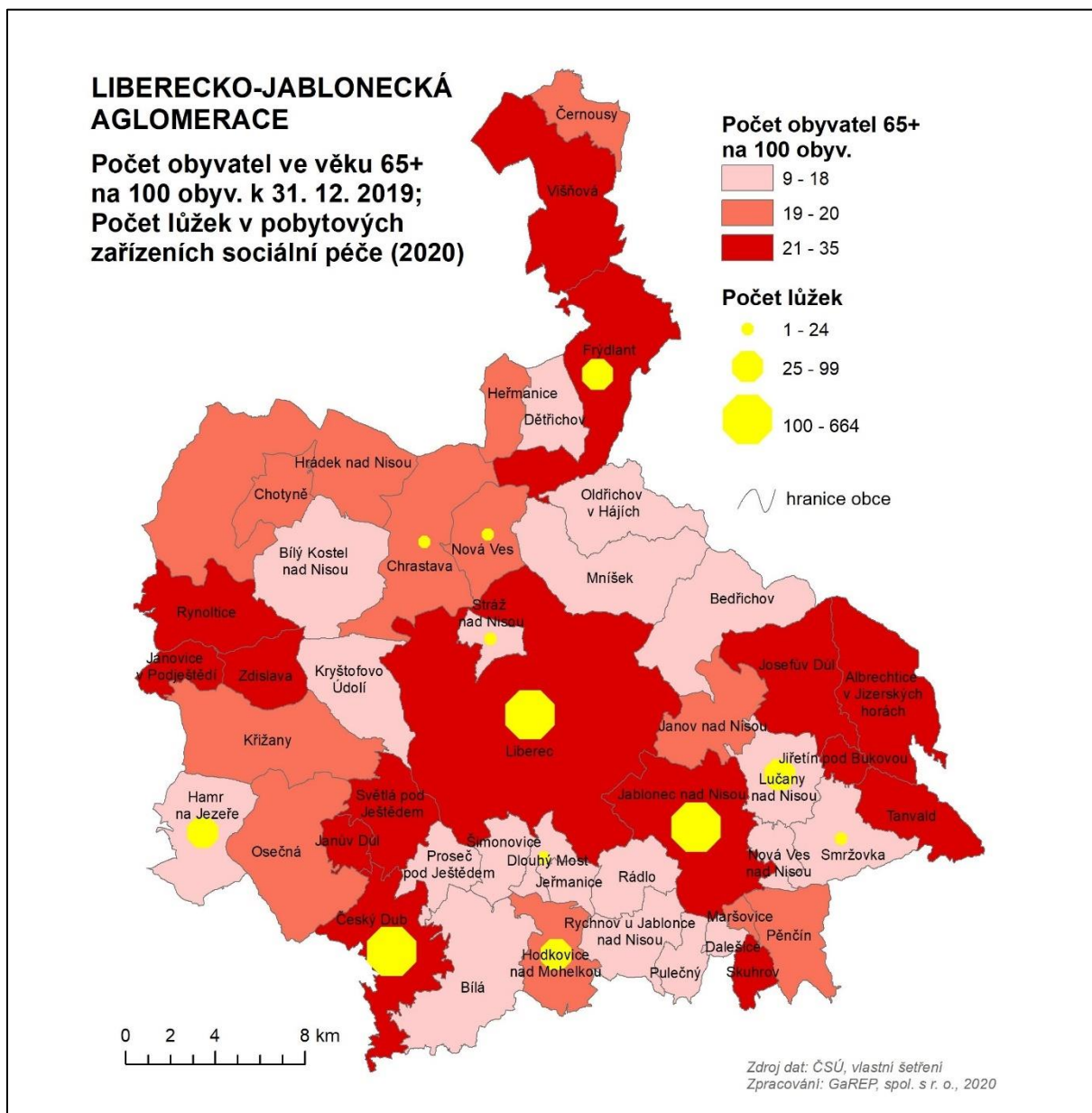
- Dle katalogu **sociálních služeb** v Libereckém kraji se na území aglomerace nachází bohatá síť sociálních služeb.
- Dle provedeného šetření se na území aglomerace nachází celkem 1 300 lůžek v **pobytových zařízeních sociální péče**. Nejvíce v Liberci (644) a Jablonci nad Nisou (277). Nejčastěji se jedná o domovy pro seniory a domovy se zvláštním režimem (celkem 770 lůžek).

<sup>6</sup> Sociální bydlení je bydlení poskytované osobám v bytové nouzi nebo bytovou nouzí bezprostředně ohroženým, včetně lidí, kteří vynakládají na bydlení nepřiměřenou výši svých příjmů.





- V aglomeraci existuje v oblasti **kapacit sociálních služeb** zejména nedostatek kapacit v domovech pro seniory, nedostatek kapacit chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním a jiným zdravotním postižením a nedostatek kapacit komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním hlavně na Frýdlantsku a Tanvaldsku. Služby pro zdravotně postižené se nachází zejména v Liberci.
- **Podíl seniorů** (obyvatel ve věku nad 65 let), kteří jsou nejtypičtějším uživateli výše zmíněných služeb, na všech obyvatelích činí 20,1 %. Nejstarší obyvatelstvo se nachází na okraji aglomerace (v Janovicích v Podještědí, Jiřetíně pod Bukovou a Josefově Dole). Naopak nejmenší podíl vykazují obce v okolí Liberce.



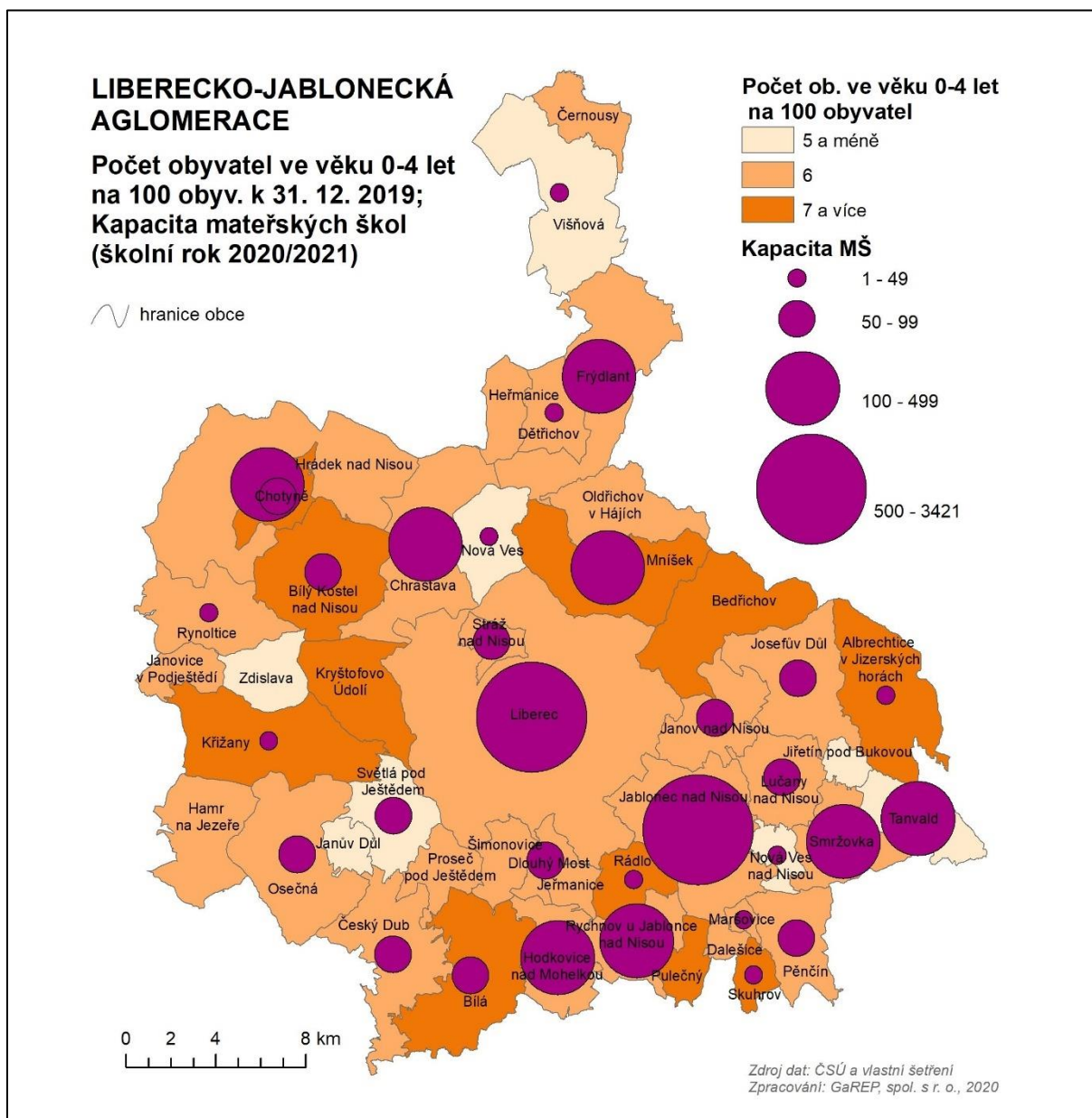
**Obr. 12: Počet obyvatel ve věku 65+ na 100 obyv. a počet lůžek v pobytových zařízeních sociální péče**

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní šetření



## Školství

- Na území aglomerace se nachází **Technická univerzita v Liberci** ve školním roce 2020/2021 s přibližně 6400 studenty. Má technické i humanitní zaměření. Součástí je fakulta strojní; textilní; přírodovědně-humanitní a pedagogická; ekonomická; umění a architektury; mechatroniky, informatiky a mezioborových studií; zdravotních studií a Ústav pro nanomateriály, pokročilé technologie a inovace). Necelá třetina studentů patří pod technicky zaměřené fakulty. Na území se dále nachází soukromé vysoké školy.
- Podobně jako v celé České republice se aglomerace potýká s **nízkým zájmem o technické a řemeslné obory**. Specifikem aglomerace s národním významem je přítomnost uměleckořemeslných oborů s výukou zpracování skla, bižuterie, kovů a drahých kamenů.
- Kapacity **mateřských škol** se v minulosti (před přibližně 10 lety) díky populačnímu růstu dostaly pod tlak. V současné době jsou na většině území dostatečné a odolávají nejvyššímu počtu narozených dětí v roce 2015 a stále se zvyšujícímu počtu přistěhovalých. Kapacity jsou nejvíce napjaté zejména v obcích v okolí Liberce, Hrádku nad Nisou nebo Rychnově u Jablonce nad Nisou. V obcích s novou výstavbou se počítá s další potřebou navýšení kapacit. Síť mateřských škol je doplněna řadou soukromých mateřských škol včetně mateřských škol se speciálním zaměřením.
- Kapacity jsou také stále potřeba v souvislosti s přijímáním **dvouletých dětí**, snižováním počtu dětí ve třídě s ohledem na děti s hendikepem nebo naopak s nadáním.
- **Počet obyvatel ve věku 0–4 let** na 100 obyv. k 31. 12. 2019 v aglomeraci činí 5,6 %. Nejvyšší podíl těchto dětí je ve Skuhrově (7,6), Bedřichově (7,4) a Kryštofově Údolí (7,3), což může naznačovat zvýšený tlak na zajištění dostatečných kapacit mateřských školek. Naopak nejmenší podíl nejmladších dětí je na Frýdlantsku nebo Tanvaldsku.



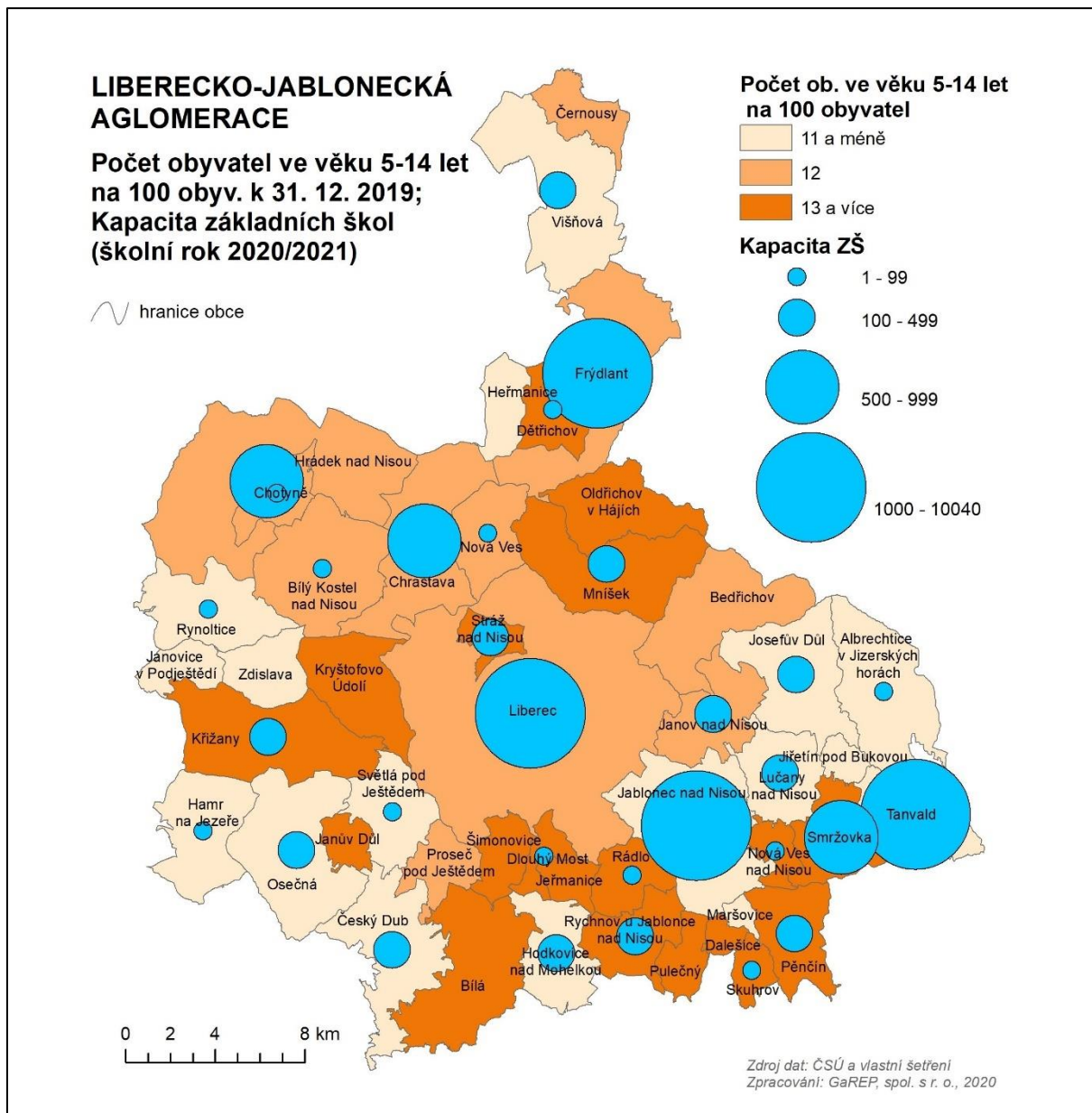
**Obr. 13: Počet obyvatel ve věku 0–4 let, kapacity mateřských škol**

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>). vlastní šetření

- Kapacity **základních škol** jsou na většině území dostatečné. Nedostatek kapacit je průběžně řešen. Vyskytují se však lokální problémy např. v Šimonovicích a Dlouhém Mostě, resp. v jejich spádových školkách v jižní části města Liberec. Doplnění kapacit je potřeba např. i v Jablonci nad Nisou nebo Hrádku nad Nisou. V celé aglomeraci panuje špatný technický stav školních budov. Síť základních škol je doplněna řadou soukromých základních škol včetně škol se speciálním zaměřením.
- Problémy s kapacitami panují u **speciálních škol**, kde je potřeba menší počet dětí ve třídě. Obdobný trend existuje i na základních školách, protože stoupá počet žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.



- V souvislosti s přechodem na online výuku v době pandemie COVID-19, která začala v březnu 2020, se projevily nedostatečné technické parametry **připojení k internetu**. Postupně také zastarává technika a schází finanční prostředky a lidské zdroje na její pravidelnou obměnu.
- **Počet obyvatel ve věku 5–14 let** na 100 obyvatel k 31. 12. 2019 v aglomeraci činí 11,2 %. Vůbec nejvyšší podíl je v obcích v okolí Liberce s dobrou dopravní dostupností a v obcích v blízkosti Jizerských hor, což napovídá o zvýšeném tlaku na základní školy. Naopak menší podíl je na okraji aglomerace.



**Obr. 14: Počet obyvatel ve věku 5–14 let, kapacity základních škol**

Pramen: ČSÚ, (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní šetření

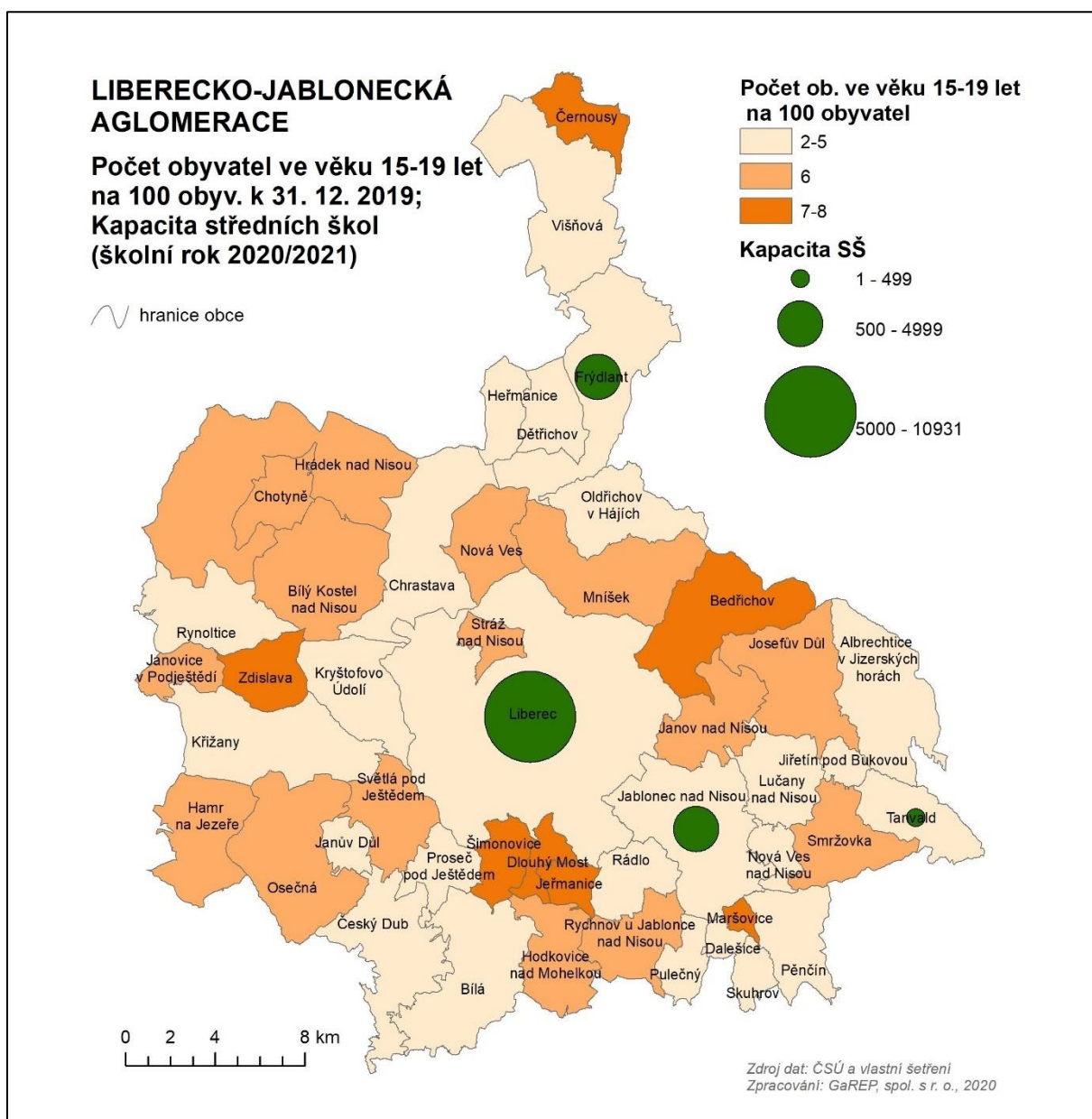
- Populační růst z minulých let se postupně projevuje i na **středních školách**. Střední školy (veřejné i soukromé) s rozmanitým zaměřením oborů (zastoupeny jsou všechny běžné





druhy středních škol a oborů včetně např. textilních, lesnických, hospodářských, designerských nebo sportovních) se nachází v Liberci, Jablonci nad Nisou, Frýdlantu a Tanvaldu. Specifikem aglomerace je přítomnost uměleckoprůmyslových škol, sklářských a bižuterních oborů.

- Střední školy, stejně jako základní, čelí **nezájmu dětí o technické obory**. Lepší se technické zázemí středních škol i celková úroveň technického vzdělávání, je však potřeba dále pokračovat ve zlepšování.
- **Počet obyvatel ve středoškolském věku 15–19 let** na 100 obyvatel k 31. 12. 2019 činí v aglomeraci 4,6 %. Obce s vyššími a nižšími podíly jsou rovnoměrně rozloženy po aglomeraci.



**Obr. 15: Počet obyvatel ve věku 15–19 let, kapacity středních škol**

Pramen: ČSÚ (<https://www.czso.cz/csu/xl/vekove-slozeni-obyvatelstva>), vlastní šetření



- V oblasti **neformálního a zájmového vzdělávání** hraje důležitou roli přítomnost science centra iQLANDIA. Hlavní činností jsou vzdělávací programy pro školy. Součástí je planetárium, FabLab (bloková technická výuka). Nejedná se však o jedinou organizaci. Kromě iQLANDIA hrají v neformálním a zájmovém vzdělávání důležitou roli např. také střediska volného času, domy dětí a mládeže, Zoologická zahrada Liberec, Botanická zahrada Liberec nebo hrady a zámky.



### 1.2.1.2 SWOT analýza

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ S1: Dlouhodobý mírný růst počtu obyvatel přirozenou i migrační cestou</li><li>○ S2: Existující základní síť sociálních služeb včetně organizací poskytující terénní paliativní péči</li><li>○ S3: Přítomnost úředních a odborných kapacit pro sociální inovace v Liberci a Jablonci nad Nisou</li><li>○ S4: Dobrá dostupnost mateřských i základních škol</li><li>○ S5: Dobrá dostupnost středních škol s rozmanitými obory</li><li>○ S6: Přítomnost vysoké školy s technickými obory</li><li>○ S7: Přítomnost organizací zajišťujících zájmové a neformální vzdělávání</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ W1: Nižší intenzita bytové výstavby</li><li>○ W2: Nedostatečné kapacity pobytových sociálních služeb (domovů pro seniory, chráněného bydlení atp.)</li><li>○ W3: Nedostatek sociálního bydlení</li><li>○ W4: Nedostatek kapacit komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním a jinými potížemi zejména na Frýdlantsku a Tanvaldsku</li><li>○ W5: Růst počtu duševně nemocných a osob s jinými obtížemi, nedostatek odborných pracovníků (psychiatrů, klinických psychologů a sester)</li><li>○ W6: Nedostatek služeb na pomezí zdravotní a sociální péče pro osoby ohrožené sociálním vyloučením</li><li>○ W7: Vysoké zatížení exekucemi zejména na Liberecku, Frýdlantsku, Tanvaldsku a Jablonecku</li><li>○ W8: Chybějící dluhové poradenství v menších městech aglomerace</li><li>○ W9: Nedostatek praktických lékařů, koncentrace zubařů do větších měst</li><li>○ W10: Nezájem o sociální podnikání</li><li>○ W11: Lokálně nedostatečné kapacity mateřských a základních škol</li><li>○ W12: Nízký zájem o technické obory</li><li>○ W13: Špatný technický stav školních budov</li><li>○ W14: Špatný stav digitalizace ve školách</li></ul>
<b>Příležitosti</b>	<b>Ohrožení</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ O1: Rozvoj technologií pro online výuku</li><li>○ O2: Rozvoj sociálních inovací</li><li>○ O3: Inspirace příklady dobré praxe ze zahraničí v oblasti sociální péče</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ T1: Zvyšování podílu osob v seniorském věku bude vytvářet tlak na kapacitu sociálních a zdravotnických služeb</li><li>○ T2: Pokračující trend suburbanizace</li></ul>



<ul style="list-style-type: none"><li>o O4: Lepší nastavení dotační podpory pro sociální bydlení a podnikání (možné zapojení Agentury regionálního rozvoje)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>o T3: Zvyšující se počet duševních onemocnění v souvislosti s civilizačními nemocemi</li></ul>
---	--

### 1.2.1.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030

- o **Stárnutí obyvatel** → Budou se zvyšovat nároky na sociální a zdravotní služby v aglomeraci, skupina osob ve věku 65+ bude vyžadovat více aktivit pro trávení volného času, vzdělávání a účast na veřejném životě.
- o **Růst vzdělanosti obyvatel** → Budou se zvyšovat nároky na školská zařízení a kvalitu jejich výuky.
- o **Virtualizace světa + Zvyšující se dostupnost technologií** → Postupně se zvyšuje význam technologií ve vzdělávání, což nutnost distanční výuky v souvislosti s epidemií Covid-19 urychlila.
- o **Vylidňování periferních obcí** → Obyvatelé z okrajových poloh území se mohou stěhovat za lepšími podmínkami do jader nebo na okraje větších měst (suburbanizace), kde je koncentrována občanská vybavenost.
- o **Zlepšení péče obyvatel o vlastní zdraví** → Budou se zvyšovat rozdíly mezi péčí o zdraví mezi „průměrnou“ populací a osobami ze sociálně slabších vrstev.
- o **Vyšší hrozba civilizačních chorob a epidemií** → Budou se zvyšovat nároky na zdravotní služby a jejich kvalitu a připravenost na pandemické situace.



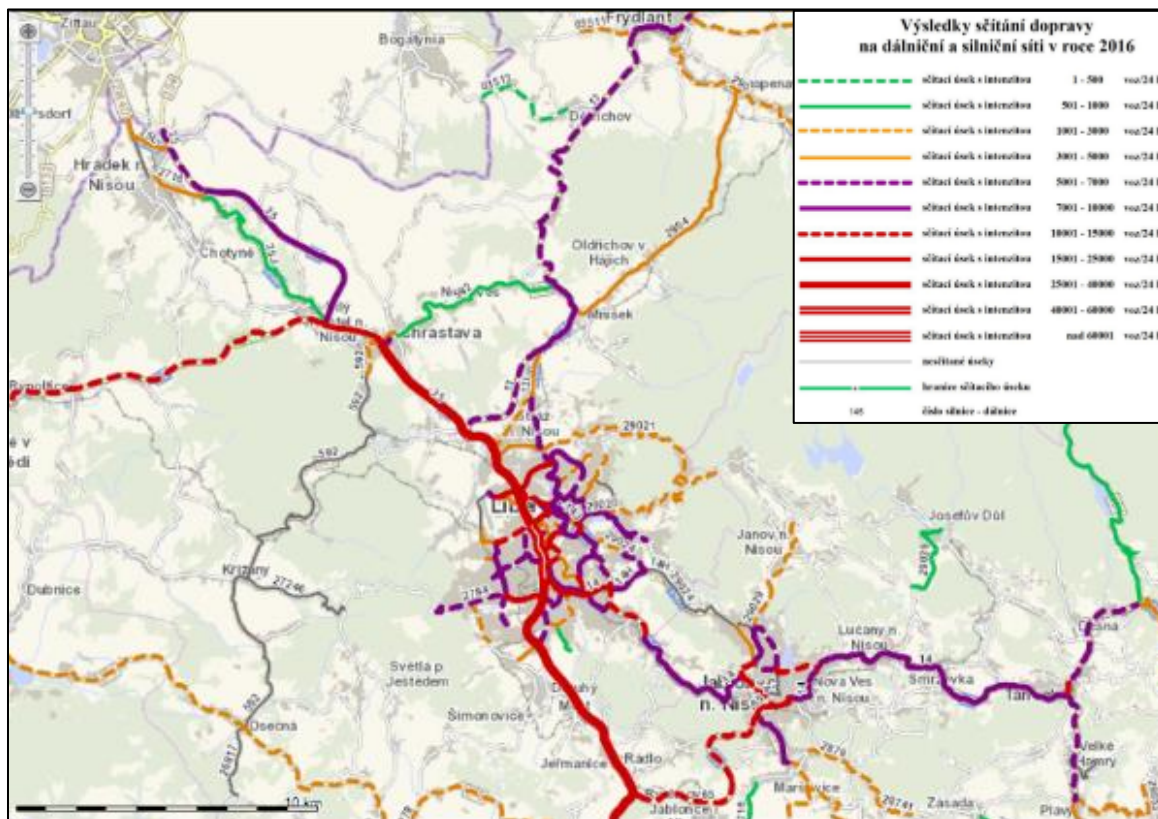


## 1.2.2 TECHNICKÁ INFRASTRUKTURA, DOPRAVNÍ OBSLUŽNOST A DOSTUPNOST

### 1.2.2.1 Situační analýza

#### *Dopravní dostupnost*

- **Dopravní dostupnost** aglomerace je zajištěna zejména silnicí I. třídy I/35, která vede z Turnova přes Liberec na Chrastavu jako silnice pro motorová vozidla a dále jako silnice I. třídy I/35 směrem do Německa. Jedná se o pokračování dálnice D10, která zajišťuje napojení aglomerace na Prahu. Spojení s Ústeckým krajem zajišťuje silnice I/13, která vede z Chrastavy přes Rynoltice dále směrem na Děčín. Opačným směrem tato silnice zajišťuje dostupnost Frýdlantska a spojení s Polskem. Tanvaldsko je obsluženo silnicemi I/14 vedoucí z Liberce do Královéhradeckého kraje a I/10, která vede z Turnova. Dostupnost Jablonce nad Nisou a Rychnova u Jablonce nad Nisou zajišťuje silnice č. I/65.
- K hlavním **hraničním přechodům** zajišťujícím spojení s okolními státy patří hraniční přechod Hrádek nad Nisou / Sieniawka na silnici I/35 a hraniční přechod Habartice / Zawidów (těsně za hranicemi aglomerace) na silnici I/13.
- **Dopravní dostupnost** Tanvaldska a Frýdlantska je relativně špatná. Tanvaldsko je dostupné zejména po silnici I/14, která vede přes území intravilánů obcí. Frýdlantsko je dostupné pouze po jedné celoročně sjízdné silnici I/13 se značným převýšením. Nejkratší spojnice mezi Tanvaldskem a Frýdlantskem bývá v zimním období uzavřena.
- Nejvyšší **intenzita dopravy** a s tím spojené negativní vlivy panuje na silnici pro motorová vozidla I/35, která je již zejména na území města Liberec na hraně kapacit. S ohledem na hluk a bezpečnost dopravy jsou problematické silnice, které vedou přímo přes obce, které nemají dořešený obchvat. Jedná se např. o Mníšek, Frýdlant a obce ležící na tahu I/14 včetně Tanvaldu. Schází obchvat města Jablonce nad Nisou.
- Intenzita dopravy se zvyšuje, s čímž souvisí i zvyšující se **počet dopravních nehod**.



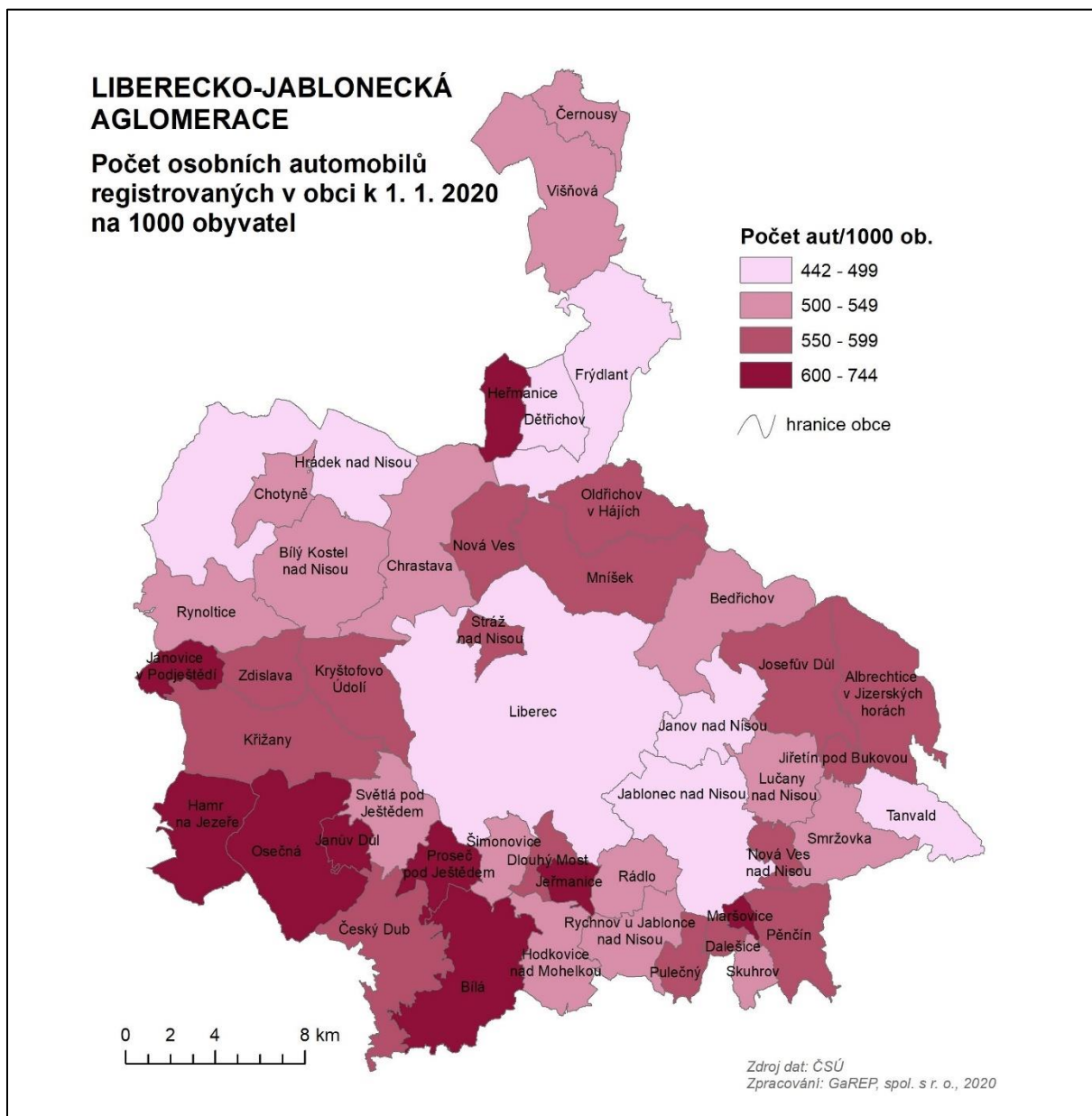
Obr. 16: Intenzita dopravy, 2016

Pramen: ŘSD ČR (scitani2016.rsd.cz)

- V aglomeraci není dořešená **cyklodoprava**. Chybí cyklonapojení Jablonec nad Nisou – Liberec (zde však chybí již jen 2,5 km) – Hodkovice nad Mohelkou; Liberec – Mníšek – Frýdlant; skrz Liberec a Jablonec nad Nisou; cyklostezka Odra – Nisa z Liberce na Chrastavu není spojitá.
- **Cyklistická doprava** má v aglomeraci vysoký potenciál. Přírodně atraktivní prostředí Jizerských hor a jejich podhůří je předpokladem pro rozvoj cykloturistiky. Údolí řek, zejména Lužické Nisy může být využito pro dojíždění za prací. Aglomerace se však potýká s chybějící infrastrukturou pro bezpečnou cyklodopravu jak ve městech (např. zhoršená průjezdnost Libercem) tak v jejich okolí.
- Aglomerace se nachází mimo hlavní koridory **železniční dopravy**. Chybí zejména rychlé železniční spojení na Prahu. V aglomeraci se nicméně nachází železniční tratě místního významu propojující všechna větší města aglomerace. Tratě zpravidla nejsou modernizované (kromě tratě Liberec–Tanvald) a elektrizované a tím nejsou z hlediska časové dostupnosti konkurenceschopné vůči individuální dopravě.
- **Doprava v klidu** je v aglomeraci problematická hlavně ve velkých městech (Liberci a Jablonci nad Nisou a v turisticky exponovaných místech). Zcela chybí systémy kapacitní park and ride na hlavních přestupních uzlech ve Frýdlantu, Tanvaldu, ale i Liberci a Jablonci nad Nisou.
- Obyvatelé aglomerace pro cesty výrazně využívají **osobní automobil**. Počet osobních automobilů registrovaných v obci k 1. 1. 2020 na 1000 obyvatel ukazuje vysoké hodnoty



hlavně u menších obcí hůře dostupných veřejnou hromadnou dopravou. Naopak obyvatelé větších sídel s městskou hromadnou dopravou disponují méně automobily.



**Obr. 17: Počet osobních automobilů na 1000 obyvatel**

Pramen: ČSÚ

### **Dopravní obslužnost**

- o **Dopravní obslužnost** je na území aglomerace zajištěna dobře. Existují však dílčí nedostatky. Patří mezi ně např. špatná dopravní obslužnost okrajových částí Liberce s novou výstavbou a menších obcí na Tanvaldsku a Frýdlantsku. Nedostatečná je dopravní obslužnost směrem na Prahu, která je zajištěna především autobusy. Z vlakových spojení existuje záměr na nové spojení s Prahou. Za zmínku stojí přímé vlakové spojení s Drážďany.

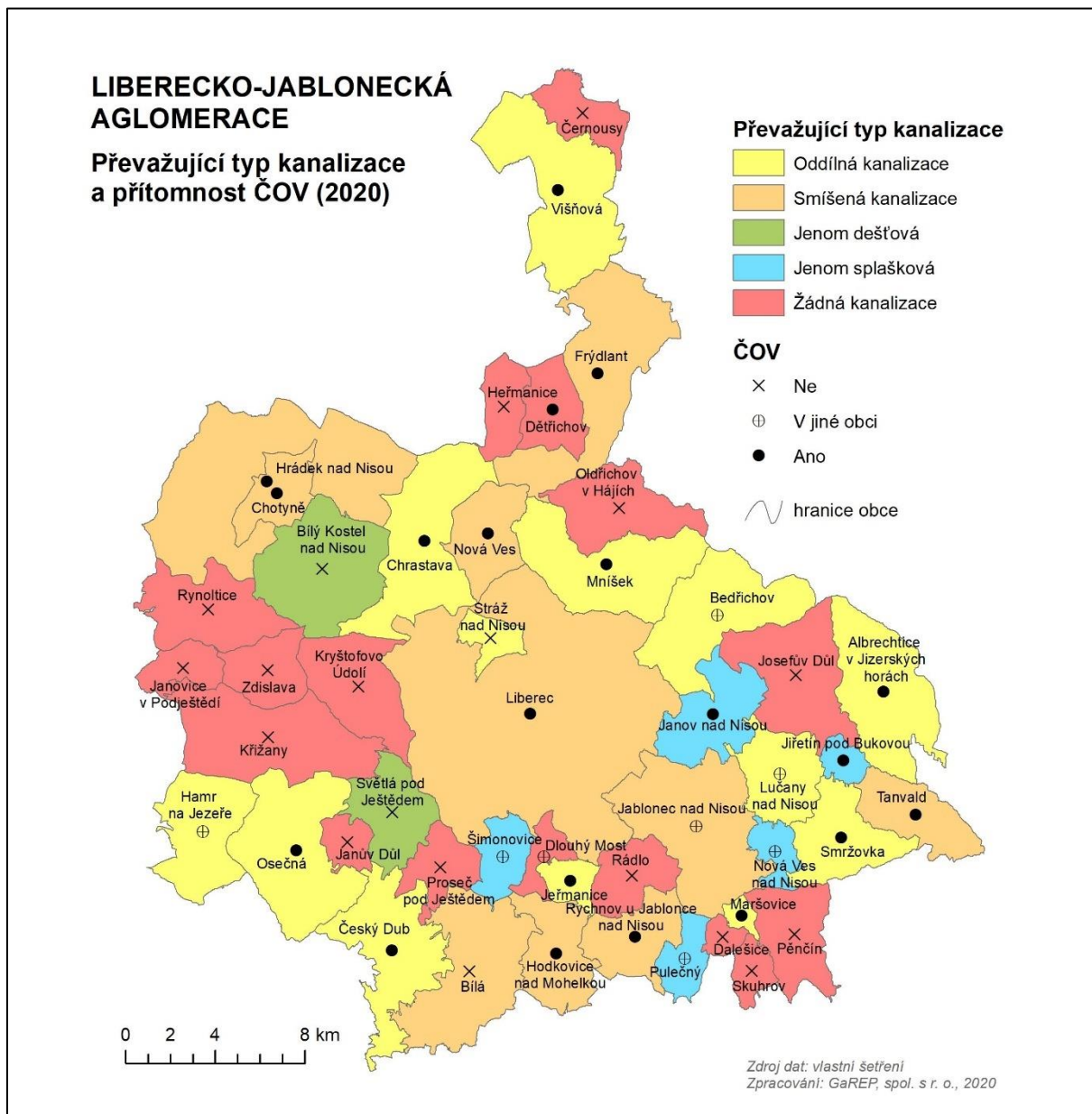


- Přímo v Liberci je veřejná doprava silně centralizována v hlavním přestupním uzlu na ulici Fügnerova, na okraji města schází přestupní uzly pro přestup mezi městskou a příměstskou dopravou (není vyřešen souběh městské a příměstské dopravy). Spojení dvou největší měst aglomerace Liberce a Jablonce nad Nisou zajišťuje jedinečná tramvajová trať. Časová koordinace mezi železniční a autobusovou dopravou má rezervy.
- Mezi nejvýznamnější **subjekty zajišťující dopravní obslužnost** na území aglomerace patří Dopravní podnik města Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s. působící v Liberci, Jablonci nad Nisou, Stráži nad Nisou, Kryštofově Údolí a Šimonovicích. MHD v Jablonci nad Nisou, Lučanech nad Nisou, Janově nad Nisou, Bedřichově, Rychnově u Jablonce nad Nisou, Pulečném a Nové Vsi nad Nisou zajišťuje skupina obcí mikroregionu Dopravní sdružení obcí Jablonecka prostřednictvím společnosti UMBRELLA Coach & Buses s.r.o.
- **Regionální autobusová a vlaková doprava** je na území celého kraje, tedy i aglomerace, organizována Koordinátorem veřejné dopravy Libereckého kraje (KORID LK, spol. s r.o.).

### **Technická infrastruktura**

- Území aglomerace je typické přítomností obcí s roztroušenou zástavbou a se členitým reliéfem. Přítomnost **kanalizace** je tak nižší než v jiných krajích. Více než třetina obcí kanalizaci vůbec nemá. Téměř ve všech obcích existuje potřeba rozšíření sítě kanalizace anebo její významné modernizace. Tam, kde není možné kanalizaci vystavět, se plánují domácí čistírny odpadních vod.
- Téměř všechny obce s kanalizací mají i vlastní **čistírnu odpadních vod**. Společnou čistírnu v Liberci mají obce v jeho nejbližším okolí. Čistírnu v Rychnově využívá částečně Jablonce nad Nisou a Pulečň. Hamr na Jezeře využívá společnou čistírnu mimo aglomeraci ve Stráži pod Ralskem.
- Aktuálním problematickým tématem jsou **čistírenské kaly**. V platnost má vejít nový zákon o zpřísnění nakládání s čistírenskými kaly. Doposud není jasné, jakým způsobem se do budoucna budou likvidovat.





**Obr. 18: Převažující typ kanalizace a přítomnost ČOV**

Pramen: vlastní šetření

- Ve všech obcích se nachází alespoň částečně **veřejný vodovod**. V téměř polovině obcí je však potřeba jeho významná modernizace nebo doplnění. Společné řešení vodovodu se plánuje na Frýdlantsku, kde jsou vodní zdroje ohroženy těžbou hnědého uhlí v Polsku (vliv těžby Turow).
- Předností aglomerace je přítomnost zdrojové oblasti povrchové **pitné vody** (CHOPAV Jizerské hory)



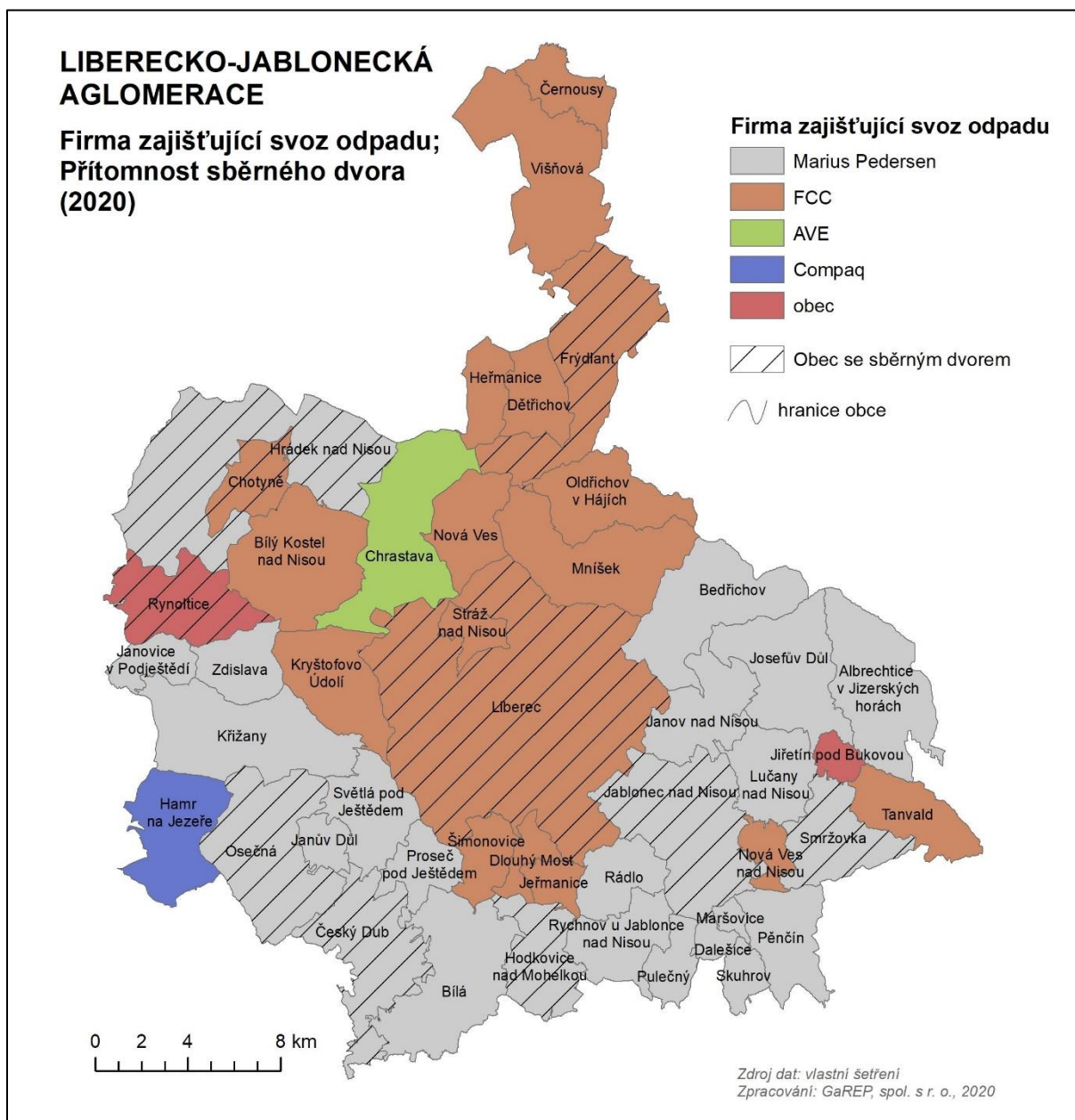
**Obr. 19: Přítomnost veřejného vodovodu**

Pramen: vlastní šetření

### ***Odpadové hospodářství***

- **Svoz komunálního odpadu** na území aglomerace zajišťují společnosti Marius Pedersen z Jablonce nad Nisou a FCC z Liberce. Sběr speciálního a velkoobjemového odpadu zajišťují sběrné dvory ve větších obcích a řada sběrných dvorů s jednodušším administrativním režimem tzv. sběrná místa.





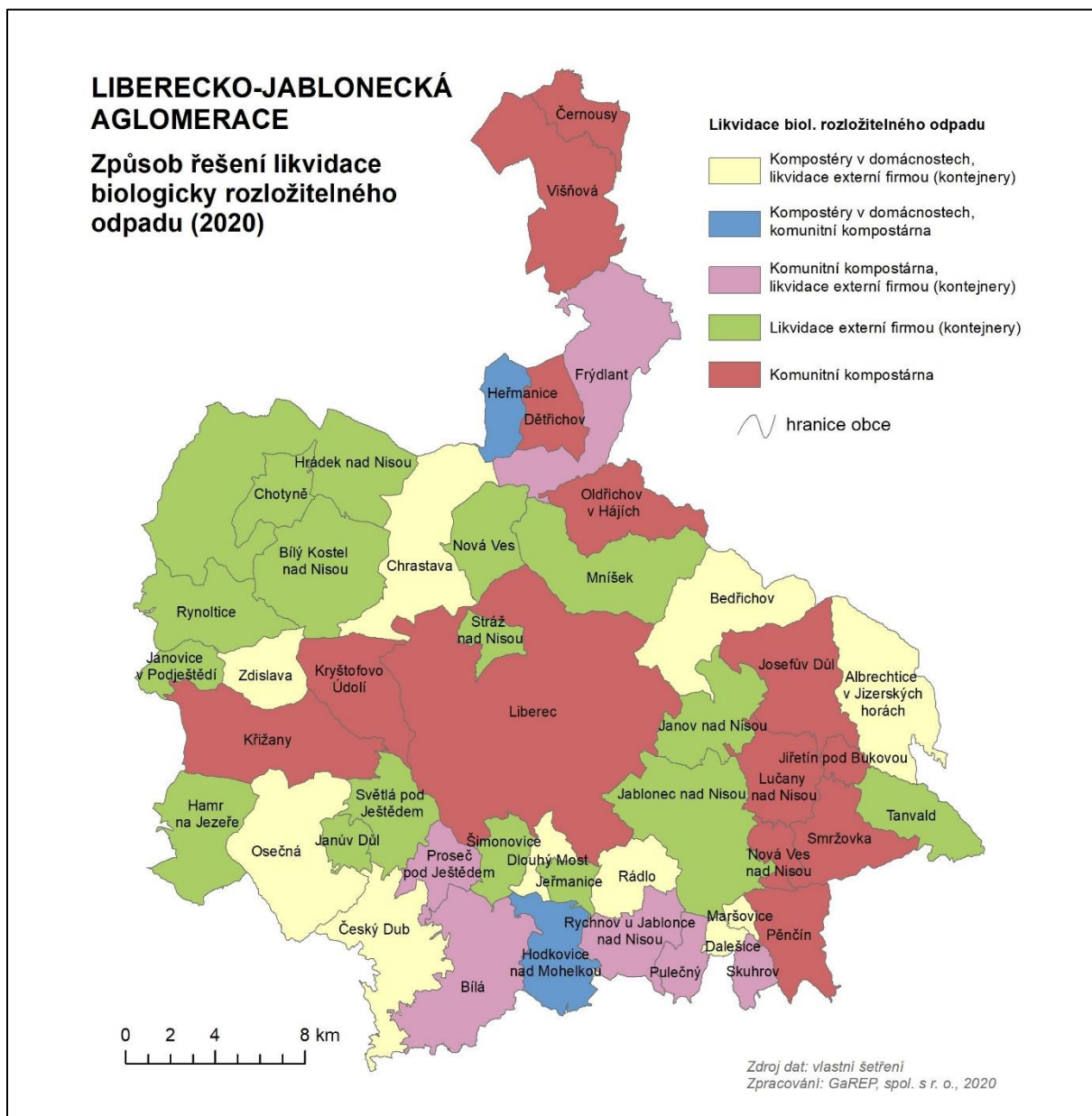
**Obr. 20: Firmy zajišťující svoz odpadu, přítomnost sběrného dvora**

Pramen: vlastní šetření

- Na území aglomerace se nenachází žádná skládka. V Liberci se však nachází jedna ze čtyř velkých **spaloven** (Praha, Brno, Plzeň). Probíhá zde energeticky využívání odpadu. Pro odpady z aglomerace je zde dostatečná kapacita. V Jablonci nad Nisou se nachází spalovna nebezpečných odpadů.
- Stále nízké je **využití vytríděného odpadu**. Není zájem o druhotné suroviny. Zvyšuje se tlak umístění vytríděného odpadu do spalovny. Zvyšuje se tlak na využití biologicky rozložitelných odpadů např. gastroodpadů, k čemuž mají vzniknout biostanice.
- **Biologicky rozložitelný odpad** je v obcích řešen s pomocí tří základních metod, nejčastěji jejich vhodnou kombinací. V téměř  $\frac{3}{4}$  obcí je biologicky rozložitelný odpad řešen odděleným sběrem, svozem a likvidací externí firmou. Téměř polovina obcí biologicky



rozložitelný odpad odděleně sbírá a sama likviduje systémem komunitních kompostáren. Přibližně 1/4 obcí pořídila a rozdala občanům kompostéry přímo do domácností.



### Obr. 21: Způsob řešení likvidace biologicky rozložitelného odpadu

Pramen: vlastní šetření

Pozn.: V obcích mikroregionu Tanvaldsko (Tanvald, Smržovka, Jiřetín pod Bukovou, Josefův důl, Albrechtice v Jizerských horách) existuje možnost sběru biologicky rozložitelného odpadu v domácích kompostérech. Na území mikroregionu dále existuje sdílená společná mobilní kompostárna.

Pozn.2: V obci Jiřetín pod Bukovou se kromě mobilní komunitní kompostárny nachází i kompostéry v domácnostech a elektrický kompostér na gastroodpad z domácností.



### 1.2.2.2 SWOT analýza

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ S8: Dobrá dopravní obslužnost</li><li>○ S9: Přítomnost vodovodu ve všech obcích a zdrojové oblasti povrchové pitné vody</li><li>○ S10: Přítomnost spalovny odpadu</li><li>○ S11: Dostatečná síť sběrných dvorů</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ W15: Špatná dopravní dostupnost okrajových částí aglomerace (Frýdlantsko a Tanvaldsko)</li><li>○ W16: Zvyšující se intenzita dopravy a dopravních nehod</li><li>○ W17: Nedořešená infrastruktura pro cyklodopravu včetně značení a doprovodné infrastruktury</li><li>○ W18: Chybějící rychlé železniční napojení na Prahu</li><li>○ W19: Problematické parkování v centrech měst</li><li>○ W20: Preference individuální automobilové dopravy</li><li>○ W21: Chybějící kanalizace v některých obcích</li><li>○ W22: Nízká míra využití vytríděného odpadu</li><li>○ W23: Scházející komunitní kompostárny v některých obcích</li></ul>
<b>Příležitosti</b>	<b>Ohrožení</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ O5: Výstavba železniční tratě z Prahy do Liberce</li><li>○ O6: Rozvoj technologií v ekologické dopravě (elektroauta, elektrokola, elektrokoloběžky apod.)</li><li>○ O7: Nové technologie pro využití čistírenských kalů</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ T4: Zvyšující se preference individuální automobilové dopravy</li><li>○ T5: Nové zákony o nakládání s odpady</li><li>○ T6: Nebezpečí nedostatku podzemní pitné vody v západní a severozápadní části území (vliv těžební oblasti Turow)</li></ul>



### 1.2.2.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030

- **Rostoucí mobilita** → Budou se zvyšovat nároky na dopravní dostupnost a obslužnost.
- **Rozvoj elektromobility** → Spolu s politikou snižování emisí z automobilové dopravy probíhá rozvoj elektromobility. Zvyšuje se tlak na infrastrukturu pro elektrodopravu. Postupně se rozvíjí např. i elektrokola nebo elektrokoloběžky.
- **Vylidňování periferních obcí** → Obyvatelé z okrajových poloh území se mohou stěhovat za lepšími podmínkami do jader nebo na okraje větších měst (suburbanizace), kde je koncentrována občanská vybavenost.
- **Rostoucí objem migrace** → Předpokládá se zvýšený tlak na veřejné služby, dopravní dostupnost a obslužnost.



## 1.2.3 EKONOMICKÝ POTENCIÁL, PODNIKATELSKÉ PROSTŘEDÍ

### 1.2.3.1 Situační analýza

#### *Ekonomická a podnikatelská aktivita*

- Počet registrovaných **ekonomických subjektů** na území aglomerace ke konci roku 2019 byl 63 101 subjektů, jednalo se tak o 53,8 % subjektů celého Libereckého kraje. Nejvyšší počty vykazovala populačně největší sídla – Liberec (32 770 subjektů), Jablonec nad Nisou (22 039 subjektů), Hrádek nad Nisou (1 843 subjektů), Frýdlant (1 767 subjektů), Tanvald (1 510 subjektů), Chrastava (1 469 subjektů) a Smržovka (1 093 subjektů). Dalších 6 obcí se pohybovalo v kategorii 500 až 999 subjektů a 28 obcí pak v kategorii (100 až 499 subjektů).
- Při přepočtu ekonomických subjektů na 1 000 obyvatel v produktivním věku (15 až 64 let) se jednalo v případě celé aglomerace o hodnotu 451,6, která tak převyšovala průměr Libereckého kraje (416,8). Jedná se tedy o ekonomicky aktivnější část kraje. Nejvyšších hodnot dosáhly obce Bedřichov (659,8), Albrechtice v Jizerských horách (594,5), Janův Důl (541,7), Kryštofovo Údolí (539,4), Josefův Důl (528,9) a Janovice v Podještědí (509,8). Ve všech případech se vesměs jedná o turisticky exponované obce, kdy počet ekonomických subjektů navyšují zejména podnikatelé v turistickém ruchu.
- Obchodní společnosti, družstva, státní podniky a podniky fyzických osob (soukromí podnikatelé a zemědělské podnikatelé) čítaly na konci roku 2019 celkem 57 181 subjektů, tedy 90,6 % všech registrovaných ekonomických subjektů. Na celém kraji se aglomerace v tomto případě podílela 53,7 %. Také v tomto případě evidovaly nejvyšší počty města a obce s nejvyšším počtem obyvatel, zatímco po přepočtu na 1 000 obyvatel produktivního věku se jednalo o turisticky exponované obce (průměr za aglomeraci činil 409,2 podniků).

#### *Odvětví ekonomické činnosti, podnikatelská infrastruktura*

- Regionální inovační strategie Libereckého kraje (aktualizovaná v roce 2020) uvádí jako tzv. **domény krajské specializace** pro období 2021+ pokročilé strojírenství; pokročilá dopravní zařízení; optiku, dekorativní a užité sklo; udržitelné nakládání s energií, vodou a ostatními přírodními zdroji; pokročilé materiály na bázi textilních struktur a technologie pro nové multidisciplinární aplikace; progresivní kovové, kompozitní a plastové materiály a technologie jejich zpracování; nanomateriály a technologie jejich zpracování a elektroniku, elektrotechniku a ICT.
- RIS Libereckého kraje také konstatuje, že Liberecký kraj má v mezikrajském srovnání **největší zastoupení zpracovatelského průmyslu**. Především se jedná o výrobu motorových vozidel. Vzhledem k rozvoji automatizace a robotizace, celosvětovému hospodářskému útlumu (zejména v souvislosti s pandemií nemoci COVID-19) a propojenosti globálních dodavatelsko-odběratelských řetězců lze považovat tato pracovní místa za ohrožená.
- Nejvýznamnější **průmyslové zóny** se nachází na území populačně velkých měst, jako jsou Liberec, Jablonec nad Nisou, Hrádek nad Nisou, Hodkovice nad Mohelkou či Frýdlant.



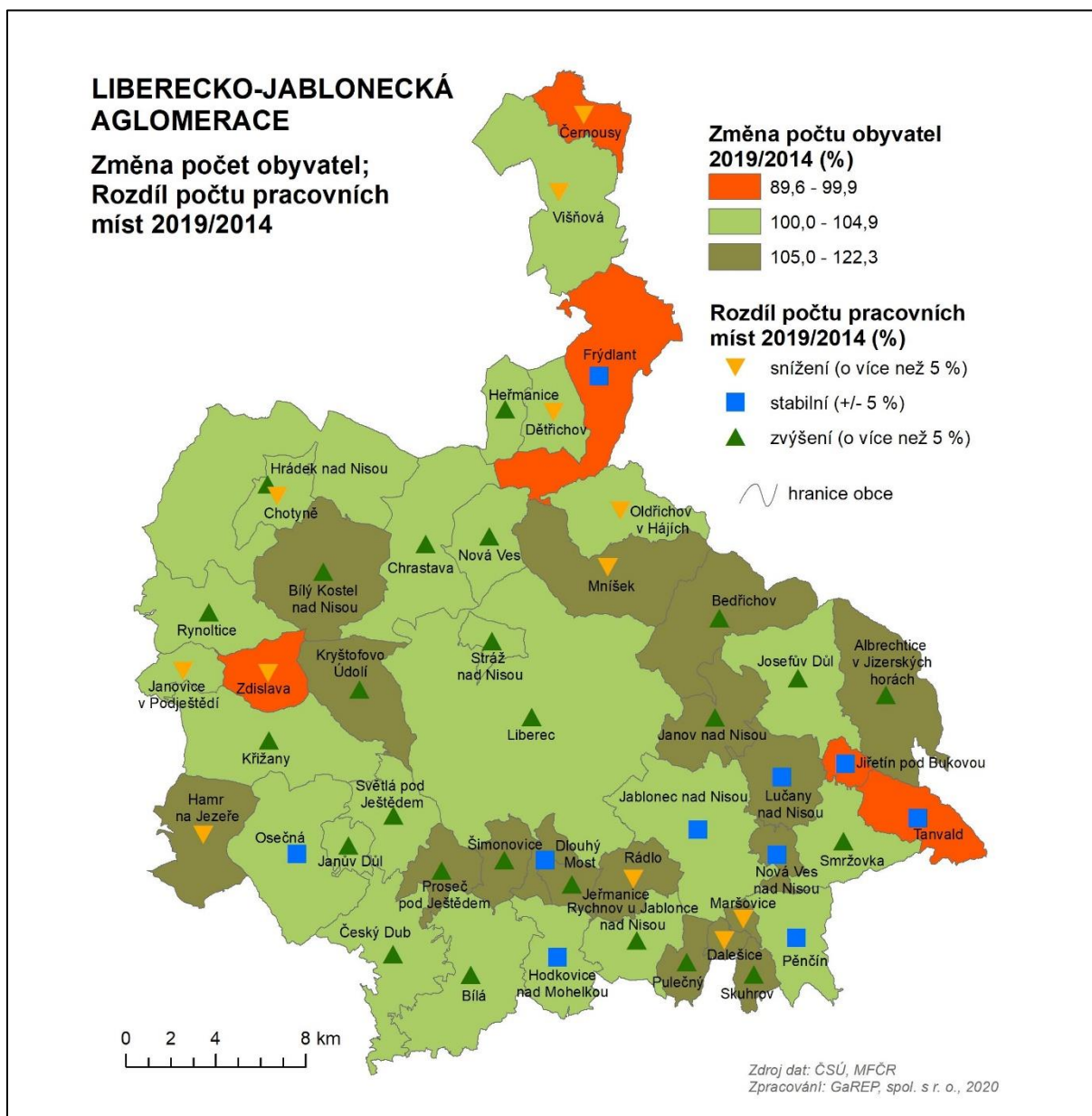


- Jedním z důsledků restrukturalizace průmyslu je velký počet areálů bývalých výrobních závodů, pro které se zatím nenašlo nové využití (tzv. **brownfields**). Databáze je k dispozici na adrese [www.investujpodjestedem.cz](http://www.investujpodjestedem.cz)
- V regionu aktivně působí řada **klastrových organizací** a technologických platforem. Jedná se zejména o klastr technických textilií CLUTEX, ČTPT - Českou technologickou platformu pro textil, klastr Nanoprogres (Technologické centrum na Technické univerzitě v Liberci), Českou membránovou platformu a také Český konopný klastr.
- V regionu působí také **podpůrné organizace pro rozvoj podnikatelského prostředí**, jako hospodářské komory, státní agentury podpory podnikání (CzechInvest, API - Agentura pro podnikání a inovace, Technologická agentura ČR), Svaz průmyslu a dopravy, profesní organizace atd. Krajská samospráva je zakladatelem Libereckého podnikatelského inkubátoru Lipo.ink. V území působí také Agentura regionálního rozvoje.

### **Počet pracovních míst, dojížd'ka za prací**

- **Počet zaměstnaných s místem výkonu práce** na území 47 obcí aglomerace k 1. 12. 2019 činil dle údajů Ministerstva financí ČR 116 687 osob. Nejvyšší počty pochopitelně vykazovala statutární města Liberec (72 222 osob) a Jablonec nad Nisou (22 039), jakožto jasná ekonomická centra aglomerace. S výraznějším odstupem pak následovaly města Hrádek nad Nisou (3 251 osob), Frýdlant (2 797 osob) a Chrastava (2 374 osob) a obec Stráž nad Nisou (2 175 osob). Hranici 1 000 osob překonala ještě města Tanvald (1 747 osob), Český Dub (1 692 osob), Hodkovice nad Mohelkou (1 638 osob) a Smržovka (1 040 osob). Podíl zaměstnaných s místem výkonu práce na území aglomerace činil 58,4 % všech zaměstnaných s místem výkonu práce na území Libereckého kraje.
- Za posledních 5 let, mezi roky 2019 a 2014, vzrostl **počet zaměstnaných s místem výkonu práce** v aglomeraci o více než 12 500 zaměstnanců (12 %). Nejvíce v samotném Liberci, Jablonci nad Nisou a obcích na jih od Liberce s dobrou dopravní dostupností. Změna počtu pracovníků zpravidla koresponduje s růstem počtu obyvatel, jedná se o celkově prosperující oblasti.





**Obr. 22: Změna počtu obyvatel a pracovních míst mezi roky 2019 a 2014**

Pramen: ČSÚ (Databáze demografických údajů za obce ČR) MFČR (vyhláška č. č. 358/2020 Sb. a č. 213/2015 Sb.)

- o Jednoznačným **dojížděkovým centrem** je dle dat sčítání lidu z roku 2011 statutární město Liberec. Aglomeraci tvoří 47 obcí (tj. Liberec, Jablonec nad Nisou a okolních 45 obcí), z nichž má Liberec jako první hlavní vyjížděkový směr 27 obcí a jako druhý hlavní vyjížděkový směr 15 obcí. Dohromady tedy 42 obcí, což znamená, že pouze 4 obce mezi ně nepatří (Albrechtice v Jizerských horách, Hamr na Jezeře, Jiřetín pod Bukovou, Pulečň). Druhým dojížděkovým centrem je pak statutární město Jablonec nad Nisou, kam míří primárně obyvatelé 16 obcí aglomerace (jako druhý vyjížděkový proud jej navíc vykázalo město Liberec). Další dojížděková centra se objevují již méně: Frýdlant (2x primární, 1x sekundární); Praha (1x primární, 6x sekundární), Stráž pod Ralskem (1x primární, 1x sekundární). Mezi sekundárními centry lze zmínit ještě Chrastavu (5x), Český Dub (3x) a Hrádek nad Nisou, Osečnou a Tanvald (2x).



- o Vzhledem k **poloze aglomerace na trojmezí** (Česká republika, Německo, Polsko) je významným tématem zaměstnanost. K nejbližším ekonomickým centrum patří např. Zittau a Görlitz/Zgorzelec. Dle studie Koncept rozvoje pro mezinárodní rozvoje oblast Liberec - Žitava<sup>7</sup> pracovalo v roce 2017 v Zittau z České republiky 109 osob. Počet pendlerů se postupně zvyšuje. Dle údajů Českého statistického úřadu<sup>8</sup> převládaly k 31. 12. 2019 v okresech Liberec a Jablonec nad Nisou pracovníci ze Slovenska a Ukrajiny (řádově nižší jednotky tisíců), což je obdobná situace jako v celé České republice.

### Největší zaměstnavatelé

- o Na území aglomerace působilo na konci roku 2019 zhruba 40 **velkých zaměstnavatelů**, tj. subjektů s 250 a více zaměstnanci. Sedm z nich překonalo hranici 1 000 zaměstnaných a jedná se o vůbec největší zaměstnavatele aglomerace. Patří mezi ně Krajská nemocnice Liberec, a.s., japonský výrobce klimatizačních jednotek do automobilů DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o., rakouský producent svařovaných dílů do automobilů Benteler ČR s.r.o., kanadský dodavatel plastových dílů pro automobily Magna Exteriors (Bohemia) s.r.o., německý výrobce brzd a brzdových komponent ZF Automotive Czech s.r.o., sklárny PRECIOSA, a.s. a Technická univerzita v Liberci.
- o V aglomeraci je patrná koncentrace **dodavatelů pro automobilový průmysl**, a to z nejrůznějších oborů ekonomické činnosti. Kromě toho je také zřejmá terciarizace ekonomiky, kdy mezi významnými zaměstnavateli nefigurují jen průmyslové podniky, ale také **subjekty ze sektoru služeb** (zdravotnická a vzdělávací zařízení, veřejná správa atd.).
- o Největší počet **nejvýznamnějších zaměstnavatelů** má své sídlo v Liberci (21 subjektů) či Jablonci nad Nisou (10 subjektů), jelikož se jedná o dvě centra aglomerace. Dále se objevují ještě Hrádek nad Nisou (3 subjekty), Stráž nad Nisou (3 subjekty), Chrastava (2 subjekty) a Hodkovice nad Mohelkou (1 subjekt).
- o U velkých zaměstnavatelů panuje neochota **flexibilního zaměstnávání** ohrožených na trhu práce. Počet nezaměstnaných rodičů dětí do 15 let a zaměstnanců nad 50 let přitom roste, roste také počet lidí tzv. sendvičové generace. V aglomeraci panuje nedostatek chráněného zaměstnání, není zájem o sociální podnikání.

<sup>7</sup>[https://www.liberec.cz/files/dokumenty/odbory/odbor-strategickeho-rozvoje-dotaci/alizi/kr\\_lizi\\_svazek\\_1\\_regionalni\\_analyza.pdf](https://www.liberec.cz/files/dokumenty/odbory/odbor-strategickeho-rozvoje-dotaci/alizi/kr_lizi_svazek_1_regionalni_analyza.pdf)

<sup>8</sup> <https://www.czso.cz/csu/xl/cizinci-v-libereckem-kraji-v-roce-2019>



**Tab. 2: Největší zaměstnavatelé aglomerace na konci roku 2019**

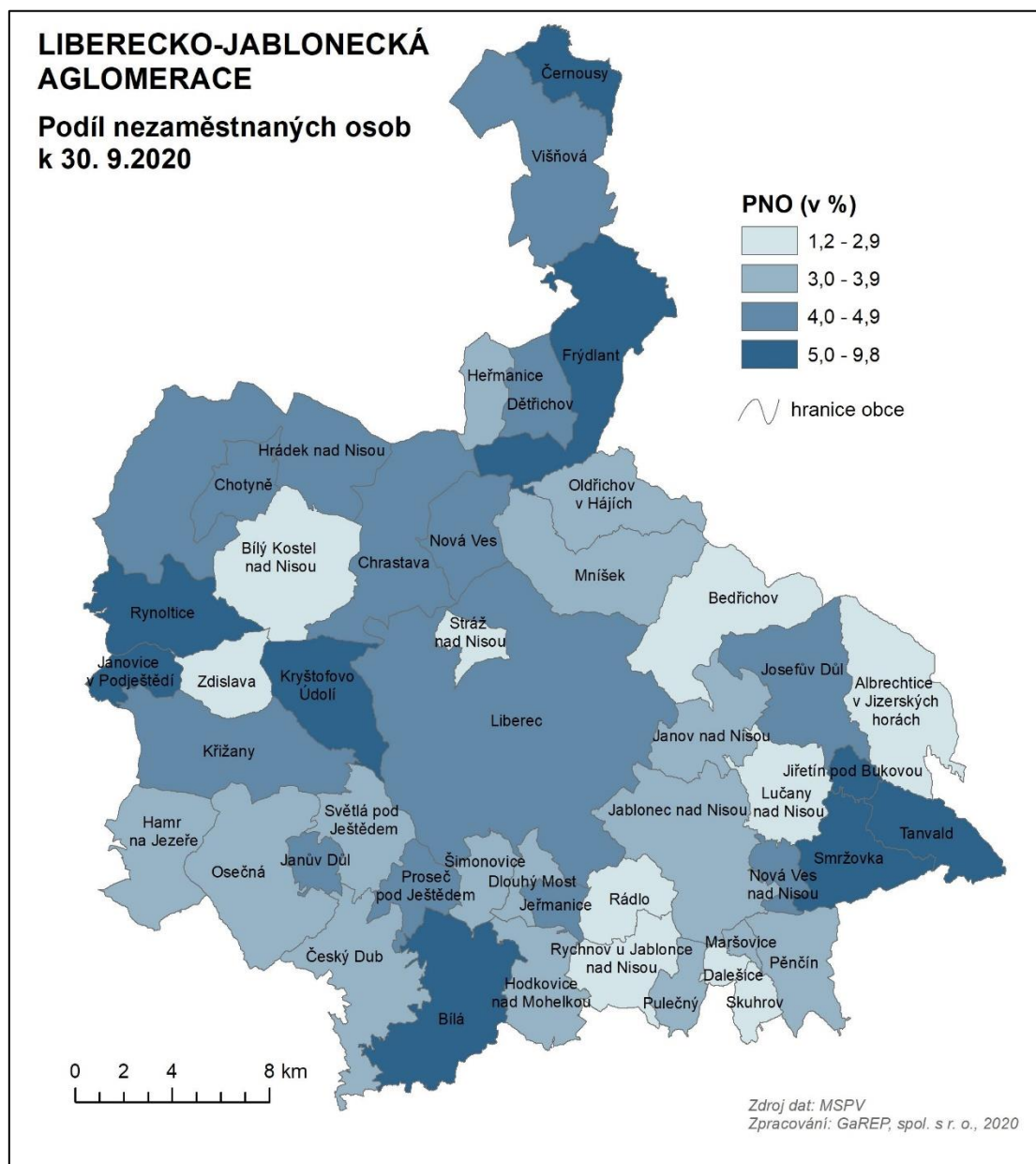
	<b>IČO</b>	<b>Název</b>	<b>Sídlo</b>	<b>Počet zaměstnanců</b>
1	27283933	Krajská nemocnice Liberec, a.s.	Liberec	3 000–3 999
2	25432338	DENSO MANUFACTURING CZECH s.r.o.	Liberec	2 500–2 999
3	63145936	Benteler ČR s.r.o.	Chrastava	1 500–1 999
4	26195348	Magna Exteriors (Bohemia) s.r.o.	Liberec	1 500–1 999
5	26706342	ZF Automotive Czech s.r.o.	Jablonec n. N.	1 000–1 499
6	00012556	PRECIOSA, a.s.	Jablonec n. N.	1 000–1 499
7	46747885	Technická univerzita v Liberci	Liberec	1 000–1 499
8	61061620	Monroe Czechia s.r.o.	Hodkovice n. M.	500–999
9	25411411	Drylock Technologies s.r.o.	Hrádek n. N.	500–999
10	00829838	Nemocnice Jablonec nad Nisou, p.o.	Jablonec n. N.	500–999
11	26485648	TI Automotive AC s.r.o.	Jablonec n. N.	500–999
12	47545674	TI GROUP AUTOMOTIVE SYSTEMS s.r.o.	Jablonec n. N.	500–999
13	25458051	Magna Exteriors (Nymburk) s.r.o.	Liberec	500–999
14	03865436	Webasto Roof & Components s.r.o.	Liberec	500–999
15	00262978	STATUTÁRNÍ MĚSTO LIBEREC	Liberec	500–999
16	47311975	DP měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.	Liberec	500–999
17	47311096	KNORR-BREMSE, s.r.o.	Stráž n. N.	500–999
18	27172490	KSM Castings CZ s.r.o.	Hrádek n. N.	250–499
19	49096630	Tristone Flowtech Czech Republic s.r.o.	Hrádek n. N.	250–499
20	05432367	BENTELER Automotive Klášterec s.r.o.	Chrastava	250–499
21	60486414	A.RAYMOND JABLONEC s.r.o.	Jablonec n. N.	250–499
22	00262340	Statutární město Jablonec nad Nisou	Jablonec n. N.	250–499
23	63144476	ATREA s.r.o.	Jablonec n. N.	250–499
24	27354059	Pekařství Šumava group a.s.	Jablonec n. N.	250–499
25	25233009	AKT plastikářská technologie Čechy, spol. s r.o.	Jablonec n. N.	250–499
26	46708375	FläktGroup Czech Republic a.s.	Liberec	250–499
27	48292516	SYNER, s.r.o.	Liberec	250–499
28	72050501	Krajské ředitelství policie Libereckého kraje	Liberec	250–499
29	70891508	Liberecký kraj	Liberec	250–499
30	48267201	JIZERSKÉ PEKÁRNY spol. s r.o.	Liberec	250–499
31	26187329	DGS Druckguss Systeme s.r.o.	Liberec	250–499
32	00083143	Divadlo F.X.Šaldy Liberec, p.o.	Liberec	250–499
33	27096670	EUROVIA Kamenolomy, a.s.	Liberec	250–499
34	05469309	Galvanoplast Fischer Bohemia, s.r.o.	Liberec	250–499
35	27074081	Laird s.r.o.	Liberec	250–499
36	04171012	UCT Fluid Delivery Solutions s.r.o.	Liberec	250–499
37	46744991	ZZS Libereckého kraje, p.o.	Liberec	250–499
38	26718324	DENSO AIR SYSTEMS CZECH, s.r.o.	Liberec	250–499
39	60192925	GRUPO ANTOLIN BOHEMIA, a.s.	Stráž n. N.	250–499
40	43001378	PEKM Kabeltechnik s.r.o.	Stráž n. N.	250–499

Pramen: ČSÚ (2020): Registr ekonomických subjektů + Bisnode HBI (2020): Online databáze firem



## Nezaměstnanost

- Na konci září 2020 činil **podíl nezaměstnaných osob** v celé aglomeraci 4,1 %, jednalo se o mírně vyšší hodnotu oproti celému Libereckému kraji (3,9 %). Počet dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15 až 64 let činil 5 669 osob. Vzhledem k ekonomickým dopadům pandemie nemoci COVID-19 však lze očekávat v brzké době nárůst těchto hodnot. V jednotlivých obcích panovala značně rozdílná situace. Nejvyšší hodnoty evidovaly obce Černousy (9,8 %), Tanvald (6,2 %), Jiřetín pod Bukovou, Janovice v Podještědí, Bílá a Rynoltice (všechny 5,9 %), zatímco nejnižší hodnoty pak obce Bedřichov (1,2 %), Dalešice (1,5 %), Bílý Kostel nad Nisou (1,9 %) a Rádlo (2,0 %). Obecně vyšší nezaměstnanost evidují odlehlé obce se špatnou dopravní infrastrukturou a obslužností (typicky například obce Frýdlantského výběžku).



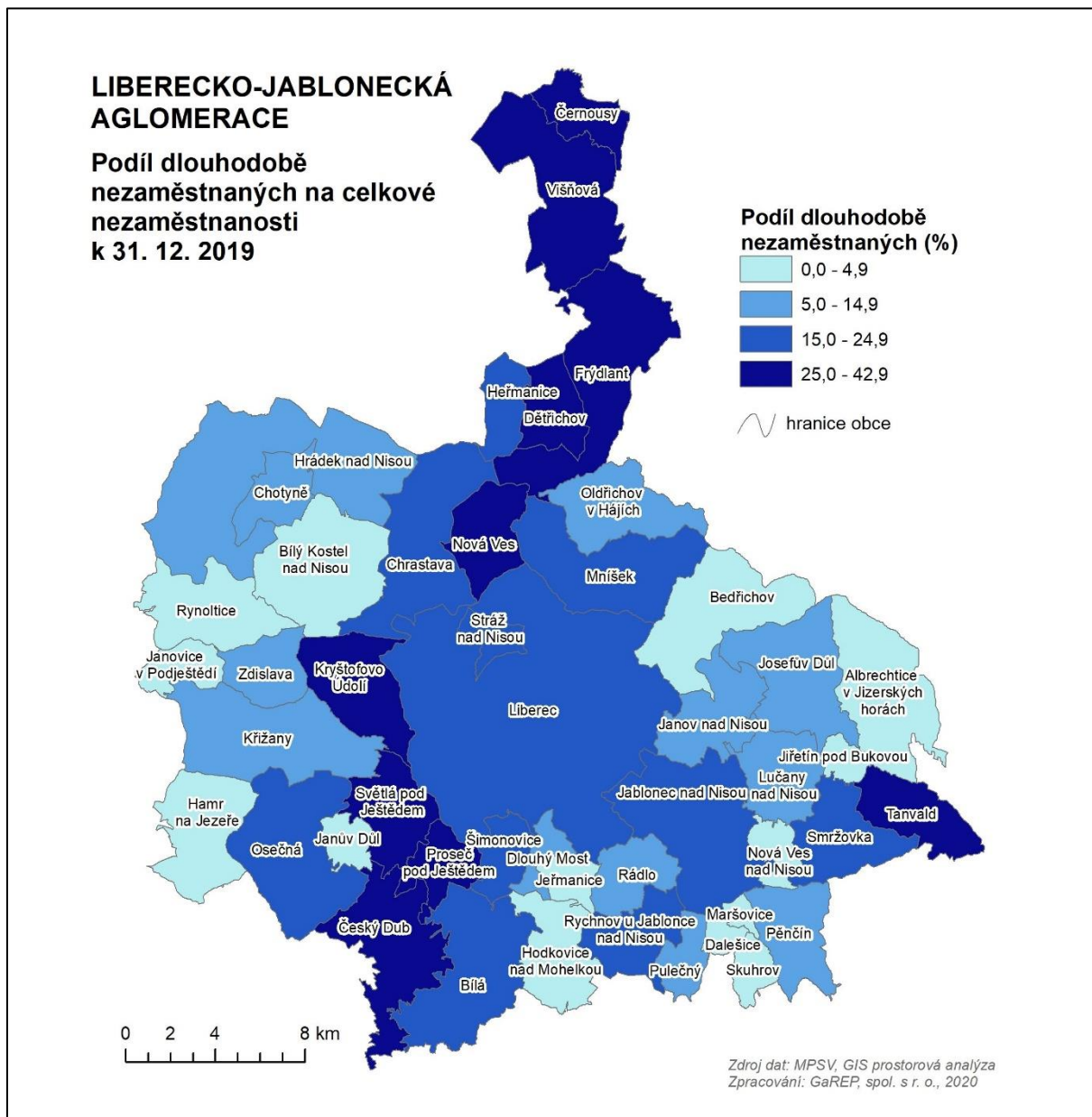
**Obr. 23: Podíl nezaměstnaných osob**

Pramen: MPSV (<https://data.mpsv.cz>), vlastní zpracování





- Řada obcí se i přes ekonomickou konjunkturu v posledních letech potýká s **dlouhodobou nezaměstnaností**. Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti k 31. 12. 2019 činila v aglomeraci 15,0 %. Nejvyšší je zejména na Frýdlantsku a v Tanvaldu. Za celou Českou republiku tento údaj činí 20,8 %. Dlouhodobě nezaměstnaným chybí požadované dovednosti a jsou u zaměstnavatelů opakovaně odmítáni.



**Obr. 24: Podíl dlouhodobě nezaměstnaných na celkové nezaměstnanosti**

Pramen: MPSV (GIS prostorová analýza), vlastní zpracování

- V aglomeraci je různá **struktura poptávky a nabídky** po pracovní síle z hlediska oborového zaměření. V minulosti byla ekonomika regionu založena spíše na textilním průmyslu, kdežto v současné době dominuje automobilový průmysl. Aglomerace se potýká s dlouhodobým nedostatkem pracovníků v oblasti zdravotnictví a strojírenství.



- V **průmyslových zónách** (a ve struktuře zaměstnavatelů regionu obecně) chybí diverzifikace aktivit tamních zaměstnavatelů, přičemž většina činností je napojena na automobilový průmysl.
- **Špatná dostupnost okrajových částí území** (zejména Tanvaldsko a Frýdlantsko). Pro obyvatele těchto obcí je velmi komplikované dojíždění do zaměstnání, zejména pak na vícesměnné provozy.

### 1.2.3.2 SWOT analýza

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ S12: Jádrové statutární město Liberec jako centrum zaměstnanosti celého kraje</li><li>○ S13: Přítomnost velkých zaměstnavatelů</li><li>○ S14: Nízká nezaměstnanost v centrální části aglomerace</li><li>○ S15: Vysoká podnikatelská aktivita v lokalitách atraktivních pro cestovní ruch</li><li>○ S16: Přítomnost podpůrných organizací pro rozvoj podnikatelského prostředí</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ W24: Nízká diverzifikace ekonomiky v aglomeraci – vysoké zastoupení zpracovatelského průmyslu (výroba motorových vozidel)</li><li>○ W25: Přítomnost území s ekonomickou stagnací (Frýdlantsko)</li><li>○ W26: Přítomnost území s vysokou nezaměstnaností ve srovnání s Libereckým krajem</li><li>○ W27: Vysoká dlouhodobá nezaměstnanost v některých obcích</li><li>○ W28: Dlouhodobý nedostatek pracovníků v oblasti zdravotnictví a strojírenství.</li><li>○ W29: Zvyšující se nezaměstnanost u rizikových skupin</li><li>○ W30: Nedostatek flexibilních forem zaměstnávání.</li></ul>
<b>Příležitosti</b>	<b>Ohrožení</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ O8: Příliv zahraničního kapitálu</li><li>○ O9: Prohlubující se digitalizace a robotizace</li><li>○ O10: Rostoucí mobilita</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ T7: Globální ekonomická recese</li><li>○ T8: Nové emisní normy pro automobilový průmysl</li><li>○ T9: Postupný odliv pracovníků (např. v oboru zaměstnanosti) do ekonomicky silnějšího Německa.</li></ul>





### 1.2.3.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030

- **Rostoucí mobilita** → Bude se zvyšovat tlak na změnu profese v průběhu kariérního života.
- **Vylidňování periferních obcí** → Obyvatelé z okrajových poloh území se mohou stěhovat za lepšími podmínkami do jader nebo na okraje větších měst (suburbanizace), kde je koncentrována občanská vybavenost a zaměstnavatelé.
- **Růst vzdělanosti** → Předpokládá se změna struktury vzdělanosti u uchazečů o zaměstnání, postupné zvyšování kvalifikace. Budou se zvyšovat nároky na průběžně vzdělávání i v průběhu kariérního života.
- **Globalizace** → Poroste vliv velkých zaměstnavatelů. Nadnárodní korporace i mezinárodní organizace do budoucna získají větší vliv na správu věcí veřejných na lokální, národní i mezinárodní úrovni. Tento megatrend má trvalý charakter a souvisí s rostoucí otevřeností společnosti, rostoucím ekonomickým růstem na světové úrovni a zvyšujícím se přístupem k informacím.
- **Virtualizace světa + zvyšující se rychlost technologické změny** → Poroste tlak na celoživotní vzdělávání obyvatel. Firmy se budou muset adaptovat na nové technologie.
- **Digitalizace a robotizace** → V souvislosti se změnami v rámci průmyslu 4.0 budou probíhat změny v produktovém myšlení firem. Bude nutné řešit zabezpečení proti hackerským útokům. Postupně bude menší potřeba fyzické práce a s tím související potřeba změn v kompetencích pracovníků.
- **Zvyšující se zastoupení sektoru služeb v hospodářství** → sektor služeb postupně zvyšuje svůj význam v hospodářství. Ve vyspělých ekonomikách se také zvyšuje význam kulturního a kreativního průmyslu.
- **Rostoucí nerovnosti** → Předpokládá se prohlubování rozdílů v ekonomické výkonnosti jádra a jeho zázemí. Proběhne nárůst regionálních disparit daných v závislosti na ne/dostupnosti lokálních zdrojů.
- **Dlouhodobé dopady pandemie** → Předpokládají se dlouhodobé dopady na zaměstnanost kvůli ekonomickým dopadům pandemie. Jedná o zaměstnanost převážně žen. Budou se prohlubovat nerovnosti na trhu práce a zhoršovat se ekonomická situace rodin s ohledem na zajištění péče o děti a distanční výuku,

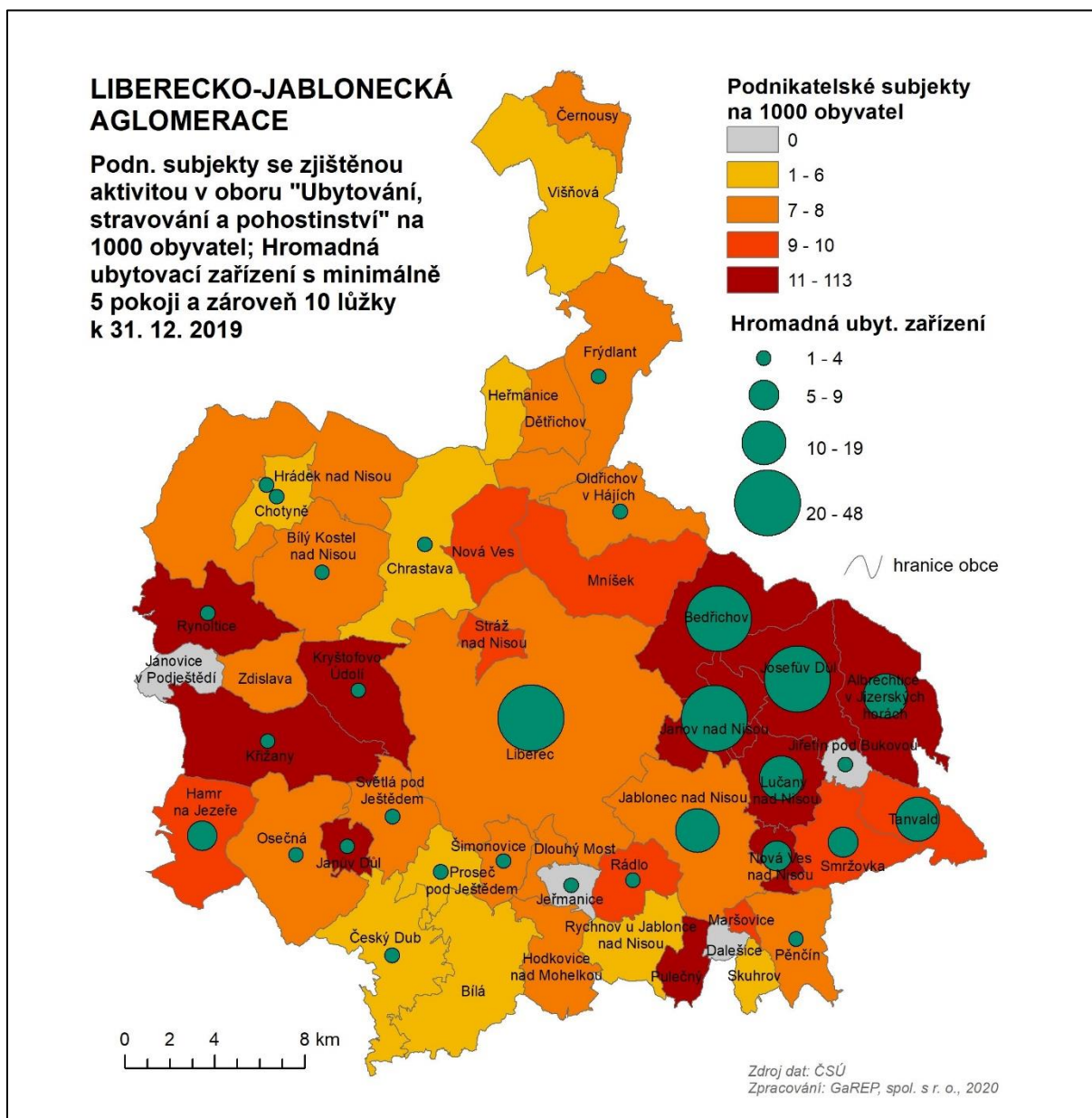


## 1.2.4 CESTOVNÍ RUCH

### 1.2.4.1 Situační analýza

#### *Infrastruktura a služby cestovního ruchu*

- **Počet podnikatelských subjektů** se zjištěnou aktivitou v oboru ubytování, stravování a pohostinství na 1000 obyvatel k 31. 12. 2019 v aglomeraci činí 7,3. Vysoké hodnoty vykazují obce na jižních svazích Jizerských hor (Bedřichov, Albrechtice v Jizerských horách, Josefův Důl), které tak lze označit za centra cestovního ruchu v aglomeraci.
- Nejvyšší počet **hromadných ubytovacích zařízení** s minimálně pěti pokoji a zároveň deseti lůžky k 31. 12. 2019 měly v absolutních číslech obce, které se nachází na jižních svazích Jizerských hor – Liberec (48 ubytovacích zařízení), Janov nad Nisou (36), Josefův Důl (33), Bedřichov (30). Ve stejných obcích je také nejvyšší **počet lůžek** – Liberec (4 400 lůžek), Janov nad Nisou (1 329), Josefův Důl (1 098) a Bedřichov (927).
- Největší ubytovací zařízení co do **průměrného počtu lůžek na zařízení** se nachází v Hrádku nad Nisou (107,3 lůžek na zařízení), Liberci (91,7), Osečné (70,3) a Českém Dubu (66,3). Ubytovací kapacity v aglomeraci jsou celkově charakteristické svojí podprůměrnou velikostí (45,4 lůžka na zařízení oproti 47,8 v celém Libereckém kraji a 57,5 v České republice.)
- Nejvyšší **počet hostů** je v Liberci (189 010), Janově nad Nisou (29 940), Hrádku nad Nisou (24 334) a Josefově Dole (22 525). Aglomerace je celkově charakteristická nízkým **průměrným počtem přenocování** (2,6 počtu nocí na hosta) ve srovnání s Libereckým krajem (3,3) a celou Českou republikou (2,9).
- Jedná se zároveň o obce, které jsou postiženy **nadměrným cestovním ruchem**. Mezi průvodní jevy patří přetížení parkovišť v sezóně (v létě cykloturisty a turisty, v zimě běžkaři). V aglomeraci naopak existují oblasti, které mají potenciál cestovního ruchu, jsou ale méně známá např. Frýdlantsko, Tanvaldsko apod.) V těchto místech se nejedná pouze o Jizerské hory ale i o agroturistiku a kulturní hodnoty (podstávkové domy, zámek apod.)
- **Doprovodná infrastruktura cestovního ruchu** nedostačuje. Na nejnámějších a vytížených místech je nedostatečné zázemí pro turisty (parkoviště, odstavná parkoviště, shuttle busy, navigační systémy, sociální zařízení apod.)
- **Služby cestovního ruchu** (ubytování a stravování) jsou nedostatečné zejména v méně známých, avšak atraktivních místech aglomerace (Tanvaldsko, Frýdlantsko).
- Území aglomerace má vynikající předpoklady pro **cykloturistiku** (Jizerské hory, údolí řek). Infrastruktura cyklostezek a její propagace však chybí. Chybí také např. singltreky, pumptracky a bikeparky.
- Vzhledem k přítomnosti Jizerských a Lužických hor má aglomerace také vynikající předpoklady pro **pěší turistiku**. Jizerské hory jsou dále centrem pro běžecké lyžování s národním významem. Nachází se zde i řada sjezdovek (nejvýznamnější v Bedřichově, na Špičáku nebo na Ještědu).



**Obr. 25: Podnikatelské subjekty se zjištěnou aktivitou v oboru Ubytování, stravování a pohostinství na 1000 obyvatel; výskyt hromadných ubytovacích zařízení**

Pramen: ČSÚ (vdb.czso.cz), vlastní zpracování

### **Atraktivita cestovního ruchu, návštěvnost, kulturní zařízení a památková péče**

- Podle agentury CzechTourism patřily v roce 2019 mezi **50 nejnavštěvovanějších turistických cílů ČR** také dvě místa na území Liberecko-jablonecké aglomerace, a to Zoologická zahrada Liberec (18. místo; 402,2 tis. návštěvníků) a iQLandia science center Liberec (21. místo; 382,0 tis. návštěvníků). Mezi nejnavštěvovanější místa a zároveň symboly regionu patří též hotel a televizní vysílač na Ještědu (národní kulturní památka, uchází se o zápis na seznam UNESCO).
- Agentura CzechTourism také uvádí **nejnavštěvovanější památky** jednotlivých krajů. Kromě výše zmíněných se na území Libereckého kraje a zároveň aglomerace nacházely v roce 2019 ještě Centrum Babylon Liberec – Aquapark (238,0 tis. návštěvníků), Centrum



Babylon Liberec – Lunapark (175,2 tis. návštěvníků), DinoPark Liberec (172,4 tis. návštěvníků) a iQPark science center, Liberec (89 tis. návštěvníků).

- K nejvýznamnějším **muzeím** na území aglomerace dle jejich návštěvnosti patří Muzeum sklad bižuterie v Jablonci nad Nisou, Severočeské muzeum v Liberci a městské muzeum Frýdlant. Na území se nachází také **galerie**, konkrétně např. nejnavštěvovanější Oblastní galerie Liberec. **Divadla** se nachází především v Liberci. Nejnavštěvovanějším je Divadlo F. X. Šaldy v Liberci a Naivní divadlo Liberec. V území působí také několik desítek obecních a městských knihoven.
- Další statistiku vede Národní informační a poradenské středisko pro kulturu (NIPOS), které uvádělo za rok 2019 **návštěvnost památek, muzeí, galerií, památníků a divadel**. Na území aglomerace se tak jedná zejména o Divadlo F. X. Šaldy v Liberci, Botanickou zahradu Liberec, hrady a zámky Frýdlant a Grabštejn (národní kulturní památka), dále Oblastní galerii Liberec a Severočeské muzeum v Liberci nebo Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou a související Křišťálové údolí.

**Tab. 3: Nejnavštěvovanější památky, muzea, galerie, památníky a divadla Liberecko-jablonecké aglomerace za rok 2019**

Název	Počet návštěvníků v tis. osob (2019)
Divadlo F. X. Šaldy v Liberci (Šaldovo divadlo + Malé divadlo)	64,1
Botanická zahrada Liberec	61,7
Státní hrad a zámek Frýdlant	52,7
Naivní divadlo Liberec	47,1
Oblastní galerie Liberec	41,5
Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou	41,4
Severočeské muzeum v Liberci, p. o.	31,6
Státní hrad Grabštejn	22,7
Městské muzeum Frýdlant	9,3
Podještědské muzeum a knihovna, Český Dub	3,7
Muzeum Jizerských hor, Jablonec nad Nisou	2,5
Městské muzeum a galerie Chrastava	1,2
Muzeum historické hasičské techniky, Chrastava	0,8
Muzeum místní historie Smržovka	0,4

Pramen: NIPOS (2020): Návštěvnost památek, muzeí, galerií a památníků v krajích ČR v r. 2019 + Liberec.cz (2020): Cestovní ruch

- Na území aglomerace se podle Památkového katalogu Národního památkového ústavu k 31. 12. 2020 nacházelo téměř 700 **památkově chráněných objektů**. Jedná se o kulturní památky s výjimkou horského hotelu a vysílače na Ještědu (národní kulturní památka na tzv. indikativním seznamu UNESCO) a státní hrad Grabštejn (národní kulturní památka). Na území aglomerace se nenachází žádná památková rezervace. Památkové zóny jsou v Českém Dubu, Frýdlantu, Hodkovicích nad Mohelkou, Hrádku nad Nisou, Jablonci nad Nisou, Kryštofově Údolí a Liberci. Jednou ze specialit území je např. přítomnost tzv. podstávkových domů.



- Technický stav kulturního dědictví je špatný a neexistuje jejich dostatečné zabezpečení. Identifikována byla neaktuálnost, pomalá výměna a doplňování expozic dle současných moderních evropských trendů, Problematická je také neexistence nebo špatný technický stav depozitářů památek, muzeí, galerií či knihoven a infrastruktury pro konzervaci a restaurování sbírek a fondů.

#### 1.2.4.2 SWOT analýza

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ S17: Atraktivita Jizerských hor</li><li>○ S18: Přítomnost dalších atraktivit cestovního ruchu</li><li>○ S19: Velmi dobré předpoklady pro běžecké lyžování a cykloturistiku (celoroční vyžití)</li><li>○ S20: Jedinečná tradice bižuterie a sklářství</li><li>○ S21: Velké množství kulturních památek, muzeí, knihoven a sbírkových fondů</li><li>○ S22: Prestiž a jedinečnost kulturních organizací v aglomeraci</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ W31: Nerovnoměrné zatížení cestovním ruchem, přetížení cestovním ruchem na známých místech v důsledku např. nevyužívání veřejné dopravy do vytížených míst</li><li>○ W32: Nedostatečná doprovodná infrastruktura cestovního ruchu</li><li>○ W33: Chybějící kvalitní služby cestovního ruchu v méně známých místech</li><li>○ W34: Nevyužitý potenciál cestovního ruchu na Tanvaldsku a Frýdlantsku</li><li>○ W35: Špatný technický stav kulturního dědictví a jejich nedostatečné zabezpečení</li><li>○ W36 - Neaktuálnost, pomalá výměna a doplňování expozic dle současných moderních evropských trendů,</li><li>○ W37 - Neexistence nebo špatný technický stav depozitářů památek, muzeí, galerií či knihoven a infrastruktury pro konzervaci a restaurování sbírek a fondů</li></ul>
<b>Příležitosti</b>	<b>Ohrožení</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ O11: Nové technologie v oblasti cestovního ruchu (navigační systémy, návštěvnické karty apod.)</li><li>○ O12: Dotační programy týkající se cestovního ruchu (možné zapojení Agentury regionálního rozvoje)</li><li>○ O13: Nové možnosti pro projekty přeshraniční spolupráce</li><li>○ O14: Možnost zapojení do hlavního města kultury</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ T10: Další přetížení cestovním ruchem v souvislosti se zvyšující se poptávkou po aktivním trávením volného času</li><li>○ T11: Možná budoucí preference nižšího počtu strávených nocí v oblasti</li><li>○ T12: Útlum bežeckého lyžování v souvislosti s klimatickými změnami</li></ul>



### 1.2.4.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030

- **Trávení volného času** → Postupně porostou nároky na sportovní a volnočasové kapacity a nároky na kulturní vyžití.
- **Virtualizace světa + Zvyšující se dostupnost technologií** → Předpokládají se změny v oblasti cestovního ruchu. Aktivity se budou postupně přesouvat z fyzického světa do virtuálního kyberprostoru. Porostou nároky na adaptaci nabídky cestovního ruchu pro udržení návštěvníků (personalizovaný obsah, nákupy pro mobil, online sledování návštěvníků apod.)
- **Urbanizace** → Obyvatelé se budou stále ve vyšší míře stěhovat do měst. Postupně se bude zvyšovat tlak na rekreaci v zázemí měst.
- **Degradace ekosystémů** → Předpokládá se další degradace ekosystémů v kraji, kontaminace toxickými či persistentními odpady a nadměrný zábor území, což povede ke snížení atraktivity území pro cestovní ruch. Degradace ekosystémů je možná i v důsledku nadměrného cestovního ruchu, hrozilo by tak uzavírání přetížených oblastí.
- **Změna klimatu** → Nutnost adaptace na problematiku sucha či jiných situací ovlivňujících životní prostředí. V souvislosti se změnami klimatu bude docházet i ke změně charakteru trávení volného času.



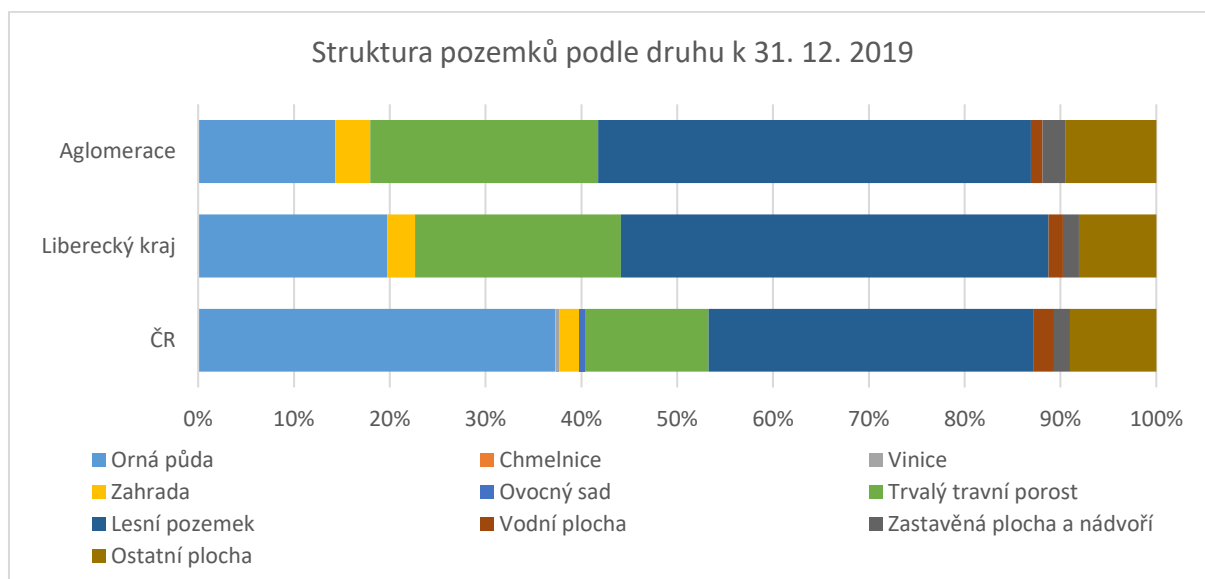


## 1.2.5 ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ A VEŘEJNÝ PROSTOR

### 1.2.5.1 Situační analýza

#### Využití půdy

- Využití půdního fondu v aglomeraci je dáno její polohou a složitým reliéfem. Severovýchodní část aglomerace leží na území Jizerských hor, od Hrádku nad Nisou se pak jihovýchodním směrem k obcím Pulečny a Skuhrov táhne Ještědsko-kozákovský hřbet. Tyto oblasti nejsou vhodné pro intenzivní zemědělskou činnost, proto je **podíl zemědělské půdy** v aglomeraci (41,8 % k 31. 12. 2019) významně nižší, než je tomu v ČR (53,3 %) a mírně nižší než v Libereckém kraji (44,1 %).
- **Procento zornění** v aglomeraci dosahuje pouze 34,3 %, zatímco v kraji 44,7 % a v ČR dokonce 70,0 %. To dokládá spíše extenzivní využití půdního fondu v aglomeraci, kde mají významné zastoupení **trvalé travní porosty** – 57 % z celkové výměry zemědělské půdy.
- Zcela zásadní roli ve využití půdního fondu mají v aglomeraci **lesní pozemky**, které zaujímají 45,2 % z celkové výměry území, obdobně jako v Libereckém kraji. V ČR je zastoupení lesů o mnoho nižší (33,9 %).
- Lesy na území aglomerace, kraje i celé České republiky byly v posledních letech významně zasaženy **kůrovcem** (podrobně viz <https://www.kurovcovamapa.cz/>) a rozsáhlé plochy byly odtěženy. Problematika úbytku lesů souvisí se suchem. V následujících letech bude nutná obnova lesních porostů s využitím staveb krajinářské architektury
- Výměra **vodních ploch** je na území aglomerace minimální – pouze 1,2 % z celkové rozlohy. V Libereckém kraji je to 1,5 % a na území ČR 2,1 %. Ve vodních nádržích, zejména v Jablonci nad Nisou se šíří výskyt sinic.
- **Zastoupení jednotlivých druhů pozemků** se v obcích aglomerace výrazně liší – jsou zde obce, které v podstatě nemají ornou půdu (např. Bedřichov), ale téměř 90 % ploch zaujímají lesy (Albrechtice v Jizerských horách, Kryštofovo údolí).

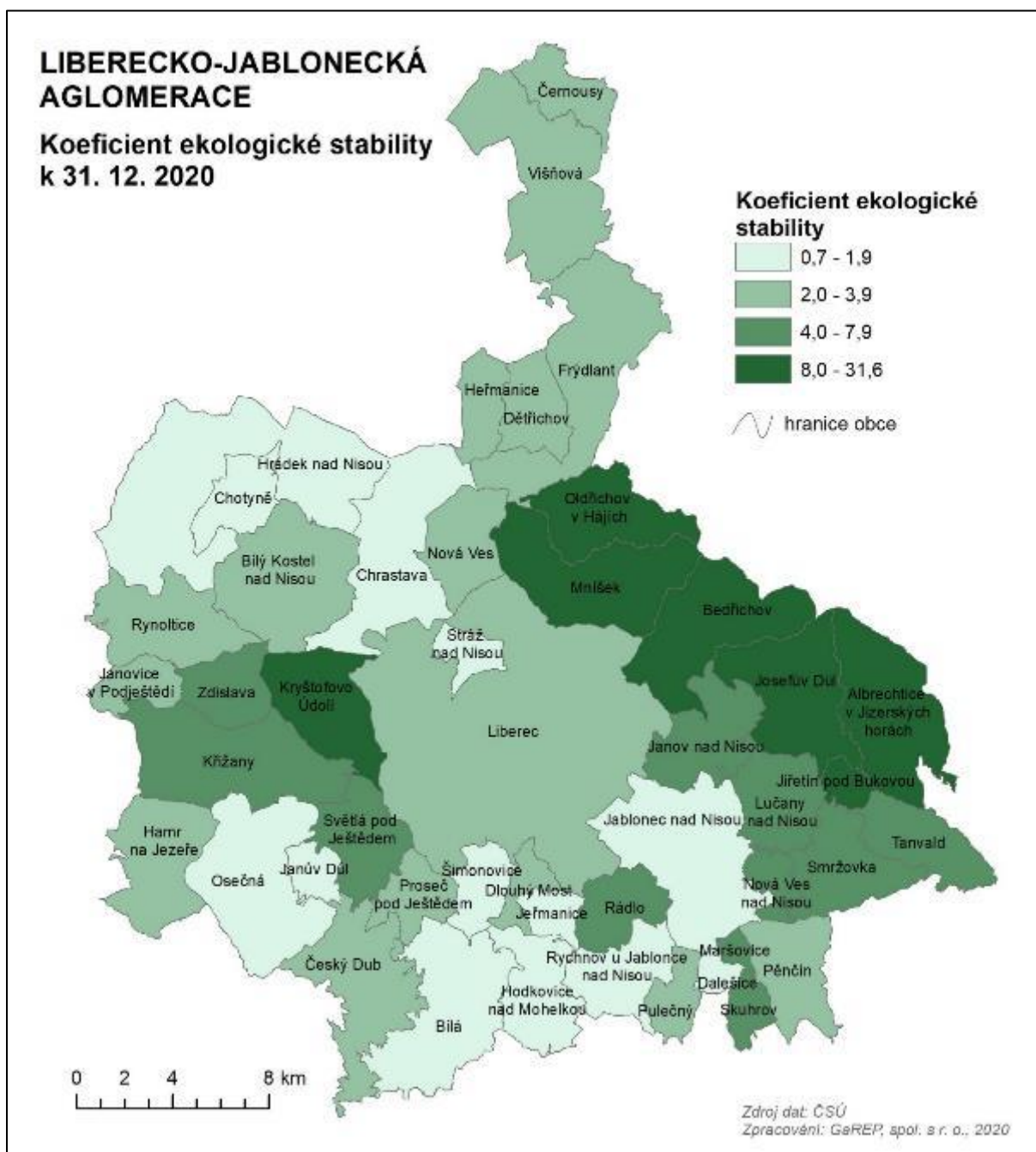


**Obr. 26: Struktura pozemků**

Pramen: ČSÚ, (vdb.czso.cz)



- o Využití půdního fondu určuje hodnotu **koeficientu ekologické stability**. Ten za celé území aglomerace od za posledních pět let mírně roste z hodnoty 5,66 v roce 2015 na hodnotu 5,87 v roce 2019. Ve srovnání s hodnotou za Liberecký kraj (2,4) i ČR (1,1 k 31. 12. 2019) je hodnota KES v aglomeraci výrazně vyšší a dokládá to, že na území většiny obcí aglomerace (25 obcí má KES vyšší než 3,0 – viz mapa) je přírodně blízká krajina s výraznou převahou ekologicky stabilních ploch s nízkou intenzitou využívání krajiny člověkem.



**Obr. 27: Koeficient ekologické stability**

Pramen: ČSÚ (vdb.czso.cz)



- Ohrožena **povodněmi** je více než polovina obcí. Většinou se jedná o menší rizika, či ohrožení tzv. bleskovými povodněmi.



**Obr. 28: Ohrožení povodněmi**

Pramen: vlastní šetření

- Oblast s významným **povodňovým rizikem** se na území aglomerace nachází na Lužické Nise v úseku od Jablonce nad Nisou ke státní hranici, na řece Smědáv v úseku od Frýdlantu ke státní hranici, na řece Kamenice od Jiřetína pod Bukovou až po Tanvald a na řece Mohelka od Jablonce nad Nisou až po Hodkovice nad Mohelkou.
- Povodí řeky Smědáv v úseku od Frýdlantu po Višňovou je postiženo **povodní** zpravidla několikrát do roka. Nepříznivá situace je založena vysokými srážkami v horním povodí,





zastavěností v záplavovém území, absencí kapacitních retenčních nádrží a nízké kapacitě koryta.

- **Záplavová území** 100leté povodně Q100 se nachází zejména v Liberci na Lužické a Černé Nise, v Chrastavě a Hrádku nad Nisou na Lužické Nise a ve Frýdlantu a Višňové na řece Smědá.



**Obr. 29: Toky s povodňovým rizikem a záplavová území Q100**

Pramen: Povodňový informační systém (<http://www.povis.cz>)

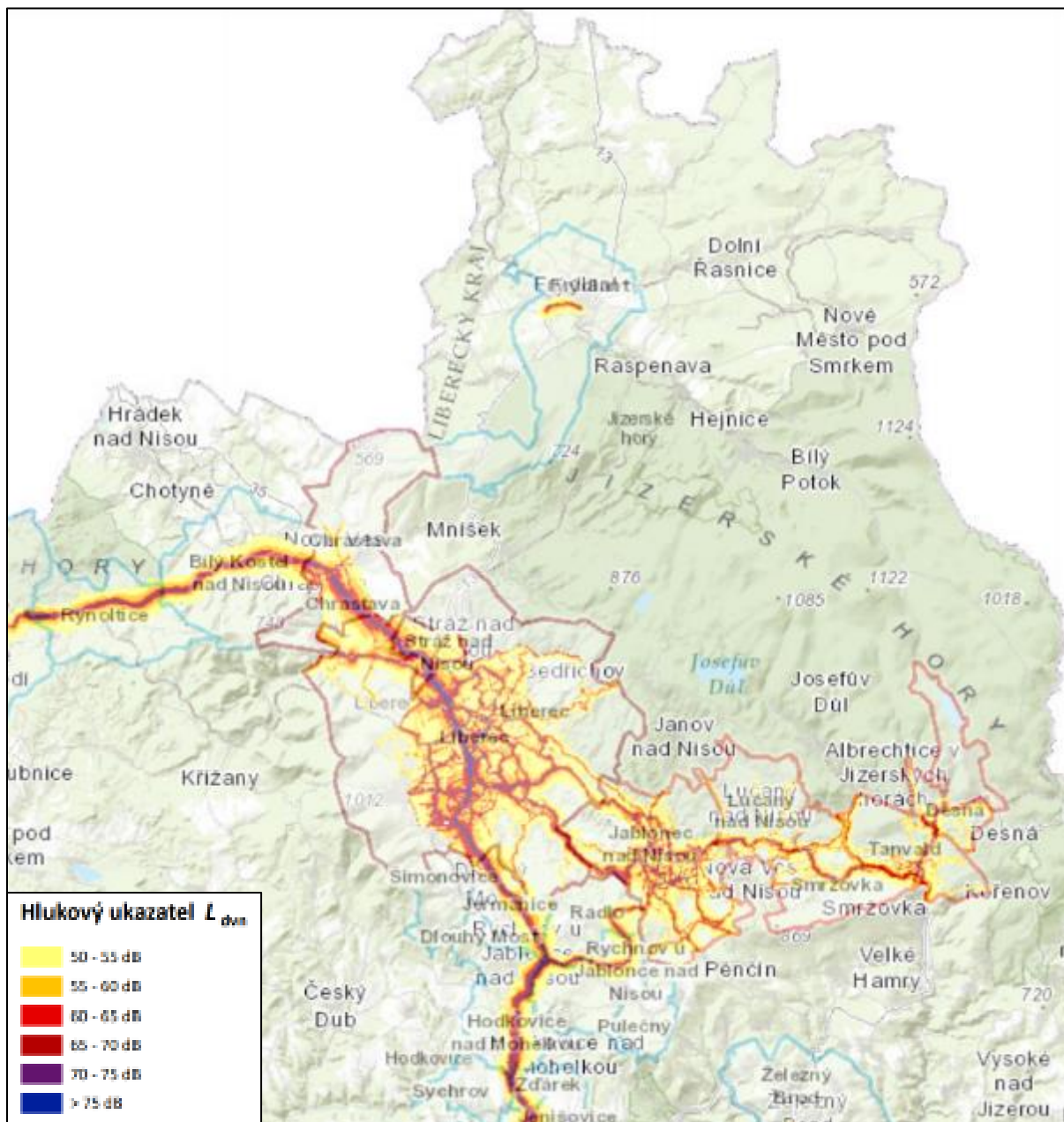


### Stav životního prostředí

- Na území aglomerace panuje vodní **eroze** pouze v zemědělsky intenzivně využívaných oblastech a na svažitých pozemcích. Problém existuje bodově, na území celé aglomerace. Území aglomerace je málo náchylné k větrné erozi.
- Liberecký kraj patří ke krajům, které přispívají ke **znečištění ovzduší**<sup>9</sup> v rámci ČR nejméně. Na území aglomerace patří k oblastem se zhoršenou kvalitou ovzduší území jádrových měst Liberec a Jablonec nad Nisou. Na území města Liberce jsou překračovány imisní limity benzo(a)pyrenu. Zdrojem emisí benzo(a)pyrenu je průmyslová činnost, doprava i emise z lokálních topenišť.
- **Imisní limity** PM<sub>10</sub>, NO<sub>2</sub>, benzen a PM<sub>2,5</sub> nejsou většinou v řešeném území překračovány. Zvýšená koncentrace PM<sub>10</sub> se nachází v Liberci, Jablonci nad Nisou a v oblastech okolo hlavních dopravních tahů, kde je toto znečištění způsobeno intenzivní automobilovou dopravou.
- Mezi oblasti s překročenými imisními limity pro ochranu zdraví bez zahrnutí přízemního ozonu patří pouze město Liberec, se zahrnutím přízemního ozonu se jedná až na výjimky o území celé aglomerace.
- Na území aglomerace je cca 100 **velkých zdrojů znečištění** (REZZO 1) – nejvíc v Jablonci nad Nisou (19) a Liberci (15) – nejčastěji se jedná o průmyslové podniky, ale zdroje také pocházející z objektů terciární sféry a zdrojů elektřiny.
- Vysoký podíl znečišťujících látek pochází také z **malých zdrojů znečišťování** (REZZO 3) zahrnujících lokální topeniště. V posledních letech však došlo díky dotačním programům k modernizaci lokálních topenišť výměnou kotlů s nižší produkcí emisí a vyšší efektivitou vytápění a také k zateplování domů, čímž se snížila jejich energetická náročnost.
- Nejvýznamnějším zdrojem **hlukového znečištění** je silniční doprava, zejména území podél silnic I/35, I/13, I/14 a I/65. Silnice I/14 prochází zastavěným územím města Jablonec nad Nisou a I/35 územím města Liberec, kde představují významný zdroj hlukové zátěže, který v oblastech s nejintenzivnější dopravou překračuje limity hlukové zátěže. Kromě hlukové zátěže se silniční doprava také významně podílí na emisní zátěži dotčených území. Řešením je kromě vybudování obchvatů také zvyšování podílu dopravních prostředků na alternativní pohony.

---

<sup>9</sup> Zpráva o kvalitě ovzduší za rok 2018.



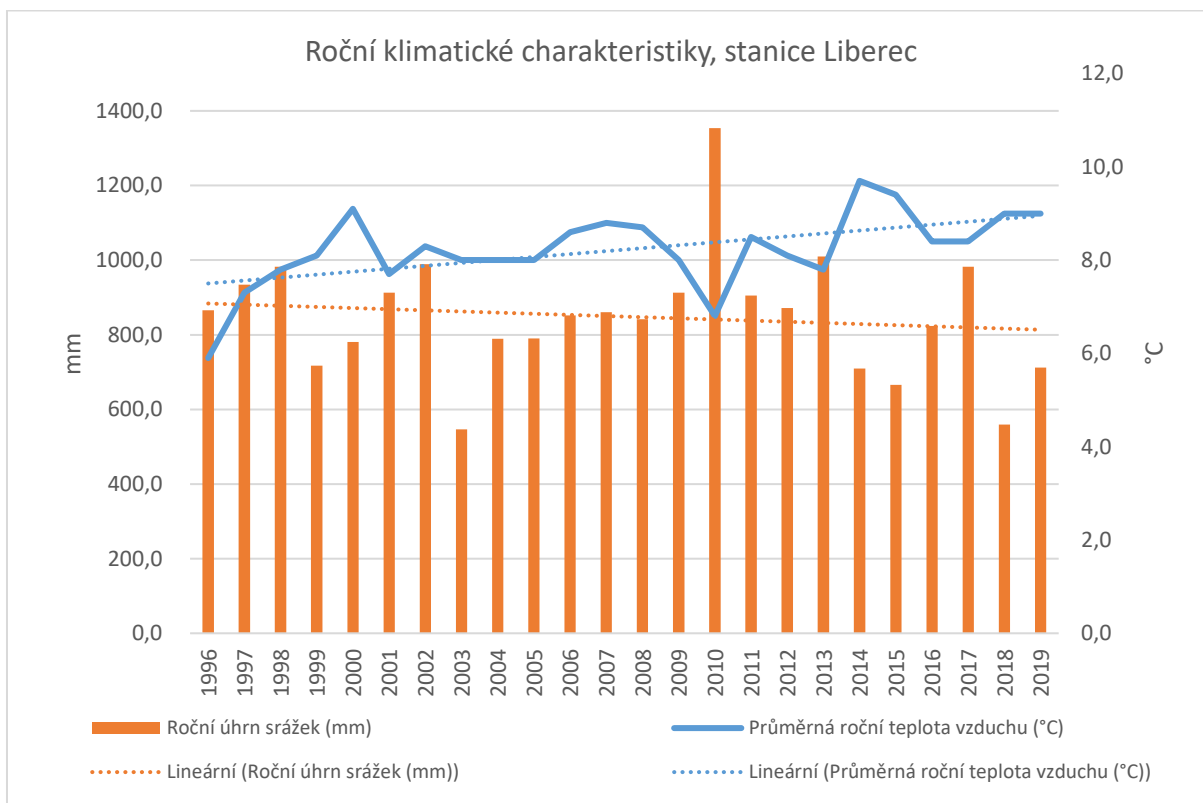
Obr. 30: Úroveň hluku ukazatel  $L_{dvn}$  (den – večer – noc), 2017

Pramen: MZČR (<https://geoportal.mzcr.cz/shm/>)

## Klima

- **Roční klimatické charakteristiky** za meteorologickou stanicí Liberec prokazují za posledních téměř 25 let trend mírného zvyšování průměrné roční teploty vzduchu a zároveň snižování ročního úhrnu srážek. Společně se zvyšující se teplotou také narůstá výpar, což může vést ke snižování zásob vody v krajině a následné problematice sucha.

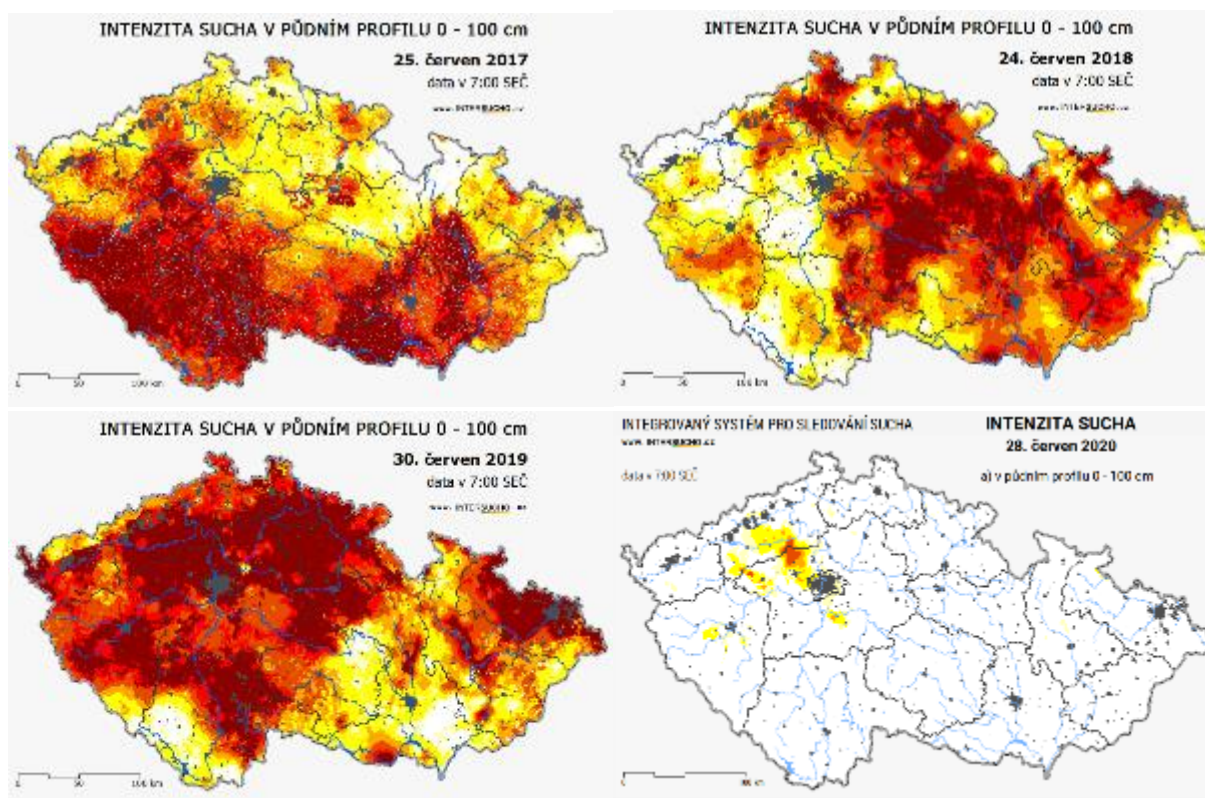




**Obr. 31: Klimatické charakteristiky**

Pramen: ČSÚ

- o **Problematika sucha** se v posledních letech týkala většiny území ČR včetně území Libereckého kraje. Na území aglomerace lze za nejohroženější oblasti považovat oblasti v nižších nadmořských výškách, s nižšími hodnotami koeficientu ekologické stability, kde je provozována intenzivní zemědělská činnost a je zde potřeba zlepšit např. hospodaření se srážkovou vodou.



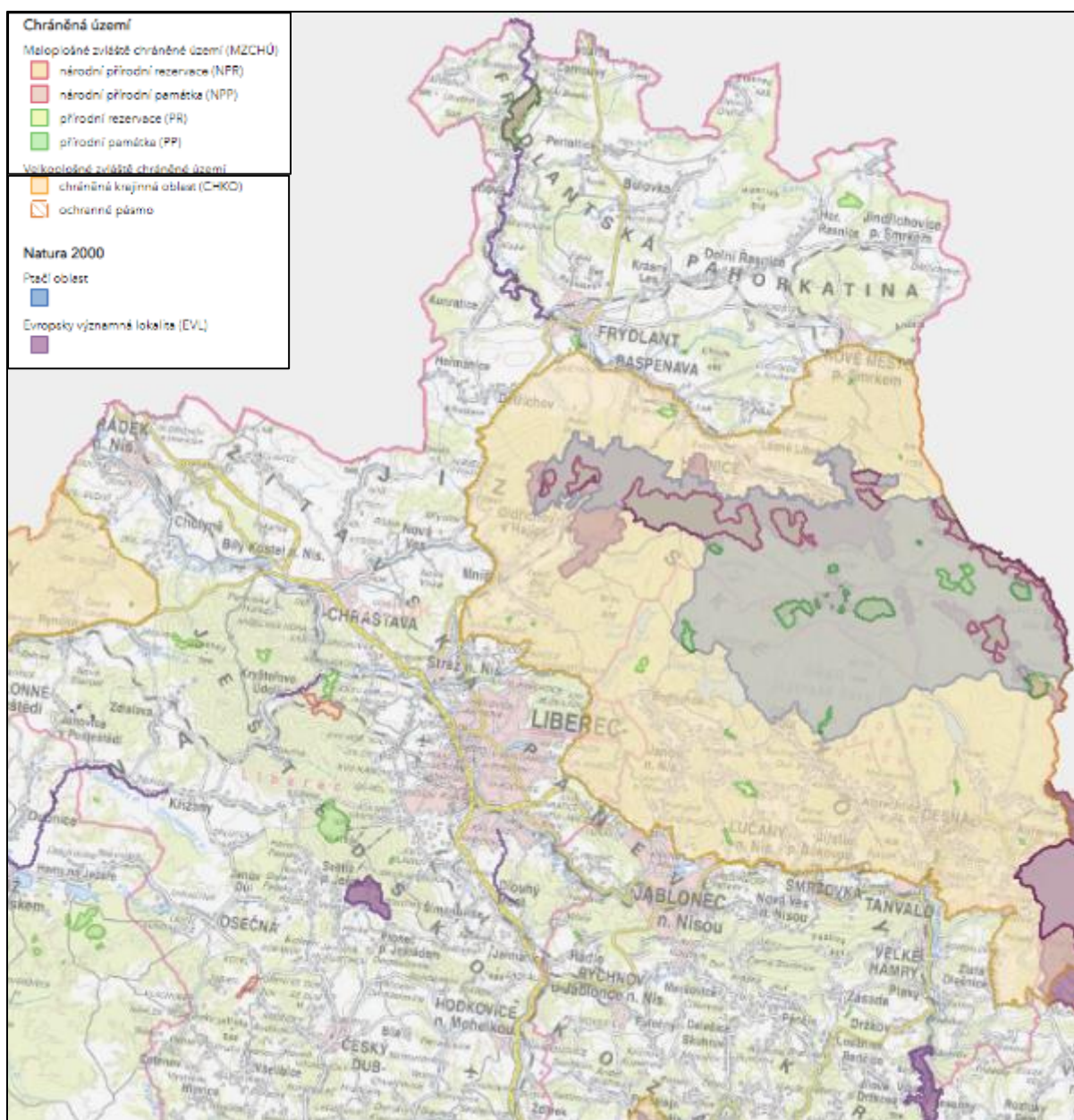
Obr. 32: Intenzita sucha na konci června 2017, 2018, 2019, 2020

Pramen: intersucho.cz

### Ochrana přírody a krajiny

- V SV části aglomerace (přibližně mezi městy Liberec, Frýdlant, Nové Město pod Smrkem, Kořenov, Tanvald a Jablonec nad Nisou) se nachází **CHKO Jizerské hory**. V současné době patří CHKO Jizerské hory k velmi kontrastním územím. Na jedné straně stojí rozsáhlé plochy imisních holin a poškozených lesních porostů, a na straně druhé naopak mimořádně hodnotná území se zachovalými přirozenými společenstvy. Vedle problémů lesnického charakteru se v době nedávné objevila hrozba degradace podhorských luk a pastvin způsobená útlumem zemědělství<sup>10</sup>. Ve východní části území (Rynoltice a Hrádek nad Nisou) zasahuje **CHKO Lužické hory**.
- Na území aglomerace se nachází několik **maloplošných zvláště chráněných území** a také lokalit Natura 2000 – ptačích oblastí a Evropsky významných lokalit.

<sup>10</sup> Podle <https://jizerskehory.ochranaprirody.cz/zakladni-udaje-o-chko/>

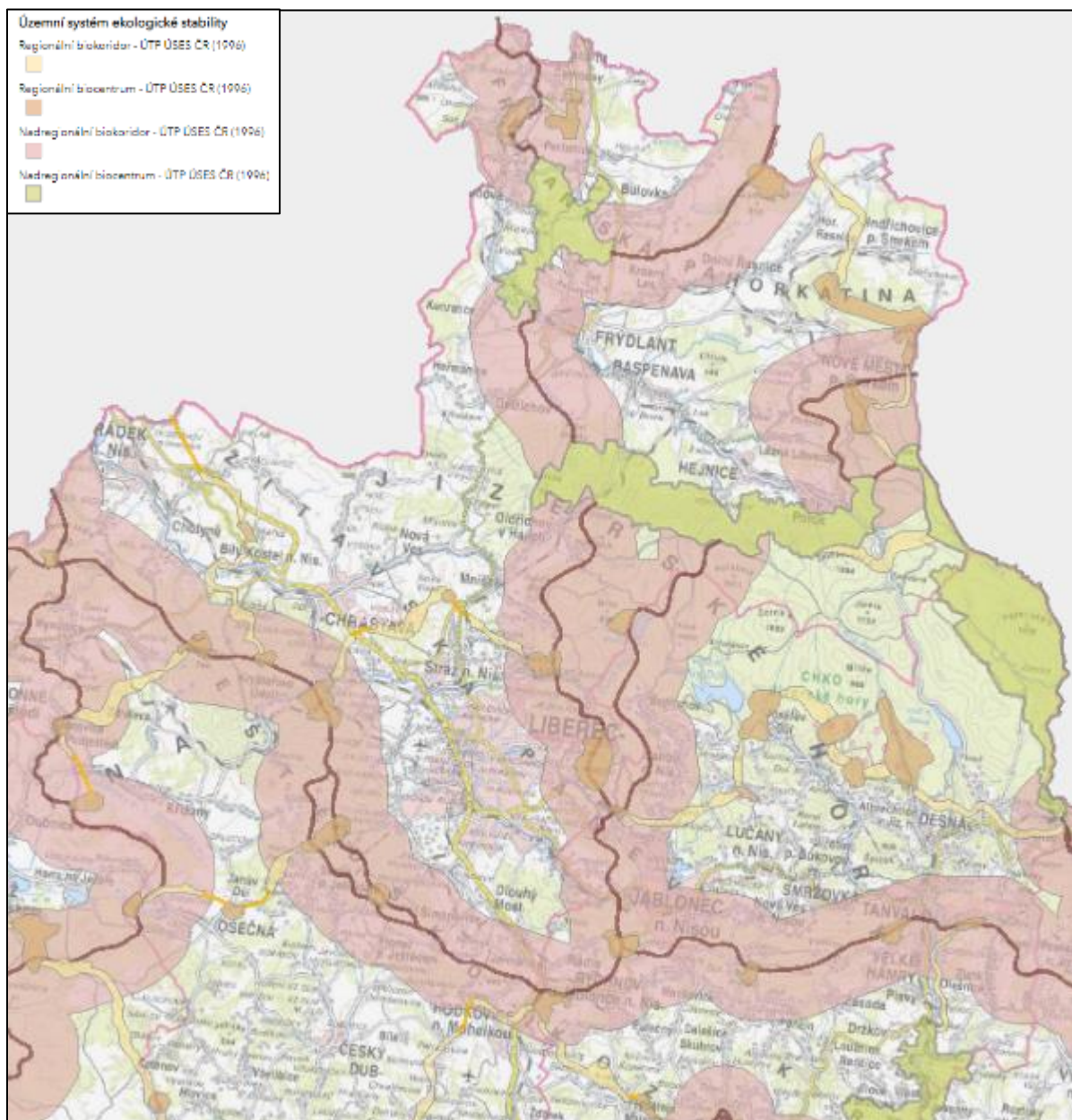


Obr. 33: Chráněná území a území Natura 2000

Pramen: AOPK ČR

- o Územím aglomerace prochází východo-západním i severo-jižním směrem **nadregionální biokoridory** propojující nadregionálně významná **biocentra** (Poustecká obora, Poledník). Ta jsou propojena regionálními koridory, na nichž se nachází řada regionálních biocenter.





**Obr. 34: Územní systém ekologické stability na území aglomerace**

Pramen: AOPK ČR

### *Veřejný prostor*

- o Ve **veřejném prostoru**, zejména v menších obcích, je nedostatek hřišť pro sport, workouty. Chybí zázemí pro volnočasové aktivity.
- o Města se potýkají s velkým podílem zpevněných ploch a nevhodnou skladbou **zeleně**. Je zde nízká retenční schopnost vody. Opatření tzv. modro-zelené infrastruktury jsou v aglomeraci na nízké úrovni nebo zcela schází.<sup>11</sup>

<sup>11</sup> Infrastruktura, která je v souladu s přírodou. Zahrnuje prvky vody a zeleně. Je budována nejčastěji ve městech pro řešení urbanistických a klimatických problémů spadajících pod urbánní ekologii.



- Ve městech, zejména na sídlištích v Liberci a Jablonci nad Nisou, jsou poddimenzované **urbanizované plochy zeleně**, které jsou však vyvažovány přítomností příměstských lesů. V Liberci patří k největšímu parku park Budyšínská (28 349 m<sup>2</sup>), Park u Zoologické zahrady (13 123 m<sup>2</sup>) a Zámecký park (12 034 m<sup>2</sup>). Celkově se v Liberci nachází parky o výměře 155 429 m<sup>2</sup>. V Jablonci nad Nisou lze mezi nejvýznamnější parky jmenovat např. Tyršovy sady, lesopark Žižkův vrch, Mšenský park nebo park Pod přehradou. Parky a veřejná prostranství nejenom ve zmiňovaných městech, ale i ostatních obcích, potřebují průběžnou revitalizaci a rozšiřování jejich biodiverzity.
- K významným rekreačním plochám patří kromě parků okolí **přehrad**. Nejvýznamnější v aglomeraci je vodní nádrž Mšeno v Jablonci nad Nisou a vodní nádrž Starý Harcov v Liberci, které se nachází přímo v intravilánech těchto měst, a přilehají k nim rekreační parkové plochy. V extravilánu patří k nejvýznamnějším vodní nádrž Bedřichov a vodní nádrž Josefův důl (sloužící na pitnou vodu).
- V Národní databázi **brownfieldů** agentury Czechinvest se nejvíce brownfieldů nachází v samotném jádrovém městě Liberec (celkem 8 převážně průmyslových objektů). Brownfieldem jsou ale i např. Městské lázně v Jablonci nad Nisou. Celkem tři, převážně průmyslové brownfieldy, se nachází i ve Frýdlantu, jeden v Tanvaldu. Další jeden brownfield existuje i v Josefově Dole a dva ve Smržovce.





### 1.2.5.2 SWOT analýza

<b>Silné stránky</b>	<b>Slabé stránky</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ S23: Vysoký podíl stabilních, přírodě blízkých, ploch vůči nestabilní antropogenizovaným plochám</li><li>○ S24: Nízké procento zornění</li><li>○ S25: Nízký stupeň větrné eroze</li><li>○ S26: Nízký stupeň znečištění ovzduší</li><li>○ S27: Přítomnost CHKO Jizerské hory a Lužické hory, celkově dobrý stav životního prostředí</li><li>○ S28: Přítomnost rekreačních ploch v okolí vodních nádrží.</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ W38: Postižení lesů kůrovcem</li><li>○ W39: Výskyt oblastí postižených povodněmi</li><li>○ W40: Přítomnost hlukového znečištění podél hlavních silnic</li><li>○ W41: Nevhodná skladba zeleně ve městech</li><li>○ W42: Přítomnost brownfieldů</li><li>○ W43: Nevyužitý potenciál veřejných prostranství v obcích</li></ul>
<b>Příležitosti</b>	<b>Ohrožení</b>
<ul style="list-style-type: none"><li>○ O15: Nové technologie pro zaměření znečištění ovzduší a hluku</li><li>○ O16: Dotační příležitosti na zkvalitnění životního prostředí (možné zapojení Agentury regionálního rozvoje)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>○ T13: Klimatické změny</li><li>○ T14: Pokračující kůrovcová kalamita</li></ul>



### 1.2.5.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030

- **Degradace ekosystémů** → Neustálý tlak na rozvoj (zejm. výstavba, ale také nároky na trávení volného času v přírodě) s sebou může přinést degradaci ekosystémů a s ní související ztrátu biodiverzity. Degradace ekosystémů zahrnuje i nadměrný zábor území na úkor přírodních a přírodě blízkých ekosystémů. To bude vyžadovat striktní dodržování ochrany přírody, regulaci nadměrného rozvoje a rozumné využití obnovitelných zdrojů energie.
- **Změna klimatu** → Změna klimatu může vést k intenzivnějším změnám srážkových vzorců (extrémní deště nebo naopak období sucha), posunu vegetačních pásem či environmentálně podmíněné migraci. Bude nezbytné adaptovat se na situace ovlivňující stav životního prostředí, mimo jiné i ve smyslu potravinové bezpečnosti, která je závislá na vstupech do agrosystémů.
- **Modro-zelená infrastruktura** → spolu se změnou klimatu se v zastavěném území začíná prosazovat koncept tzv. modro-zelené infrastruktury. S ohledem na potřebu zajištění kvalitního životního prostředí bude mít tato oblast čím dál větší význam.
- **Rostoucí spotřeba energie** → Se zvyšujícími se nároky na kvalitu života se předpokládá rostoucí spotřeba energie. Bude potřeba větší využití obnovitelných nových zdrojů energie, efektivnější využití zdrojů a postupné posílení energetické sítě.



## 1.2.6 SPRÁVA ÚZEMÍ

### 1.2.6.1 Situační analýza

#### *Správní členění*

- **Území aglomerace** se nachází v Libereckém kraji, okrese Liberec a Jablonec nad Nisou (jedna obec spadá pod okres Česká Lípa). Na území aglomerace se nachází 4 obce III. typu tzv. ORP na jejichž úrovni probíhá např. místní akční plány rozvoje vzdělávání (tzv. MAPy) nebo Komunitní plány sociálních služeb. Jedná se o Liberec, Jablonec nad Nisou, Frýdlant a Tanvald. Jedna obec dále spadá pod ORP Železný Brod a jedna pod ORP Česká Lípa.
- Ani jedna z uvedených **správních úrovní zcela nekopíruje území aglomerace**, což zejména např. v uvedeném školství nebo sociálních službách komplikuje plánování rozvoje na úrovni aglomerace. I z pohledu cestovního ruchu a jeho podpory není území skladebné z jednotlivých destinačních managementu oblastí.

#### *Spolupráce v území*

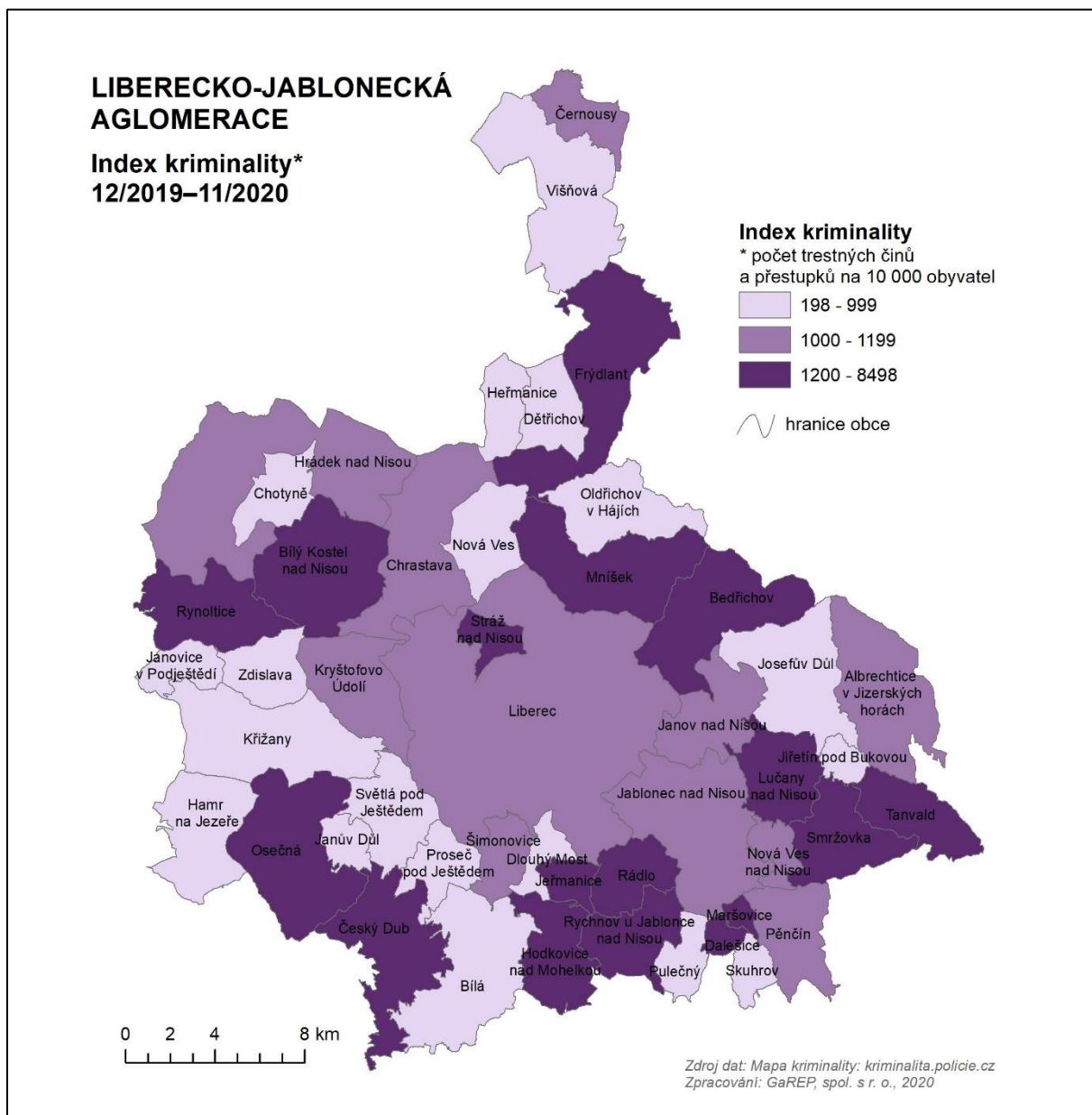
- V programovém období EU 2014–2020 působily na území téměř celé České republiky **místní akční skupiny** (sdružení obcí, neziskových organizací a podnikatelů. Místní akční skupiny realizují integrovaný nástroj pro rozvoj venkova, vypisují speciální dotační výzvy a věnují se animačním činnostem v území. Na území aglomerace z větší či menší části působí MAS Frýdlantsko, MAS Rozvoj Tanvaldska, MAS Achát, MAS Podještědí a MAS Podralsko.
- Pro prosazování společných zájmů obcí působí na území aglomerace řada **mikroregionů**. Konkrétně se jedná o Mikroregion Hrádecko – Chrastavsko, Mikroregion Sdružení obcí Podještědí, Mikroregion Jizerské podhůří, Mikroregion Císařský kámen, Mikroregion Tanvaldsko a Mikroregion Jizerské hory.

#### *Krizové řízení a bezpečnost*

- Horský charakter regionu (přítomnost Jizerských a Lužických hor) ztěžuje krizové řízení, kdy zejména hasičské jednotky musí být připraveny zasahovat v náročných podmínkách. Na území aglomerace se nachází stanice **Hasičského záchranného sboru** v Liberci, Tanvaldu a Jablonci nad Nisou.
- Obvodní oddělení **Policie ČR** se nachází na území aglomerace celkem 4x v Liberci, 2x v Jablonci nad Nisou, v Hrádku nad Nisou, Chrastavě, Českém Dubu, Hodkovicích nad Mohelkou, Frýdlantu, v Rychnově a Tanvaldu.
- Výjezdové základny **Zdravotnické záchranné služby** Libereckého kraje se nachází 2x v Liberci, Jablonci nad Nisou, Českém Dubu, Frýdlantu a Hrádku nad Nisou. V Liberci existuje Letecká záchranná služba. Prostory základen jsou často v nevyhovujícím technickém stavu.
- **Index kriminality**, počet trestných činů a přestupků na 10 000 obyvatel, v období od 12/2019–11/2020 činil na území aglomerace 1226. Nejvyšších hodnot dosáhl v obcích



Rádlo, Jeřmanice a Dalešice. Naopak nejbezpečněji je v Jiřetíně pod Bukovou, Zdislavě a Skuhrově.



**Obr. 35: Index kriminality**

Pramen: [kriminalita.policie.cz](http://kriminalita.policie.cz)



### 1.2.6.2 SWOT analýza

Silné stránky	Slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"><li>o S26: V aglomeraci je přítomné krajské město, okresní města a dvě obce III. typu</li><li>o S27: Dobře fungující místní akční skupiny na území aglomerace</li><li>o S28: Rovnoměrně rozložené stanice integrovaného záchranného systému</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>o W44: Vymezení aglomerace není skladebné dle SO ORP</li><li>o W45: Přítomnost hor a náročný terén ztěžuje práci pro složky krizového řízení</li><li>o W46: Vysoký index kriminality ve vybraných okrajových obcích aglomerace</li></ul>
Příležitosti	Ohrožení
<ul style="list-style-type: none"><li>o O17: Další rozvoj integrovaných nástrojů (komunitně vedený místní rozvoj, integrované územní investice)</li><li>o O18: Pokračující tematické strategické plánování (místní akční plány rozvoje vzdělávání, komunitní plánování sociálních služeb)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>o T15: Snižující se objem dotací</li><li>o T16: Zvyšující se byrokracie</li></ul>

### 1.2.6.3 Odhad budoucích trendů a předpokladů do roku 2030

- o **Globalizace** → V souvislosti s pokračující globalizací se předpokládá zvyšování tlaku na správu území. Nadnárodní korporace i mezinárodní organizace budou získávat větší vliv na správu věcí veřejných na lokální, národní i mezinárodní úrovni.
- o **Rostoucí síla jednotlivců a zájmových skupin a zvyšování přístupu k informacím** → S postupujícími změnami ve společnosti poroste požadavky ze strany veřejnosti na informace, bude se zvyšovat občanská angažovanost, poroste význam nestátních aktérů. Zvýší se tak nároky na komunikaci veřejné správy, náročnější bude správa věcí veřejných.
- o **Virtualizace světa** → Zvyšující se virtualizace světa povede k zvyšujícímu se tlaku na zavádění e-governmentu a komunikací veřejné správy elektronicky.
- o **Změna klimatu** → Změna klimatu s sebou ponese častější výkyvy počasí, což povede k suchu, přivalovým deštům a dalším extrémním výkyvům počasí. Na to budou muset být připraveny složky integrovaného záchranného systému, zejména co se týče vybavenosti.





## 1.2.7 ANALÝZA STAKEHOLDERŮ

### *Přístup k analýze stakeholderů*

V rámci přípravy veřejných strategií je klíčový princip partnerství, tedy zapojení všech relevantních aktérů. Proto je provedena identifikace klíčových aktérů aglomerace a jejich významu. Prvním krokem analýzy je vymezení skupin stakeholderů, které se mohou aktivně podílet na rozvoji vymezeného území. Tito aktéři by měli být aktivně zapojováni do přípravy a realizace relevantních veřejných strategií.

Stakeholdeři byli vybráni podle specifických témat potřebných pro aglomeraci. Přihlédnuto také bylo ke spolupráci s městem Liberec v programovém období 2014–2020 v rámci Integrovaného plánu rozvoje území. Konkrétně se jednalo o následující témata:

- Doprava
- Sociální soudržnost a zaměstnanost
- Vzdělávání
- Životní prostředí
- Cestovní ruch a kultura

### Sociální soudržnost a zaměstnanost

<b>Organizace</b>
<b>Liberecký kraj (Odbor sociálních věcí)</b>
<b>Liberecký kraj (Rada Libereckého kraje)</b>
<b>Liberecký kraj (Odbor regionálního rozvoje a evropských projektů)</b>
<b>Statutární město Liberec (Odbor strategického rozvoje a dotací)</b>
<b>Statutární město Liberec (Oddělení humanitní)</b>
<b>Statutární město Liberec (Výbor pro sociální věci a bezpečnost)</b>
<b>Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení sociálních služeb)</b>
<b>Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení organizace a personálu veřejných prací)</b>
<b>Statutární město Jablonec nad Nisou (Kancelář tajemníka)</b>
<b>Město Frýdlant (Odbor sociálních věcí)</b>
<b>Město Tanvald (Oddělení sociální práce a sociálních služeb)</b>
<b>Město Hrádek nad Nisou</b>
<b>Mikroregion Frýdlantsko</b>
<b>Agentura pro sociální začleňování, lokální konzultant pro Liberec a Frýdlantsko</b>
<b>Agentura pro sociální začleňování, lokální konzultant pro Jablonec nad Nisou</b>
<b>Probační a mediační služba České republiky</b>
<b>Úřad práce, odbor zaměstnanosti</b>
<b>Úřad práce, oddělení trhu práce</b>
<b>Úřad práce, státní sociální podpora</b>
<b>Krajská správa ČSÚ v Liberci</b>
<b>Sdružení TULIPÁN</b>
<b>ADVAITA, z.ú.</b>
<b>K-centrum Liberec</b>



<b>Organizace</b>
<b>Domov a centrum aktivity Hodkovice nad Mohelkou</b>
<b>SAREMA Liberec s.r.o.</b>
<b>Centrum zdravotní a sociální péče Liberec, p.o.</b>
<b>DIAKONIE Jablonec nad Nisou</b>
<b>Komunitní práce o.p.s.</b>
<b>Centrum Kašpar</b>
<b>Preciosa, a.s.</b>
<b>Poradna pro rodinu, manželství a mezilidské vztahy</b>
<b>Tyfloservis, o.p.s.</b>
<b>Komunitní plánování sociálních služeb regionu Liberec</b>
<b>Komunitní plánování sociálních služeb v Jablonci nad Nisou</b>
<b>Komunitní plánování sociálních služeb Tanvaldsko</b>
<b>Komunitní plánování sociálních služeb Frýdlantsko</b>
<b>Obce aglomerace</b>

### Vzdělávání

<b>Organizace</b>
<b>Liberecký kraj (Odbor školství, mládeže, tělovýchovy a sportu)</b>
<b>Liberecký kraj ( Řízení rezortu školství, mládeže, tělovýchovy, sportu a zaměstnanosti)</b>
<b>Statutární město Liberec (Oddělení školství a kultury)</b>
<b>Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení školství, kultury a sportu)</b>
<b>Město Chrastava (Odbor rozvoje)</b>
<b>Technická univerzita v Liberci</b>
<b>IQ Landia</b>
<b>Národní institut pro další vzdělávání (krajské pracoviště Liberecký kraj)</b>
<b>Okresní hospodářská komora Jablonec nad Nisou</b>
<b>Základní škola Lidická, Hrádek nad Nisou</b>
<b>Mateřská škola Klášterní, Liberec</b>
<b>Základní škola U Soudu, Liberec</b>
<b>ITveSkole.cz, o.p.s.</b>
<b>AABYSS s.r.o., vzdělávání a poradenství</b>
<b>MAS Podještědí</b>
<b>MAS Frýdlantsko</b>
<b>MAS Rozvoj Tanvaldska</b>
<b>Mateřské školy</b>
<b>Základní školy</b>
<b>Střední školy</b>
<b>Základní umělecké školy</b>
<b>Domy dětí a mládeže</b>
<b>Střediska volného času</b>
<b>Obce aglomerace</b>



## Životní prostředí

<b>Organizace</b>
<b>Liberecký kraj (Odbor životního prostředí a zemědělství)</b>
<b>Statutární město Liberec (Odbor životního prostředí)</b>
<b>Statutární město Liberec (Odbor ekologie a veřejného prostoru)</b>
<b>Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení správy veřejné zeleně)</b>
<b>Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení územního a strategického plánování)</b>
<b>Město Tanvald (Odbor stavební úřad a životní prostředí)</b>
<b>Město Frýdlant (Odbor stavební úřad a životní prostředí)</b>
<b>Město Hrádek nad Nisou</b>
<b>Agentura ochrany přírody a krajiny ČR (regionální pracoviště Liberecko)</b>
<b>Středisko ekologické výchovy DIVIZNA</b>
<b>STŘEVLIK, Středisko ekologické výchovy Libereckého kraje</b>
<b>Termizo, spalovna Liberec</b>
<b>Teplárna Liberec</b>
<b>Jablonecká energetická a.s.</b>
<b>FCC Liberec</b>
<b>Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje (Územní odbor Liberec)</b>
<b>Hasičský záchranný sbor Libereckého kraje (Územní odbor Jablonec nad Nisou)</b>
<b>Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje (Územní odbor Liberec)</b>
<b>Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje (Územní odbor Jablonec nad Nisou)</b>
<b>Zdravotnická záchranná služba Libereckého kraje (Letecká záchranná služba)</b>
<b>Krajské ředitelství policie Libereckého kraje</b>
<b>Obce aglomerace</b>



## Cestovní ruch a kultura

<b>Organizace</b>
<b>Liberecký kraj (Odbor kultury, památkové péče a cestovního ruchu)</b>
<b>Liberecký kraj (Řízení resortu kultury, památkové péče a cestovního ruchu)</b>
<b>Statutární město Liberec (Odbor cestovního ruchu, kultury a sportu)</b>
<b>Statutární město Liberec (Oddělení cestovního ruchu)</b>
<b>Statutární město Jablonec nad Nisou (Oddělení územního a strategického plánování)</b>
<b>Město Hrádek nad Nisou</b>
<b>Obec Bedřichov</b>
<b>Turistický region Jizerské hory, Liberecko, Jablonecko, Frýdlantsko a Tanvaldsko</b>
<b>TIC Jablonec nad Nisou</b>
<b>TIC Frýdlant</b>
<b>Svazek obcí Mikroregion Tanvaldsko</b>
<b>MAS Frýdlantsko</b>
<b>IC Kořenov - Jizerky pro Vás</b>
<b>Sdružení cestovního ruchu Jizerské hory</b>
<b>Územní odborné pracoviště Národního památkového ústavu Liberec</b>
<b>Agentura regionálního rozvoje, spol. s r. o., Křišťálové údolí</b>
<b>Muzeum skla a bižuterie v Jablonci nad Nisou</b>
<b>Muzeum Jizerských hor – Ekocentrum ČSOP Jizerka</b>
<b>Kittelovo muzeum na Krásné – Pěnčíně</b>
<b>Muzeum zemědělské techniky Pěnčína</b>
<b>Muzeum místní historie Smržovka</b>
<b>Muzeum obrněné techniky Smržovka</b>
<b>Podještědské muzeum a knihovna, příspěvková organizace</b>
<b>Městské muzeum Frýdlant</b>
<b>Železniční muzeum Frýdlantských okresních drah</b>
<b>Městské muzeum a infocentrum Chrastava</b>
<b>Městské muzeum a infocentrum – Führiřhův dům</b>
<b>Muzeum historické hasičské techniky Chrastava</b>
<b>Oblastní galerie v Liberci, příspěvková organizace</b>
<b>Severočeské muzeum v Liberci, příspěvková organizace</b>
<b>ŠKODA Muzeum – Rodný dům Ferdinanda Porscheho</b>
<b>Krajská vědecká knihovna v Liberci, příspěvková organizace</b>
<b>Národní památkový ústav (Zámek Frýdlant, Hrad a zámek Grabštejn)</b>
<b>Ještěd spol. s r.o. (Horský hotel Ještěd)</b>
<b>Sdružení pro rozvoj cestovního ruchu v LK</b>
<b>Obce aglomerace</b>



## Doprava

<b>Organizace</b>
<b>PS ke vzniku Plánu udržitelné městské mobility Liberec – Jablonec nad Nisou</b>
<b>Dopravní podnik měst Liberce a Jablonce nad Nisou, a.s.</b>
<b>Ředitelství silnic a dálnic ČR</b>
<b>Krajská správa silnic LK</b>
<b>Silnice LK, a.s.</b>
<b>ČSAD Liberec a.s.</b>
<b>České dráhy, a.s.</b>
<b>Správa železniční dopravní cesty</b>
<b>BusLine a.s</b>
<b>KORID LK, spol. s r.o.</b>
<b>Obce aglomerace</b>





---

## 1.2.8 ANALÝZA PROBLÉMŮ, ROZVOJOVÝCH POTŘEB A POTENCIÁLU

---

### *Přístup k analýze problémů, rozvojových potřeb a potenciálu*

Předmětem analýzy problémů, rozvojových potřeb a potenciálu je definice a popis identifikovaných stávajících problémů a jejich územního dopadu a rozvojových potřeb území při zohlednění rozvojového potenciálu území. Analýza byla sestavena dle situační analýzy, SWOT analýzy, závěrů z diskuze pracovních skupin a s přihlédnutím k relevantním koncepcím.

Analýza se skládá ze seznamu konkrétních rozvojových potřeb území a jejich krátkého popisu, spočívajícího v informaci, jaké problémy, potenciál, naplnění dané potřeby řeší a přispěje tak k rozvoji území aglomerace. Součástí analýzy jsou i vazby na opatření a SWOT analýzu.

Analýza problémů, rozvojových potřeb a potenciálu je rozčleněna podle jednotlivých rozvojových témat, která vyplynula z předchozích závěrů.



## Téma A: Vzdělávání

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
Přítomnost Technické univerzity v Liberci	Propagace Liberce jako univerzitního města	A.2	S6
Odliv studentů středních škol na pražské VŠ		A.5	W12, S12
Dobrá dostupnost středního školství s centrem v Liberci s rozmanitými obory	Rozšiřování center odborného vzdělávání	A.2	S5
Zlepšující se technické zázemí středních škol a úroveň technického vzdělávání	Další modernizace zázemí a vybavení technicky zaměřených středních škol		W12
Velký zájem o absolventy technických oborů, avšak nízký zájem o technické obory mezi mladou generací	Rekonstrukce škol včetně speciálních škol (datové rozvody s moderními servery, výstavba odborných učeben a dílen, jejich vybavení odbornými pomůckami, elektroinstalace a osvětlení)	A.2	W14, O1
	Vybavení IT učeben (vybavení pro algoritmicizaci, robotická ramena, 3D tisk)	A.2	S5
	Rozvoj kariérového poradenství	A.5	W12, W13, W14, O1
Přítomnost pro aglomeraci specifických středních škol (např. uměleckoprůmyslové, sklářské, bižuterní, hospodářské a lesnické obory)	Modernizace středních škol typických pro aglomeraci	A.2	W28
Přesun silných populačních ročníků ze základních na střední školy	Zajištění dostatečných kapacit středních škol	A.2	S5, S20, W12, W13
Dobrá dostupnost základního školství a mateřských škol	Rozšiřování kapacit základních škol dle potřeby	A.1	S4, W11, T2
Lokální nedostatky v kapacitách základních škol (např. Šimonovice, Dlouhý Most a přilehlé spádové základní školy v Liberci)			
Snížování počtu dětí ve třídě s ohledem na děti s hendikepem nebo naopak s nadáním			
Lokální nedostatky kapacit v mateřských školách související zejména s procesem suburbanizace (příchod občanů bez trvalého bydliště na území obce)	Rozšiřování kapacit mateřských škol dle potřeby	A.1	S4, W11, T2
Nedostatek kapacit MŠ pro dvouleté děti			
Nedostatek kapacit u speciálních škol, kde je potřeba menší počet dětí ve třídě	Rozšiřování kapacit speciálních škol	A.1	S4, W11, T2
Nedostatečné technické parametry připojení k internetu zejména na základních školách	Pokračující rozvoj digitalizace škol	A.1	W14, O1
Nedostatek učitelů technických oborů (zejména informatika, matematika)	Vytváření podmínek pro příchod nových učitelů (např. poskytnutí bydlení)	A.1, A.2	W12



<b>Problém / Potenciál</b>	<b>Potřeba</b>	<b>Vazba na opatření</b>	<b>Hlavní vazba SWOT</b>
<b>Špatný technický stav školních budov (zejména některé základní školy a všechny základní umělecké školy)</b>	Investice do oprav školních budov a energetických úspor (vytápění, nová okna apod.)	A.1	S4 W13 T12
<b>Nedostatečné prostory pro volnočasové aktivity a kroužky zejména v menších obcích</b>	Investice do veřejných prostranství, sportovišť a prostor pro volnočasové aktivity	A.4	W43 T12
<b>Nedostatečné veřejné prostory pro rekreační vyžití zejména v menších obcích</b>			
<b>Přítomnost science centra s nadregionálním významem</b>	Rozvoj vybavenosti rozšiřování výukových prostor iQLANDIA	A.3	S7
<b>Zvyšující se zájem o zařazování dětí do ZUŠ a zařízení neformálního a zájmového vzdělávání</b>	Rozvoj vzdělávací infrastruktury v objektech neformálního a zájmového vzdělávání (matematika, technické a přírodovědné vzdělávání)	A.3	W12 W14



## Téma B: Sociální soudržnost a zaměstnanost

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
<b>Nedostatek kapacit pro soc. služby zejména pro seniory a osoby s duševní poruchou</b>	Podpora sociálních služeb co nejvíce blízkým domácím prostředí (terénní sociální péče)	B.3	S3 W4 W5 O2 T1 T3
	Výstavba objektů pro sociální služby	B.1	W2 T1 T3
	Zajištění specifických služeb pro seniory s duševním onemocněním (bydlení, služby...)	B.1 B.3	S3 W2 W4 W5 T1 T3
	Zajištění specifických potřeb a osobní asistence pro dospělé osoby se zdravotním omezením a mentálním postižením (chráněné dílny, odlehčovací služby, stacionáře..)	B.1 B.3	S3 W4 W5 T1 T3
<b>Nedostatek sociálního bydlení, scházející prostupnost sociálního bydlení (na ubytovných končí obyvatelé, kterým by stačilo sociální bydlení)</b>	Výstavba a vyčlenění bytů pro sociální bydlení s podporou sociálních služeb	B.2	S3 W3 O4
	Pokračování v projektech na podporu sociálního bydlení, azylového bydlení apod.	B.2	S3 W3 O4
<b>Nedostatek kapacit chráněného bydlení pro osoby s duševním onemocněním a jiným zdravotním postižením</b>	Rozšiřování kapacit sociální služby chráněného bydlení	B.2	S3 W2 W3 T3
<b>Přítomnost hospice sv. Zdislavy a organizací poskytující terénní paliativní péči</b>	Podpora paliativní péče	B.4	S2 W2 T1
<b>Nedostatek služeb na pomezí zdravotní a sociální péče pro osoby ohrožené sociálním vyloučením</b>	Podpora služeb na pomezí zdravotní a sociální péče (např. sociální sanitka)	B.4	S3 W6 T1
<b>Nedostatek praktických lékařů, koncentrace zubařů do větších měst</b>	Vznik menších ordinací, nákup vybavení pro ordinace a jejich nabídka k pronájmu	B.4	W9 T1 T2
<b>Potenciál k vytváření sociálních inovací ve velkých městech (přítomnost úředních a odborných kapacit)</b>	Využití aglomerace pro sdílení dobré praxe a přenos sociálních inovací do menších obcí	B.1–B.7	S3 S16 O2
	Rozvoj spolupráce v oblasti sociálních inovací s Technickou univerzitou v Liberci a s Krajskou nemocnicí Liberec	B.1–B.7	S3 S6 S16 O2



<b>Problém / Potenciál</b>	<b>Potřeba</b>	<b>Vazba na opatření</b>	<b>Hlavní vazba SWOT</b>
<b>Růst počtu duševních onemocnění u dětí i dospělých</b>	Budování zázemí a vybavení pro psychologické pracovníky	B.5	W5 T3
	Podpora neinvestičních aktivit v oblasti duševních onemocnění (terénní péče, peer konzultanti, vzdělávání, informační kampaně apod.)	B.5	W5 T3
<b>Nedostatek kapacit komunitních služeb pro osoby s duševním onemocněním a jinými problémy (zejména na Frýdlantsku a Tanvaldsku)</b>	Vznik center duševního zdraví	B.5	W4 W5 T3
	Podpora terénní práce s drogově závislými	B.3	W4 W5 W30
<b>Malá nabídka volnočasových aktivit pro osoby s duševním onemocněním a jinými problémy</b>	Vznik komunitních center	B.3	W4 W5 T3
	Vznik komunitních týmů v terénu	B.3	W4 W5 T3
<b>Nedostatek odborných pracovníků zejména psychiatrů, klinických psychologů a sester</b>	Nabídka bydlení a prostor pro ordinace	B.5	W9 T1 T2
<b>Rozšiřující se disparity na trhu práce, častá změna profese</b>	Podpora rekvalifikací a profesního rozvoje	B.7	W24 W27 W30 O8 O9 T6 T9
<b>Nízký zájem o sociální podnikání, nedostatek chráněného zaměstnání</b>	Budování chráněných dílen a jejich vybavení	B.6	W10 W27 W29 O4
	Vytváření motivace zaměstnavatelů pro zaměstnání lidí s duševním onemocněním nebo pro odběr jejich produktů	B.7	W10 W29
	Budování prostor pro zázemí neinvestičních projektů a pro sociální podnikání KPSV	B.3	S3 O2 O4
<b>Zvyšující se počet znevýhodněných na trhu práce (např. nezaměstnaných rodičů dětí do 15 let a osob nad 50 let, osob tzv. sendvičové generace, neformálně pečující apod.)</b>	Podpora kariérového poradenství, vzdělávání a mentoringu	B.7	W29 T6
	Podpora age managementu a talent managementu	B.7	W29
	Podpora projektů na sladění rodinného života a zaměstnání	B.7	W29
<b>Přítomnost velkých průmyslových podniků neumožňujících flexibilitu zaměstnávání</b>	Podpora malých a středních podnikatelů	B.6	S13 W27



<b>Problém / Potenciál</b>	<b>Potřeba</b>	<b>Vazba na opatření</b>	<b>Hlavní vazba SWOT</b>
<b>Vysoké zatížení exekucemi zejména na Liberecku, Frýdlantsku a Tanvaldsku</b>	Rozvoj dluhového poradenství	B.3	W7 W8 T6
	Aktivní prevence u lidí ohrožených exekucemi	B.3	W7 W8 T6
	Podpora finanční gramotnosti jak u dětí ZŠ, tak dospělých	B.3	W7 W8 T6





## Téma C: Doprava

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
<b>Špatná dopravní dostupnost Liberce a Jablonce nad Nisou z okrajových částí aglomerace.</b>	Budování přeložek silnic	C.1	S8 W15
	Hledání možností pro zrychlení železniční dopravy	C.4	S8 W15 T4
<b>Vysoká tranzitní doprava v centru měst (zejména např. Liberec, Jablonec nad Nisou, Frýdlant, Smržovka, Lučany nad Nisou, Tanvald.)</b>	Eliminace tranzitující dopravy přes centra měst	C.1	W16 W20 T4
	Výstavba obchvatů obcí	C.1	W16 T4
	Realizace opatření s cílem zklidnit dopravu v centrech měst	C.1	S8 W16 W17 T4
<b>Předimenzovaná silniční infrastruktura z hlediska ploch v rámci uličního prostoru v Liberci</b>	Zábor části silniční infrastruktury pro jiné využití (např. pruhy pro preferenci provozu MHD, parkovací stání, cyklopruhy)	C.1	W16 W17 W19
<b>Vysoké vytížení mimoúrovňových křižovatek na silnici I/35</b>	Zkapacitnění mimoúrovňových křižovatek pro intenzivnější napojení vnitroměstské dopravy	C.1	W16
	Budování nových napojení vnitroměstské dopravy na silnici I/35 (např. napojení obchodně průmyslové zóny Sever a Průmyslové zóny Jih)	C.1	W16
<b>Nedostatek parkování v centrech měst</b>	Výstavba systémů park and ride ve zdrojových oblastech dojíždění za prací, u přestupních uzlů a pro turistickou dopravu	C.3	W19 W20 W32 T4
	Razantní rozšíření modrých zón v Liberci	C.1	W19 T4
	Výstavba parkovacích kapacit míst a parkovacích domů v návaznosti na MHD)	C.1	W19 T4
<b>Výrazná preference individuální automobilové dopravy před ostatními druhy dopravy</b>	Podpora cyklodopravy	C.2	W17 W20 T4
	Cykloopatření pro zvýhodnění cyklodopravy (např. zónové řešení ulic)	C.2	W17 W20 T4
	Osvěta pro upřednostňování pěší dopravy a cyklodopravy před individuální automobilovou dopravou	C.2	W17 W20 T4



<b>Problém / Potenciál</b>	<b>Potřeba</b>	<b>Vazba na opatření</b>	<b>Hlavní vazba SWOT</b>
<b>Nízká konkurenceschopnost veřejné hromadné dopravy ve srovnání s individuální automobilovou dopravou</b>	Posílení regionální železniční dopravy a její propojení s tramvajovou dopravou	C.4 C.3	S8 W20 T4
	Zajištění komfortního přestupu mezi autobusovou a železniční dopravou (např. přesun autobusového nádraží v Liberci)	C.3	S8 W20 T4
	Přestupní dopravní uzly po obvodu centra města pro umožnění přestupů mezi příměstskými a městskými linkami mimo přetížený terminál Fügnerova	C.3	S8 W20 T4
	Vytvoření alternativ ke stávající obsluze standardními autobusy, např. formou individuální dopravy k zastávkám MHD na elektrokoloběžkách, apod.	C.4	S8 W20 T4
	Realizace opatření s cílem upřednostňování cest prostředky veřejné dopravy před individuální osobní dopravou (např. preference na přetížených komunikacích, častější intervaly, dostatečná kapacita prostředků hromadné dopravy, „ekologické“ dopravní prostředky veřejné dopravy včetně infrastruktury)	C.4	S8 W20 T4
<b>Chybějící cyklodopravní infrastruktura pro dojíždění za prací</b>	Dobudování cyklodopravní infrastruktury pro dojíždění za prací	C.2	W17 W20 T4
<b>Špatná dopravní obslužnost aglomerace na Prahu</b>	Podpora železničního spojení mezi Libercem a Prahou	C.4	S8 O5
	Vybudování propojky mezi budoucí tratí z Liberce do Prahy na Jablonec nad Nisou	C.4	S8 O5
<b>Chybějící systémy P&amp;R u přestupních terminálů u nádraží v Liberci, v Jablonci nad Nisou, Tanvaldu a Frýdlantu</b>	Výstavba systémů park and ride, jejich zkapacitnění a propagace	C.3	W19 W20 T4
<b>Paralelní provoz železniční dopravy a tramvaje z Liberce do Jablonce nad Nisou</b>	Optimalizace souběhu vlakové a tramvajové dopravy pro zajištění dojezdu do center Liberce a Jablonce nad Nisou bez přestupu	C.4	S8 W20 T4



## Téma D: Životní prostředí

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
<b>Nedostatečné pokrytí kanalizací</b>	Budování oddílné kanalizace a domovních kanalizací v obcích s roztroušenou zástavbou	D.1	W21 O14
<b>Chybějící řešení pro využití čistírenských kalů</b>	Spalování čistírenských kalů přímo u čistíren odpadu u vyhnívacích nádrží	D.1	O6 T5
<b>Dobré zásobení pitnou vodou, špatný stav vodovodní infrastruktury</b>	Potřeba oprav vodovodů ve vybraných lokalitách	D.1	S9
	Řešení zdrojů pitné vody ve vybraných lokalitách	D.1	S9
<b>Sucho a odlesňování v souvislosti s kůrovcem</b>	Podpora opatření na hospodaření s dešťovou vodou (např. zasakovací opatření, retenčních nádrže)	D.3	T10 O14
	Změna skladby lesních porostů (v rámci pokůrovcového zalesňování)	D.3	T13 O16
<b>Velký podíl zpevněných ploch ve městech</b>	Péče o veřejná prostranství a zeleň (snížení podílu zpevněných ploch ve veřejných prostranstvích, zvýšení využití zelené infrastruktury v centrech měst..)	D.2	W41 W43 O14
<b>Nízká retence vody ve městech</b>			
<b>Nevhodná skladba zeleně na sídlištích</b>	Revitalizace sídlišť	D.2	W41 W43 O14
<b>Přítomnost spalovny odpadu</b>	Podpora technologií na využití vytříděného a komunálního odpadu	D.6	S10 S11 W22 T5
<b>Zvyšující se tlak umístění odpadu do spalovny</b>			
<b>Nízký zájem o druhotné suroviny</b>			
<b>Problematické využití biologicky rozložitelných odpadů</b>	Výstavba zařízení pro využití biologicky rozložitelných odpadů (např. budování komunitních kompostáren)	D.6	W23 T5
<b>Ohrožení povodněmi (zejména na Lužické Nise od Liberce po Hrádek nad Nisou, na řece Smědě v úseku od Frýdlantu po Višňovou)</b>	Liniová a přírodě blízká protipovodňová opatření (např. zvyšování kapacity koryta – rozšiřování, zpevnění a ohrazení koryta s možnou retenční nádrží, suché poldry)	D.4	W39 O14
<b>Nevyužitý rekreační potenciál vodních nádrží</b>	Revitalizace vodních nádrží a jejich okolí	D.2	S28 W43 O14
<b>Nevhodné podmínky pro fotovoltaiku</b>	Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie s využitím např. bioplynových elektráren	D.7	T10 O13 O14
	Rozvoj komunitní energetiky	D.7	T10 O13 O14
<b>Vznik nekontrolovaného množství malých stacionárních zdrojů tepla</b>	Zvyšování kvality služeb centrálních zdrojů tepla (cenová politika, technologie, dostupnost)	D.7	T10 O13



<b>Problém / Potenciál</b>	<b>Potřeba</b>	<b>Vazba na opatření</b>	<b>Hlavní vazba SWOT</b>
<b>Zhoršující se dopady klimatických změn</b>	Zlepšování vybavenosti složek integrovaného záchranného systému	D.5	S31 W45 T10
<b>Extrémní výkyvy počasí</b>		D.5	
<b>Nedostatečné energetické úspory</b>	Zavedení energetického managementu pro zajištění úspor ve spotřebě tepla koncových zákazníků	D.7	T10 O13
	Prediktivní regulace pro snížení ztrát v rozvodech	D.7	T10 O13
	Systematický energetický management ze stran obcí (zvýšení energetické účinnosti veřejných budov – úspory energií a vody, snížení emisí CO <sub>2</sub> , iniciace využití nových technologií)	D.7	T10 O13
	Využití odpadního tepla – z průmyslové výroby, z chlazení na zimních stadionech atd.	D.7	T10 O13



## Téma E: Cestovní ruch a kultura

Problém / Potenciál	Potřeba	Vazba na opatření	Hlavní vazba SWOT
<b>Nerovnoměrná koncentrace cestovního ruchu</b>	Marketingové akce týkající se méně známých míst např. kampaň Skryté skvosty, návaznost na projekt mapy Direction	E.3	S17 W31 T8 T9 O10
	Vytvoření jednotné turistické karty zahrnující jednotlivé turistické atraktivity cestovního ruchu	E.3	W31 W33
<b>Nedostatečná infrastruktura a služby cestovního ruchu na méně známých místech</b>	Podpora služeb cestovního ruchu	E.3	S17 S18 S19 W32 W33
<b>Přetížení některých míst nadměrným cestovním ruchem</b>	Budování doprovodné infrastruktury (např. parkoviště pro osobní automobily a autobusy, stellplatzy, sociální zařízení, cedule a značení apod.) na místech s potenciálem cestovního ruchu	E.1	W31 W32 T8
	Hledání možností další výstavby infrastruktury pro rekreaci např. u cyklotras a cyklodopravy (značení, vybavení, cyklostezek, propagace)	E.1	S19 W31 W32 T9
	Snaha o budování nových nástupních míst do Jizerských hor	E.1	S17 W31 W32
<b>Přetížení parkovišť v zimní a letní sezóně v Jizerských horách</b>	Budování záchytných parkovišť, parkovišť typu P a R a zřízení shuttle autobusů. Usměrnování a regulace dopravy.	E.1	W31 W32 T8
	Navigační a informační systémy pro řízení dopravy	E.1	W31 W32 T8
	Motivační systémy pro využívání veřejné dopravy (např. realizace a propagace jednotné Euroregionální jízdenky)	E.1	W31 W32 T10
	Zvýšení kapacity a spojů autobusové dopravy	C.4	S8 W31 W32 T10
<b>Nevyužitý potenciál cyklostezek a cykloturistiky</b>	Dobudování a propagace cyklostezky Odra – Nisa a jejího propojení s německou stranou	E.3	S19 O12
	Budování singletreků a pumpтреků	E.1	S19 W32 W34
<b>Přítomnost Zoologické zahrady s národním významem</b>	Oprava objektů Zoologické zahrady Lidových sadů	E.1	S18 W32 O11
	Rozšíření a modernizace liberecké Zoo (venkovní výběh pro chladnomilná zvířata)	E.1	S18 W32 O11





<b>Problém / Potenciál</b>	<b>Potřeba</b>	<b>Vazba na opatření</b>	<b>Hlavní vazba SWOT</b>
<b>Kandidatura Liberce na Evropské hlavní město kultury 2028</b>	Rozvoj kulturního potenciálu v aglomeraci	E.2	O12
<b>Festival animovaného filmu Anifilm s nadnárodním významem</b>	Rozvoj libereckého zámku jako základny festivalu Anifilm	E.1	S18 W33
<b>Přítomnost národních kulturních památek a kulturních památek</b>	Využití areálu národních kulturních památek pro rozvoj cestovního ruchu	E.2	S18 W33 W34
	Revitalizace a vybavení pro činnost památek přispívající k ochraně kulturního dědictví	E.2	S21 W35
<b>Přítomnost jedinečné architektury (např. podstávkové domy na Frýdlantsku)</b>	Využití potenciálu jedinečné architektury (např. ukázkové rekonstrukce, propagace a informování o podstávkových domech, spolupráce s Německem a Polskem)	E.3	S18 W34 O12
	Využití potenciálu ozubnicové železnice Tanvald – Kořenov – Harrachov – ukázkové rekonstrukce, propagace, informování, spolupráce s Polskem, Německem.	E.3	S18 W33 O12
	Podpora revitalizace technických památek, drobných památek, kulturního dědictví	E.3	S18 W33 O12
<b>Tradice hospodářských řemesel ve venkovských oblastech aglomerace</b>	Podpora řemesel a agroturistiky ve vazbě na cestovní ruch (návštěva dílen atd.)	E.3	S18 S19 W34
<b>Přítomnost řady kulturních organizací a velkého množství sbírkových fondů</b>	Budování, rekonstrukce a pořízení vybavení muzeí, galerií a knihoven	E.2	W33 O11
	Činnosti přispívající k ochraně kulturního dědictví (např. rekonstrukce objektů muzeí a galerií, stavba depozitáře, restaurování sbírkových předmětů atd).	E.2	S21 S22 W35
	Budování infrastruktury a pořízení vybavení pro konzervaci a restaurování sbírek a fondů	E.2	S21 W37
	Postupná výměna neaktuálních a méně atraktivních expozicí v muzeích a galeriích	E.2	S21 W36



### 1.3 DOPORUČENÍ PRO NASTAVENÍ OPATŘENÍ

#### *Přístup k doporučení pro nastavení opatření*

Z výše uvedených skutečností vyplývá seznam opatření za jednotlivá rozvojová témata. U jednotlivých opatření byl pro přehlednost doplněn seznam potřeb z analýzy problémů, rozvojových potřeb a potenciálu.

#### **Téma A: Vzdělávání**

Název opatření	<b>A.1: Rozšiřování základních a mateřských škol včetně zlepšování stavu školních budov a jejich infrastruktury</b>
Vazba na rozvojovou potřebu	Rozšiřování kapacit základních škol dle potřeby. Rozšiřování kapacit mateřských škol dle potřeby. Rozšiřování kapacit speciálních škol. Pokračující rozvoj digitalizace škol. Vytváření podmínek pro příchod nových učitelů (např. poskytnutí bydlení). Investice do oprav školních budov a energetických úspor (vytápění, nová okna apod.)

Název opatření	<b>A.2: Podpora technických a specifických oborů na středních školách</b>
Vazba na rozvojovou potřebu	Propagace Liberce jako univerzitního města Rozšiřování center odborného vzdělávání Další modernizace zázemí a vybavení technicky zaměřených středních škol Rekonstrukce škol včetně speciálních škol (datové rozvody s moderními servery, výstavba odborných učeben a dílen, jejich vybavení odbornými pomůckami, elektroinstalace a osvětlení) Vybavení IT učeben (vybavení pro algoritmicizaci, robotická ramena, 3D tisk) Modernizace středních škol typických pro aglomeraci Zajištění dostatečných kapacit středních škol Vytváření podmínek pro příchod nových učitelů (např. poskytnutí bydlení)

Název opatření	<b>A.3: Podpora neformálního a zájmového vzdělávání</b>
Vazba na rozvojovou potřebu	Rozvoj vybavenosti rozšiřování výukových prostor iQLANDIA Rozvoj vzdělávací infrastruktury v objektech neformálního a zájmového vzdělávání (matematika, technické a přírodovědné vzdělávání)

Název opatření	<b>A.4: Zajištění prostor pro volnočasové aktivity</b>
Vazba na rozvojovou potřebu	Investice do sportovišť a prostor pro volnočasové aktivity.



<b>Název opatření</b>	<b>A.5: Podpora spolupráce mezi školami a zaměstnavateli</b>
<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	Propagace Liberce jako univerzitního města Rozvoj kariérového poradenství

### **Téma B: Sociální soudržnost a zaměstnanost**

<b>Název opatření</b>	<b>B.1: Zvyšování kapacit a modernizace zázemí sociálních služeb</b>
<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	Výstavba objektů pro sociální služby Zajištění specifických služeb pro seniory s dušením onemocnění (bydlení, služby...) Zajištění specifických potřeb a osobní asistence pro dospělé osoby se zdravotním omezením a mentálním postižením (chráněné dílny, odlehčovací služby, stacionáře)

<b>Název opatření</b>	<b>B.2: Výstavba sociálního bydlení</b>
<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	Výstavba a vyčlenění bytů pro sociální bydlení s podporou sociálních služeb Pokračování v projektech na podporu sociálního bydlení, azylového bydlení apod. Rozšiřování kapacit sociální služby chráněného bydlení

<b>Název opatření</b>	<b>B.3: Podpora terénní a neformální sociální péče</b>
<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	Podpora sociálních služeb co nejvíce blízkým domácím prostředí (terénní sociální péče) Zajištění specifických služeb pro seniory s dušením onemocnění (bydlení, služby...) Podpora terénní práce s drogově závislými Vznik komunitních center Vznik komunitních týmů v terénu Budování prostor pro zázemí neinvestičních projektů a pro sociální podnikání z KPSV Rozvoj dluhového poradenství Aktivní prevence u lidí ohrožených exekucemi Využití aglomerace pro sdílení dobré praxe a přenos sociálních inovací do menších obcí Zajištění specifických potřeb a osobní asistence pro dospělé osoby se zdravotním omezením a mentálním postižením (chráněné dílny, odlehčovací služby, stacionáře) Rozvoj spolupráce v oblasti sociálních inovací s Technickou univerzitou v Liberci a s Krajskou nemocnicí Liberec Podpora finanční gramotnosti jak u dětí ZŠ, tak dospělých

<b>Název opatření</b>	<b>B.4: Podpora zdravotně – sociálních služeb</b>
-----------------------	---



<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	Podpora paliativní péče Podpora služeb na pomezí zdravotní a sociální péče (např. sociální sanitka) Vznik menších ordinací, nákup vybavení pro ordinace a jejich nabídka k pronájmu
------------------------------------	---

<b>Název opatření</b>	<b>B.5: Infrastruktura pro deinstitucionalizaci psychiatrické péče</b>
<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	Budování zázemí a vybavení pro psychologické pracovníky Podpora neinvestičních aktivit v oblasti duševních onemocnění (terénní péče, peer konzultanti, vzdělávání, informační kampaně apod.) Informační kampaně laické veřejnosti o problémech duševních onemocnění Vznik center duševního zdraví Nabídka bydlení a prostor pro ordinace psychologů

<b>Název opatření</b>	<b>B.6: Infrastruktura a vybavení pro sociální podnikání</b>
<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	Vytváření chráněných dílen a jejich vybavení Podpora malých a středních podnikatelů

<b>Název opatření</b>	<b>B.7: Podpora zaměstnanosti osob ohrožených na trhu práce nebo sociálním vyloučením</b>
<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	Podpora rekvalifikací a profesního rozvoje Podpora trhu práce (podpora vzdělávání, kariérního poradenství, posílení nástrojů APZ, provádění sociálních auditů, realizace individuálních opatření u zaměstnavatelů) Vytváření motivace zaměstnavatelů pro zaměstnání lidí s duševním onemocněním nebo pro odběr jejich produktů Podpora kariérového poradenství, vzdělávání a mentoringu Podpora age managementu a talent managementu Podpora projektů na sladění rodinného života a zaměstnání Využití aglomerace pro sdílení dobré praxe a přenos sociálních inovací do menších obcí Rozvoj spolupráce v oblasti sociálních inovací s Technickou univerzitou v Liberci a s Krajskou nemocnicí Liberec



## Téma C: Doprava

Název opatření	C.1: Dobudování dopravní infrastruktury
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Budování přeložek silnic</p> <p>Eliminace tranzitující dopravy přes centra měst</p> <p>Výstavba obchvatů obcí</p> <p>Realizace opatření s cílem zklidnit dopravu v centrech měst Zábor části silniční infrastruktury pro jiné využití (např. pruhy pro preferenci provozu MHD, parkovací stání, cyklopruhy)</p> <p>Zkapacitnění mimoúrovňových křižovatek pro intenzivnější napojení vnitroměstské dopravy</p> <p>Budování nových napojení vnitroměstské dopravy na silnici I/35 (např. napojení obchodně průmyslové zóny Sever a Průmyslové zóny Jih)</p> <p>Razantní rozšíření modrých zón v Liberci</p> <p>Výstavba parkovacích kapacit a parkovacích domů v návaznosti na MHD)</p>

Název opatření	C.2: Výstavba cyklostezek a doprovodné infrastruktury
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Podpora cyklodopravy</p> <p>Cykloopatření pro zvýhodnění cyklodopravy (např. zónové řešení ulic, řešení dopravně nebezpečných míst)</p> <p>Osvěta pro upřednostňování pěší dopravy a cyklodopravy, před individuální automobilovou dopravou</p> <p>Dobudování cyklodopravní infrastruktury pro dojíždění za prací včetně dobudování doprovodné infrastruktury – občerstvení, dobíjecí stanice, navigační systém, apod.</p> <p>Využití dopravních komunikací s nižší hustotou dopravy pro zavedení nových cyklotras (úprava značení, cyklopruhy, legalizace stezek)</p>

Název opatření	C.3: Modernizace přestupních terminálů včetně výstavby, rozšiřování a propagace systémů Park and ride
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Výstavba systémů park and ride ve zdrojových oblastech dojíždění za prací, u přestupních uzlů a pro turistickou dopravu</p> <p>Přestavba dopravního uzlu u železniční stanice Liberec</p> <p>Zajištění komfortního přestupu mezi autobusovou a železniční dopravou (např. přesun autobusového nádraží v Liberci)</p> <p>Hledání možností pro optimalizaci rozmístění přestupních terminálů a systémů Park and ride.</p> <p>Výstavba systémů park and ride, jejich zkapacitnění a propagace</p>





Název opatření	C.4: Zkvalitňování dopravní obslužnosti
<b>Vazba na rozvojovou potřebu</b>	<p>Hledání možností pro zrychlení železniční dopravy</p> <p>Posílení regionální železniční dopravy a její propojení s tramvajovou dopravou</p> <p>Vytvoření alternativ ke stávající obsluze standardními autobusy, např. formou individuální dopravy k zastávkám MHD na elektrokoloběžkách, apod.</p> <p>Podpora železničního spojení mezi Libercem a Prahou</p> <p>Vybudování propojky mezi budoucí tratí z Liberce do Prahy na Jablonec nad Nisou</p> <p>Optimalizace souběhu vlakové a tramvajové dopravy pro zajištění dojezdu do center Liberce a Jablonce nad Nisou bez přestupu</p> <p>Zvýšení kapacity a spojů autobusové dopravy</p> <p>Realizace opatření s cílem upřednostňování cest prostředky veřejné dopravy před individuální osobní dopravou (např. preference na přetížených komunikacích, častější intervaly, dostatečná kapacita prostředků hromadné dopravy, „ekologické“ dopravní prostředky veřejné dopravy včetně infrastruktury)</p>



## Téma D: Životní prostředí

Název opatření	D.1: Výstavba a modernizace technické infrastruktury
Vazba na rozvojovou potřebu	Budování oddílné kanalizace a domovních kanalizací v obcích s roztroušenou zástavbou Spalování čistírenských kalů přímo u čistíren odpadu u vyhnívacích nádrží Potřeba oprav vodovodů ve vybraných lokalitách Řešení zdrojů pitné vody ve vybraných lokalitách

Název opatření	D.2: Zkrášlování veřejných prostranství a výsadba sídelní zeleně
Vazba na rozvojovou potřebu	Péče o veřejná prostranství a zeleň (snížení podílu zpevněných ploch ve veřejných prostranstvích, zvýšení využití zelené infrastruktury v centrech měst) Revitalizace sídlišť Revitalizace vodních nádrží a jejich okolí

Název opatření	D.3: Zlepšení hospodaření s vodou
Vazba na rozvojovou potřebu	Podpora opatření na hospodaření s dešťovou vodou (např. zasakovací opatření, budování menších retenčních nádrží) Změna skladby lesních porostů (v rámci pokůrovcového zalesňování)

Název opatření	D.4: Výstavba protipovodňových opatření
Vazba na rozvojovou potřebu	Liniová a přírodě blízká protipovodňová opatření (např. zvyšování kapacity koryta – rozšiřování, zpevnění a ohrazení koryta s možnou retenční nádrží, suché poldry)

Název opatření	D.5: Podpora připravenosti na dopady klimatických změn
Vazba na rozvojovou potřebu	Zlepšování vybavenosti složek integrovaného záchranného systému

Název opatření	D.6: Zkvalitňování infrastruktury pro nakládání s odpady
Vazba na rozvojovou potřebu	Podpora technologií na využití vytríděného a komunálního odpadu Výstavba zařízení pro využití biologicky rozložitelných odpadů (např. budování komunitních kompostáren)

Název opatření	D.7: Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a snižování energetické náročnosti
Vazba na rozvojovou potřebu	Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie s využitím např. bioplynových elektráren Rozvoj komunitní energetiky



	<p>Zvyšování kvality služeb centrálních zdrojů tepla (cenová politika, technologie, dostupnost)</p> <p>Zavedení energetického managementu pro zajištění úspor ve spotřebě tepla koncových zákazníků</p> <p>Prediktivní regulace pro snížení ztrát v rozvodech</p> <p>Systematický energetický management ze stran obcí (zvýšení energetické účinnosti veřejných budov – úspory energií a vody, snížení emisí CO<sub>2</sub>, iniciace využití nových technologií)</p> <p>Využití odpadního tepla – z průmyslové výroby, z chlazení na zimních stadionech atd.</p>
--	---



## Téma E: Cestovní ruch a kultura

Název opatření	E.1: Výstavba doprovodné infrastruktury cestovního ruchu
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Budování doprovodné infrastruktury (např. parkoviště pro osobní automobily a zájezdové autobusy, stellplatzy, sociální zařízení, cedule a značení apod.) na místech s potenciálem cestovního ruchu</p> <p>Snaha o budování nových nástupních míst do Jizerských hor</p> <p>Budování záchytných parkovišť, parkovišť typu P a R a zřízení shuttle autobusů. Usměrnování a regulace dopravy</p> <p>Navigační a informační systémy pro řízení dopravy</p> <p>Motivační systémy pro využívání veřejné dopravy (např. realizace a propagace jednotné Euroregionální jízdenky)</p> <p>Hledání možností další výstavby infrastruktury pro rekreaci např. u cyklotras a cyklodopravy (značení, vybavení, cyklostezek, propagace)</p> <p>Budování singletreků a pumptreků</p> <p>Oprava objektů Zoologické zahrady Lidových sadů</p> <p>Rozšíření a modernizace liberecké Zoo (venkovní výběh pro chladnomilná zvířata)</p> <p>Rozvoj libereckého zámku jako základny festivalu Anifilm</p>

Název opatření	E.2: Revitalizace kulturních památek, muzeí a knihoven
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Využití areálu národních kulturních památek pro rozvoj cestovního ruchu</p> <p>Budování, rekonstrukce a pořízení vybavení muzeí, galerií a knihoven</p> <p>Rozvoj kulturního potenciálu v aglomeraci</p> <p>Revitalizace a vybavení pro činnost památek přispívající k ochraně kulturního dědictví</p> <p>Činnosti přispívající k ochraně kulturního dědictví (např. rekonstrukce objektů muzeí a galerií, stavba depozitáře, restaurování sbírkových předmětů atd).</p> <p>Budování infrastruktury a pořízení vybavení pro konzervaci a restaurování sbírek a fondů</p> <p>Postupná výměna neaktuálních a méně atraktivních expozic v muzeích a galeriích</p>

Název opatření	E.3: Podpora udržitelného cestovního ruchu a jeho propagace
Vazba na rozvojovou potřebu	<p>Marketingové akce týkající se méně známých míst např. kampaň Skryté skvosty, návaznost na projekt mapy Direction</p> <p>Vytvoření jednotné turistické karty zahrnující jednotlivé turistické atraktivity cestovního ruchu</p> <p>Podpora služeb cestovního ruchu</p> <p>Dobudování a propagace cyklostezky Odra – Nisa a jejího propojení s německou stranou</p> <p>Využití potenciálu jedinečné architektury (např. ukázkové rekonstrukce, propagace a informování o podstávkových domech, spolupráce s Německem a Polskem)</p>



Název opatření	E.3: Podpora udržitelného cestovního ruchu a jeho propagace
	<p>Podpora řemesel a agroturistiky ve vazbě na cestovní ruch (návštěva dílen atd.)</p> <p>Využití potenciálu ozubnicové železnice Tanvald – Kořenov – Harrachov – ukázkové rekonstrukce, propagace, informování, spolupráce s Polskem, Německem.</p> <p>Podpora revitalizace technických památek, drobných památek, kulturního dědictví</p>



## 2. ANALÝZA STRATEGIÍ

---

Tato část se zabývá analýzou strategického řízení aglomerace. Jsou zde nejprve popsány hlavní strategické dokumenty jádrových měst, tj. statutárního města Liberec a statutárního města Jablonec nad Nisou. Strategie byly hodnoceny z hlediska zvolených parametrů.

Rovněž je zde uvedeno, jaké kvalitativní parametry by měly strategie dodržovat, tj. soulad s principy Metodiky přípravy veřejných strategií a soulad s konkrétními aktuálně platnými nadřazenými strategickými dokumenty.

Dále je hodnoceno, zda je strategické řízení v území v souladu s konkrétními problémy, tj. byly vyhodnoceny vazby, zda je každá problémová oblast území koncepčně pokryta.

Poslední část se věnuje kvalitativnímu hodnocení sektorových strategií dle vybraných charakteristik.





## 2.1 ANALÝZA HLAVNÍCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ JÁDROVÝCH MĚST AGLOMERACE

Hlavními strategickými dokumenty aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou jsou strategie rozvoje jejich jádrových měst, tj. Aktualizace Strategie rozvoje Statutárního města Liberec 2014-2020 a Aktualizace strategického dokumentu města Jablonec nad Nisou 2014-2020. Vzhledem k tomu, že uplynula doba jejich platnosti, jsou v současné době oba dokumenty opět aktualizovány, jsou vytvářeny nové strategické dokumenty.

Aktualizované strategie mají být vytvořeny v souladu s Metodikou tvorby veřejných strategií, která nastavuje jedenáct základních principů tvorby koncepcí, a také principy projektového řízení, které by měly být také dodržovány<sup>12</sup>.

**Základní principy tvorby strategických dokumentů dle Metodiky:**

1. Strategie jsou připravovány **transparentně a objektivně**, do přípravy strategie je zahrnutý široký okruh zainteresovaných stran (respektive každý, kdo se o přípravu strategie zajímá).
2. Strategické materiály musí být připraveny v podobě a kvalitě, která umožní učinit orgánu schvalujícímu strategický dokument **informované a odpovědné rozhodnutí**.
3. Strategie jsou zaměřené (zacílené) na řešení **konkrétního významného problému** (případně sady souvisejících problémů).
4. Jednotlivé strategie nejsou připravovány izolovaně, **strategické práce jsou koordinovány** jak horizontálně (např. napříč resorty), tak vertikálně (tedy s ohledem na strategické dokumenty na vyšší i nižší úrovni veřejné správy, včetně ohledu na strategický rámec EU) i z hlediska jejich časové návaznosti a konzistence.
5. Při tvorbě strategií jsou **dodržovány základní postupy a mandatorní požadavky na kvalitu** strategických dokumentů stanovené v metodických dokumentech, je aplikován **projektový přístup** k tvorbě strategií.
6. Vznikající strategie mají **jasně definovaný způsob financování jejich implementace**, realizace přijatých strategií je pravidelně promítána do rozpočtu (státního rozpočtu a ostatních veřejných rozpočtů, respektive rozpočtu dané instituce). Strategie by měly být při řešení daných problémů co nejvíce efektivní, zároveň by jejich negativní (nezamýšlený) dopad měl být minimalizován.
7. Strategie jsou **vytvářeny na základě identifikovaných a reálných potřeb** těch, jejichž problémy jsou (ve výhledu) řešeny. Přístup k tvorbě strategií je zejména založený na důkazech a je **hodnocen předpokládáný a reálný přínos a dopad strategií** (minimálně ekonomický, sociální a environmentální přínos a dopad).
8. Strategie **zahrnují konkrétní a adresná opatření**, jasně **určují odpovědnost** za dosažení vytyčených cílů, **definují implementační strukturu** a procesy realizace

<sup>12</sup> Ve vybraných případech některé principy nemohou a nemusí být dodrženy, toto pak musí být adekvátně zdůvodněno.



dané strategie, **stanovují metriky (a indikátory)** pro měření úspěšnosti a postupu jejich implementace.

9. Každá strategie musí mít svého **nositele** (vlastníka), který bude mít celkovou odpovědnost za strategii, tj. za její implementaci, za splnění cílů strategie a realizaci očekávaných přínosů.

10. **Efektivita opatření** realizovaných v rámci strategie je **průběžně vyhodnocována**, jsou navrhovány korektivní mechanismy.

11. V rámci tvorby strategie musí být **zodpovězeny následující základní otázky**:

- a) **proč** je daná strategie vytvářena,
- b) **co daná strategie řeší** (jaký problém) a v jakém hodnotovém kontextu (tj. na základě jakých kritérií),
- c) **jak** bude daný problém řešen (a zda vůbec bude řešen),
- d) jaký je **cílový stav**, kterého by mělo být realizací strategie dosaženo,
- e) **kdy** se bude problém řešit a kdy bude vyřešen,
- f) **kdo** bude problém řešit,
- g) **jak dlouho** daná strategie platí,
- h) **kolik bude dané řešení stát** (tj. jaké zdroje – finanční, lidské, organizační – bude nutno na dané řešení vynaložit) a kdo poskytne potřebné zdroje.

**Proces tvorby strategického dokumentu dle Metodiky je rozdělen do sedmi základních fází:**

### 1. Identifikace potřeby tvorby strategie

Tento impuls vychází zpravidla od příslušného politického zástupce, případně vychází z příslušné legislativy, může vzniknout i jako reakce na vznik nových problémů v dané rozvojové oblasti, může jít o aktualizaci již existující strategie, rozpočtový impuls či přirozenou potřebu rozvoje. Realizací kroků v rámci této fáze je pověřena organizace veřejné správy, které dále pokračuje v procesu tvorby koncepce.

V této fázi dochází k základnímu organizačnímu zajištění tvorby strategie, sestavení týmu a vytvoření Plánu přípravných prací. Dochází ke sběru dat, řešerši relevantních strategií, prověřují se data, jaká jsou k dispozici, dochází k analýze současného stavu.

### 2. Nastavení projektu

Protože tvorba strategie je projektem, je třeba nastavit tyto základní aktivity: obsazení organizační struktury, vytvoření Projektového plánu tvorby strategie, vytvoření Plánu spolupráce a komunikace, Vytvoření Plánu řízení rizik tvorby strategie.

### 3. Analytická a prognostická fáze

Cílem této fáze je shrnout znalostní bázi a detailně porozumět řešenému problému. Tato fáze sestává z aktivit: identifikace zdrojů dat a zpracování primárních analýz, analýza dosavadních řešení včetně mezinárodní praxe, analýza současného stavu, prognóza budoucího vývoje řešené oblasti bez dalších opatření a kompilace analytické části strategického dokumentu.



#### **4. Stanovení základního strategického směřování**

Základní aktivity této fáze je ověření vize a formulace variant strategických cílů a výběr variant(y) strategických cílů k rozpracování.

#### **5. Rozpracování strategie**

V této fázi se stanoví vize, cíle, nastavují se indikátory, identifikace variantních opatření, hodnocení a výběr opatření, dopracování návrhu strategie.

#### **6. Nastavení plánu implementace, financování a vyhodnocování strategie**

Základní aktivity této fáze: vytvoření hierarchické struktury prací, nastavení řídicí struktury implementace strategie, nastavení plánu řízení změn, vytvoření plánu řízení rizik a určení předpokladů úspěšné implementace strategie, nastavení systému monitorování naplňování cílů strategie, nastavení plánu evaluací strategie, sestavení komunikačního plánu implementace strategie, sestavení rozpočtu implementace strategie, sestavení časového harmonogramu implementace strategie.

#### **7. Schvalování strategie**

V této fázi dochází k připomínkování, zapracování úprav a schválení strategie. Základní aktivity jsou revize a dopracování plánu schvalování strategie, interní připomínkování a schválení strategie, externí připomínkování a schválení strategie, uzavření projektu.



**Při tvorbě strategií musí být také zohledňovány aktuálně platné nadřazené strategie, buď obecně platné, nebo sektorové, nesmí se stát, že by vytvářená strategie byla v rozporu s nadřazeným dokumentem/politikou.**

Níže jsou představeny nejvýznamnější dokumenty na úrovni Evropské unie, na národní i regionální úrovni.

## ÚROVEŇ EVROPSKÉ UNIE

### Politika soudržnosti pro období 2021–2027

Východiskem pro regionální politiku je tzv. Politika soudržnosti pro období 2021–2027. I v navazujícím období cílí na všechny regiony rozdělených do tří kategorií: méně rozvinuté, přechodové a více rozvinuté. Podporuje místně vedené strategie rozvoje a dává při řízení finančních prostředků odpovědnost místním orgánům, je posílen městský rozměr politiky soudržnosti. Pro období 2021–2027 navrhuje pět politických cílů, přičemž investice budou převážně zaměřeny na první dva:

1. **Inteligentnější Evropa** podporující inovace, digitalizaci, ekonomickou transformaci a podporu malých a středních podniků.
2. **Ekologičtější Evropa**, tedy zelenější, bezuhlíková Evropa díky provádění Pařížské dohody a investicím do oběhového hospodářství, čisté městské mobility, úspor energie a obnovitelných zdrojů, opatření v souvislosti se změnou klimatu.
3. **Propojenější Evropa** díky podpoře efektivní mobility a rozšíření strategických dopravních a digitálních sítí.
4. **Sociálněji Evropa** prostřednictvím provádění evropského pilíře sociálních práv a podpoře kvalitní zaměstnanosti, vzdělávání, dovedností, sociálního začleňování a rovného přístupu ke zdravotní péči.
5. **Evropa blíže občanům** díky podpoře místně vedených strategií rozvoje a udržitelného rozvoje měst v EU.

### Priority Evropské unie na období 2019–2024

Evropská unie si nastavila řadu priorit (politických směrů), které utvářejí její politický a strategický program do roku 2024 a jejichž účelem je řešit hlavní problémy, s nimiž se EU a její občané potýkají. Nová strategická agenda EU se zabývá ochranou občanů a jejich svobod, budováním silné a dynamické hospodářské základny, budováním klimaticky neutrální, ekologické, spravedlivé a sociální Evropy, prosazováním evropských zájmů a hodnot ve světě.

#### **Priorita EU: Evropa připravená na digitální věk 2020–2024**

Dokument Evropské komise představující digitální transformaci a řešení, jejichž prioritou jsou potřeby občanů a nové příležitosti pro podniky. Podporuje se vývoj důvěryhodných technologií spoluutvářejících otevřenou a demokratickou společnost, posilujících



dynamiku a udržitelnost hospodářství a pomáhajících bojovat proti změně klimatu a dosáhnout cílů zelené transformace.

#### **Opatření:**

- Špičková a důvěryhodná umělá inteligence
- Evropská datová strategie
- Evropská průmyslová strategie

#### **Priorita EU: Hospodářství, které pracuje ve prospěch lidí 2019–2024**

Dokument Evropské komise, který cílí na takovou podporu sociálně tržního hospodářství EU, které umožňuje jednotlivým ekonomikám růst a zároveň odstraňovat nerovnost a snižovat míru chudoby. Hospodářství Evropy plně reaguje na potřeby EU a zohledňuje zájmy jednotlivců a podniků.

#### **Priorita EU: Nový impuls pro evropskou demokracii 2019–2024**

Dokument Evropské komise, který cílí na větší zapojení evropských občanů do rozhodovacího procesu EU a na větší možnost aktivněji zasahovat do výběru priorit.

#### **Priorita EU: Podpora evropského způsobu života 2019–2024**

Dokument Evropské komise představující vizi EU, v níž panuje rovnost, tolerance a sociální spravedlnost.

#### **Priorita EU: Silnější Evropa ve světě 2019–2024**

Dokument Evropské komise řešící koordinovaný přístup k vnější činnosti, od rozvojové pomoci po společnou zahraniční a bezpečnostní politiku, což zajistí důraznější a jednotnější vystupování Evropy ve světě.

#### **Priorita EU: Zelená dohoda pro Evropu – „Green Deal“ 2019–2024**

Dokument Evropské komise, který řeší, jak zajistit udržitelnost hospodářství EU. Toho má být dosaženo tak, že ve všech oblastech politiky budou přeměněny klimatické a environmentální výzvy v příležitosti a bude zajištěno, aby byl tento přechod inkluzivní a spravedlivý pro všechny. Opatření pro všechna odvětví hospodářství:

- Investovat do technologií šetrných k životnímu prostředí
- Podporovat průmysl ve vývoji inovací
- Zavádět čistší, levnější a zdravější formy soukromé a veřejné dopravy
- Dekarbonizovat odvětví energetiky
- Zajistit vyšší energetickou účinnost budov
- Spolupracovat s mezinárodními partnery na zlepšení celosvětových norem v oblasti životního prostředí



## NÁRODNÍ ÚROVEŇ

Na národní úrovni je garantem a ústředním orgánem státní správy ve věcech regionálního rozvoje Ministerstvo pro místní rozvoj, který prostřednictvím jednotlivých strategických dokumentů nastavuje v provázanosti s politikou Evropské unie směřování ČR a všech jejích regionů.

### Česká republika 2030

Tento strategický dokument udává směr rozvoje ČR na příští desetiletí. Jeho naplňováním by měla být zvýšena kvalita života ve všech regionech a nasměřován rozvoj ČR takovým směrem, který je udržitelný po sociální, ekonomické i environmentální stránce. Vytváří tak základní rámec pro další strategické dokumenty. Obsahuje šest základních kapitol, témat, kterými jsou:

- Lidé a společnost
- Hospodářský model
- Odolné ekosystémy
- Obce a regiony
- Globální rozvoj
- Dobré vládnutí

### Strategie regionálního rozvoje České republiky 2021+

Tento národní dokument vychází ze zastřešujícího národního rozvojového dokumentu Strategický rámec ČR 2030. Stanovuje pro horizont sedm let hlavní cíle regionálního rozvoje s ohledem na podporu dynamického, vyváženého a udržitelného rozvoje území. Hlavním smyslem je identifikovat tematické oblasti, ve kterých je potřebný či žádoucí územně specifický přístup, a zároveň určit, jaké různé intervence by měly být realizovány v odlišných územích, což povede k posílení územní konkurenceschopnosti, ke snižování regionálních odlišností a nalézání řešení podporujících udržitelný rozvoj území. Strategie obsahuje **6 strategických cílů**:

- Mezinárodně konkurenceschopná metropolitní území adaptovaná na ekonomický, prostorový a populační růst
- Aglomerace využívající svůj růstový potenciál a plnící úlohu významných krajských hospodářských, kulturních a akademických center
- Hospodářsky stabilizovaná regionální centra představují snadno dostupná centra kultury, zaměstnanosti a obslužnosti příslušných funkčních regionů, jejich venkovské zázemí je na regionální centra dobře dopravně napojeno, disponuje dostatečnou sítí služeb a jsou v něm uplatňována inovativní řešení
- Revitalizované a hospodářsky restrukturalizované regiony, přizpůsobené a flexibilně reagující na potřeby trhu





- Dobrá kvalita života v hospodářsky a sociálně ohrožených územích
- Kvalitní plánování regionálního rozvoje přispívající k plnění cílů regionální politiky

## Národní koncepce realizace politiky soudržnosti v ČR po roce 2020

Tento dokument slouží jako podklad pro dohodu o partnerství pro období 2021–2027 a jeho hlavním cílem je určit hlavní věcné oblasti pro financování po roce 2020 a na jejich základě navrhnout implementaci politiky soudržnosti v ČR.

Národní koncepce formuluje pět priorit rozvoje, k němuž mohou nejefektivněji napomoci finanční prostředky z ESI fondů:

- Nízkouhlíková ekonomika a odpovědnost k životnímu prostředí
- Rozvoj ekonomiky založený na výzkumu, inovacích a uplatnění nových technologií
- Vzdělaná a sociálně soudržná společnost
- Dostupnost a mobilita
- Udržitelný rozvoj území

Uvedené priority byly transformovány do následujících strategických cílů:

- Zlepšení kvality životního prostředí, zavedení nízkouhlíkové ekonomiky a adaptace na změnu klimatu
- Výzkumný a inovační systém zvyšující konkurenceschopnost společnosti v kontextu technologické změny
- Konkurenceschopná a soudržná společnost
- Efektivní, dostupná a k životnímu prostředí šetrná doprava
- Udržitelný a integrovaný rozvoj městských a venkovských oblastí

## Politika územního rozvoje ČR

Politika územního rozvoje ČR je celostátním nástrojem územního plánování, který slouží především pro koordinaci územního rozvoje na celonárodní úrovni a pro koordinaci územně plánovací činnosti krajů a současně jako zdroj důležitých argumentů při prosazování zájmů ČR v rámci územního rozvoje EU. Určuje požadavky na úkoly územního plánování v republikových, mezinárodních, nadregionálních a přeshraničních souvislostech, určuje strategii a základní podmínky pro naplňování těchto úkolů a stanovuje republikové priority územního plánování pro zajištění udržitelného rozvoje území. Jsou zde vymezeny oblasti se zvýšenými požadavky na změny v území, které svým významem přesahují území jednoho kraje, a významné oblasti se specifickými hodnotami a problémy, koridory a plochy dopravní a technické infrastruktury. Pro ty jsou zde stanovena kritéria a podmínky pro rozhodování o možnostech změn v jejich využití.



## Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050

Státní politika životního prostředí České republiky 2030 s výhledem do 2050 stanovuje cíle v oblasti ochrany životního prostředí v ČR. Představuje zastřešující dokument problematiky životního prostředí a stanovuje jeho strategické směry do roku 2030 s výhledem do roku 2050.

Dokument je rozdělen na tři oblasti: životní prostředí a zdraví, nízkouhlíkové a oběhové hospodářství, příroda a krajina, a 10 témat (1.1 Voda, 1.2 Ovzduší, 1.3 Rizikové látky, 1.4 Hluk a světelné znečištění, 1.5 Mimořádné události, 1.6 Sídla, 2.1 Přejít ke klimatické neutralitě, 2.2 Přejít na oběhové hospodářství, 3.1 Ekologicky funkční krajina, 3.2 Zachování biodiverzity a přírodních a krajinných hodnot).

## Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR 2016–2025

Strategie ochrany biologické rozmanitosti ČR představuje základní koncepční dokument formulující priority v oblasti ochrany a udržitelného využívání biodiverzity na území ČR. Příznivý stav biologické diverzity představuje předpoklad pro to, aby ekosystémy poskytovaly základní statky a služby lidské společnosti. Proto je třeba chápat ochranu a udržitelné využívání biodiverzity jako jeden z klíčových pilířů udržitelného rozvoje ČR. Strategie je rozdělena do čtyř prioritních oblastí podle zaměření jednotlivých cílů, kterých je celkem 20.

Na tuto strategii navazuje dílčí koncepční dokument **Státní program ochrany přírody a krajiny ČR pro období 2020–2025**, který stanovuje dílčí cíle a opatření v oblasti ochrany a udržitelného využívání biodiverzity.



## REGIONÁLNÍ – KRAJSKÁ ÚROVEŇ

Pro tvorbu Strategie rozvoje SML je základním východiskem na regionální úrovni Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027 jakožto jeden z nejdůležitějších koncepčních dokumentů Libereckého kraje.

### Strategie rozvoje Libereckého kraje 2021–2027

Tento strategický dokument na základě znalosti území, společenských podmínek a trendů vývoje na úrovni EU i národní definuje základní strategické cíle rozvoje území Libereckého kraje a formuluje opatření a aktivity pro jejich dosažení. SRLK 2021+ je základním strategickým dokumentem, o který se samospráva kraje opírá při rozhodování o vhodnosti záměrů, projektů a aktivit ucházejících se o podporu kraje.

Strategie definuje šest strategických cílů, které jsou dále rozpracovány do specifických cílů:

- Prosperující kraj
  - A1:** Pružně reagující pracovní trh
  - A2:** Konkurenceschopné podnikání, výzkum a inovace
- Atraktivní kraj
  - B1:** Cestovní ruch jako důležitá součást hospodářství
  - B2:** Sport pro každého
  - B3:** Živá kultura a kulturní dědictví
- Propojený kraj
  - C1:** Spolehlivá doprava
  - C2:** Chytré sítě
- Pečující kraj
  - D1:** Vzdělávání pro budoucnost
  - D2:** Zodpovědná péče o zdraví
  - D3:** Vstřícné a dostupné služby v sociální oblasti
  - D4:** Bezpečné místo pro život
- Spolupracující kraj
  - E1:** Otevřená správa a rozvoj území
  - E2:** Města pro život
  - E3:** Sebevědomý venkov
- Zelený kraj
  - F1:** Zdravé životní prostředí
  - F2:** Respektovaná příroda a krajina
  - F3:** Šetrné zemědělství a lesní hospodářství



## Chytřejší kraj pro Liberecký kraj

**Cílem tohoto strategického dokumentu je nasměrovat aktivity Libereckého kraje v oblasti využívání chytrých technologií tak, aby pozitivně ovlivňovaly život obyvatel v Libereckém kraji. Koncepce identifikuje nejdůležitější témata, priority a problémy, k jejichž řešení se využívají nebo dají využít chytrá řešení a technologie.**

**Koncepce identifikuje následujících osm priorit a v rámci nich specifické cíle:**

- Doprava
  - Zkrácení času pro dojížděku do zaměstnání/školy
  - Snížení emisí skleníkových plynů měřené v tunách na osobu
  - Zvýšení počtu cest veřejnou dopravou na osobu za rok
- Ekonomický rozvoj a cestovní ruch
  - Zlepšit prostředí pro vznik nových nápadů, řešení, mikropodniků, start-upů a malých a středních firem v oblasti chytrých technologií
  - Kvalitnější sdílení informací o atraktivitách v území pro cestovní ruch
- Zdravotnictví
  - Zkrácení doby pro dostupnost zdravotnických služeb
  - Vyšší kvalita zdravotních služeb
- Životní prostředí
  - Úspora energie a vody na základě inteligentního měření
  - Snížení emisí skleníkových plynů měřené v tunách na osobu (ISO 37120:8.3)
  - Zvýšení procenta veřejných služeb a otevřených dat, které mohou získat občané prostřednictvím webu nebo mobilního telefonu
- Vzdělávání
  - Zavádění moderních forem výuky a příprava na digitální ekonomiku
- Veřejná správa
  - Zkrácení času pro administrativní procesy a úspora nákladů díky digitalizaci v rámci úřadu
  - Zkrácení doby pro nalezení potřebných informací pro rychlejší komunikaci uživatelů a úřadu
  - Zvýšení procenta veřejných služeb a otevřených dat, které mohou získat občané prostřednictvím webu nebo mobilního telefonu
- Sociální oblast
  - Zkrácení doby pro dostupnost sociálních služeb.

Kromě toho strategie představuje průřezové horizontální priority, které se týkají všech strategických cílů a tematických oblastí: technická infrastruktura, datová architektura, odolnost kraje, principy řízení.



## Regionální inovační strategie Libereckého kraje (RIS3)

Smyslem této krajské přílohy Národní výzkumné a inovační strategie pro inteligentní specializaci ČR pro území Libereckého kraje je vytvořit koncepční základ a implementační zdroje pro zvýšení konkurenceschopnosti ekonomiky, zejména rozvoj znalostní ekonomiky. Cílem je stanovit priority pro orientovaný výzkum a podporu inovací v České republice a nastavit podmínky pro účelné zacílení finančních zdrojů evropských, národních, krajských i soukromých v období po roce 2021 do perspektivních, znalostně intenzivních specializací.

Byly formulovány následující krajské domény pro období 2021+:

- Pokročilé strojírenství
- Pokročilá dopravní zařízení
- Optika, dekorativní a užitné sklo
- Udržitelné nakládání s energií, vodou a ostatními přírodními zdroji
- Pokročilé materiály na bázi textilních struktur a technologie pro nové multidisciplinární aplikace
- Progresivní kovové, kompozitní a plastové materiály a technologie jejich zpracování
- Nanomateriály a technologie jejich zpracování
- Elektronika, elektrotechnika a ICT

Specifikuje průřezové, horizontální priority neboli oblasti klíčových změn a hlavní problémové oblasti Libereckého kraje v oblasti VVI. Dále specifikuje oblasti klíčových změn a v rámci nich strategické cíle:

- Konkurenceschopné a inovativní podniky
  - Zvýšit intenzitu zakládání nových i rozvoje stávajících firem s potenciálem rychlého růstu a mezinárodní konkurenceschopnosti
  - Rozvíjet digitální transformaci v kraji ve firemním i veřejném sektoru
- Kvalitní veřejný výzkum a jeho přínos pro rozvoj kraje
  - Posílit kvalitu, intenzitu a mezinárodní srovnatelnost výzkumu realizovaného v kraji
  - Zvýšit přínosy výzkumných organizací pro firemní sektor i oblasti veřejného zájmu v kraji
- Lidé pro výzkum a inovace
  - Rozvíjet podnikavost a kreativitu v rámci formálního i neformálního vzdělávání
  - Zlepšit dostupnost a kvalitu lidských zdrojů pro mezinárodně srovnatelný výzkum



- Zlepšit schopnosti a kompetence lidských zdrojů v kraji v oblasti digitalizace a průmyslové transformace.

### Zásady územního rozvoje Libereckého kraje (2011 a Aktualizace vydaná v roce 2021)

Zásady územního rozvoje stanovují základní požadavky na uspořádání území kraje, vymezují plochy a koridory nadmístního významu, veřejně prospěšné stavby, veřejně prospěšná opatření a územní rezervy. Dokument zpřesňuje a rozvíjí cíle a úkoly územního plánování v souladu s politikou územního rozvoje a zároveň koordinují územně plánovací činnost obcí. Jedná se o závazný dokument pro pořizování a vydávání územních plánů, regulačních plánů a pro rozhodování v území.

### Koncepce Chytřejší kraj pro Liberecký kraj

Koncepce Chytřejší kraj pro Liberecký kraj představuje dlouhodobý koncepční dokument, jehož cílem je nasměrování budoucích aktivit Libereckého kraje v oblasti využívání chytrých technologií.

Dokument zahrnuje celkem osm prioritních oblastí: doprava, zdravotnictví, vzdělávání, sociální oblast, technická infrastruktura a datová architektura, ekonomický rozvoj a cestovní ruch, životní prostředí, veřejná správa. Prioritním oblastem jsou nadřazené tři prioritní cíle: zrychlit, ušetřit a zlepšit.

Následující kapitoly se věnují hodnocení strategií jádrových měst, s ohledem na výše uvedené poznatky bylo nastaveno 8 parametrů, které budou sledovány a hodnoceny buď na škále 1 – 4 nebo slovně, viz následující tabulky.





S ohledem na výše uvedené poznatky budou strategie jádrových měst hodnoceny z hlediska těchto parametrů:

Č.	Parametr	Popis	Způsob hodnocení
1	Komplexní přístup k přípravě (vertikální i horizontální přístup)	Je hodnoceno, zda je vazba na strategii nadřazené i sektorové	Škála 1 - 4
2	Analytická/prognostická fáze	Je hodnoceno, zda dokument obsahuje analytickou část	ANO/NE
3	Kvalita analytické fáze	Je hodnocena aktuálnost dat, zda byl proveden i vlastní průzkum, zda je obsažena prognóza do budoucna	Škála 1 - 4
4	Rozpracování návrhové fáze	Je hodnoceno, zda dokument obsahuje návrhovou část a její kvalita, zda je zpracována v hierarchické struktuře, kde jsou rozpracovány cíle/priority do nižší úrovně, zda je stanovena vize	Škála 1 - 4
5	Implementace, evaluace a monitoring	Je hodnoceno, zda je v dokumentu nastavena tato fáze v souladu s požadavky Metodiky, viz výše	Škála 1 - 4
6	Partnerský přístup/transparentnost	Je hodnoceno, zda byl v průběhu celé přípravy a tvorby proces transparentní, jestli byli zapojeni relevantní aktéři a veřejnost, zda byl dokument schválený včetně představení veřejnosti a možnosti připomínkování (interní i externí)	Škála 1 - 4
7	Základní postupy tvorby a princip projektového řízení	Strategie je vytvořena v souladu s metodikou MMR a pravidly projektového řízení	Škála 1 - 4
8	Způsob financování jednotlivých aktivit	Provázanost aktivit s rozpočtem města	Škála 1 - 4

Škála hodnocení:

1	Zcela odpovídá
2	Částečně odpovídá
3	Spíše nesplňuje požadavky
4	Neodpovídá požadavkům



## 2.1.1 ANALÝZA AKTUALIZACE STRATEGIE ROZVOJE STATUTÁRNÍHO MĚSTA LIBEREC 2014 - 2020

Analýza hlavního strategického libereckého plánu vychází částečně i z analýzy, která byla provedena jako příloha k žádosti o dotaci<sup>13</sup> z OPZ v roce 2019.

Strategie rozvoje SML má za cíl vytyčit základní směry budoucího vývoje města a umožnit vedení města komplexně identifikovat potenciál rozvoje města ve střednědobém i dlouhodobém období. Strategie rozvoje města byla vytvářena v letech 2012 a 2013 na období sedmi let. V současné době je dokončována nová strategie rozvoje města pro období 2021 - 2030.

Potřeba tvorby strategického dokumentu je jednoznačně dána povahou dokumentu. Jedná se o hlavní strategický dokument města, který je klíčový pro další rozvoj. Bez strategického dokumentu rozvoje města není možné ho efektivně řídit a zabezpečovat jeho chod. Strategie se zcela jednoznačně zaměřuje na významné oblasti i problémy města, tyto jsou identifikovány v rámci analytické části a diskutovány na všech úrovních strategického řízení.

Zpracování strategického dokumentu probíhalo syntézou komunitního přístupu, založeného na vzájemných diskuzích a vyjednávání regionálních zástupců, místní správy a zástupců jednotlivých sektorů (veřejnost, neziskový a podnikový prostor). Tvorba byla koordinována oddělením rozvojové koncepce MML, externě byly zpracovány socio-ekonomické analýzy, stejně tak finální revize celého dokumentu. SWOT analýza a návrhová část byla tvořena především pracovními skupinami a vedoucími pracovníky MML a SML.

Strategie se skládá z části analytické, strategické a implementační. Analytická část představuje podklad pro tvorbu návrhové části strategie. Skládá se ze socio-ekonomické analýzy, na kterou volně navazuje problémová analýza všech zkoumaných oblastí rozvoje města a SWOT analýza. Tyto informace představují komplexní souhrn informací o potenciálu a bariérách rozvoje města, ze kterých následně vychází formulace cílů a opatření v návrhové části strategie rozvoje města.

Návrhová část byla vytvořena za zapojení jednotlivých skupin účastníků procesu, které diskutovaly nad dílčími výstupy, projednávaly návrhy a další podněty. Obsahuje vizi, globální a strategické cíle, opatření a aktivity. Implementační část obsahuje popis procesu, matici opatření, možné zdroje realizace strategie, jak by měly být zpracovávány sektorové strategie, soustavu indikátorů, analýzu vazeb.

<sup>13</sup> Aktualizace hodnoceného strategického dokumentu je součástí projektu Liberec plánuje chytře a zodpovědně.



Z hlediska komplexního přístupu přípravy lze tvrdit, že byly maximálně zohledněny nadřazené strategie z úrovně EU, národní i krajské. Horizontální přesah je částečně popsán, chybí podrobnější vazba na další strategické dokumenty.

Analytická část je obsáhlá, byly provedeny vlastní průzkumy prostřednictvím dotazníkového šetření a ankety, současně externí společnosti vypracovaly socio-ekonomickou analýzu za jednotlivé oblasti. Často jsou však data starší a neposkytují plný vhled do problematiky. Chybí prognóza do budoucna.

Návrhová část postihuje správně klíčové oblasti směřování města, nicméně nejde o dostatečné věcné, časové, technické, finanční podrobnosti. U navrhovaných opatření nebylo možno jít do dostatečné hloubky, což se projevilo na mnohdy přílišné obecnosti rozpracovanosti strategických cílů. Navíc se v následujících analýzách objevily nové skutečnosti, které mohou ovlivnit směřování města.

Co se týče implementace strategie a průběžného vyhodnocování jejího plnění, mechanismus evaluace strategie je nastaven vhodně a dostatečně, nicméně neprobíhá pravidelné setkávání pracovních skupin a cíle nejsou průběžně vyhodnocovány. Evaluace strategie je nastavena dle metodiky, fakticky ale aplikace není dostatečně funkční.

Proces tvorby Strategie SML probíhal transparentně, za participace všech zájmových skupin, kdy objektivně zahrnul různorodé názorové proudy. Již v analytické fázi proběhla setkání s jednotlivými zájmovými skupinami, například Parlament mladých, senioři, podnikatelé, ZZO. Byla zřízena víceúrovňová hierarchie pracovních skupin (včetně veřejného projednání strategie). Proces přípravy strategie byl v souladu s obecnými principy, byly ustanoveny řídicí i realizační pracovní skupiny, byla analyzována jednotlivá rizika, chybí ale funkční komunikační plán.

Strategie vznikla podle metodiky MMR a pravidel projektového řízení. Všechny body však nebyly dodrženy, viz výše, zejména pokud jde o přípravu projektu a implementaci strategie.

Chybí provázanost aktivit s rozpočtem města ve střednědobém horizontu. V krátkodobém horizontu byly navrhované aktivity rozhrnuty do rozpočtového výhledu. Scénáře rozpočtu pro variantní přístup realizace chybí.



S ohledem na výše uvedené byly jednotlivé parametry ohodnoceny následovně:

Strategie/Parametr	1	2	3	4	5	6	7	8
Aktualizace strategie rozvoje SML 2014 - 2020	<b>2</b>	<b>A</b>	<b>2</b>	<b>3</b>	<b>3</b>	<b>1</b>	<b>2</b>	<b>3</b>

Proces strategického řízení SML je vhodně nastavený, při ověřování ale vyplynulo, že faktická aplikace systému strategického řízení vykazuje řadu slabých míst a nesrovnalostí. Potřeba strategického řízení má podporu u vedení města a prostor pro zlepšení je v užším propojení s ostatními strategickými dokumenty města, rozpracování analytické fáze, dopracování prognóz vývoje, komunikační části strategie, výraznějším rozpracování návrhové části.



## 2.1.2 ANALÝZA AKTUALIZACE STRATEGIE ROZVOJE JBC 2014 – 2020

Analýza hlavního strategického jabloneckého plánu vychází částečně i z analýzy, která byla provedena jako příloha k žádosti o dotaci z OPZ v roce 2019<sup>14</sup>.

Potřeba tvorby strategie je dána jeho povahou, neboť je nástrojem dlouhodobého plánování a podkladem pro koordinaci činností veřejného, komerčního i neziskového sektoru na území města. V současné době je dokončována nová strategie rozvoje města pro období 2021 – 2030.

Strategie byla zpracována ARR-Agenturou regionálního rozvoje, spol. s r.o., v partnerské spolupráci s dalšími stakeholdery, tj. zástupci samosprávy, podnikatelského i neziskového sektoru, odbornou i laickou veřejností. Tito se účastnili tvorby zejména prostřednictvím zapojení do odborných pracovních skupin. Vedení MMJ/SMJ bylo zapojeno v rámci tzv. koordinační skupiny. Všechny pracovní skupiny se podílely na tvorbě analytické části, spolu s ARR definovaly vizi města, formulovaly základní prvky návrhové části strategie. Akční plán byl pak vytvořen z projektových záměrů, které zasílaly všechny subjekty působící ve městě, pokud byly tyto v souladu se strategickými cíli města. Jednotlivé výstupy a závěrečný dokument mohla připomínkovat široká veřejnost.

Struktura (členění) strategického dokumentu a proces jeho zpracování vycházela z obecně platných doporučení a respektují běžné standardy tvorby strategického plánu. Analytická část zahrnuje podrobnou socioekonomickou analýzu města Jablonce nad Nisou (jinak též "profil města"), SWOT analýzu (určení silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb). Na zpracovanou analytickou část navazuje návrh dlouhodobé strategie rozvoje města do roku 2020. Struktura návrhové části strategického dokumentu je vize, globální cíle, tj. 7 tematických oblastí. Aktualizace Strategického plánu města Jablonce nad Nisou 2014-2020 je až na malé výjimky řazená dle tematických oblastí vycházejících ze Strategického plánu (aktualizace 2007).

V rámci provedené aktualizace Strategického plánu Města Jablonce nad Nisou na léta 2014- 2020 byl zpracován tzv. „Akční plán“. Zahrnuje přehled vybraných projektových záměrů, řazených podle jednotlivých prioritních/tematických oblastí, specifických cílů, opatření a aktivit, u nichž se předpokládala příprava, popř. realizace v krátkodobém až střednědobém horizontu (cca do roku 2016+). Tyto doporučené záměry měly být nejprve znovu samostatně analyzovány, prověřeny a dopracovány (projektová dokumentace, rozpočet aj.). Toto se doposud dělo na Magistrátu v Jablonci nad Nisou na několika úrovních, resp. odborech, odděleních.

<sup>14</sup> Aktualizace strategického dokumentu je součástí projektu Zlepšení strategického řízení a plánování udržitelného rozvoje v Jablonci nad Nisou.



Z hlediska komplexního přístupu přípravy lze tvrdit, že byly zohledněny nadřazené strategie z úrovně EU, národní i krajské. Horizontální přesah je částečně popsán, chybí podrobnější vazba na další strategické dokumenty.

Analytická část je zpracována za jednotlivé rozvojové oblasti a je poměrně rozsáhlá. Obsahuje socio-ekonomickou analýzu a SWOT analýzu. Využívá sekundární data. Ve výsledku však neposkytuje komplexní jasnou informaci o problémech města.

Na analytickou část navazuje návrhová, která obsahuje vizi města, globální cíle, specifické a opatření. Návrhová část postihuje správně klíčové oblasti směřování města, nicméně nejde do dostatečné věcné, časové, technické, finanční podrobnosti.

V rámci implementace dokument obsahuje Akční plán, který má podobu projektových fiší, které obsahují všechny podstatné informace, není zde však přímá vazba na rozpočet. Dále jsou zde informace o procesu implementace a monitoringu, jsou však velmi obecné a v nedostatečném detailu. Chybí zde například komunikační struktura a řízení rizik.

Strategie vznikla podle metodiky MMR a pravidel projektového řízení. Všechny body však nebyly dodrženy, viz výše, zejména pokud jde o přípravu projektu a implementaci strategie.

Strategie byla zpracována ARR-Agenturou regionálního rozvoje, spol. s r.o., v partnerské spolupráci se zástupci samosprávy, podnikatelského i neziskového sektoru, odborné i laické veřejnosti, kteří se zapojili v rámci koordinační (řídící) skupiny a jednotlivých odborných pracovních skupin podle jednotlivých rozvojových oblastí. Pracovní skupiny se podílely na analytické i návrhové části. Po dobu zpracování byly jednotlivé dokumenty otevřené úpravám a připomínkovaní ze strany členů pracovních skupin, zástupců města i veřejnosti.

Strategie/Parametr	1	2	3	4	5	6	7	8
Aktualizace strategického plánu města Jablonec nad Nisou 2014 - 2020	2	A	2	2	3	1	2	3





## **2.2 ANALÝZA SEKTOROVÝCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ**

---

V této kapitole je provedena analýza významných sektorových strategických dokumentů, které byly vytvořeny v rámci aglomerace, a to zejména jeho jádrovými městy, statutárním městem Liberec a statutárním městem Jablonec nad Nisou, dále městy Tanvald a Frýdlant.

Nejprve bylo hodnoceno, zda je strategické řízení v souladu s konkrétními problémy území, tj. byly vyhodnoceny vazby, zda je každá problémová oblast území koncepčně pokryta dokumentem, vytvořeným pro širší území než je jednotlivé město či obec (vzhledem k velikosti území aglomerace byla řešena regionální úroveň).

Následující tabulky tak navazují na problémovou analýzu území a související návrhovou část pro každou jednotlivou rozvojovou oblast. Ke každé z nich je uveden výčet relevantních koncepcí vytvořených v daném území pro vyšší úroveň, než je samostatné město či obec. Na toto mohou následně navázat jednotlivé samostprávy při tvorbě sektorových strategií.



## 2.2.1 VAZBA REGIONÁLNÍCH SEKTOROVÝCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ NA OPATŘENÍ NÁVRHOVÉ ČÁSTI

Následující tabulky znázorňují vazbu mezi regionálními strategickými dokumenty a opatřeními z návrhové části, viz výše kapitola 1.3 Doporučení pro nastavení opatření. Cílem je zjistit vazbu mezi navrženými opatřeními pro aglomeraci a strategickými dokumenty platnými pro sledované území. Tedy zda je každá oblast – navržené opatření – strategicky řešeno nějakým dokumentem.

### Téma A: Vzdělávání

Vazba na opatření	Strategický dokument
A.5: Podpora spolupráce mezi školami a zaměstnavateli	Regionální inovační strategie Libereckého kraje
A.1: Rozšiřování základních a mateřských škol včetně zlepšování stavu školních budov a jejich infrastruktury A.2: Podpora technických a specifických oborů na středních školách	Strategie vzdělávací politiky České republiky do roku 2030+
A.1: Rozšiřování základních a mateřských škol včetně zlepšování stavu školních budov a jejich infrastruktury A.2: Podpora technických a specifických oborů na středních školách A.3: Podpora neformálního a zájmového vzdělávání	Krajský akční plán rozvoje vzdělávání Libereckého kraje II.
	Místní akční plán Frýdlantsko II.
	Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro oblast Jablonecko II
	Místní akční plán rozvoje vzdělávání pro oblast Liberecko II
	Místní akční plán rozvoje vzdělávání Tanvaldsko II



## Téma B: Sociální soudržnost a zaměstnanost

Vazba na opatření	Strategický dokument
B.1: Zvyšování kapacit a modernizace zázemí sociálních služeb B.2: Výstavba sociálního bydlení B.3: Podpora terénní a neformální sociální péče B.4: Podpora zdravotně – sociálních služeb B.5: Zřizování center duševního zdraví a komunitních center B.6: Infrastruktura a vybavení pro sociální podnikání B.7: Podpora zaměstnanosti osob ohrožených na trhu práce nebo sociálním vyloučením	Střednědobý plán rozvoje sociálních služeb Libereckého kraje 2021–2023
	Katalog sociálních služeb Libereckého kraje
	Komunitní plán služeb v sociální oblasti statutárního města Liberec na období let 2018–2022
	Komunitní plán sociálních a navazujících služeb Jablonecka na období 2020–2023
	2. Komunitní plán sociálních služeb Mikroregionu Tanvaldsko 2016–2020
	2. Komunitní plán sociálních služeb mikroregionu Frýdlantsko na období 2020–2023

## Téma C: Doprava

Vazba na opatření	Strategický dokument
C.1: Dobudování dopravní infrastruktury C.2: Výstavba cyklostezek a doprovodné infrastruktury C.3: Modernizace přestupních terminálů včetně výstavby, rozšiřování a propagace systémů Park and ride	Plán udržitelné mobility Liberec – Jablonec nad Nisou
C.3: Modernizace přestupních terminálů včetně výstavby, rozšiřování a propagace systémů Park and ride C.4: Zkvalitňování dopravní obslužnosti	Plán dopravní obslužnosti Libereckého kraje



## Téma D: Životní prostředí

Vazba na opatření	Strategický dokument
D.1: Výstavba a modernizace technické infrastruktury	Plán rozvoje vodovodů a kanalizací Libereckého kraje
D.3: Zlepšení hospodaření s vodou D.4: Výstavba protipovodňových opatření	Koncepce ochrany přírody a krajiny Libereckého kraje
D.6: Zkvalitňování infrastruktury pro nakládání s odpady	Plán odpadového hospodářství Libereckého kraje 2016-2025
	Plán odpadového hospodářství Statutárního města Liberec
	Audit produkce a nakládání s biologicky rozložitelnými odpady v Libereckém kraji
D.7: Zvyšování podílu obnovitelných zdrojů energie a snížení energetické náročnosti	Akční plán udržitelné energetiky a klimatu (2030) – Statutární město Liberec
	Státní energetická koncepce
	Územní energetická koncepce Libereckého kraje
D.5: Podpora připravenosti na dopady klimatických změn	Akční plán adaptace na změnu klimatu bude v podmínkách Libereckého kraje
	Adaptační strategie na změnu klimatu statutárního města Liberec

## Téma E: Cestovní ruch a kultura

Vazba na opatření	Strategický dokument
E.2: Revitalizace kulturních památek, muzeí a knihoven	Koncepce rozvoje kulturních příspěvkových organizací Libereckého kraje na léta 2021–2027
	Koncepce rozvoje knihoven v České republice



Vazba na opatření	Strategický dokument
	republice na léta 2021–2027 s výhledem do roku 2030
E.1: Výstavba doprovodné infrastruktury cestovního ruchu E.2: Revitalizace kulturních památek, muzeí a knihoven E.3: Podpora udržitelného cestovního ruchu a jeho propagace	Strategie rozvoje cestovního ruchu Libereckého kraje 2013 – 2020
	Strategie rozvoje cestovního ruchu v Liberci pro období 2014–2020
	Akční plán marketingových aktivit cestovního ruchu Libereckého kraje
	Program rozvoje Libereckého kraje 2014–2020
	Koncepce státní politiky cestovního ruchu v ČR na období 2014–2020



## 2.2.2 HODNOCENÍ SEKTOROVÝCH STRATEGICKÝCH DOKUMENTŮ

V této kapitole budou vyhodnoceny sektorové strategie z hlediska parametrů, které poukazují na kvalitu jejich přípravy a zpracování. S ohledem na území byly vybrány strategie, které zpracovaly jádrová města aglomerace, tj. statutární město Liberec a statutární město Jablonec nad Nisou. Dále strategie města Frýdlant<sup>15</sup> a města Tanvald. Byly vybrány strategie<sup>16</sup>, jejichž platnost byla alespoň do roku 2021.

Při výběru parametrů byla zohledňována Metodika tvorby veřejných strategií (dále jen „Metodika“), která dává zpracovatelům jasný popis, jak by strategický dokument měl vypadat, a to každá její jednotlivá fáze tvorby.

Hodnoceny budou tyto strategie, které jsou platné minimálně do roku 2021:

- Akční plán udržitelné energetiky a klimatu 2030
- Strategický plán rozvoje sportu SML 2020 – 2030
- Plán prevence kriminality statutárního města Liberec pro období 2020 – 2022
- Plán odpadového hospodářství SML
- Komunitní plán služeb v sociální oblasti SML 2018 – 2022
- Koncepce sociálního bydlení SML 2019 – 2022
- Plán udržitelné městské mobility Liberec – Jablonec nad Nisou 2017 – 2023
- Místní plán inkluze města Liberce 2019 – 2021
- Střednědobé cíle kvality vzdělávání v základních školách zřizovaných SML
- Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti a dluhů v Liberci 2020 – 2022
- Tematický akční plán pro oblast bydlení, bezpečnosti a občanského soužití Liberec 2020 – 2022
- Plán rozvoje sportu 2021 – 2023 (Jablonec nad Nisou)
- 4. komunitní plán sociálních a navazujících služeb Jablonecka 2020 – 2023
- Plán prevence kriminality 2017 – 2021 (Jablonec nad Nisou)
- Plán odpadového hospodářství (Jablonec nad Nisou)
- Koncepce prevence kriminality města Frýdlant na období 2016 – 2020 - 2024
- Plán rozvoje sportu města Tanvald

<sup>15</sup> Město Frýdlant nemá aktuální strategický plán, jeho platnost skončila v roce 2015, má pouze rozvojový plán města na rok 2020 s výhledem do roku 2022, který však představuje pouze souhrn projektů, které mají být v daném roce realizovány.

<sup>16</sup> Důležitou roli hrají místní akční plány, které jsou vytvářeny pro mikroregiony pro oblast vzdělávání. Tento dokument však nemá charakter strategického dokumentu, a proto není z hlediska jednotlivých hodnotících parametrů sledován.





- Plán odpadového hospodářství města Tanvald na období 2017 - 2021

S ohledem na kritéria úspěšnosti procesu, která nastavuje Metodika, a s ohledem na praktickou zkušenost posuzovatele s tvorbou koncepčních dokumentů, byly hodnoceny následující parametry:



Č.	Parametr	Popis	Způsob hodnocení
1	Identifikace potřeby a významnost problému	Je hodnoceno, zda pořízení dokumentu reaguje na konkrétní existující významný problém či zákonnou povinnost, zda bylo toto pořizovatelem analyzováno	ANO/NE
2	Analytická/prognostická fáze	Je hodnoceno, zda dokument obsahuje analytickou část	ANO/NE
3	Kvalita analytické fáze	Je hodnoceno, zda byl proveden i vlastní průzkum, šetření, a zda obsahuje prognózu do budoucna	Škála 1 - 4
4	Rozpracování návrhové fáze	Je hodnoceno, zda dokument obsahuje návrhovou část a její kvalita, zda je zpracována v hierarchické struktuře, kde jsou rozpracovány cíle/priority do nižší úrovně, jestli je stanovena vize	Škála 1 - 4
5	Implementace, evaluace a monitoring	Je hodnoceno, zda je v dokumentu nastavena tato fáze v souladu s požadavky Metodiky <sup>17</sup>	Škála 1 - 4
6	Partnerský přístup/transparentnost	Je hodnoceno, zda byl v průběhu celé přípravy a tvorby proces transparentní, jestli byli zapojeni relevantní aktéři a veřejnost, zda byl dokument schválený včetně představení veřejnosti a možnosti připomínkování	Škála 1 - 4
7	Vazba na další strategie	Je hodnocena vazba (horizontální i vertikální) na další strategie, ať už sektorové nebo nadřazené	ANO/NE
8	Vazba na hlavní strategický dokument	Je hodnocena vazba dokumentu na hlavní strategický dokument města, zda byl zohledňován, aby byly strategie v souladu	ANO/NE

Škála hodnocení:

1	Zcela odpovídá
2	Částečně odpovídá
3	Spíše nesplňuje požadavky
4	Neodpovídá požadavkům

<sup>17</sup> V případě koncepce je hodnocena také implementační část – ať už jako součást koncepce či samostatný implementační plán.



Evropská unie  
Evropský sociální fond  
Operační program Zaměstnanost

**Tab. 4: Hodnocení sektorových strategických dokumentů v aglomeraci**

Název strategie/hodnotící parametr	Rok pořízení	Zpracovatel	1	2	3	4	5	6	7	8
Akční plán udržitelné energetiky a klimatu 2030	2018	ENVIROS, s.r.o. a CDV, v.v.i.	A	A	2	1	2	2	A	A
Strategický plán rozvoje sportu SML 2020 - 2030	2020	Moore Czech Republic s.r.o.	A	A	2	1	3	1	A	A
Plán prevence kriminality statutárního města Liberec pro období 2020 - 2022	2019	SML	A	A	2	2	2	2	A	A
Plán odpadového hospodářství SML	2016	ISES, s.r.o.	A	A	2	2	3	4	A	N



Název strategie/hodnotící parametr	Rok pořízení	Zpracovatel	1	2	3	4	5	6	7	8
Komunitní plán služeb v sociální oblasti SML 2018 - 2022	2017	Centrum komunitní práce Ústí nad Labem, o.s.	A	A	2	1	3	1	A	N
Koncepce sociálního bydlení SML 2019 - 2022	2019	SML	A	A	2	3	3	1	A	N
Plán udržitelné městské mobility Liberec - Jablonec nad Nisou 2017 - 2023	2018	NDCON, s.r.o.	A	A	1	1	3	1	A	A
Místní plán inkluze města Liberce 2019 - 2021	2019	SML	A	A	3	1	2	1	A	N



Název strategie/hodnotící parametr	Rok pořízení	Zpracovatel	1	2	3	4	5	6	7	8
<b>Střednědobé cíle kvality vzdělávání v základních školách zřizovaných SML</b>	2016	SML	A	A	3	2	2	1	N	N
<b>Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti a dluhů v Liberci 2020 - 2022</b>	2020	SML	A	A	2	1	2	1	A	N
<b>Tematický akční plán pro oblast bydlení, bezpečnosti a občanského soužití Liberec 2020 - 2022</b>	2020	SML	A	A	2	1	1	1	A	N
<b>Plán rozvoje sportu 2021 - 2023 (JBC)</b>	2020	SMJ	A	N	-	4	4	4	A	A



Název strategie/hodnotící parametr	Rok pořízení	Zpracovatel	1	2	3	4	5	6	7	8
4. komunitní plán sociálních a navazujících služeb Jablonecka 2020 - 2023	2019	SMJ	A	A	2	2	3	1	N	N
Plán prevence kriminality 2017 - 2021 (JBC)	2016	SMJ	A	A	2	2	3	2	N	N
Plán odpadového hospodářství (JBC)	2016	ISES, s.r.o.	A	A	2	2	3	4	A	N
Koncepce prevence kriminality města Frýdlant na období 2016 - 2020 - 2024	2021	Tanvald	A	A	3	3	3	4	A	A





Název strategie/hodnotící parametr	Rok pořízení	Zpracovatel	1	2	3	4	5	6	7	8
Plán rozvoje sportu města Tanvald	2021	Tanvald	A	A	2	3	4	4	A	A
Plán odpadového hospodářství města Tanvald na období 2017 - 2021	2016	Ing. Petr Běloch	A	A	2	3	3	4	A	N



## Akční plán udržitelné energetiky a klimatu

Tento akční plán vznikl jako reakce na závazek vyplývající z Paktu starostů a primátorů, čímž se město dobrovolně zavázalo splnit konkrétní cíle v oblasti energetické účinnosti a používání obnovitelných zdrojů energie.

Analytická část je kvalitně zpracovaná, pozitivně lze hodnotit provedení vlastního průzkumu, nikoliv pouze zpracování sekundárních dat. Byla provedena inventura emisí, spotřeba energie v území. Současně jsou zde zkoumána již realizovaná opatření v různých oblastech (v dopravě, správě majetku města, atp.). Chybí prognóza sledované oblasti do budoucna.

Na analýzu stávajícího stavu včetně již realizovaných opatření vedoucích ke snížení emisí navazuje návrhová část. Ta obsahuje vizi, prioritní oblasti, opatření, je zpracována ve scénářích pro realizaci opatření.

Dokument byl připomínkován, projednán s veřejností, po zapracování připomínek adekvátně schválen. V rámci Dnů místní energie byl veřejnosti představen finální Akční plán. Přestože jde o vysoce odborné téma, mohla být veřejnost více zapojena od počátku procesu tvorby.

Pokud jde o vazbu na další strategie, je zde integrace se SECAP a ostatními rozvojovými strategiemi města, je zde i popsána návaznost na hlavní strategický dokument města.

V rámci implementace je navržena organizační struktura, která má akční plán řídit, je zde harmonogram prací, dále možné zdroje financování. Pro každé opatření jsou stanoveny indikátory, náklady na realizaci opatření, pozice města při realizaci opatření a požadavky na činnost města při jejich realizaci. Dále dostupné zdroje financování a konkrétní aktivity města v dané oblasti. Pro řízení a naplňování strategie je zde navržena struktura řízení včetně vytvoření nových potřebných administrativních struktur. Rovněž obsahuje zapojení zainteresovaných subjektů a občanů, jak by měly být zapojeny jedntl. odbory MML. Součástí je i komunikační strategie. Dále je zde monitoring a evaluace akčního plánu, kde jsou ukazatele a termíny. Implementační část je zpracována poměrně kvalitně a prakticky, chybí však řízení změn a řízení rizik.

## Strategický plán rozvoje sportu SML 2020 – 2030

Strategický plán vznikl jednak jako reakce na přirozenou potřebu města, kdy SML chce podporou sportu zvládnout výzvy spojené s demografickým vývojem a také zůstat atraktivní lokalitou pro české i zahraniční turisty, druhak na základě zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu.

Pokud jde o zapojení veřejnosti a transparentnost celého procesu, dokument primárně zpracovala externí firma ve spolupráci s pracovní skupinou/odbornou veřejností. Dokument byl rovněž veřejně projednán. V úvodu zpracování proběhlo dotazníkové šetření mezi školskými zařízeními a sportovními organizacemi aktivně působícími ve



městě a mezi širokou veřejností.

Strategický plán byl zpracován v souladu se stávajícími platnými dokumenty národní, krajské i regionální správy, je zde rovněž zohledněna vazba na hlavní strategický dokument města.

Analytická část je poměrně komplexní, popisuje území z hlediska obecných charakteristik, analyzuje současný stav sportu ve městě, financování sportu (komparativní analýza s dalšími městy), součástí je vlastní dotazníkový průzkum a končí SWOT analýzou. Chybí prognóza vývoje v této rozvojové oblasti do budoucna. Na analytickou část, kde lze pozitivně hodnotit, že obsahuje i primární data z vlastního průzkumu (dotazníkové šetření), navazuje část návrhová, kde jsou definovány prioritní osy, pro každou z nich vize, dále strategické cíle a opatření. V rámci každého opatření je stanovený termín realizace, zainteresované subjekty, odhad běžných výdajů města, investičních výdajů města.

Implementační část, monitoring a evaluace není plnohodnotná, uvádí se, že hlavním nástrojem implementace jsou akční plány, které budou vytvářeny na jeden rok. V akčním plánu je uveden zdroj financování, předpokládaný výdaj, chybí však indikátory pro hodnocení, popis řízení změn či popis komunikace mezi dotčenými aktéry.

### **Plán prevence kriminality statutárního města Liberec pro období 2020 – 2022**

Tvorba plánu vychází ze zapojení města do celostátního systému prevence kriminality, a proto navazuje na předchozí Plán prevence, který byl vypracován na období 2016 – 2018. Současně reaguje na potřebu v území, a to naplňovat bezpečnostní politiku města.

Při tvorbě plánu bylo spolupracováno se zainteresovanými subjekty. Koncept plánu s nimi byl konzultován a při tvorbě plánu byly zohledňovány jejich podněty. Současně při zpracování byly reflektovány další koncepční a strategické materiály města včetně hlavního strategického dokumentu města.

Analytická část se opírá zejména o sekundární data, tj. vychází z bezpečnostních analýz a dalších relevantních zdrojů. Popisuje území z hlediska jeho základních parametrů, věnuje se kriminalitě, institucionální analýze a končí SWOT analýzou. Analýza je poměrně kvalitní a využívá data získaná přesně pro účel dokumentů, přestože zde není další vlastní průzkum, chybí však prognóza problematiky do budoucna.

Navazuje návrhová část, která je rozdělena na priority, obecné a dílčí cíle, opatření. Pro každé opatření je stanoven termín, zodpovědný subjekt, indikátor účinnosti, finanční zdroj a rizika. Chybí vize, která však konkrétně u plánu není podstatná jako u strategie.

Implementační část obsahuje všechny důležité prvky, které však nejsou popsány natolik, jak by měly. Je zde popsána řídicí struktura, kde chybí přesnější popis komunikace mezi jednotlivými složkami. Jsou zde zdroje financování – ve smyslu možností, nikoliv provázanost na rozpočet města. Obsahuje řízení změn, jsou zde popsána rizika, systém



monitoringu a hodnocení a nástroje implementace. Obsahuje tak všechny podstatné části implementace, které však nejsou dostatečně propracované a prakticky plně využitelné.

### **Plán odpadového hospodářství SML**

Plán odpadového hospodářství statutární město zpracovalo v návaznosti na povinnost vyplývající z § 44 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů.

Plán byl vypracován zejména ve vazbě na Plán odpadového hospodářství ČR, je zde zdůrazněn soulad s prioritami Libereckého kraje. Chybí zde vazba na hlavní strategický dokument města, respektive vyhodnocení, zda jsou v souladu.

Analytická část je postavena na sekundárních datech, ale obsahuje prognózu do budoucna – odhad účinnosti tříděného sběru, posouzení nezbytných změn a doplnění systému sběru a nakládání s komunálními odpady.

Návrhová část neobsahuje vizi (což v případě plánu není zásadní) a vychází ze strategických cílů odpadového hospodářství ČR na období 2015 – 2024. Cíle jsou rozpracovány do zásad, které jsou dále rozvedeny ve směrné části. Jsou zde opatření, u kterých je uvedena i potřeba zdrojů a indikátory (ne všude). Je zde uvedeno, kdy se dokument aktualizuje. Směrná část definuje podmínky, předpoklady a nástroje pro splnění stanovených cílů, systém řízení změn, systém kontroly. Navazuje kapitola Management odpadového hospodářství, což je akční plán se seznamem cílů a indikátory. Není zde návaznost na rozpočet, zdroje financování, u indikátorů nejsou často hodnoty, nejsou stanoveny pro všechna opatření. Chybí nastavení komunikace mezi jednotlivými aktéry.

### **Komunitní plán služeb v sociální oblasti SML 2018 – 2022**

Tvorba komunitního plánu vyplynula z aktuální potřeby, komunitní plán patří mezi nejdůležitější dokumenty samosprávy v sociální sféře, protože vymezuje základní rozsah i předpokládaný rozvoj všech sociálních a navazujících služeb a umožňuje vzájemně sladit kapacity jednotlivých služeb a potřeb cílových skupin, současně slouží k propojení s rozpočtem města.

Plán byl vypracovaný za využití všech materiálů, které byly v území v dané oblasti vytvořeny, zohledňuje nadřazený plán a odpovídající metodiku. Není zde však zmínka o vazbě na hlavní strategický dokument města.

Plán byl vypracovaný za úzké partnerské spolupráce všech významných aktérů. Na procesu se podílely pracovní skupiny, řídicí skupina komunitního plánování, uskutečnilo se dotazníkové šetření poskytovatelů služeb a aktivit, po celou dobu bylo úzce spolupracováno s Agenturou pro sociální začleňování. Byly vedeny konzultace jak



s poskytovateli služeb, tak s uživateli služeb. Návrh plánu byl zveřejněn, připomínkovan a po jejich vypořádání schválen.

Analytická část není rozsáhlá (v případě plánu však není zásadní na rozdíl od implementační části), vychází se z již zpracovaných materiálů pro dané území. Primární data byla získána prostřednictvím dotazníkového šetření mezi poskytovateli, dále bylo zejména provedeno párování potřeb a služeb a SWOT analýzy. Vhodná by však zde byla prognóza do budoucna, především s ohledem na potřebné kapacity.

Na analýzu navazuje návrhová část, je zpracována vize, cíle a opatření pro jednotlivé tematické oblasti. Součástí opatření jsou jejich celkové náklady, předpokládané zdroje financování, harmonogram, realizátor opatření, předpokládaní partneři, dopady a výstupy opatření. Jsou zde i indikátory, což jsou zejména počty klientů.

Samostatná implementační část jako taková chybí, přestože značná část potřebných informací je u opatření, chybí nastavení evaluací strategie, komunikační plán, řízení rizik.

### **Koncepce sociálního bydlení SML 2019 – 2022**

Koncepce byla vypracována na základě aktuální potřeby řešení problému sociálního bydlení a v návaznosti na Rámec pro realizaci obecního plánu sociálního bydlení z roku 2015.

Byla vypracována za úzké spolupráce mnoha subjektů, SML spolupracovalo se zástupci Platformy pro sociální bydlení, Agenturou pro sociální začleňování, dále byla rovněž zapojena řada místních organizací a jejich zaměstnanců, některé dotčené úřady (KHS, Úřad práce ČR). Koncepce prošla fází připomínek a úprav podle diskuze k bydlení s klíčovými pracovníky, dále proběhla diskuze se zástupci města a dokument byl schválen RM.

V koncepci jsou definovány kontextuální strategie, ať už z regionální nebo národní úrovně, chybí však vazba na hlavní strategický dokument města.

Vstupní analytická část popisuje jak aktuální stav bytového fondu, tak cílové skupiny, které mají možnost se o přidělení některého z bytů ucházet, proces samotného přidělování i specifické režimy prostupného bydlení a Housing First. Pozitivní je, že nebyla využita pouze sekundární data, ale bylo rovněž provedeno dotazníkové šetření.

Návrhová část obsahuje vizi, cíle, tyto však nejsou vhodně a jasně formulované, vůbec s ohledem na fokus koncepce na strategickou část.

Koncepce obsahuje i část věnovanou implementaci, kde je komunikace mezi aktéry. Implementace má být realizována prostřednictvím akčního plánu, který byl podroben rovněž hodnocení – v akčním plánu je u opatření stanoven garant, spolupráce s dalšími subjekty, indikátor plnění, termín, finanční zdroje. Obecně k implementaci chybí řízení změn, rizik, evaluace a monitoring.



## **Plán udržitelné městské mobility Liberec - Jablonec nad Nisou 2017 - 2023**

Plán udržitelné městské mobility (SUMF) byl vypracován jako rámec, příprava, plnohodnotného Plánu udržitelné mobility (SUMP), a to pro veřejnou dopravu a cyklodopravu. Vznikl jako reakce na stávající problém růstu individuální automobilové dopravy, související kvality, dostupnosti a bezpečnosti veřejného prostoru, zdraví obyvatel atd. Současně je jeho potřeba navázána na dotace, kdy čerpání prostředků z ESIF na oblast dopravy je podmíněno existencí (a souladem projektu) tohoto plánu. SUMF spolu s IPRÚ je prvním dokumentem, který byl vytvářen pro celou aglomeraci Liberec – Jablonec nad Nisou.

SUMF byl vypracován za úzké spolupráce všech dotčených aktérů v oblasti mobility (dopravci, koordinátoři, dopravní inženýři atd.), do tvorby plánu byla zapojena odborná i laická veřejnost, dokument byl veřejně projednáván, připomínkován a posléze schválen ZM a MD ČR.

Při tvorbě dokumentu byly reflektovány nadřazené strategie včetně analýzy vazeb na místní strategie a to i na hlavní strategické dokumenty obou jádrových měst aglomerace.

Analytická část je kvalitně zpracována pro oba dopravní módy, jsou zde vlastní dopravní průzkumy a prognózy do budoucna, byl vypracován také dopravní model. Návrhová část obsahuje vizi, cíle a opatření. K dílčím cílům jsou přiřazeny projekty, přičemž tento akční plán je zpracován ve variantách maximální, optimální a reálná minimální s ohledem na finanční možnosti.

Implementace probíhá prostřednictvím akčního plánu, kde je ke každému projektu přidělen harmonogram, gestor, odhad nákladů a indikátor. Dále plán obsahuje část Monitoring, kde je seznam indikátorů, které mají být ke konci sledovány k vyhodnocení. Není zde v rámci evaluace a implementace nic ke komunikaci mezi aktéry, řízení rizik, změnového řízení.

## **Místní plán inkluze města Liberce 2019 - 2021**

Tento strategický plán (MPI) vytvořilo ve spolupráci dalších odborníků statutární město Liberec jako reakci na aktuální rozvojovou potřebu, a to sladit místní plán inkluze s platnými národními, krajskými a místními strategickými dokumenty. Plán je rozšířením současně vznikajícího dokumentu Strategický plán sociálního začleňování pro SML pro oblast vzdělávání.

Dokument byl vypracován za úzké spolupráce s odbornou i laickou veřejností, bylo komunikováno se všemi zapojenými institucemi. MPI je výsledkem spolupráce jednotlivých aktérů Lokálního partnerství, intenzivně se na jeho tvorbě podílela pracovní skupina Vzdělávání a příprava byla projednávána pod metodickým vedením lokálních konzultantů Agentury pro sociální začleňování.

Analytická část je velmi stručná, popisuje jen sekundární data, neobsahuje prognózu do





budoucná (plán obecně však řeší zejména implementaci). Návrhová část obsahuje vizi, strategické cíle a opatření. Strategická část je provázána s implementační, protože zde není vytvořen samostatný akční plán, nýbrž v rámci opatření jsou vyjmenovány aktivity, které mají přiděleny indikátor, zdroje financování, termín a zodpovědnost za plnění aktivity. V implementační fázi je popsán monitoring a evaluace plánu, řízení rizik, není zde však řízení změn, komunikační plán či sestavení rozpočtu.

Dokument byl vytvářen s ohledem na nadřazené strategie, nicméně nebyla nikde řešena jeho návaznost, soulad, se strategií rozvoje města (Aktualizace strategie rozvoje SML 2014 – 2021).

### **Střednědobé cíle kvality vzdělávání v základních školách zřizovaných SML**

Tato koncepce byla zpracována jako reakce na stávající potřebu rozvíjet kvalitu základního vzdělávání na území města a v návaznosti na předchozí zpracované dokumenty Přehled základních škol v Liberci a kritéria jejich srovnání a Draft dalšího rozvoje předškolního a základního vzdělávání ve městě Liberec do roku 2020.

Dokument byl postupně projednáván kontinuálním expertním posouzením, kolegiem ředitelů ZŠ, plénem ředitelů ZŠ, výborem pro vzdělávání, probíhaly další individuální konzultace a veřejná debata.

Dokument se odkazuje na dva navazující tematické dokumenty, jinak se nevěnuje nadřazeným strategiím ani souladu s hlavním strategickým dokumentem města.

Analytická část ve značné míře navazuje na analýzy provedené v rámci dokumentu Přehled základních škol v Liberci a kritéria jejich srovnání, která je velmi obsáhlá. Vlastní průzkumy nebo prognózy do budoucna neobsahuje.

Návrhová část navazuje na analýzu, která vyplývá i výše uvedených souvisejících dokumentů. Návrhová část obsahuje hlavní cíle, návrhy možných řešení jejich plnění (doporučené nástroje, ze kterých si mohou organizace vybrat), indikátory měření a způsoby vyhodnocování, neobsahuje vizi. Všechny indikátory však nejsou dostatečně jasné, konkrétní, měřitelné. Přestože se dokument věnuje i potřebě finančních zdrojů na financování aktivit, není zde jejich finanční náročnost. V implementační části je popsáno vyhodnocování a evaluace strategie, která v podstatě ukazuje i na způsob komunikace mezi aktéry, není zde řízení rizik nebo řízení změn.

### **Tematický akční plán pro oblast zaměstnanosti a dluhů v Liberci 2020 – 2022**

Plán vznikl jako reakce na potřebu definovanou v rámci diskuzí platformy Lokálního partnerství Liberec. Účelem plánu je nastavení práce s dlouhodobou nezaměstnaností a komplexní přístup k dluhové problematice v Liberci.

Při tvorbě byly zohledňovány tematické nadřazené i sektorové dokumenty. Na celé tvorbě plánu se aktivně podílely pracovní skupiny Dluhy a Zaměstnanost z Lokálního



partnerství, ve fázi přípravy na definování nedostatků a potřeba a příslušných tematických priorit a cílů. Město umožnilo facilitovaná setkání k dané problematice vedená Agenturou sociálního začleňování, do celého procesu přípravy i realizace jsou zapojeni aktéři poskytující odpovídající služby včetně firmy Komunitní práce Liberec a místní pobočky Úřadu práce.

Analytická část využívá sekundární data, současně přináší nové poznatky v podobě problémové analýzy, resp. analýzy příčin problémů, která je výstupem pracovní skupiny pro zaměstnanost a dluhy. Vhodná by byla prognóza do budoucna, která chybí. Na kvalitně zpracovanou analytickou část navazuje návrhová, kde je definována vize, dva strategické cíle, specifické cíle a opatření. Pro každé opatření je stanoven zdroj finančního krytí, zodpovědný subjekt, předpoklad realizace a indikátor výstupu. Není zde však uveden odhad finanční náročnosti. Pro druhý strategický cíl projekty jsou zde vyhodnoceny z hlediska jejich důležitosti a realizovatelnosti. Byla provedena analýza možných rizik.

V implementační části je popsána role jednotlivých aktérů a systém spolupráce, monitoring a vyhodnocení aktivit, evaluace je průběžná a závěrečná a má probíhat na úrovni výstupů a výsledků. Je zde celkový rozpočet plánu a jeho čerpání podle opatření. Chybí zde řízení změn.

### **Tematický akční plán pro oblast bydlení, bezpečnosti a občanského soužití Liberec 2020 - 2022**

Akční plán navazuje na aktuální problémy města, na další koncepce a programy týkající se prevence kriminality, bydlení a související problematiky.

Do procesu přípravy a vzniku dokumentu byli opět zapojeni všichni relevantní aktéři. Spolupracovala na něm Agentura pro sociální začleňování, pracovní skupina pro bydlení, pracovní skupina pro bezpečnost, probíhaly pravidelné koordinace s náměstkem pro sociální oblast a školství. Při tvorbě byly zohledňovány tematické koncepce úrovně místní, regionální i národní. Hlavní strategický dokument města zde však není reflektován.

Analytická část je zpracována pro jednotlivé problémové oblasti a je poměrně obsáhlá. Využívá sekundární dostupná data, kromě toho i získané informace zúčastněných poskytovatelů sociálních služeb a kvalifikované odhady týmu Kontaktní sociální práce, který se za město setkává s cílovými skupinami v jejich přirozeném prostředí. Na poměrně detailně zpracovanou analýzu podle jednotlivých oblastí navazuje návrhová část. Ta obsahuje vizi, strategické cíle, specifické cíle, opatření, činnosti, zdroje finančního krytí, implementační subjekty, předpoklady realizace, indikátory výstupu.

Implementační část popisuje role jednotlivých aktérů, proces společné koordinace, platformy pro komunikaci a spolupráci, odpovědnosti, rizika, systém vyhodnocování plánu včetně indikátorů a rámcový rozpočet hlavních projektů. Je zde uvedeno i řízení změn, potažmo podmínky aktualizace plánu.



## **Plán rozvoje sportu města Jablonec nad Nisou 2021 – 2023**

Statutární město Jablonec nad Nisou vypracovalo tuto koncepci v reakci na plnění svých úkolů v oblasti sportu v souvislosti se zákonem č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, ve znění pozdějších právních předpisů.

Při tvorbě koncepce byly zohledňovány další strategické dokumenty města a kraje včetně hlavního strategického dokumentu města Aktualizace strategického plánu města Jablonec nad Nisou 2014 – 2020. V dokumentu není zmíněna jakákoliv forma partnerského přístupu ke zpracování plánu.

Tento plán neobsahuje vizi či strategické směřování, zaměřuje se na implementaci, je to v podstatě finanční plán. Plán nemá analytickou a návrhovou část jako takovou, definuje pouze základní pojmy, dále priority v oblasti sportu a návazně oblasti podpory, přičemž zde není ničím podloženo, jak byly tyto stanoveny. Rovněž zde chybí implementační část, jsou zde pouze zásady pro poskytování finanční podpory, kde jsou pouze obecně popsány principy dotačních možností pro dané subjekty. Pozitivní fakt je, že plán je propojený s rozpočtem města, potažmo jeho střednědobým výhledem, a jsou vyčleněny prostředky na naplňování plánu.

Plán dále sestává ze seznamu sportovních organizací, které obdrží víceletou dotaci na činnost, je zde uveden seznam akcí, které budou podpořeny v daném období formou individuální dotace a seznam individuálních dotací na investiční akce. Dále plán obsahuje seznam sportovní infrastruktury ve vlastnictví města a prostředky, které jsou vyčleněny na její provoz, správu a údržbu.

## **Komunitní plán sociálních a navazujících služeb Jablonecka na období 2020 – 2023**

Komunitní plán vznikl s cílem vytvoření a udržení systému kvalitních, dostupných a efektivních sociálních a navazujících služeb. Jeho tvorba vychází z principů komunitního plánování, jakožto moderní manažerské metody.

Komunitní plán je vytvořen participativním přístupem, podíleli se na něm zástupci zadavatelů, poskytovatelů i uživatelů daných služeb. Plán vznikl ve spolupráci mnoha aktérů se zástupci SMJ, tj. řídicí skupina, dále pracovní skupina pro rodinu, děti a mládež, pracovní skupina pro zdravotně znevýhodněné, pracovní skupina pro seniory, pracovní skupina pro osoby ohrožené sociálním vyloučením. Není zde popsána žádná vazba na nadřazené nebo související dokumenty, ani na hlavní strategický dokument města.

Analytickou část plán obsahuje, kromě sekundárních dat bylo využito i vlastní dotazníkové šetření, obsahuje i část týkající se financování sociálních služeb. Na socio-ekonomickou analýzu navazuje SWOT analýza pro každou problémovou oblast, která je výsledkem práce pracovních skupin.

Na analytickou část navazuje návrhová, která obsahuje cíle a opatření, chybí však vize (strategická část však na rozdíl od implementace není u plánu důležitá). U každého



opatření je termín realizace, předpokládané finanční náklady a zdroje financování, očekávané výstupy (tj. indikátory) a realizátoři.

Část věnovaná implementaci a monitoringu není dostatečná, je uvedeno, že se mají vytvářet jednoleté akční plány, které umožní případné změny a doplnění dle aktuálního vývoje – změnové řízení. Akční plány mají být vytvářeny na každý rok, přičemž je zde evaluace komunitního plánu, které má však podobu slovního popisu, nikoliv sledování indikátorů, které by měly nastavené počáteční a cílové hodnoty. Celkově chybí nastavení komunikace a spolupráce aktérů, stejně tak financování realizace plánu, je zde pouze přehled dotací pro jednotlivé poskytovatele v souladu se zákonem o sociálních službách.

### **Plán prevence kriminality statutárního města Jablonec nad Nisou 2017 – 2021**

Plán byl pořízen, vypracován, v návaznosti na celorepublikový plán prevence kriminality a také proto, aby byla zachována kontinuita v území v oblasti prevence kriminality i v případě politických změn.

Plán je zpracovaný v souladu s nadřazenými dokumenty a odpovídající metodikou. Pracovala na tom pracovní Pracovní skupina Komise prevence kriminality. Další participace na dokumentu nebyla zveřejněna.

Analytická část obsahuje značné množství užitečných informací, není zde vlastní průzkum, ale navazuje se na předchozí analýzy, které policie pravidelně vypracovává. Chybí zde prognóza do budoucna. Na analytickou část navazují cíle pro dané období, které představují cílové oblasti a cílové skupiny. Chybí vize, ale jak již bylo zmíněno výše, v případě zpracování plánu, nikoliv strategie, není toto stěžejní. Dále jsou zde opatření, kde je vždy uvedena odpovědnost, realizátor, součinnost, financování (jen zdroje možného financování) a časový horizont.

Implementace jako taková, na niž by v případě plánu měl být kladen důraz, není, jsou zde způsoby hodnocení, kde probíhá prostřednictvím Programu prevence kriminality statutárního města Jablonce nad Nisou – kde budou rozpracovány jednotlivé cíle do konkrétních programů a projektů na daný rok včetně jejich organizačního, finančního a materiálního zabezpečení a hodnocení efektivity podle aktuální metodiky MV ČR.

### **Plán odpadového hospodářství**

Plán odpadového hospodářství města Jablonec nad Nisou zpracovala stejná firma ve stejném roce jako v případě Plánu odpadového hospodářství SML a je zřejmé, že oba dokumenty vykazují stejné rysy (s ohledem na zákonem dané charakteristiky tohoto plánu). Povinnost zpracovat plán ukládá obci § 44 zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Plán byl vypracován zejména ve vazbě na Plán odpadového hospodářství ČR, je zde zdůrazněn soulad s prioritami Libereckého kraje. Chybí zde vazba na hlavní strategický



dokument města.

Analytická část stručně představuje obecné charakteristiky města, systém nakládání s odpady, produkci odpadu, Analytická část je postavena na převzatých datech, pozitivně lze hodnotit, že obsahuje i prognózu do budoucna.

Návrhová část neobsahuje vizi (u plánu není strategická část stěžejní) a vychází ze strategických cílů odpadového hospodářství ČR na období 2015 – 2024. Cíle jsou rozpracovány do zásad, které jsou dále rozvedeny ve směrné části. Návrhová část obsahuje opatření, u kterých je uvedena i potřeba zdrojů a indikátory (ne všude). Jsou zde uvedeny podmínky, za kterých se dokument aktualizuje. Směrná část definuje podmínky, předpoklady a nástroje pro splnění stanovených cílů, systém řízení změn, systém kontroly. Navazuje kapitola Management odpadového hospodářství, což je akční plán se seznamem cílů a indikátory. Chybí však zejména návaznost na rozpočet, zdroje financování, u indikátorů nejsou často uvedeny hodnoty, nejsou stanoveny pro všechna opatření. Chybí nastavení komunikace mezi jednotlivými aktéry.

### **Koncepce prevence kriminality města Frýdlant na období 2016 – 2020 - 2024**

Koncepce byla zpracována jako reakce na potřebu přispět ke kvalitnímu životu obyvatel a návštěvníků, podílet se na bezpečnosti občanů a prevenci sociálně-patologických jevů na území.

Koncepce obsahuje analytickou část, která je (na koncepci) velmi stručná, obsahuje demograficko-sociální část, bezpečnostní a institucionální. Zpracovává sekundární data, která jsou často zastaralá, nebyla pro poslední platnou verzi od počátku aktualizovaná, stejně tak chybí prognóza vývoje do budoucna.

Návrhová část obsahuje dva cíle a soubor opatření, která nejsou v rámci hierarchie zařazena, chybí vize, cíle i opatření nejsou často vhodně formulována a nejsou dostatečně konkrétní či jasná. Koncepce by měla obsahovat propracovanější strategickou část.

Implementace není plnohodnotná (jde o koncepci a nikoliv strategii) obsahuje personální a finanční zabezpečení pro jednotlivá opatření, nicméně chybí nastavení komunikace, monitoring a evaluace.

Celý dokument je zpracovaný poměrně stručně, jako zpracovatel je uveden manažer prevence kriminality, neuvádí se jakékoliv zapojení veřejnosti, partnerský přístup či transparentnost tvorby. Při tvorbě koncepce tvůrce vycházel z tematických sektorových koncepcí pro dané území, nicméně není zde zmínka o odpovídajících nadřazených dokumentech. Při zpracování se vycházelo z hlavního strategického dokumentu Frýdlantu (nicméně při aktualizaci pro roky 2016 a 2024 se vycházelo z neaktuálního plánu, protože jeho platnost skončila v roce 2015).



## **Plán rozvoje sportu města Tanvald**

Tvorba tohoto strategického dokumentu vychází z potřeby vytvořit efektivní koncepční systém rozvoje města v této oblasti a z platného znění zákona č. 115/2001 Sb., o podpoře sportu, dílčího metodického doporučení MŠMT ČR s podpůrným využitím metodiky zpracování programu rozvoje obce MMR ČR.

Při tvorbě byly zohledňovány nadřazené koncepce na EU i národní úrovni. Současně byl respektován i Program rozvoje města Tanvald jakožto hlavní platný strategický dokument města. Horizontální vazby zde nejsou zohledňovány. Stejně tak není zmíněna jakákoliv forma partnerského přístupu ke tvorbě.

Analytická část se soustředí zejména na přehled sportovní infrastruktury ve městě a není zde žádný vlastní průzkum či prognóza do budoucna. Návrhová část je zpracována ve struktuře: cíl Plánu rozvoje sportu, opatření a aktivity, u kterých je i odhad nákladů a možné zdroje financování. Chybí vize, což v případě plánu není zásadní, problém však je, že zcela chybí část věnovaná implementaci, evaluaci a monitoringu.

## **Plán odpadového hospodářství města Tanvald na období 2017 - 2021**

Povinnost zpracovat Plán odpadového hospodářství vyplývá ze zákona č. 185/2001 Sb., o odpadech v platném znění, z hlediska obsahu je zpracována koncepce v souladu s tímto zákonem. Je uvedeno, že plán byl vytvořen v souladu s Plánem odpadového hospodářství Libereckého kraje, kromě tohoto dokumentu a příslušného zákona však není uveden soulad s dalšími dokumenty – ať už z hlediska vertikálního či horizontálního přístupu.

Plán zpracovala autorizovaná osoba a kromě expertního zpracování není zmíněno jakékoliv zapojení veřejnosti, které by dokládalo partnerský, transparentní přístup ke zpracování.

Analytická část popisuje přehled druhů produkovaných odpadů a vyhodnocení nakládání s odpady. Neobsahuje vlastní průzkum nebo prognózu do budoucna. Navazuje směrná část – návrhová, která je velmi stručná a obsahuje cíle a opatření. K implementaci, která by pro plán měla představovat stěžejní část, jsou definovány indikátory, organizační zabezpečení, chybí však zcela návrh komunikace, vazba na rozpočet, řízení rizik či změn.





## Závěr

Při hodnocení sektorových strategických dokumentů, ať už jde o strategii, plán či koncepci, jsou patrné značné kvalitativní rozdíly. Lze tvrdit, že pokud jde o jednotlivé typy strategických dokumentů, zpracovatelé často pracují s uvedenými pojmy nahodile a jednotlivé dokumenty nevykazují charakteristiky odpovídající danému typu strategického dokumentu.

Lze tvrdit, že kvalita strategických dokumentů má v čase rostoucí tendenci (zejména u větších měst) s ohledem na vytvořenou metodiku přípravy příslušných dokumentů, s rostoucími zkušenostmi jak na straně samospráv, tak i externích zpracovatelů v oblasti přípravy veřejných strategií. V posledních letech roste důraz kladený obecně na udržitelný rozvoj, Místní Agendu 21, na partnerský, participativní a transparentní přístup ke tvorbě veřejných strategií. To vše se pozitivně promítá právě do kvality strategických dokumentů. Postupem let se stává standardem zapojování veřejnosti (odborné i laické) do strategického řízení měst, a to nejenom v podobě projednání a připomínkování výsledného dokumentu, ale již ve fázi jeho přípravy. V oblasti partnerského přístupu je patrná největší míra zapojení veřejnosti v případě dokumentů týkajících se obecně sociální oblasti, kde jsou postupem let nastaveny úzké vazby mezi jednotlivými subjekty, jak z veřejné, neziskové i soukromé sféry.

Z hlediska tvorby strategických dokumentů je patrné, že je zpravidla opomíjená příprava tvorby, tedy fáze nastavení projektu. S ohledem na významnost dokumentu by měl být vytvořen v úvodu přípravy projektový plán tvorby strategie, měl by být vytvořený jakýsi plán spolupráce a komunikace mezi jednotlivými aktéry (interní i externí komunikace), řízení rizik, což má smysl zejména u „většího“ strategického dokumentu. Mnohdy jsou dokumenty vytvořeny jen proto, aby byla splněna zákonná povinnost, a nevykazují potřebné vlastnosti. Dalším problémem při přípravě strategických dokumentů je nedostatečný přístup k vazbám na další strategické dokumenty, ať už horizontální napříč rezorty, tak vertikální, tj. vazba na nadřazené strategie. Aby byl dokument realizovatelný, je třeba, aby byl v souladu s politickými prioritami a hlavním strategickým dokumentem města, který nastavuje směřování daného území. Je patrné, že sektorové strategické dokumenty jsou zpracovávány často nahodile, bez komunikace napříč úřady, informace, data, nejsou sdíleny.

Pokud jde o strukturu dokumentů, zpravidla jsou strukturovány správně, tj. vychází se z analytické části, na kterou navazuje návrhová a je zde i část, která se věnuje implementaci, evaluaci a monitoringu. V případě analytické části je častým problémem, že představuje pouze souhrn sekundárních dat, aniž by poskytla ucelený obrázek o tom, v jakém stavu se území v dané rozvojové oblasti nachází, a na to mohla vhodně navázat návrhová část. Sekundární data jsou mnohdy zastaralá a nekomplexní, málokdy je proveden vlastní průzkum problematiky. S ohledem na zajištění optimálních kapacit veřejných služeb se jako problematické jeví, že se téměř neprovádí prognostická část analýzy. Pokud jde o návrhovou část dokumentů, zpravidla bývá vhodně strukturovaná.



Někdy však chybí vize, cíle nebo opatření nejsou vždy vhodně a jasně formulované, nejsou konzistentní, měřitelné, nebo vykazují slabou vazbu na analytickou část.

Největším problémem je pak část implementace, monitoring a evaluace. Prakticky žádná ze strategií nemá tuto část zpracovanou v takové kvalitě a obsahu, jaká by měla být, mnohdy zcela chybí nebo není komplexní a prakticky využitelná, přitom je to fáze stěžejní pro úspěšnou realizaci strategie. Problém je chybějící vazba na rozpočet či jeho střednědobý výhled, zdroje financování mají zpravidla pouze podobu možných finančních zdrojů. Stejně tak chybí nastavení komunikace mezi jednotlivými aktéry, komunikační strategie, není nastaveno řízení změn dokumentu. Indikátory nejsou nastaveny vůbec nebo špatně, bez počátečních a cílových hodnot, nelze tak správně hodnotit realizaci strategie.

Dále je patrné, že se nehodnotí dopad strategií, jejich předpokládaný a reálný přínos, a to jak ekonomický, tak sociální a environmentální (kromě povinného strategického hodnocení dopadů na životní prostředí či veřejné zdraví). Dokumenty nejsou provázané, komunikace napříč rezorty nefunguje.



### **3. TVORBA A IMPLEMENTACE STRATEGIÍ**

---

Z výše uvedené části věnované analýze sektorových strategických dokumentů je patrné, že jejich tvorba je nekoordinovaná, jsou vytvářeny nahodile, z hlediska jejich obsahu a kvality jsou nekonzistentní a nedostatečné pro jejich úspěšnou realizaci. Stěžejní problém ve fázi přípravy je nedostatečná komunikace napříč úřadem a s oddělením rozvojové koncepce odboru strategického rozvoje a dotací MML.

S ohledem na výše uvedené bude tato část JAP věnována nastavení procesu strategického řízení a implementaci strategií, bude zde nastavena vhodná komunikace mezi zpracovateli a bude definována podoba sektorových strategií, ze které budou jejich zpracovatelé vycházet. Důraz bude kladen na strategické dokumenty typu „strategie“, které mají klasickou plnohodnotnou strukturu: analytická, návrhová a implementační část. Budou akcentovány strategie vytvářené (i) pro širší území, tj. aglomeraci, kde v pozici nositele (a tedy koordinátora a primárního zpracovatele strategie) je Statutární město Liberec.



### 3.1 ŘÍZENÍ IMPLEMENTAČNÍ ČÁSTI SEKTOROVÝCH STRATEGIÍ

Stěžejní částí Jednotného akčního plánu jsou pravidla pro řízení implementační části strategií. Jsou zde popsány konkrétní kroky k úspěšnému řízení strategií s jasnou vazbou na rozpočet města a s ním související procesy a projektové řízení v podmínkách města a jím zřizovaných a zakládaných organizací.

Protože je třeba za tento krok stanovit jasnou zodpovědnost, roli koordinátora a nositele strategií má statutární město Liberec, který má odpovídající personální kapacity.

Níže uvedenými pravidly se řídí implementace všech strategických dokumentů aglomerace majících charakter strategie v kompetenci Statutárního města Liberec a Magistrátu města Liberec jakožto nositele těchto strategií.

Tato pravidla jsou závazná pro zaměstnance města zařazené do úřadu i volené zástupce města, kteří se zapojují do oblasti strategického řízení a plánování města.

#### Pravidla obsahují především:

- Roli orgánů města a magistrátu v systému strategického řízení a plánování
- Pravidla práce se strategiemi
- Způsob monitoringu strategií
- Pravidla aktualizace strategií a akčních plánů
- Pravidla komunikace a zapojování zainteresovaných stran

#### Hlavní principy řízení strategie:

- Důsledný marketing a propagace tvorby strategie, stejně jako jejího naplňování
- Systémová participace s veřejností a zapojování partnerů do aktualizace a naplňování strategie
- Hledání dlouhodobé shody nad celkovým směřováním města, resp. celé aglomerace – společné zastřešení z pohledu rozvojové vize
- Systémový přístup k rozvoji města – dlouhodobá vize a za účelem jejího naplňování realizované projekty
- Koordinace investic – systémová koordinace investic a koncentrace zdrojů
- Monitoring na základě reálných dat – zavedení systému monitoringu naplňování cílů prostřednictvím posuzování dopadů jednotlivých projektů



- Zdůvodňování potřebnosti strategie a projektů – ověřování, zda plní stále původní cíle/ověřování. To znamená pravidelný monitoring naplňování strategie a její aktualizace
- Stabilní organizační vymezení – ustavení jasné odpovědnosti za strategie uvnitř úřadu a u politické reprezentace a vytvoření pracovní skupiny, která bude mít na starosti plnění a vyhodnocování strategie včetně zapojení politiků.

Za kontrolu naplňování a uplatňování pravidel je odpovědný odbor strategického rozvoje a dotací SML. Politickou garanci za tato Pravidla nese primátor/primátorka města, který kompetence související se systémem strategického řízení a plánování částečně deleguje na svého náměstka/náměstkyni odpovídajícího za rozvoj města. Za stabilní organizační vymezení pak odpovídá tajemník MML.



### 3.1.1 ROLE ORGÁNŮ MĚSTA A MAGISTRÁTU

Kapitola obsahuje soupis organizačních jednotek vstupujících do implementace konkrétního strategického dokumentu a vymezení jejich odpovědnosti a kompetencí.

#### **ORGANIZAČNÍMI JEDNOTKAMI V PROCESU PROJEKTOVÉHO ŘÍZENÍ NA MAGISTRÁTU JSOU:**

- Zastupitelstvo města
- Vedení města
- Řídící tým
- Odbor strategického rozvoje a dotací
- Odvětvový odbor v roli garanta odvětvové strategie

#### **Zastupitelstvo**

Nejvyšší jednotka v rámci procesů organizace, mimo vlastní systém projektového řízení.

#### **Kompetence:**

- Schvalování rozpočtu a změn rozpočtu města
- Schvalování strategických dokumentů města

#### **Odpovědnost:**

- Finanční stabilita a zajištění projektových aktivit

#### **Vedení města**

Nejvyšší jednotka v procesu programového řízení. Za funkčnost tohoto orgánu v podmínkách města nese odpovědnost primátor/primátorka města.

**Složení:** Členové rady města a tajemník/tajemnice úřadu

#### **Kompetence:**

- Schvaluje strategický dokument
- Podílí se na tvorbě strategického dokumentu dle gesce členu příslušející
- Nese politickou garanci za oblasti svěřené v gesci a projednává je s ostatními dotčenými politickými reprezentanty
- Iniciuje změny ve strategických dokumentech
- Schvaluje akční plány
- Schvaluje aktualizace a změny strategických dokumentů





- Bere na vědomí vyhodnocení strategického dokumentu
- Vznáší požadavky na projekty
- Schvaluje prioritní projekty z akčního plánu

**Odpovědnost:**

- Naplňování strategického dokumentu

## Řídící tým (ŘT)

Nejvyšší výkonná jednotka v procesu programového řízení. Hlavní role řídicího týmu spočívá v naplňování opatření vyplývajících ze strategického dokumentu. Jedná se o výkonnou složku systému, která se nastavuje v přípravné fázi tvorby strategického dokumentu, a která slouží k naplňování daného dokumentu s cílem dosahování rozvoje v jim svěřené gesci.

**Složení:**

- Vybraní vedoucí odborů a klíčoví zaměstnanci

**Kompetence:**

- Podílí se na tvorbě, aktualizaci a vyhodnocování strategického dokumentu
- Dle svěřené gesce nese odpovědnost za naplňování odvětvové strategie
- Vznáší požadavky na projekty
- Podílí se na evaluaci strategických dokumentů
- Iniciuje změny strategických dokumentů
- Iniciuje prioritní projekty

**Odpovědnost:**

- Naplňování strategických dokumentů města



## Odbor strategického rozvoje a dotací

Centrální výkonná jednotka pro řízení a koordinaci strategií a projektů. Zastává zastřešující roli v procesu strategického a projektového řízení. Zde se shromažďují všechny městem řešené strategické dokumenty, projektové záměry a projekty. K jednání a za účelem podpory činnosti odboru mohou být přizvaní v relevantních případech ostatní **vedoucí odborů a ředitelé zřizovaných a zakládaných organizací města či další zástupci města a MML/SML**. Funkci projektové kanceláře plní vybraní pracovníci **odboru strategického rozvoje a dotací**.

### Složení:

- Vedoucí odboru strategického rozvoje a dotací
- Vedoucí oddělení rozvojové koncepce
- Manažer oddělení rozvojové koncepce

### Kompetence:

- Dohled nad všemi strategickými dokumenty, které město realizuje
- Odpovědnost za naplňování hlavního strategického dokumentu města včetně jeho vyhodnocování a aktualizace
- Monitoring naplňování strategických dokumentů
- Evaluace a vyhodnocování dopadů strategických dokumentů
- Iniciace aktualizace strategických dokumentů
- Vedení databáze strategických dokumentů
- Vedení databáze projektů souvisejících s naplňováním strategických dokumentů
- Zadávání konkrétních úkolů vedoucím odborů a politickému vedení souvisejících s jejich kompetencemi v systému upraveném těmito pravidly
- Zadávání konkrétních úkolů směrem k projektovým týmům
- Kontrola projektových týmů

### Odpovědnost:

- Spolupráce při tvorbě Projektového týmu, revize členů v týmu
- Průběžně sleduje a spravuje informační databázi projektů a její naplňování během realizace konkrétního projektu



- Metodická podpora jednotkám zapojeným do oblasti strategického řízení a plánování
- Reporting směrem k vedení města o stavu naplňování hlavního strategického dokumentu města.



### 3.2 Tvorba sektorových strategií

Z analýzy sektorových strategií je patrné, že nejsou zpracovány v žádoucí kvalitě, struktuře a rozsahu. Proto by každá strategie, jejímž nositelem je Statutární město Liberec, měla být vytvářena ve spolupráci s oddělením rozvojové koncepce odboru strategického rozvoje a dotací MML, jakožto koordinačním orgánem v rámci strategického řízení.

Východiskem pro zpracování sektorové strategie je aktuálně platný hlavní strategický dokument města, se kterým musí být sektorová strategie v souladu. Ve fázi přípravy příslušný odbor, který má sektorovou strategii zpracovávat, kontaktuje oddělení rozvojové koncepce MML. Zde obdrží příslušnou metodickou podporu, data/informace využitelná pro tvorbu strategie, je konzultován soulad sektorové strategie s hlavním strategickým dokumentem města, je vhodně navržena struktura dokumentu, která má vycházet z parametrů daných aktuální Metodikou přípravy veřejných strategií.

Sektorová strategie je vypracována ve struktuře: analytická část, návrhová a implementační. Následující obrázek definuje jednotlivé fáze, kroky, při tvorbě veřejné strategie. Dále v kapitole jsou popsány jednotlivé fáze, části, které má strategie obsahovat.



**Obrázek 36: Postup tvorby veřejné strategie**

Zdroj: Metodika přípravy veřejných strategií, MF ČR, 2019



### 3.2.1 PŘÍPRAVA PROJEKTU

Ve fázi přípravy projektu je třeba definovat potřebu vytvoření strategie, vytvořit plán prací a organizační zajištění tvorby. Dále provést sběr dat, zmapovat nadřazené a související sektorové strategické dokumenty, regulační rámec tvorby strategie. Rovněž je důležité identifikovat všechny aktéry, stakeholdery, kteří se budou do tvorby strategie zapojovat. Je vhodné nastavit komunikační strategii, která bude tyto aktéry definovat, a fáze a způsoby jejich zapojení, včetně konkrétních komunikačních kanálů.

V této fázi (nejen) lze využít informací z Databáze strategií, kde zpracovatel může získat informace a přístup k dalším veřejným strategiím v souvislosti s dodržením horizontální i vertikální provázanosti dokumentů. Také jsou zde dostupné strategické mapy, které vizualizují jednotlivé strategické dokumenty ministerstev a krajů včetně vyznačení vazeb na příslušné působnosti a zákony. Současně je nutné konzultovat vazbu na hlavní strategický dokument města s oddělením rozvojové koncepce odboru strategického rozvoje a dotací MML (SRRK).

Ve fázi přípravy je vhodné, když zpracovatelé řeší harmonogram – časovou náročnost přípravy a tvorby – se SRRK, a to z důvodu provázanosti vytvářených dokumentů. Dále i s ohledem na potřebné veřejné zakázky nebo ze zákona související povinné procesy (například SEA). Současně oddělení zpracovateli pomůže s definováním rizik, s nastavením jejich řízení. Dále se zpracovatelem konzultuje partnerský přístup, tj. v jakých fázích, jakými komunikačními kanály, je vhodné zapojovat odbornou i laickou veřejnost a další aktéry ze samosprávy (případně i státní správy, kde je relevantní). SRRK má v souvislosti s tímto k dispozici zaměstnance, který se věnuje komunikaci s veřejností. Současně může SRRK pomoci zpracovat Plán přípravy, pokud je relevantní, a poradit ohledně potřebných personálních kapacit a jejich vhodném zapojení na základě zkušeností s tvorbou veřejných strategií. To se může týkat například již zmíněného procesu SEA, kdy je vhodné již od počátku přípravy strategického dokumentu komunikovat s certifikovanou osobou, která bude mít proces (ať už zajištění zjišťovacího řízení či komplexní SEA/HIA) na starosti, stejně jako s jednotlivými adekvátními úřady, které jsou do procesu zapojeny, v případě strategie, která není regionální, se jedná zejména o krajský úřad, Krajskou hygienickou stanici či Správu CHKO Jizerské hory, atd.

**Výstupem přípravné fáze by tedy měl být plán projektu – harmonogram prací, organizační zajištění, komunikační strategie a řízení rizik.**



### 3.2.2 ANALYTICKÁ ČÁST

Cílem analytické části je komplexně vymezit problém a shrnout znalostní bázi. Obsahuje kvantitativní a kvalitativní popis současného stavu zkoumané oblasti. Cílem je zjištění stávajících problémů včetně jejich příčin a možností řešení. Důležitou součástí je dosavadní vývoj a trendy, prognóza do budoucna, která je důležitá zejména pro odhad potřebných kapacit veřejných služeb.

Oddělení rozvojové koncepce může k dispozici nabídnout vybraná data, která může s ostatními zpracovateli sdílet prostřednictvím webu/cloudu. Význam má v mnoha případech realizace vlastního průzkumu, což je však již finančně, časově a personálně náročnější.

V první fázi je třeba provést analýzu dostupných zdrojů, zjistit, zda sekundární data pokrývají celou problematiku nebo zda je potřeba je doplnit vlastním průzkumem. Dále je třeba také vzít v úvahu výsledky z hodnocení realizace předcházejících strategií, což provádí příslušný odbor se SRRK, a je vhodné prozkoumat řešení dané problematiky v rámci srovnatelných státech.

#### **Komplexní analytická část by měla obsahovat tyto části:**

- Analýza současného stavu (socioekonomická analýza)

Cílem je identifikovat klíčové trendy a klíčové mechanismy změn. Zde je možné využít například PESTLE analýzu, která sleduje vlivy politické, ekonomické, sociálně-kulturní, technologické, legislativní a environmentální. Zpravidla se provádí komparace v čase i prostoru, což je důležité pro posouzení pozice města ve sledované oblasti a pro definování trendu vývoje v dané oblasti.

- Problémová analýza

Její cílem je identifikovat problémy, které ovlivňují rozvoj území ve sledované oblasti. Vychází zejména ze socioekonomické analýzy, ale často bývá doplněna ještě názory relevantních aktérů ve formě výstupů pracovních skupin, může se uskutečnit dotazníkové šetření, kulaté stoly, atp.

- SWOT analýza

SWOT analýza definuje pro zkoumanou oblast silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení. Zpravidla představuje souhrn poznatků na základě analýzy současného stavu a problémové analýzy.

- Prognóza do budoucna

Prognóza má smysl z hlediska posouzení budoucích změn a umožňuje tak navržení strategických variant jak dosáhnout žádoucích stavů v řešené oblasti. Vstupem prognózy je identifikace klíčových aktuálních trendů, musí být zohledněny externí vlivy jak na vnitrostátní tak mezinárodní úrovni. Využít lze různé prognostické metody, například brainstorming, extrapolaci trendů a časové řady, analýzu megatrendů a mnohé další. Klíčová je zkoumaná oblast a dostupné zdroje (informace, data, čas i lidské zdroje).





### 3.2.3 NÁVRHOVÁ ČÁST

Návrhová část definuje vizi, cíle, opatření a aktivity. Jednotlivé úrovně jsou zpracovány v adekvátní míře konkrétnosti, jsou dostatečně jasné a měřitelné.

Pokud byla **vize** předběžně formulována v přípravné fázi, nejprve se ověří, zda je realizovatelná a adekvátní. Následně se formulují cíle, ty mohou být formulovány v různých variantách, ze kterých poté politici představitelé volí zejména s ohledem na náklady jednotlivých variant. Proto v takovém případě je vhodné zpracovat analýzu nákladů a přínosů a vybrat variantu maximálně efektivní.

Je tedy třeba stanovit vizi, **cíle**, které mohou být zpracovány v různých úrovních. Počet úrovní cílů musí odpovídat komplexnosti dané strategie, větší strategie jsou zpravidla zpracovány v úrovni globální cíl – strategický cíl – specifický cíl. To však v případě sektorové strategie není potřeba. Důležité však je, aby byly cíle zpracovány ve stejné míře detailu a aby byla soustava cílů provázaná shora dolů i zdola nahoru. Cíle by měly být tzv. SMART, tzn. konkrétní, měřitelné, dosažitelné, zaměřené na dosažení výsledků a časově ohraničené. V případě, kde je to vhodné, lze udělat prioritizaci cílů či opatření. Cíle následně rozpracovat do **opatření** a/i konkrétních aktivit. Opět je možné opatření vypracovat ve variantách, které jsou hodnoceny.

Důležité je, aby bylo možné strukturovaně směřovat k naplnění cílů, klíčové je stanovení a nastavení vhodných **indikátorů** pro monitoring a hodnocení naplňování strategie. Indikátory mají být nastaveny pro sledování jednotlivých cílů s tím, že se stanoví výchozí a cílová hodnota a zdroj dat. Indikátory by měly být nastaveny tak, aby cílové hodnoty byly ambiciózní, ale realistické, zdroje používaných dat by měly být dostatečně spolehlivé a dostupné, data je potřeba získávat v požadované frekvenci.



### 3.2.4 IMPLEMENTAČNÍ ČÁST

Nastavení implementace strategického dokumentu je stěžejní předpoklad pro jeho úspěšnou realizaci. Obsahově je třeba vycházet z komplexnosti a rozsahu strategického dokumentu, důležité je, aby byla definována hierarchická struktura prací, konkrétní úkoly pro realizaci opatření včetně subjektů odpovědných za jejich splnění, tedy akční plán. Dále implementační strukturu obsahující řízení změn, řízení rizik a předpoklady úspěšné realizace, monitoring naplňování cílů, evaluaci strategie, komunikační plán, rozpočet a zdroje financování a časový harmonogram.

Ke všem aktivitám musí být definován termín, odhad nákladů a potřebné zdroje, dále se k nim přiřadí subjekty a/nebo osoby zodpovědné za jejich vykonání. Tyto informace mají zpravidla podobu akčního plánu.

Dále zde musí být uvedena **řídící struktura**, tzn. musí být definován nositel/gestor strategie, nastavení rolí a odpovědností jednotlivých subjektů a stanovení pravidel a procesů řízení implementace. Další informace k této části jsou v následující kapitole.

Pro úspěšnou realizaci je důležitý **plán řízení rizik**. Je důležité identifikovat možná rizika a jejich významnost a tyto průběžně kontrolovat. Rizika je vhodné definovat ve spolupráci relevantních odborníků z dané oblasti ve spolupráci s oddělením rozvojové koncepce MML. Jejich definice může mít podobu řízených rozhovorů, brainstormingu atp. Tým pro tvorbu strategie tyto následně vyhodnotí z hlediska jejich významnosti, která se týká pravděpodobnosti jejich výskytu a reálného dopadu v budoucnosti. Musí být určena osoba, která monitoruje rizika, stanoven způsob komunikace při řízení rizik, nastaveno, jak bude postupováno v jednotlivých situacích, tzn. v případě hrozby výskytu rizikové události nebo při jejím skutečném výskytu.

Důležitou součástí je nastavení **monitoringu** naplňování strategie. Výchozí pro monitoring naplňování cílů je nastavení systému indikátorů, viz výše. Je důležité zhodnotit, jaká data a jak často budou shromažďována s ohledem na jejich vypovídací hodnotu a náklady a složitost získání. Současně se stanoví odpovědnost za vyhotovování monitorovacích zpráv, včetně toho jakou budou mít podobu a jak a komu budou předkládány. Důležité je nastavit komunikaci mezi jednotlivými aktéry, cílovými skupinami, definovat co a jakými kanály a komu přesně bude komunikováno, včetně nastavení odpovědnosti za komunikaci. Stěžejní pro úspěšnou realizaci je sestavení rozpočtu strategie. Je důležité jednotlivé aktivity finančně odhadnout a identifikovat možné zdroje financování. **Klíčové pro realizaci strategie je reálné zajištění prostředků na financování, respektive získání přiměřeného ujištění o možnosti financování z určeného zdroje.** V případě, že by toto nebylo, měla by být opětovně zhodnocena nezbytnost všech opatření. V souvislosti s tímto je nutné připravovat strategii časově tak, aby se zajistila provazba na veřejný rozpočet.

Další informace k monitoringu a implementaci obsahuje následující kapitola.



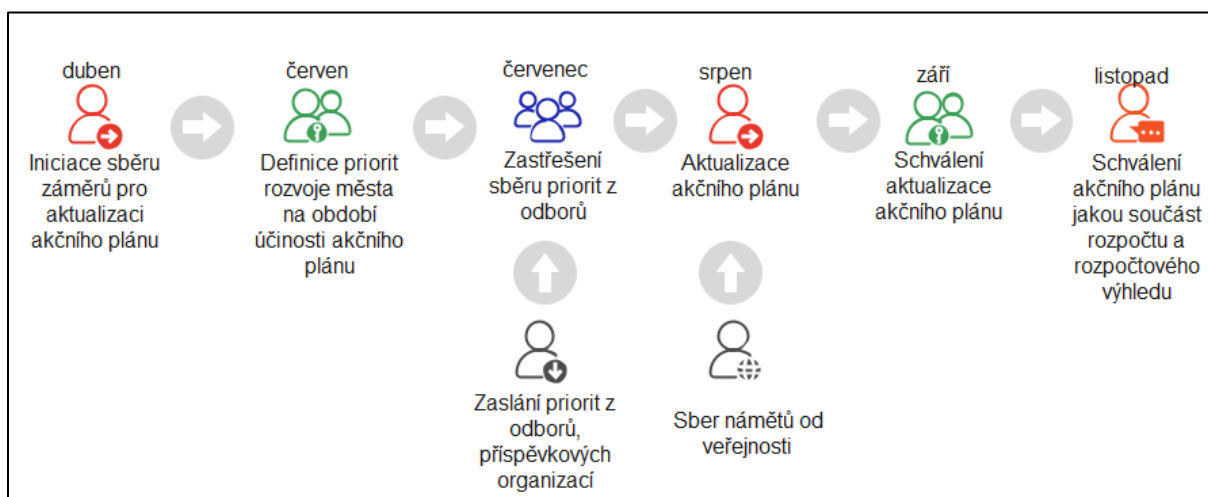
### 3.3 Pravidla monitoringu a aktualizace hlavního strategického dokumentu města včetně Akčního plánu a sektorových strategií

Kapitola obsahuje popis postupů souvisejících s monitoringem a aktualizací strategie, a to jak hlavního strategického dokumentu města, tak sektorových strategií, jejichž nositelem je město Liberec. Celý systém je názorně představen tak, aby bylo patrné, kdo za co zodpovídá a kdo co vykonává.



**Obr. 37: Hlavní aktéři systému**

Zdroj: vlastní zpracování



**Obr. 38: Aktualizace akčního plánu**

Zdroj: vlastní zpracování

V rámci rozpočtového procesu alokuje každoročně město a jeho volené orgány předem stanovenou částku na naplňování opatření/projektů vycházejících ze strategie. To stejné se odehrává rovněž na úrovni rozpočtového výhledu, kdy město stanoví jasné mantinely na finanční prostředky dle účelu využití ve struktuře:

- Výdaje na naplňování opatření vycházejících ze strategie města
- Výdaje na spolufinancování projektů spolufinancovaných z externích zdrojů financování
- Výdaje na opravu a údržbu majetku města

Ostatní postupy se řídí zákonem 218/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech, interními pravidly pro rozpočtový proces a jednání volených orgánů města. Sběr námětů od občanů probíhá na veřejném fóru a v rámci participativního rozpočtu.

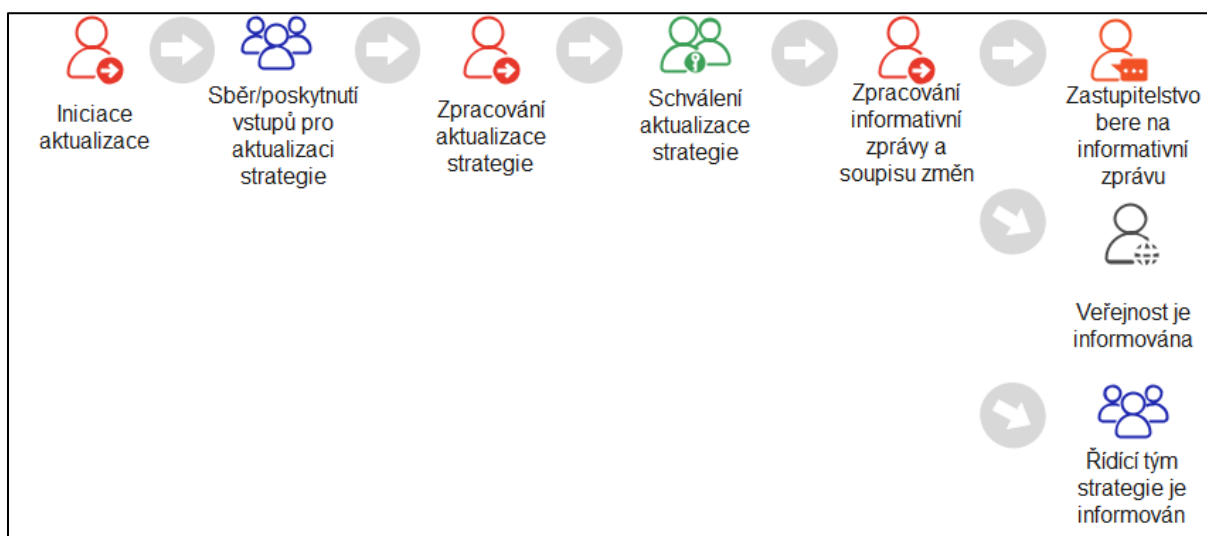


**Obr. 39: Vyhodnocení strategie – plnění indikátorů**

*Zdroj: vlastní zpracování*

Implementace strategie vychází z principů projektového řízení s vazbou na neustálé vyhodnocování důvodu realizace projektů a posuzování jeho přínosů. Celý systém by měl být pružný a schopen reagovat na změny vstupních podmínek.

U každého z opatření by mělo dojít k přesné definici měřitelných ukazatelů přínosu z jeho realizace navázaných na celkovou architekturu indikátorové soustavy.



**Obr. 40: Aktualizace strategie**

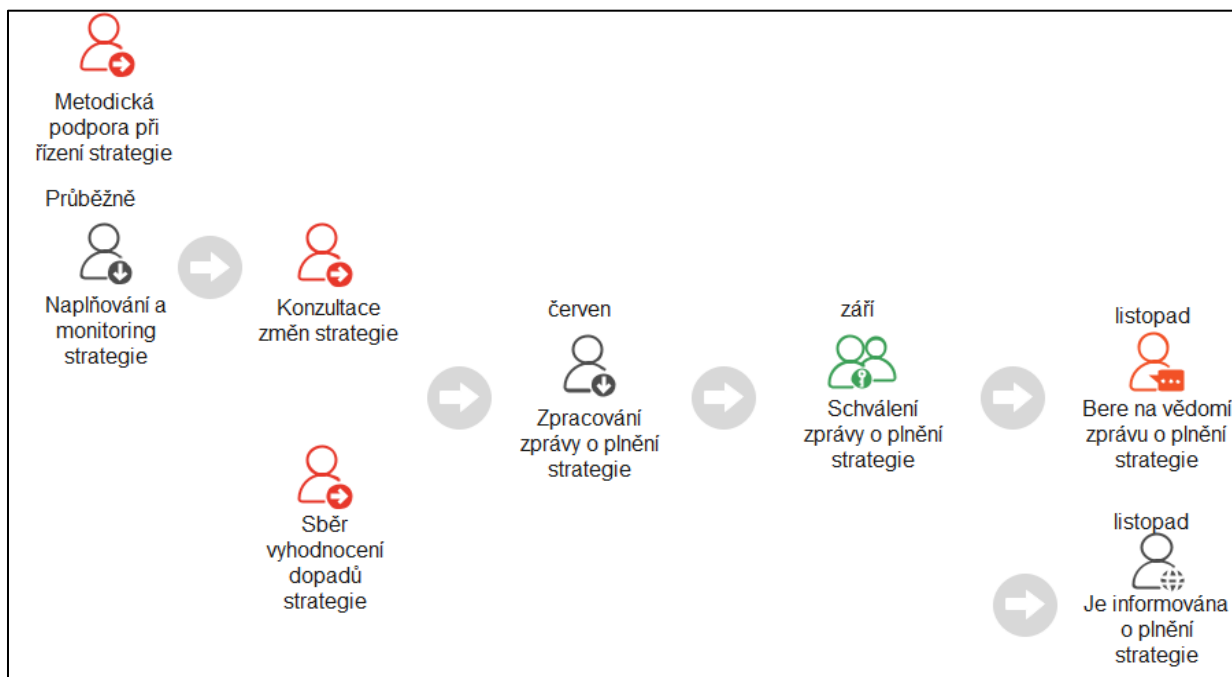
*Zdroj: vlastní zpracování*

V rámci naplňování koncepce může docházet k doplňování, nahrazování, rušení a ke změnám opatření. Tyto změny by měly vycházet ze zhodnocení aktuálních potřeb města v oblastech dotčených touto koncepcí.

Strategický plán je aktualizován jedenkrát za dva roky na základě revize základních ukazatelů stanovených pro indikátorovou soustavu strategie.



Za aktualizaci strategie a akčního plánu odpovídá Odbor strategického rozvoje a dotací, kde se sbíhají informace o projektech, stejně jako vstupy pro hodnocení naplňování indikátorů a data relevantní pro zdůvodnění indikátorů.



**Obr. 41: Tematická strategie**

*Zdroj: vlastní zpracování*

Za naplňování, aktualizaci a vyhodnocování odvětvové strategie, která je programovým dokumentem rozvoje daného odvětví odpovídá vždy vedoucí odvětvového odboru.



### 3.4 Komunikační strategie

---

#### **Cíle komunikační strategie**

Hlavním cílem komunikační strategie je zefektivnění komunikace napříč odbory v rámci SML/MML, která byla v rámci analytické fáze identifikována jako problematická. Oddělení rozvojové koncepce tak nemá dostatek informací o tvorbě sektorových strategií od ostatních odborů, není s ním tvorba konzultována z hlediska souladu s hlavním strategickým dokumentem a s ohledem na odpovídající metodickou podporu. V případě, že oddělení rozvojové koncepce zpracovává komplexní strategické dokumenty, potřebuje taktéž komunikovat s jednotlivými odbory a získat od nich potřebné informace a data.

Dále je stále větší důraz kladen na partnerskou spolupráci, transparentnost celého procesu tvorby strategií, tedy je důležité správně komunikovat a spolupracovat i s odbornou a laickou veřejností. Díky tomu budou zpracovávané strategie vypracovány jednak ve vyšší kvalitě, druhak budou veřejností kladně přijaty a vnímány. Je důležité, aby byl budován kladný vztah veřejnosti k procesu tvorby strategických dokumentů a jeho výsledkům a tak i image měst/a.

Cílem komunikační strategie je také zvýšení povědomí o procesu strategického plánování rozvoje města, a to při zajištění co nejširší informovanosti srozumitelnou a přehlednou formou a zejména zlepšit strategické plánování, a tím i rozvoj zájmového území za pomoci efektivní komunikace.

Dílčím cílem je identifikace aktérů, zapojených do procesu komunikace v rámci tvorby strategií, definice vhodných způsobů zapojení a komunikačních kanálů.

#### **Cílové skupiny**

Zde se vychází z pohledu nositele – statutárního města Liberec – jakožto koordinátora a hlavního tvůrce strategických dokumentů pro aglomeraci. Hlavní činnost v této oblasti vykonává oddělení rozvojové koncepce odboru strategického rozvoje a dotací.

#### ***Odbor strategického rozvoje a dotací – oddělení rozvojové koncepce***

Oddělení rozvojové koncepce představuje roli hlavního garanta tvorby strategických dokumentů. Jeho činnost se zaměřuje nejen na tvorbu těchto dokumentů, ale i na koordinaci a komunikaci v rámci úřadu i mimo něj. Součástí oddělení je i zaměstnanec zajišťující komunikaci s veřejností. Oddělení rozvojové koncepce shromažďuje informace o všech koncepčních dokumentech týkajících se daného území, a to i o těch, které zpracovávají jiné samosprávy nežli SML. Spolupracuje s ostatními odbory MML/SML při tvorbě těchto dokumentů a v průběhu celého procesu může poskytnout také poradenství v této oblasti.

#### ***Ostatní odbory MML/SML***

Ostatní odbory MML/SML mohou v rámci své činnosti tvořit sektorové strategické dokumenty. Jejich úkolem je informovat o této skutečnosti garanta těchto dokumentů – oddělení rozvojové koncepce. Pravidelně ho informovat o průběhu





procesu tvorby a být tak spolu v úzké spolupráci. Zároveň může využít poradenství poskytované oddělením rozvojové koncepce. Zaměstnanci odborů (ideálně vedoucí odborů či jejich zástupci) zároveň mohou spolupracovat v rámci projektových týmů či pracovních skupinách při zpracování těchto dokumentů, je-li to pro kýžený výsledek vhodné. Odbory také spolupracují při dodávání informací, které oddělení rozvojové koncepce potřebuje v rámci tvorby svých strategických dokumentů. Za stejným účelem ovšem spolupracuje i s jinými odbory, pokud právě pracují na tvorbě koncepčních dokumentů.

### ***Zastupitelstvo a Rada města SML***

Zastupitelstvo a Rada města SML představují nejvyšší rozhodující orgány, které schvalují jednotlivé koncepční dokumenty týkající se území města Liberec. Političtí zástupci se aktivně zapojují do procesu tvorby strategických dokumentů ve své gesci. Mohou být také členy projektových týmů či pracovních skupin. Specifická je zejména role náměstkyně pro strategický rozvoj a dotace. Její úkol spočívá v informování politické reprezentace města o průběhu činnosti v rámci strategického plánování.

### ***Ostatní samosprávy***

Ostatní samosprávy ve vymezeném regionu zpracovávají své vlastní strategické dokumenty v rámci různých hierarchických úrovní. V těchto případech o této skutečnosti informují odbor strategického rozvoje a dotací, konkrétně oddělení rozvojové koncepce. Oddělení rozvojové koncepce zde vystupuje v obdobné roli, jako je tomu v rámci postavení k ostatním odborům SML/MML. Vzájemně tedy v rámci procesu tvorby kooperují, zejména samozřejmě v případě, kdy jde o strategii vytvářenou, platnou, pro celou aglomeraci. Zástupci dalších samospráv se v takovém případě podílí na přípravě, tvorbě i realizaci strategie, jsou informováni o všech podstatných zkušenostech.

### ***Odborná veřejnost***

Odbornou veřejnost představují zástupci např. významných institucí (např. krajského úřadu, úřadu práce apod.), neziskových organizací, příspěvkových organizací, místní podnikatelé a další zástupci soukromého sektoru v rámci vymezeného území. Odborná veřejnost může být součástí např. projektových týmů či pracovních skupin při tvorbě strategií. Poskytuje potřebnou expertní základnu pro tvoření strategií.

### ***Široká/laická veřejnost***

Široká veřejnost je o celém procesu tvorby koncepčních dokumentů informovaná a má mít možnost zapojit se do tvorby dokumentu ve formě zejména zapojení do pracovních skupin. Vedle toho má být také zapojena do spolurozhodování ve vhodných fázích přípravy dokumentu. Závěrem každého koncepčního dokumentu



před schválením příslušným orgánem, je jeho veřejné projednání, kde má veřejnost také možnost vznést své připomínky.

Výběr cílových skupin a jejich zástupců by měl zohledňovat tematické a územní zaměření konkrétního koncepčního dokumentu. Součástí těchto dokumentů by tedy měl být i komunikační plán, který tyto cílové skupiny definuje.

### **Komunikační nástroje**

Rozdílné komunikační nástroje budou využity v případě interní a externí komunikace. Interní komunikace probíhá mezi samosprávami obcí patřících do zájmového území. Externí komunikace představuje komunikaci s veřejností. Výběr komunikačních nástrojů je vždy potřeba přizpůsobit danému dokumentu a jeho zaměření.

#### ***Interní komunikace***

- E-mail, telefonní kontakt
- Jednání zpracovatele/zadavatele dokumentu se zaměstnanci oddělení rozvojové koncepce – osobně či online, proběhne v případě tvorby koncepčních dokumentů alespoň dvakrát, a to na počátku tvorby a před finálním schválením dokumentu, další jednání jsou doporučeny dle potřeby
- Jednání organizačních složek ke strategii – pokud byly v rámci tvorby strategie vytvořeny organizační složky (např. pracovní skupiny, projektové týmy apod.), mohou probíhat osobně či online

#### ***Externí komunikace***

- Poskytování telefonických a osobních informací – dle zájmu veřejnosti
- Úřední deska města – povinně zveřejňované informace, např. zjišťovací řízení SEA
- Zpravodaj SML a další periodika – např. pozvánky na veřejná projednání, informace o průběhu tvorby, výzva k zapojení se do činnosti pracovních skupin, dotazníková šetření, apod.
- Internetové stránky SML/MML – vznik databáze všech strategických dokumentů v rámci vymezeného území, zveřejňování průběžných informací z procesu tvorby dokumentu, pozvánky, zápisy atd.
- Internetové stránky ostatních samospráv – zveřejňování průběžných informací z procesu tvorby dokumentu, pozvánky, zápisy atd.
- E-mail – poskytování informací, pozvánky apod.
- Facebookový profil SML/MML/ostatních samospráv – pozvánky, představení strategických dokumentů, průběžné informace o dílčích výstupech apod.
- Vydávání tiskových zpráv
- Tiskové konference, TV, rozhlas
- Informační plakáty, pozvánky, brožury



- Konference a semináře – tematické semináře – vzdělávání zastupitelů, projektového týmu, členů komisí a výborů ZM, veřejnosti apod.

V rámci externí komunikace se předpokládá také zapojení veřejnosti do tvorby dokumentu. Veřejnost by měla být zapojena alespoň do **veřejného projednání** dokumentu, které by mělo proběhnout před jeho schválením příslušným orgánem. Dále je možné v případě potřeby zapojit veřejnost do přípravy strategie i účastí v rámci **pracovních skupin** apod.



### 3.5 Soustava indikátorů

---

Kapitola obsahuje soupis indikátorů strukturovaných dle jednotlivých stěžejních rozvojových oblastí, které jsou výsledkem komunikace SRRK, externího odborníka na strategické řízení a vedoucích pracovníků jednotlivých odborů. Tyto indikátory byly definovány jako nejvýznamnější základní indikátory sloužící k monitoringu rozvoje sledovaného území. Indikátorová soustava pomáhá reportovat stav plnění cílů v jednotlivých oblastech rozvoje. Tuto soustavu bude SRRK sledovat a hodnotit. Indikátory a jejich naplňování bude vyhodnocováno jednou za dva roky.

U některých indikátorů není stanovena vstupní hodnota. To může být buď z důvodu irelevance vstupního zhodnocení, nebo z důvodu neznalosti vstupní hodnoty. V druhém případě je nutné vstupní hodnotu stanovit. V dalším textu je uveden soupis indikátorů, kde musí dojít ke stanovení vstupní hodnoty. V závorce je pak uvedena odpovědná organizace a stanoven termín.

Dále jsou uvedeny jednotlivé rozvojové oblasti a uvedeny základní indikátory pro jejich monitoring.



## Vzdělávání, podnikání a zaměstnanost

### Vzdělávání

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

#### Indikátory

Indikátor	<b>Navýšení kapacit mateřských škol</b>
Popis	Indikátor popisuje, o kolik se zvedly kapacity v mateřských školách oproti stavu v roce 2020 na území města Liberec. Ukazatel obsahuje kapacity v zařízeních všech zřizovatelů.
Vstupní hodnota	3 080
Cílová hodnota	3 180
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	Školský rejstřík

Indikátor	<b>Navýšení kapacit základních škol</b>
Popis	Indikátor popisuje, o kolik se zvedly kapacity základních škol oproti stavu v roce 2020 na území města Liberec. Ukazatel obsahuje kapacity v zařízeních všech zřizovatelů.
Vstupní hodnota	10 066
Cílová hodnota	10 266
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	Školský rejstřík

Indikátor	<b>Rozšiřování sítě vysokorychlostního internetu ve školách</b>
Popis	Indikátor obsahuje procento škol (ZŠ, MŠ a SŠ) napojených na vysokorychlostní internet na území města.
Vstupní hodnota	Není definována
Cílová hodnota	100 % - všechny školy na území města budou pokryty vysokorychlostním internetem
Termín dosažení	Prosinec 2025
Zdroj ověření	Výběrové šetření mezi řediteli škol



## Podnikání, zaměstnání, věda, výzkum a inovace

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory

<b>Indikátor</b>	<b>Nárůst podílu podnikatelských subjektů v segmentech s vyšší přidanou hodnotou na HDP kraje</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje procentní navýšení počtu zaměstnanců v odvětvích s vyšší přidanou hodnotou oproti stávajícímu počtu zaměstnanců především v primárním sektoru a zpracovatelském průmyslu. Nutno definovat ve spolupráci s TUL.
<b>Vstupní hodnota</b>	Není definována – nutno společně s TUL stanovit vstupní hodnotu v absolutním vyjádření HDP
<b>Cílová hodnota</b>	20% nárůst
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	Šetření TUL





## Sociální oblast, zdravotnictví a bezpečnost

### Sociální oblast

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

#### Indikátory

Indikátor	<b>Navýšení kapacit ambulantních a terénních služeb</b>
<b>Popis</b>	Indikátor popisuje, o kolik se zvedly kapacity ambulantních služeb oproti stavu v roce 2020 na území města Liberec. Ukazatel obsahuje kapacity v zařízeních všech poskytovatelů.  Dle jednotlivých služeb a cílových skupin bude řešeno v rámci komunitního plánu.
<b>Vstupní hodnota</b>	180 úvazků
<b>Cílová hodnota</b>	380 úvazků
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	Liberecký kraj

Indikátor	<b>Navýšení kapacit pobytových služeb</b>
<b>Popis</b>	Indikátor popisuje, o kolik se zvedly kapacity pobytových služeb pro cílové skupiny oproti stavu v roce 2020 pro obyvatele města Liberec. Ukazatel obsahuje kapacity v zařízeních všech poskytovatelů.  Dle jednotlivých služeb a cílových skupin bude řešeno v rámci komunitního plánu.
<b>Vstupní hodnota</b>	677
<b>Cílová hodnota</b>	777
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	Liberecký kraj



## Bezpečnost a krizové řízení

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory

Indikátor	<b>Navýšení aktivních prvků bezpečnosti na území města</b>
Popis	Indikátor obsahuje informace o tom, o kolik se zvýší pokrytí města MKDS proti stavu v roce 2020. Sirény, hlásiče a vodovodní čidla.
Vstupní hodnota	52 kamerových bodů
Cílová hodnota	100 kamerových bodů
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	Městská policie

Indikátor	<b>Zvýšení pocitu bezpečí obyvatel</b>
Popis	Indikátor obsahuje informace o tom, o kolik se zvýší pocit bezpečí obyvatel na území města.
Vstupní hodnota	Cítí se bezpečně více než 80 % dotázaných
Cílová hodnota	Cítí se bezpečně více než 90 % dotázaných
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	Městská policie

Indikátor	<b>Stabilizace rozpočtu na podporu dobrovolných hasičů</b>
Popis	
Vstupní hodnota	doplnit
Cílová hodnota	doplnit
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	

Indikátor	<b>Navýšení rozpočtu na výkon činnosti městské policie</b>
Popis	Indikátor obsahuje cílovou hodnotu rozpočtu na činnost městské policie v roce 2030
Vstupní hodnota	76 mil.
Cílová hodnota	100 mil.



<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	Městská policie

<b>Indikátor</b>	<b>Navýšení počtu strážníků městské policie</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje cílovou hodnotu počtu strážníků městské policie v roce 2030
<b>Vstupní hodnota</b>	80 strážníků
<b>Cílová hodnota</b>	100 strážníků
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	Městská policie



## Udržitelný rozvoj města

### Bydlení

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

#### Indikátory

Indikátor	Zvýšení počtu rezidentů v centru města
Popis	Indikátor obsahuje čistý nárůst počtu obyvatel bydlících v úzkém centru města – vymezeno vnitřním městským okruhem.
Vstupní hodnota	0 – nutno doplnit
Cílová hodnota	5 000 – dojde k navýšení o 5000 obyvatel
Termín dosažení	Prosinec 2035
Zdroj ověření	Matrika/signalizační data

Indikátor	Zvýšení počtu městských bytů
Popis	Indikátor obsahuje navýšení počtu městských bytů na městských pozemcích pro preferované cílové skupiny v centru města, v prolukách a na plochách určených k transformaci.
Vstupní hodnota	1 200
Cílová hodnota	1 480
Termín dosažení	Prosinec 2035
Zdroj ověření	SML

Indikátor	Zvýšení počtu obyvatel města na 120 000
Popis	Indikátor vyjadřuje celkový počet obyvatel města.
Vstupní hodnota	105 000
Cílová hodnota	120 000
Termín dosažení	Prosinec 2040
Zdroj ověření	Matrika/signalizační data



## Urbanismus a veřejný prostor

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory

Indikátor	<b>Budování lokálních center města</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje navýšení počtu revitalizovaných veřejných prostranství dle manuálu veřejného prostoru, které budou ze strany obyvatel vnímány jako přirozená lokální centra města (městských čtvrtí) a budou centry nejen života za účelem trávení volného času, ale nabídnou rovněž dostatečný mix kultury a služeb s preferencí okrajových částí města a částí mimo památkovou zónu a zónu intenzivní péče.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	14 vybudovaných/podpořených center
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2035
<b>Zdroj ověření</b>	SML

Indikátor	<b>Revitalizace veřejných prostranství, které podporují budování centra města</b>
<b>Popis</b>	Revitalizace veřejných prostranství dle manuálu veřejného prostoru s celoměstským významem (Liberecká náplavka, revitalizace nábřeží Nisy podél cyklostezky Odra- Nisa, Harcovská přehrada, Sokolské náměstí, Papírové nám- stí, Tržní náměstí, Malé náměstí, městské terasy Lucemburská ulice, revitalizace Šaldova náměstí, revitalizace a rozšíření pěší zóny náměstí Dr. E. Beneše atd).
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	15
<b>Termín dosažení</b>	2035
<b>Zdroj ověření</b>	SML

Indikátor	<b>Regenerace sídlišť</b>
<b>Popis</b>	Program regenerace a revitalizace libereckých sídlišť – zkvalitnění veřejných prostor dle manuálu veřejného prostoru na sídlištích, rozšíření a péče o zeleň, volnočasové



	prvky, včetně řešení dopravy v klidu udržitelným způsobem v duchu adaptační strategie města.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	12
<b>Termín dosažení</b>	2040
<b>Zdroj ověření</b>	SML

## Doprava a dopravní infrastruktura

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory

<b>Indikátor</b>	<b>Zlepšení prostupnosti města a jeho severní části</b>
<b>Popis</b>	<p>Zhodnocení naplnění principů, územního plánu a dalších strategií s ohledem na budování zelených koridorů a prostupnosti či částečné prostupnosti města do volné krajiny podél modrozelené infrastruktury a odstraňování neprostupnosti území podél významných dopravních infrastruktur R35, železnice atd.</p> <p>Zelený koridor podél Nisy, podél drobných vodních toků ve městě, spojnice koridorů mezi Jizerskými horami a Ještědským hřebenem, propojení rozdělených částí města sever – jih.</p>
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	8
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2040
<b>Zdroj ověření</b>	Empirické šetření

<b>Indikátor</b>	<b>Zvýšení počtu opravených mostů</b>
<b>Popis</b>	<p>Indikátor pomáhá hodnotit podíl mostů v havarijním stavu na celkovém počtu mostů v Liberci. V tuto chvíli počet mostů v havarijním stavu neustále roste. Cílem je stabilizovat situaci tak, aby v roce 2030 nebyl v havarijním stavu na území města v roce 2040 žádný most.</p>
<b>Vstupní hodnota</b>	45
<b>Cílová hodnota</b>	0
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2035



<b>Zdroj ověření</b>	SML
----------------------	-----

<b>Indikátor</b>	<b>Zvýšení délky pochozích ploch</b>
<b>Popis</b>	Indikátor hodnotí prodloužení délky pochozích ploch.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	10 km
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Zklidnění individuální automobilové dopravy v centru města pro pěší dopravu</b>
<b>Popis</b>	Dojde k výraznému rozšíření pěších a obytných zón či sdílených prostor v centru města vymezeného městským okruhem s vytvoření pěší promenády mezi centrem města, vlakovým nádražím a Lidovými sady a pěší promenádou mezi centrem města a prostorem okolí Liberecké přehrady jako central parku, zvýšení podílu obytných zón a sdílených prostor v dalších částech města, včetně sídlišť.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	20
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Navýšení počtu nových parkovacích ploch mimo centrum města</b>
<b>Popis</b>	Indikátor hodnotí navýšení parkovacích kapacit mimo centrum města, především v sídlištích v rámci programu revitalizace sídlišť na území města. Cílem je koncentrace parkovacích ploch a mix různých opatření vycházejících z prostorových a urbanistických principů území, manuálu veřejného prostoru a adaptační strategie.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	2 500
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Nové km cyklotras, cyklostezek a cyklopruhů</b>
------------------	--





<b>Popis</b>	Indikátor hodnotí prodloužení cyklotras, cyklopruhů a cyklostezek na území města. Součástí je i bezpečnost cyklistické dopravy v uličním profilu.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	30 km
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML

## Technická infrastruktura

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory

<b>Indikátor</b>	<b>Energetická náročnost budov</b>
<b>Popis</b>	Indikátor hodnotí procentní snížení energetické náročnosti budov ve vlastnictví města.
<b>Vstupní hodnota</b>	Není měřeno
<b>Cílová hodnota</b>	2 %
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Stanovení objemu prostředků na opravy a údržbu technické infrastruktury</b>
<b>Popis</b>	Indikátor stanovuje cílovou hodnotu procenta z rozpočtu města na opravy a údržbu majetku města.
<b>Vstupní hodnota</b>	85 000 000,- Kč
<b>Cílová hodnota</b>	Každý rok navýšení o 20 %
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML



## Životní prostředí

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory

<b>Indikátor</b>	<b>Navýšení podílu revitalizované městské zeleně a prvků zelené infrastruktury</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje navýšení podílu revitalizované a urbanizované městské zeleně z celkové plochy městské zeleně na území města na 25 % z celkové plochy (prvky zelené infrastruktury např. výsadbové pásy, uliční stromořadí, zelené střechy).
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	25 %
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2035
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Rozšíření kanalizační sítě</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje rozšíření kanalizační sítě oproti stávající situaci o 15 %.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	15% rozšíření
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Rozšíření zásobování pitnou vodou</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje rozšíření vodovodní sítě oproti stávající situaci o 20 %.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	20% rozšíření
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Zvýšení podílu propustných ploch na území města ve veřejném prostoru a snížení tepelných ostrovů ve městě</b>
------------------	--



<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje procento předělaných nepropustných ploch na plochy propustné a propustnější dle manuálu veřejného prostoru a adaptační strategie a snížení tepelných ostrovů na území města.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	30% navýšení, 25% snížení tepelných ostrovů
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Zvýšení počtu nádob na bioodpad</b>
<b>Popis</b>	Indikátor je závislý na zbudování kompostárny a znamená zvýšení počtu nádob na bioodpad na území města. Dopad má na lepší využití bioodpadu.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	200
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2025
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Revitalizace vodních ploch, a nové retenční plochy, tůň, suché poldry, částečné odkrývání zatrubněných toků, obnova původních kanálů</b>
<b>Popis</b>	Revitalizace stávajících vodních ploch a jejich okolí dle manuálu veřejného prostoru, nové retenční nádrže a suché poldry, částečné odkrývání zatrubněných toků a potoků, tvorba nových prvků modré infrastruktury, obnova původních kanálů, retence dešťových vod a zadržování na území města s maximalizací vsaku.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	12
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2025
<b>Zdroj ověření</b>	SML



## Kvalitní veřejná správa

<b>Indikátor</b>	<b>Udržení přijatelné výše zadlužení</b>
<b>Popis</b>	Indikátor stanovuje doporučenou výši celkového zadlužení města, která se pohybuje pod hodnotou stanovenou zákonem – tzv. pravidlo rozpočtové odpovědnosti (max. 60 %).
<b>Vstupní hodnota</b>	57,84 % (rok 2020)
<b>Cílová hodnota</b>	50 %
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2027
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Udržení přijatelné výše dluhové služby</b>
<b>Popis</b>	Indikátor stanovuje max. výši výdajů určených na splácení úroků a jistiny úvěrů města, které neohrozí finanční stabilitu města.
<b>Vstupní hodnota</b>	7,2 % (rok 2020)
<b>Cílová hodnota</b>	Max. 15 %
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2027
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Stabilizace zdrojů na úsporná energetická opatření a energetický management</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje navýšení prostředků na úsporná energetická opatření z nákladů na elektrickou energii, teplo a vodu. Vytvoření fondu energetických úspor.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	5 000 000,- Kč
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2024
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Stabilizace výše finančních prostředků alokovaných na investice a obnovu majetku</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje jasné stanovení podílu investičních výdajů na celkovém rozpočtu města. Podmínkou je vytvoření fondu obnovy majetku, jehož rozdělení bude



	probíhat v souladu s naplňováním strategie města. Finance z vlastních zdrojů.
<b>Vstupní hodnota</b>	236 mil. Kč (rok 2020)
<b>Cílová hodnota</b>	Navyšování o 10 % ročně % z rozpočtu města
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2025
<b>Zdroj ověření</b>	SML

<b>Indikátor</b>	<b>Reinvestice do nájemních objektů</b>
<b>Popis</b>	Indikátor obsahuje jasné stanovení objemu finančních prostředků, které budou vráceny zpět do péče o bytový fond města. Indikátor rovněž znamená, že 20 % z finančních prostředků vybraných na nájemném by mělo být ziskem města.
<b>Vstupní hodnota</b>	0
<b>Cílová hodnota</b>	80 % z vybraného nájmu
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2024
<b>Zdroj ověření</b>	Magistrát města/správa bytů



## Kultura, sport, volnočasové aktivity a cestovní ruch

### Kultura

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

#### Indikátory

Indikátor	Počet zrekonstruovaných/nových kulturních zařízení
Popis	Indikátor obsahuje, kolik kulturních zařízení bude ve sledovaném období rekonstruováno.
Vstupní hodnota	0
Cílová hodnota	3
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	SML

Indikátor	Stabilizace objemu finančních prostředků na podporu kultury
Popis	Indikátor stanovuje, jaké procento z celkového rozpočtu města jde na dotační politiku města v oblasti kultury.
Vstupní hodnota	6 %
Cílová hodnota	7 %
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	SML

Indikátor	Navýšení podílu kulturního a kreativního průmyslu na HDP města
Popis	Indikátor stanovuje, o kolik se zvýší podíl kulturního a kreativního průmyslu na území kraje.
Vstupní hodnota	Stanovit společně s TUL stávající stav
Cílová hodnota	stanovit
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	TUL – nutno doplnit výstupy mapování kreativního průmyslu – bude doplněno na základě spolupráce SML/MML a TUL do roku 2023



## Sport

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory:

Indikátor	Počet zrekonstruovaných/nových sportovních zařízení
Popis	Indikátor obsahuje, kolik sportovních zařízení bude ve sledovaném období rekonstruováno.
Vstupní hodnota	0
Cílová hodnota	2
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	SML

Indikátor	Stabilizace objemu finančních prostředků na podporu sportu
Popis	Indikátor stanovuje, jaké procento z celkového rozpočtu města jde na dotační politiku města v oblasti sportu.
Vstupní hodnota	0
Cílová hodnota	7 %
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	SML

## Volnočasové aktivity

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory:

Indikátor	Počet vybudovaných nových prvků infrastruktury pro trávení volného času
Popis	Indikátor obsahuje, kolik prvků infrastruktury pro trávení volného času bude ve sledovaném období rekonstruováno.
Vstupní hodnota	0
Cílová hodnota	30
Termín dosažení	Prosinec 2030
Zdroj ověření	SML





## Cestovní ruch

Garantem oblasti je věcně příslušný náměstek a za definici a reporting indikátoru odpovídá vedoucí příslušného odboru.

### Indikátory:

<b>Indikátor</b>	<b>Zvýšení délky přenocování</b>
<b>Popis</b>	Indikátor znamená prodloužení průměrné délky přenocování oproti stávající situaci.
<b>Vstupní hodnota</b>	2,3 dny
<b>Cílová hodnota</b>	3 dny
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2030
<b>Zdroj ověření</b>	TUL/Poplatek z ubytovací kapacity/ČSÚ

<b>Indikátor</b>	<b>Navýšení počtu turistů</b>
<b>Popis</b>	Indikátor znamená navýšení počtu turistů na území města.
<b>Vstupní hodnota</b>	190 000
<b>Cílová hodnota</b>	doplnit
<b>Termín dosažení</b>	Prosinec 2025
<b>Zdroj ověření</b>	Signalizační data



## ZÁVĚR

---

Jednotný akční plán vznikl jako reakce na problémy ve strategickém řízení v řešeném území. Cílem bylo nastavit vhodné podmínky pro efektivní implementaci strategií. Jednotlivé strategické dokumenty jsou v posledních letech vytvářeny nahodile, bez zajištění horizontální i vertikální vazby na další dokumenty, komunikace v rámci magistrátů měst a s oddělením rozvojové koncepce MML nefunguje. Mnoho strategií, koncepcí a plánů se stává „mrtvým“ dokumentem, není zajištěna jejich plná realizace.

Na problémy strategického řízení tak reaguje jednotný akční plán, který danou problematiku analyzuje a ukotvuje strategické řízení aglomerace v jednom dokumentu. Jednotný akční plán je vytvořen v souladu s Metodikou přípravy veřejných strategií a byl zpracováván koordinovaně s Plánem udržitelné městské mobility Liberec – Jablonec nad Nisou, se Strategií rozvoje Statutárního města Liberec 2021+ a integrovanou strategií ITI aglomerace Liberec – Jablonec nad Nisou.

Nejprve byl provedena vstupní analýza pro celou Liberecko-jabloneckou aglomeraci. Pro jednotlivé rozvojové oblasti byla realizována socioekonomická analýza, problémová analýza, SWOT analýza a odhad trendů a předpokladů do roku 2030. Dále byla pro jednotlivé rozvojové oblasti provedena analýza stakeholderů. Na tuto část navazuje návrh opatření, ze kterých je patrné, jakým směrem jednotlivé rozvojové oblasti strategicky řídit. Ze vstupní analýzy vyplývá, že území Liberecko-jablonecké aglomerace je z hlediska jeho rozvoje a potřeb poměrně diferencované, a je proto velmi důležité ho adekvátně, efektivně, strategicky řídit, aby docházelo ke konvergenci v rámci území a jeho celkovému rozvoji.

Další stěžejní částí dokumentu je analýza strategického řízení aglomerace, která sestává z vyhodnocení hlavních strategických plánů jádrových měst, dále hodnocení sektorových strategií, které vytvořila města Liberec, Jablonec, Tanvald a Frýdlant. Z analýzy je patrné, že jednotlivé dokumenty nebyly vytvořeny v potřebné kvalitě či rozsahu, často nevykazují vlastnosti dané konkrétním typem strategického dokumentu. Pozitivně lze hodnotit rostoucí míru zapojení veřejnosti, vyšší transparentnost celého procesu přípravy strategických dokumentů. Nedostatečná je přípravná fáze a komunikace se všemi dotčenými aktéry včetně oddělení rozvojové koncepce jakožto stěžejním orgánem strategického řízení v území. Největší problém v rámci strategického řízení je pak ve fázi implementace, monitoringu, evaluace. Prakticky žádná z hodnocených strategií nevykázala tuto část v potřebné kvalitě tak, aby mohla být plně úspěšně a efektivně realizována. Problém je chybějící nastavení komunikace mezi jednotlivými aktéry, chybějící vazba na veřejný rozpočet a další zdroje financování. Indikátory pro monitoring nejsou mnohdy nastaveny vůbec nebo jsou nastaveny nevhodně tak, že nelze provádět efektivní monitoring a evaluaci.

Na tato zjištění navazuje část věnovaná tvorbě a implementaci strategií v aglomeraci. Zde jsou definována pravidla pro řízení implementační části strategií, jsou zde popsány konkrétní kroky k úspěšnému řízení strategií s jasnou vazbou na rozpočet města a s ním



související procesy, pravidla monitoringu a aktualizace hlavního strategického dokumentu města včetně akčního plánu a sektorových strategií. Dále je zde část věnovaná tvorbě sektorových strategií, kde je obsahově stanoveno, jak má strategie vypadat a z jakých částí, fází, sestává. Součástí jednotného akčního plánu je komunikační strategie, neboť komunikace je jedním z hlavních problémových prvků strategického řízení. Spolu s pravidly pro řízení implementační části nastavuje základní kostru pro komunikaci mezi všemi aktéry strategického řízení. Nakonec je zde soustava základních indikátorů, které slouží pro monitoring rozvoje území.

Do budoucna je potřeba, aby nastavená pravidla byla ukotvena například ve formě směrnice tak, aby byla zajištěno jejich dodržování.



## PŘÍLOHY

**Příloha 1: Seznam obcí tvořících území Liberecko-jablonecké aglomerace**

<b>Obec</b>	<b>ORP</b>	<b>Obec</b>	<b>ORP</b>
<b>Albrechtice v Jizerských horách</b>	Tanvald	<b>Kryštofovo Údolí</b>	Liberec
<b>Bedřichov</b>	Jablonec nad Nisou	<b>Liberec</b>	Liberec
<b>Bílá</b>	Liberec	<b>Lučany nad Nisou</b>	Jablonec nad Nisou
<b>Bílý Kostel nad Nisou</b>	Liberec	<b>Maršovice</b>	Jablonec nad Nisou
<b>Černousy</b>	Frýdlant	<b>Mníšek</b>	Liberec
<b>Český Dub</b>	Liberec	<b>Nová Ves</b>	Liberec
<b>Chotyně</b>	Liberec	<b>Nová Ves nad Nisou</b>	Jablonec nad Nisou
<b>Chrastava</b>	Liberec	<b>Oldřichov v Hájích</b>	Liberec
<b>Dalešice</b>	Jablonec nad Nisou	<b>Osečná</b>	Liberec
<b>Dětřichov</b>	Frýdlant	<b>Pěnčín</b>	Železný Brod
<b>Dlouhý Most</b>	Liberec	<b>Proseč pod Ještědem</b>	Liberec
<b>Frýdlant</b>	Frýdlant	<b>Pulečný</b>	Jablonec nad Nisou
<b>Hamr na Jezeře</b>	Česká Lípa	<b>Rádlo</b>	Jablonec nad Nisou
<b>Heřmanice</b>	Frýdlant	<b>Rychnov u Jabl. n. N.</b>	Jablonec nad Nisou
<b>Hodkovice nad Mohelkou</b>	Liberec	<b>Rynoltice</b>	Liberec
<b>Hrádek nad Nisou</b>	Liberec	<b>Šimonovice</b>	Liberec
<b>Jablonec nad Nisou</b>	Jablonec nad Nisou	<b>Skuhrov</b>	Železný Brod
<b>Janov nad Nisou</b>	Jablonec nad Nisou	<b>Smržovka</b>	Tanvald
<b>Janovice v Podještědí</b>	Liberec	<b>Stráž nad Nisou</b>	Liberec
<b>Janův Důl</b>	Liberec	<b>Světlá pod Ještědem</b>	Liberec
<b>Jeřmanice</b>	Liberec	<b>Tanvald</b>	Tanvald
<b>Jiřetín pod Bukovou</b>	Tanvald	<b>Višňová</b>	Frýdlant
<b>Josefův Důl</b>	Jablonec nad Nisou	<b>Zdislava</b>	Liberec
<b>Křížany</b>	Liberec		